הארץ

VOL. 68/20744 JULY 26 1987 — 85 אג' יום א' כ"ט בתמוז תשמ"ז, 26 ביולי
(בכלל מע"מ (באילת 71 אג'))

חמישה ימי עבודה בשבוע — היום בממשלה

נסים: קיצור השבוע — לוועדה; ההסתדרות תובעת: החלטה מיד

ההסתדרות מארגנת שדולת שרים ● שר האוצר ל"הארץ": הקיצור — תמורת ויתור על תוספות שכר, חתימת הסכם עבודה לשנתיים וצמצום מספר עובדי הציבור ● מזכירי האיגודים במגזר הציבורי: בגלל הסחבת לגבי הקיצור — אין עוד טעם בהשתתפותנו במו"מ עם האוצר ● צוות שמינה שר העבודה: המעבר לשבוע מקוצר — רק בהדרגה ● התעשיינים: יום חופשה נוסף בשבוע יקטין את התפוקה ויגדיל את הצריכה הפרטית

מאת יהודית וינקלר צבי זרחיה ויונתן שרמן סופרי "הארץ"

ענין שבוע־עבודה בן חמישה ימים יועלה היום בישיבת הממשלה, ושר האוצר משה נסים יציע להקים ועדת־שרים לדיון בנושא. ה הסתדרות, מצידה, תובעת לקבל החלטה מיד.

צמרת ההסתדרות מארגנת שדולה גדולה בקרב שרי הממשלה מכל המפלגות לתמוך היום בישיבה השבועית של הממשלה בקיצור שבוע העבודה.

הבוקר ייפגש המזכ"ל קיסר עם שרי מפלגת העבודה, לאחר שבסוף השבוע פנה בעניין זה לראש הממשלה, לממלא מקומו ולשרים.

להערכת קיסר, שרי מפלגת העבודה יתמכו בעמדתו לקצר את שבוע העבודה לאחר שהבהיר חד־משמעית כי המעבר לשבוע עבודה מקוצר לא יפגע במתן שירותים בימי שישי ולא יגרור הוספת תקנים וחריגה מתקציב הממשלה.

בהסתדרות מעריכים כי השרים הדתיים יתמכו בקיצור שבוע העבודה, וכך הדבר גם ביחס לרוב שרי הליכוד. אף כי הם עלולים להתנות את המעבר בסייגים שיסבכו ויסרבלו את המשך המשא ומתן בין ההסתדרות לאוצר.

בישיבת הממשלה היום תידון הצעה להקים ועדת שרים מיוחדת לבדיקת ההיבטים של הנהגת שבוע

(סוף בעמוד 7)

פרס על טילי יריחו: הסובייטים יודעים שישראל אינה סכנה עבורם

רדיו מוסקווה קרא שוב לישראל: ותרו על פיתוח טילים נושאי ראש־נפץ גרעיני ● מבטיח: איננו מתכוונים להציב טילים גרעיניים במדינות הגובלות עם ישראל ● מקורות סובייטיים לעתון כוויתי: בישראל מתגלים סימני שפיות ויש לעודדם

מאת צבי בראל ועקיבא אלדר סופרי "הארץ"

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). גורמים רשמיים בממשל האמריקאי סירבו להגיב על הידיעות, שלפיהן יש לישראל טילים בעלי יכולת לשאת ראש נפץ גרעיני.

רשמית אמרו דוברים כי על כל נושא הקשור לכלי־נשק המצויים בידי ישראל, יש לפנות בשאלות לישראל. "לפיכך אין לנו גם תגובה על חששות או אי־חששות סובייטים או אחרים מהטילים המצויים או לא מצויים בידי ישראל".

בהתייחסות ראשונה לעניין הידיעות על טילי "יריחו 2" המצויים בידי ישראל, אמר אתמול מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס כי בריה"מ יודעת שאין ישראל מהווה סכנה עבורה.

בראיון לגלי־צה"ל אמר אתמול פרס: "תפישתנו היא הגנתית, וברית המועצות אינה אויבת של ישראל. היא סיפקה טילים לשכנינו, ועלינו להגן על עצמנו. מעניין שבריה"מ הודיעה שלא תספק טילים לטווח בינוני לסוריה".

(סוף בעמוד 2)

ארה"ב: לא נבצע פעולת גמול על פגיעת המוקש במיכלית הכוויתית

המיכלית "בריג'טון" לאחר שנפגעה ממוקש. מקום הפגיעה — מתחת לפני המים. (תצלום אי־פי).

ואשינגטון (ע"ד וע"צ). הבית הלבן הודיע שלשום כי לא צפויה פעולת תגמול אמריקאית על פגיעת המוקש במיכלית הענק שנושאת דגל ארה"ב במפרץ הפרסי.

ההודעה פורסמה לאחר שמיכלית הענק "בריג'טון" נפגעה על־ידי מוקש, וניזוקה ליד האי פארסי שבשליטת איראן. "ברגע זה אין אנו יודעים מי האחראי לתקרית. מוקש הוא משהו שקשה מאוד לשייך אותו לגורם מסוים", אמר דובר הבית הלבן לכתבים. "ברגע זה גם אין אנו מביאים בחשבון פעולת תגמול. אנו עדיין בודקים ומנתחים את המצב", הוא הוסיף.

גם סנאטורים בכירים המליצו על הזהירות בבקשת פעולת תגמול, לפחות עד שאפשר יהיה לזהות בבירור מי הניח את המוקש. הסנאטור סם נאן אמר בראיון בטלוויזיה כי מה שדרוש עכשיו הוא "תגובה רגועה, סבלנות, וקור־רוח". לטענת פקידים בכירים בממשל, את המוקש הניחו הכוחות האיראניים באותו אזור.

דיון דחוף בסעודיה

בחריין (ע"ד וע"צ). שרי החוץ של מדינות המפרץ הפרסי התכנסו אתמול בסעודיה, כדי לדון בבעיות

(סוף בעמוד 7)

סוכנות הידיעות של יוגוסלוויה תפתח תוך שבועות נציגות בישראל

הדעה בירושלים: זו נוסחה יוגוסלווית לקשירת קשרים ללא חידוש יחסים, כמו פולין ● כתב הסוכנות בקהיר כבר מחפש משרדים בתל־אביב ● משלחת שמאל מישראל, בראשות ח"כ מתי פלד, נועדה בבלגראד בחשאי עם משלחת אש"ף בחסות מפלגת השלטון ביוגוסלוויה

בלגראד (ע"ר). יוגוסלוויה, שניתקה את קשריה הדיפלומטיים עם ישראל לפני 20 שנה, מתכוננת לפתוח בתל־אביב נציגות של סוכנות הידיעות הלאומית שלה, טאנג'וג. כך מסרו בשבת דוברים של טאנג'וג בבלגראד.

הם אמרו כי כתב סוכנות טאנג'וג בקאהיר, מירוסלאב וישנייק, שוהה בתל־אביב כדי לחפש משרדים לנציגות, והסוכנות מקווה לפתוח בפעילותה בישראל תוך שבועות ספורים.

צעד זה ננקט על רקע פעילות דיפלומטית יוגוסלווית מוגברת במזרח התיכון, ושמועות על חידוש קרוב של הקשרים הדיפלומטיים עם ישראל, שמועות שהוכחשו עד כה בידי שלטונות יוגוסלוויה.

יוגוסלוויה אירחה זה לא כבר את נשיא הקונגרס היהודי העולמי, אדגר ברונפמן, ואז נמסר כי הוא מתווך בין ישראל לבין מדינות קומוניסטיות שאין לישראל קשרים עימן.

עקיבא אלדר, סופר המדיני של "הארץ", מוסיף: במשרד החוץ בירושלים צופים כבר זמן רב למחווה יוגוסלווית כלפי ישראל, שתכליתה קשירת קשרים בלתי פורמאליים עם ישראל, ומבלי לכונן יחסים דיפלומטיים — כדוגמת פולין וברית המועצות. מצפים כי גם הונגריה תלך בדרך זו.

סופר "הארץ" לעניינים ערביים מוסיף: שיחות מרושבות שכללו לפחות שני מושבים נערכו בסוף השבוע בחשאי בבלגראד בין משלחת שמאל ישראלית, בראשות ח"כ מתתיהו פלד, ומשלחת אש"ף, בראשות חבר הוועדה המבצעת העליונה של הארגון, מחמוד עבאס, המכונה "אבו־מאזן".

לדברי כתבים ערביים בבלגראד נערכו השיחות בחסות המפלגה הסוציאליסטית היוגוסלווית השולטת במדינה.

נבון החליט להתערב בפרשת הפסקת החפירות הארכיאולוגיות בקיסריה

מנהל אגף העתיקות דיווח לשר: כל המומחים סבורים שלא היה שם בית קברות יהודי

מאת נדב שרגאי סופר "הארץ" בירושלים

שר החינוך, יצחק נבון, החליט להתערב בפרשת הפסקת החפירות הארכיאולוגיות בקיסריה בלחץ אגודת החרדים "אתרא קדישא". כך נמסר בהודעה מטעם לשכת העתונות הממשלתית.

בסוף השבוע שעבר הורה נשיא אוניברסיטת דרו בניו ג'רסי למשלחת ארכיאולוגית מאותה אוניברסיטה להפסיק את החפירות לאחר שהתקיימו במקום הפגנות של חרדים, שטענו כי באתר היה בעבר בית קברות יהודי.

שר החינוך זימן ביום שישי ללשכתו את מנהל אגף העתיקות במשרד החינוך, אבי איתן, כדי לקבל דיווח על ההתפתחויות בשטח החפירות. איתן מסר לשר, כי כל המומחים סבורים, כי באתר החפירות בקיסריה לא היה בית קברות יהודי.

השר נבון הודיע כי ייפגש ביום ראשון בצהריים עם משלחת של מומחים וארכיאולוגים בכירים כדי לדון איתם בעניין החפירות בקיסריה, ולאחר מכן יחליט על המשך צעדיו.

הרחבת אינטרקונטיננטל

בינתיים, החליטה הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה של ירושלים לבקש חוות דעת של משרד החוץ ומשרד הדתות, קודם שתאשר בקשה של האפוטרופוס הכללי להרחיב את מלון אינטרקונטיננטל על הר הזיתים. הרגישות לבקשה נובעת מהימצאותו של בית הקברות היהודי הגדול בהר הזיתים.

המלון נבנה בתקופת שלטון ירדן במקום, [illegible] ישראל בהריסות על סלילת כביש תוך פגיעה קשה בבית הקברות על הר הזיתים.

המודיע, בטאונה של אגודת ישראל, פרסם בשבוע שעבר מאמר מערכת חריף נגד הוועדה המקומית לתכנון ובניה של עיריית ירושלים שכבר אישרה את התוכנית להרחבת המלון ומביע תקווה שהוועדה המחוזית תפסול אותה.

על פי הנתונים שבידי עיריית ירושלים אין כל קברים במקום המיועד להרחבת המלון.

החזאי: החום הכבד יימשך — לפחות עד אמצע השבוע

החום המעיק ביותר היה אתמול בכינרת: 39 מעלות בשילוב עם 50% לחות ● יותר מ־300 מתו מהחום במזרח אגן הים התיכון

מאת מיכאל גרטי ומנחם הורוביץ סופרי "הארץ"

גל החום, הנמשך זה 10 ימים, יימשך לפחות עד אמצע השבוע. החזאי התורן בשירות המטאורולוגי אמר אמש כי יתכן שתהיה הקלה בעומס החום ביום רביעי — אך זו עדיין אינה תחזית מבוססת, אלא תשקיף, שאפשר יהיה להפכו לתחזית רק מחר, שכן השירות המטאורולוגי אינו נוהג לפרסם תחזיות ליותר מ־48 שעות.

אתמול הגיע עומס החום בכל אזורי הארץ לדרגה קיצונית בשעות

(סוף בעמוד 2)

סעיד מאופאק גאנדורה מובל בידי שוטרים איטלקים, בצילום מלפני שבועיים. (תצלום אי־פי)

מחבל מאש"ף נהרג ברומא לאחר שקפץ מקומה שביעית

מאת הלדה ליברטומה סופרת "הארץ" באיטליה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ"). אתמול בבוקר קפץ מחלון דירתו ברומא אורח סורי בשם סעיד מאופאק גאנדורה, הקשור באש"ף, ואשר היה מעורב באוקטובר 1985 בארגון חטיפתה של האוניה האיטלקית אקילה לאורו, שאורגנה על־ידי חזית השחרור הפלשתינית של אבו עבאס.

(סוף בעמוד 7)

גופתו של גאנדורה מוטלת על המדרכה, אתמול. (תצלום אי־פי)

חדשות הארץ

שיחות היום

עמ': ביל פיימנס, ראש המשרד של איביסי ניוז בישראל

על: החום שהטילו שמיר, פרס ורבין על איביסי (עמ' 2)

★

רבני ישיבות ההסדר הורו לששה הניכים: אל תלכו לקורס קצינים (עמ' 2)

★

מחבל שישראל שיחררה ב"עיסקת ג'יבריל" ב־1985 חטף ביום ששי מטוס "אייר אפריק" ורצח נוסע צרפתי (עמ' 5)

★

טניסאי ישראל הודחו מגביע דייוויס — הודו לחצי־הגמר (עמ' 6)

★

רופאי קופת חולים ישביתו מדי יום בית חולים אחר; מחר יושבת סורוקה (עמ' 8)

★

שרות הארץ

מזג האוויר

הטמפרטורות:
- ירושלים: 22—33.
- תל־אביב: 22—31.
- חיפה: 23—35.
- באר־שבע: 21—38.

הגולן 21—35, נהריה 22—32, צפת 21—32, טבריה 23—39, עפולה 22—37, נתב"ג 21—34, ים יהו 23—41, אילת 26—43.

אתה צריך מזגן?
אל תתרוצץ קרא לעוזר!
ת"א • 03-9630303
חיפה • 04-671416
י-ם • 02-718910
ב"ש • 057-72317
אילת • 059-72933
אלקטרה

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.6158	+0.0012
נוסעים	1.9205	+0.0014
שחור	1.6700	+0.0100

שער הסל

יציג	1.6775	+0.0011

בגליון זה 14 עמודים

ערך את העמוד: משה ריינפלד

"מיג 29" ראשונים נחתו בסוריה

המדובר במספר קטן של מטוסים ● גורמים בצה"ל: לא השתנה מאזן הכוחות

מאת ראובן פדהצור ושאול צדקא סופרי "הארץ"

בשבוע שחלף הגיע לסוריה משלוח של מטוסי מיג־29. המשלוח הגיע במקביל להודעה שהודלפה למערב כי מנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבאצ'וב, החליט שלא לספק לסוריה טילי קרקע־קרקע מדגם אס־אס־23.

העיתון "גארדיאן" כתב אתמול כי משלוח מטוסי המיג־29 שהגיע לסוריה — כלל מספר קטן של מטוסים. העתון מוסיף, כי הסובייטים אינם ששים לחזק את כוחה הצבאי של סוריה, וכי ברצונם למנוע התלקחות עם ישראל.

(סוף בעמוד 7)

מקהלת הצבא האדום וה"בולשוי" — לישראל ב־1989

— מסר האמרגן ויקטור פריליך ● סיכם במוסקווה ובפראג הבאת אמנים ולהקות

מאת רפי קינן סופר "הארץ"

שורה של אמנים ולהקות מברית־המועצות, כמו מקהלת הצבא האדום ובלט הבולשוי, יופיעו בישראל בשנתיים הקרובות.

האמרגן ויקטור פריליך, ששב ביום חמישי מביקור במוס

(סוף בעמוד 2)

ניתוח נדיר בחיפה: אגן ירכיים נכרת, שוחזר וחובר שוב בברגים

מאת ירח טל סופר "הארץ" בחיפה

ניתוח נדיר של כריתת אגן ירכיים ושחזורו בניתוח נעשה בשבוע שעבר בבית־החולים "רוטשילד" בחיפה.

הניתוח נעשה באדם בן 70 שבפלג גופו התחתון נתגלה גידול סרטני ממאיר.

הרופאים החליטו לכרות את אגן הירכיים, לאחר שבבדיקות מקדימות התגלה שהגידול התפשט ופגע באגן כולו. הניתוח נמשך יותר משמונה שעות, ובו שוחזר אגן־הירכיים בחומר מלאכותי, וחובר לגפיים התחתונות בברגים.

בניתוח הוסר חלק ניכר מרקמת השרירים העוטפת את האגן. יידרש זמן רב עד שרקמת השרירים הטבעית תגדל ותאחז באגן, והחולה יוכל לשוב ולעמוד על רגליו.

החולה יצא מכלל סכנה, ולדברי רופא בכיר בבית החולים, רבים הסיכויים שישוב לאיתנו במהרה למרות גילו המבוגר.

ניתוחי כריתת אגן ושחזור מבוצעים במרכזים רפואיים גדולים בעולם בשני שלבים נפרדים — כריתה ושיחזור, ואילו הניתוח בבי"ח "רוטשילד" כלל את שני השלבים בלא הפרדה.

הישראלי בעל 27 הדרכונים

מאת הנרייטה ברעז סופרת "הארץ" באמסטרדם

ישראלי בן 22 נעצר בסוף השבוע בנמל התעופה סכיפול באמסטרדם, לאחר שבמזוודתו נתגלו 27 דרכונים של מדינות באירופה — הולנד, אוסטריה, שוויץ, צרפת ואנגליה.

הדרכונים נתגלו בחיפוש שגרתי במזוודתו של הצעיר, כשעמד לעלות על מטוס לישראל. בחקירתו סיפר כי קנה את הדרכונים באמסטרדם, ב־100 — 200 דולר הדרכון.

כשנשאל לאיזו מטרה קנה את הדרכונים, השיב: "עשיתי זאת לפי הוראה של אלוהים ושל חבר בתל־אביב".

הדרכונים הוחרמו, והישראלי נעצר.

מה יש באוסטין־מונטגו 1600 שאין במכוניות אחרות?

הגה כח
נעילת דלתות וחלונות חשמליים
צבע מטאלי
4 רמקולים ואנטנת רדיו
ארבע משענות ראש מלאות
פיקוד דלק והצתה אלקטרונית
צמיגים T.D.-185×65 R14

והכל כלול במחיר!

אוסטין־מונטגו 88'
מנוע 1600 עם גיר אוטומטי או 5 הילוכים ידניים

מונטגו 1.6L סטיישן
- מפרט זהה למונטגו 1.6L בתוספת 7 מקומות ישיבה (5 מבוגרים + 2 ילדים)
- תאורות בפיתוח לכל הנוסעים.
- גגון למטען.

מונטגו 1.6L
- פתיחת תא מטען פנימית.
- מוסד מגן רלק.
- אפשרות לגג נפתח כפול SUNROOF ושילוב 2 צבעים מטאליים. (תוספת תשלום)
- אפשרות למזגן אויר בהתקנה מקורית. (תוספת תשלום)

מחיר נכון ליום הפרסום לדגמי 87':
מונטגו 1.6L — 27,191 ש"ח
1.6L סטיישן — 29,360 ש"ח
כולל מע"מ ללא הובלה
מחיר סופי לדגמי 88' יקבע ביום השחרור מהמכס.

המכירה גם בחנויות השקם.

AUSTIN ROVER

חברת המזרח לשיווק מכוניות (1984) בע"מ
תל אביב, דרך פ"ת 76 טל. 03-335235 • חיפה 04-523086 • ירושלים שייקביץ 02-719404 • באר שבע, ירוחם עוזיא 057-74136 • בית לחם, קטן 02-741651 • קרית שמונה, רכב א.א 069-49456 ובחנויות השקם

هكذا من الأصل

ראיתי שמעתי

הנקמה המתוקה של מודעי: ספר

השר יצחק מודעי מסיים בימים אלה כתיבת ספר על תקופת כהונתו בת השנה וחצי במשרד האוצר, ובו ביקורת חריפה ביותר על ראש הממשלה באותה תקופה, שמעון פרס. מודעי, המתעתד לקרוא לספרו "מחיקת אפסים", אמר בסוף השבוע כי יפרסם אותו בשיאה של מערכת הבחירות הקרובה, כדי שהליכוד ישתמש בחומר כמכשיר תעמולה ול־ וימה בפרס ובראשי מפלגת העבודה.

מודעי בא חשבון בספרו עם רבים משרי מפלגת העבודה ומציג את "פרצופו האמיתי של פרס", ואת הטעות שעשה לו בסלקו אותו ממשרד האוצר. מתברר כי מודעי, מאז ימיו הראשונים במשרד האוצר, הקפיד לכתוב יומן אישי, ששימש עתה כבסיס לספרו. "תיאורו של יצחק רבין את פרס, בספרו 'פנקס שירות', יחוויר לעומת התיאורים שלי של דמותו ומעשיו", אמר מודעי שהקפיד, לדבריו, לכלול בספרו גם פרקים מקצועיים אחרים בנושאי כלכלה וכספים.

אילן שוחורי

שר תיירות חדש בבריטניה — הזמנה חדשה לשריר

שר התיירות והמשפטים, אברהם שריר, נענה להזמנתו של עמיתו החדש בבריטניה, ג'ון לי, לבוא לביקור ממלכתי שם באמצע החודש אוקטובר. ככל הידוע, זוהי הזמנה רשמית ראשונה של שר מישראל מידי אחד מהשרים החדשים בממשלתה של מרגרט תאצ'ר. במכתב ההזמנה הרשמי מציג עצמו לי כמי שבא במקומו של שר התיירות הקודם, דיוויד מיטשל, שביקר בארץ. המארח מונה לאחראי על ענייני איכות הסביבה.

זוהר בלומנקרנץ

ארצי: לשחרר ממילואים "סוסי קרבות ותיקים"

"שחרור משירות מילואים של אלפי בני 50 ומעלה לא יגרע מכוחו של צה"ל אך יביא לחיסכון משמעותי בהוצאות על כח אדם". כך קובע הח"כ יצחק ארצי (מעד־ל"ע) בהצעה לסדר היום שהגיש לכנסת ובה הוא דורש להתחשב בעייפות הפיזית והנפשית "של סוסי קרבות ותיקים". הח"כ ארצי מציע לאפשר את המשך השירות על בסיס התנדבותי. "באשר לכוח אדם להג"א, יש לחפשו בשורות בני הישיבות המשוחררים משרות בצה"ל", קובע ארצי.

עדנה ארידור

נסגר ה"לונדון דיילי ניוז"

המוציא לאור הבריטי רוברט מאקסוול, סגר את העיתון "לונדון דיילי ניוז" בשל מיעוט קוראים וריבוי ההפסדים, חמישה חודשים בלבד לאחר שהכריז על הופעתו בקול ענות תרועה. העיתון, אשר הקמתו עלתה 25 מיליון לירש"ט, סבל הפסדים נוספים של מיליון ליש"ט מדי שבוע. הוא מכר רק 100,000 עותקים ביום, רק שליש מהמספר הדרוש כדי לכסות את הוצאותיו.

ביום שישי כינס מאקסוול, שהוא גם בעליה של רשת עיתוני ה"מירור", את 200 הכתבים שעבדו בעיתונו הלונדוני וסיפר להם על החלטתו. הצוות קיבל את הבשורה בהלם מוחלט. המו"ל מתח בקורת על מפיצי העיתון ומדפיסיו וקבל על שהעיתון לא הגיע ליעדיו בזמן. עורכי ה"לונדון דיילי ניוז" טענו, לעומת זאת, כי התפיסה הכללית של העיתון היתה בעוכריו.

בפליט סטריט הגיבו באכזבה על סגירת ה"דיילי ניוז". לדעת רוב העיתונות הלונדוני, ההחלטה היא מכה לאלה שסברו כי בעזרת הטכנולוגיות החדישות יהיה ניתן להפחית את מחיר הוצאתו של עיתון ולאפשר את קיומם של יומונים נוספים.

המו"ל עצמו לא הרים ידיים והוא מתכונן להוציא שוב עיתון ערב לונדוני, בעזרת אותם כתבים אשר לא יקבלו מכתבי פיטורין.

שאול צדקא
לונדון

אבן נגולה מעל לבה של השחקנית ג'ואן קולינס (כאן מתחבקת עם עורך דינה) כששופט בלוס־אנג'לס דחה, ביום שישי, את דרישותיו הכספיות של בעלה לשעבר פיטר הולם. בחוזה הנישואין שלהם נקבע שהולם זכאי ל־20 אחוז מרווחיה כל עוד הם נשואים. "ידעתי מה אני עושה", אמרה קולינס, למורת הבעלים. איך יתקיים עתה הולם ללא 80 אלף הדולר לחודש הדרושים לו למחייתו? (תצלום רויטר אי. פי)

בעריכת עירית רוזנבלום

להקת הצבא האדום

(סוף מעמוד 1)

קוזה ובפראג, מכך כי חתם הסכמים ופרוטוקולים על בוא האמנים עם משרד התרבות של בריה"מ. כן סיכם בפראג את בואן של שתי להקות תיאטרון יהודיות מצ'כוסלובקיה.

פריילך, קולה מבריה"מ, שבבעלותו חברה המפיצה סרטים רוסיים, שהביא ארצה בעבר להקה צוענית־רוסית, סיפר כי תוכנית ההכנסים האפשרית אחרי מאבקים שנמשכו שנתיים, בעזרת אנשי סרטים מבריה"מ, שעמם נפגש בפסטיבאלי סרטים שונים ובעזרת האגודה לידידות ישראל־בריה"מ.

להלן פירוט הלהקות שיבואו על בואן: ● התזמורת הסימפונית בר־לאס אוקדיאונות, הידוע גם במערב כובת שירי מחאה שלו נגד המשטר, יופיע כאן בינואר '88.

● זמרת הפופ אלה פו־גאצ'בה, הכוכבת להופיע במערב, והשיתפה בעבר פעולה עם להקה "אבבא" תגיע לארץ במארס.

● התזמורת הקאמרית "וירטואוזים ממוסקווה", בניצוחו של ולאדימיר ספיבאקוב, תופיע בספטמבר '88 עם המנצח בן ה־15 יבגני קיסין, הנחשב לנער־פלא ולתקווה הגדולה של המוסיקה הסובייטית. לדברי פריילך, מרבה התזמורת להופיע ולהקליט במערב, ומצפה תאריך להופעה בישראל רק מפני ש־90% מנגניה הם יהודים.

● ב־1989 יופיעו בארץ מקהלת הצבא האדום, בלט הבר־לשוי ולהקת ריקודי העם המפורסמת של איגור מויסאייב.

לא נקבעו עדיין מועדים מדויקים להופעותיהן של להקות אלה.

להקות צ'כיות

בשנה הבאה יופיעו בארץ שתי להקות תיאטרון יהודיות מצ'כוסלובקיה, מסר פריילך: תיאטרון הפנטומימה של ל־דיסלאב פיאלקה ולהקת "לנ־טרנה מגיקה", המשלבת תיאטרון וקולנוע במופע אחד. לא נקבעו עדיין מועדים לבוא הצ־ים, ונציגים שלהם יגיעו ארצה בחודש הבא כדי לבחור אולמות מתאימים.

פריילך, שעשה במוסקווה לרגל פסטיבאל הסרטים שם, גם יביא ארצה את הסרט הרוסי "השיר הנשכח לחליל", על מדיניות הגלאסנוסט. הבימאי אלדר ריאזאנוב מבקש לבוא לארץ לרגל הקרנת הבכורה. לדברי האמרגן, הבאת הלהקות הצ"ל יקרה מאוד, ואין הוא מקבל תמיכה מאיש — "אני רוצה רק לקבל תמיכה מהקהל, שיבוא, ועידוד מהעיתונות", הוא אמר.

"אומסק" — שירים בעברית

להקה רוסית שתגיע לישראל כבר בספטמבר הקרוב היא להקת הפולקלור "אומסק", על שם העיר שממנה היא באה. הלהקה מופיעה בימים אלה במוסקווה, ופריילך, שנכח בי־אחת ההופעות, מספר כי "לר־לינים בקרקס אינם עושים את מה שהם עושים בריקוד". לדבריו, מכינה הלהקה שני שירים בעברית. לא גילו לו איזה שירים.

רוסיה־ישראל

(סוף מעמוד 1)

מוסקווה קוראת להתיר

בבירור במוסקווה פורסמה בסוף השבוע קריאה נוספת לישראל לוותר על פיתוח טילים כ"ג'ריקו" ערבי. מספקך הידיעה היתה הבוטה לישראל, כי הסובייטים אינם מתכוונים להציב במדינות הגובלות בישראל טילים ערביים.

בעיתון הסובייטי "אל קבאס" פורסמה בסוף השבוע הצהרה סובייטית למדינות ערב בעניין הסיוע ביוזמה של מוסקווה לישראל. מקורות סובייטיים מסבירים כי "בישראל ניכרים סימני שפיות שהחלו להתגלות בחברה הישראלית ובתוך הממסד הפוליטי הישראלי, ויש לעודד סימנים אלה ולחזק להרחבתם. הדבר לא יושג על־ידי הפסקת הדרישה הישיר או החייתו, אלא על־ידי גישה חיובית של המשך מגמה זו, וחשיבת המשר גם בחשיבה הישראלית".

הסובייטים מסבירים כי סיורו של פרס באירופה השיג את יעדו העיקרי. האם מוסקווה תדחה את הצעתו — הוא יוכל להאשימה בסיפור הוועידה הבינ"ל. ואילו אם היא תקבל את תנאיו — הוא ירשום בכך הישג אסטרטגי.

"הלביא יהיה הטוב מסוגו בעולם" — הסביר שרון תמיכתו בפרוייקט

השר ארנס התומך אף הוא בייצור: הלביא לא עלה עד היום למדינת ישראל אפילו דולר אחד, ואם ננהג בתבונה — גם לא יעלה לה בהמשך ● ח"כ קופמן: הופעת שרון וארנס בוועדות הכספים וחוץ ובטחון שינתה אופי הדיון שהיה עד עתה חד־סיטרי נגד הלביא

מאת ראובן פדהצור

"הציעו לכם, כשרי בטחון, לפתח מטוס בעלות מסויימת. במחירים היום מדובר על עלות פיתוח של כ־1.6 מיליארד דולר. 15 שנים קודם לכן עלה פיתוח האף־16 כ־4 מיליארד דולר. האם לא חשבתם שעם כל הכבוד לתעשיה האווירית, הנתונים מורים מעט?". כך שאל חבר הכנסת חיים רמון את שרי הבטחון לשעבר, אריאל שרון ומשה ארנס, כתום סקירותיהם לפני חברי ועדת הכספים וחוץ ובטחון.

הדיון היה ביום שישי במשרד הבטחון, בהמשך לסדרת דיונים של מליאות שתי הוועדות בנושא הלביא.

השר שרון סיפר לחברי הכנסת כי הוא תומך בלביא, מארבעה טעמים עיקריים: זה יהיה המטוס הטוב מסוגו בעולם; כדי שישראל תהיה מדינה מתקדמת מבחינה טכנולוגית, יש צורך בפרוייקט מוביל, דוגמת הלביא; ישראל לא ייצאה בעבר נשק שלא השתמשה בו בעצמה, ומי שטוען כי ניתן לייצא תת־מערכות של הלביא בלא לייצרו, טועה; כבר עתה מעורבים בפרוייקט 125 מפעלים, ולכן, להפסקת הפרוייקט עתה יהיו השלכות קשות ומרחיקות לכת על התעשיה.

השר ארנס, התומך גם הוא בהמשך הפרוייקט, טען כי הלביא לא עלה עד היום למדינת ישראל אפילו דולר אחד. אם ננהג בתבונה, הוא גם לא יעלה לה בהמשך. לפני תחילת הפרוייקט לא היתה לישראל אופציה להמרת כספי הסיוע הצבאי. ובנוסף על כך, הגדלת הסיוע הצבאי ל־1.8 מיליארד, באה רק בגלל הפרוייקט.

לדברי ארנס, יש שורה של אי־ודאויות: מחירו של האף־16 המחושב היום עלול לגדול, כפי שהיה בעבר. אין ודאות גם לגבי מועד האספקה של האף־16, ואין ודאות שנקבלם כאשר נהיה זקוקים להם. לטענת השר ארנס, לא הטילה ארה"ב מעולם אמברגו על ישראל באמצעות חברות מסחריות.

בשלב השאלות לשני השרים, פנה ח"כ יוסי שריד לשרון ושאל אותו על מה הוא מבסס את הערכתו כי הלביא יהיה המטוס הטוב מסוגו בעולם, בשעה שמפקד חיל האוויר קבע כי לצורכי ההחלטה על עתיד המטוס "הלביא והאף־16 דומים בביצועיהם".

ח"כ יוסף בורג סיכם את התרשמותו במשפט בשפה האנגלית, שתרגומו הוא: "אני אמנם מבולבל ונבוך אחרי כל הדיווחים והסקירות, אך זוהי מבוכה ברמה הגבוהה ביותר".

ח"כ רמון התייחס לטענתו של השר ארנס בדבר אמברגו אמריקאי. רמון אמר כי אם יוטל אמברגו — עדיף האף־16 על הלביא, משום שהאמריקאים יוכלו להטיל אמברגו על הלביא בכל שנות הייצור, יותר מעשר שנים, ואילו על האף־16 ניתן להטיל אמברגו רק עד שתושלם קליטתם, ב־1991.

ח"כ מאיר שטרית אמר: "אני לא יכול להצביע בעד הלביא, בשעה שעלולים לשלם בשל כך מחיר כבד במלחמה הבאה. כיצד ניתן להחליט על המשך הייצור, כאשר כל המטכ"ל מתנגד לו".

ח"כ חיים קופמן טען כי הופעתם של שרון וארנס לפני חברי־הכנסת שינתה את אופי הדיון, שהיה עד עתה חד־סיטרי נגד הלביא.

שני שרי הבטחון לשעבר לא הספיקו לענות על השאלות שהופנו אליהם, והדבר ייעשה בדיון הבא, ביום שישי.

ההסתדרות: בעד הלביא

יהודית וינקלר מוסרת: שגריר ארצות הברית, תומס פיקרינג, נפגש ביום שישי, ביוזמתו, עם מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, לשמוע על עמדת ההסתדרות בנושא יחסי העבודה והמשך פרויקט הלביא.

קיסר טוען כי פיקרינג לא הביע עמדה, אף כי איזכר את עמדתה של ארצות הברית בעניין הלביא, וגילה הבנה לעמדת האוצר במשא ומתן על הסכמי השכר במגזר הציבורי־ממשלתי.

קיסר ציין באוזני פיקרינג כי ההסתדרות תומכת בהחלטתה המקורית של הממשלה לייצר את הלביא. כל התייחסות חדשה מצד ההסתדרות לנושא תגובש רק לאחר שהממשלה תקבע את עמדתה. שכן, לדברי קיסר, "לנו אין כל המידע הדרוש לקבוע עמדה שונה מלפני שהיא עד כה, והיינו תמיכה בהמשך פרויקט הלביא, וזאת הבהרנו גם לאנשי התעשיה האווירית".

מזכ"ל ההסתדרות טען כי פגישתו עם שגריר ארצות־הברית אינה יוצאת דופן, שכן השגריר פיקרינג נפגש איתו ביוזמתו כמעט מדי חודש בחודשו, בניגוד לקודמו לואיס.

עם זאת, קיסר מוכיר כי בתקופת לואיס לא היתה ההסתדרות כה מעורבת במדיניות הכלכלית של הממשלה, כפי שהיא כיום עקב תכניות החרום הכלכליות.

הציבור קנה בינואר—מארס 1987 יותר וידאו מהשיא בימי ארידור

הקניות של ציוד למשק בית — וידאו, מקררים, מכונות כביסה, טלוויזיות ומדיחי כלים היו בתקופה זו גבוהות ב־3 — 2 אחוזים מהשיא ברבע הראשון של '83 ● סך הצריכה הפרטית לנפש גדל ברבע הראשון של השנה ב־2 אחוזים לעומת הרבע הקודם

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הצריכה הפרטית לנפש גדלה בינואר — מארס '87 ב־2 אחוזים, במחירים קבועים, לעומת החודשים אוקטובר — דצמבר '86. כך מסרה אתמול הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

רמת הצריכה הפרטית בתקופה זו דומה לשיא ברבע הראשון של שנת '83 בימי ארידור.

לדברי הלשכה, פירושו של גידול זה — גידול של 8 אחוזים בצריכה הפרטית בכל שנת '87.

ואולם מנתונים חלקיים שנגבשו במשרדים הכלכליים בירושלים, עולה כי הצריכה הפרטית גדלה בשיעורים גבוהים יותר באפריל ובמאי.

מנתוני הלשכה לסטטיסטיקה מתברר כי הצריכה הפרטית נמצאת במגמת עלייה מאז הרבע האחרון של שנת '85.

בשלושת החודשים הראשונים של '87 נרשמה עלייה של 16 אחוז ברכישת ציוד למשק בית: מקררים, מכונות כביסה, מקלטי טלוויזיה, וידאו ומדיחי כלים.

קניות אלה גבוהות ב־3 — 2 אחוזים מהשיא ברבע הראשון של '83.

קניות מוצרי משקאות וטבק עלו ב־5 אחוזים. קניות מוצרים לאחזקת משק הבית, תמרוקים, תרופות, ספרים ומוצרי בידור וספורט עלו ב־14 אחוזים בממוצע. עלייה מצומצמת יחסית, של 2 אחוזים, נרשמה בצריכת שירותים אחרים וחלק למזון. בצריכה של שירותי דיור, המשקפת בעיקר את הגידול במלאי בתי המגורים, היתה יציבות.

לעומת זאת, נרשמה ברבע הראשון של '87 ירידה של 1 אחוז לנפש בצריכת הלבשה, הנעלה וחפצים אישיים. ההוצאה לנפש על קניית כלי תחבורה אישיים ירדה ברבע הראשון ב־18 אחוז. רכישות ריהוט הצטמצמו ברבע הראשון של '87 ב־3 אחוזים, בהמשך לירידה של 5 — 4 אחוזים ברבע האחרון של '86.

רבני ישיבות ההסדר הורו לששה חניכים: אל תלכו לקורס קצינים

דובר צה"ל: מדובר בחיילים שסיימו מיכסת שירותם הצבאי ● ח"כ דרוקמן, ראש ישיבת "אור עציון": מי שרוצה להיות תלמיד ישיבה — צריך גם ללמוד תקופה מינימלית

מאת נחמיה שטרסלר

צה"ל הפסיק בשבוע שעבר, פתאום, את השתתפותם של ששה חיילים בקורס קצינים.

הששה, אנשי ישיבות ההסדר, נבחרו לקורס לאחר שסיימו בהצלחה קורס מפקדי טנקים.

לאחר כמה ימים בקורס ההכנה לקורס קצינים, הופיע נציג של צה"ל במקום, והודיע לששת החיילים שעליהם לעזוב מיד את הקורס, משום שראשי הישיבות קבעו שהם לא יילכו לקורס קצינים, וצה"ל ממלא אחר הוראה זו.

השישה לא ויתרו, ופנו למפקדת חילות השדה בבקשה לחזור לקורס, אך שם נאמר להם שצה"ל היה רוצה מאוד שהם ימשיכו בקורס משום שחסרים לו קצינים, אך הצבא אינו יכול לעשות מאומה מול הוראת ראשי הישיבות.

לדברי אחד מרבני הישיבות, ההליכה לקורס קצינים הופכת את הישיבה לתחנת רכבת, שבה יוצאים ובאים התלמידים באופן תדיר. לדבריו, מספיק שחיילי ההסדר יהיו חיילים מן השורה — ולא קצינים.

"מקרה מיוחד"

דובר צה"ל, אפרים לפיד, אמר בתגובה שאין זה נכון שחיילי ישיבות ההסדר לא יילכו עד לקורס קצינים, אך נכון שבמקרה המסויים הזה היתה בעייה פרטנית של כמה חיילים שסיימו את מכסת שירותם הצבאי, והיו צריכים לחזור ללימודי הישיבה, ועל כן לא המשיכו בקורס קצינים.

ח"כ חיים דרוקמן, ראש ישיבת "אור עציון", אמר ל"הארץ" שהמדיניות הכללית של הישיבות היא שילוב בין לימודים לשירות צבאי, "ואנו מעודדים הליכה לקורס קצינים". אך כאן היה מקרה מיוחד. "הפעם עברו החניכים — לבקשה מיוחדת של צה"ל — את קורס מפקדי הטנקים בתקופה שהיתה מיועדת ללימודים בישיבה, כך שאילו המשיכו בקורס הקצינים, היה יוצא שמתוך תקופה של ארבע שנים בישיבה היו משרתים בצה"ל כמעט שלוש שנים, וזה בלתי אפשרי. יש להם הברירה לעזוב את הישיבה ולהמשיך בצבא, אך מי שרוצה להיות תלמיד ישיבה, צריך גם ללמוד תקופה מינימלית", אמר.

אברהם ברון, מנכ"ל איגוד ישיבות ההסדר, אמר בתגובה ל"הארץ" שזה נושא פנימי, לא נושא לעיתונות.

נושי המושבים יתבקשו בתוך ימים להבהיר: האם יתמכו בהסדר הסיוע

שר האוצר ושר החקלאות יחלו היום בהליכים להקמת "מינהלת ההסדר" במטרה לזרז את ביצוע הסיוע לכל אחד מהמשקים ב־423 מושבים לפי ההחלטות שאושרו בוועדת הכספים

מאת צבי זרחיה ועדנה ארידור

משרד האוצר יברר בימים הקרובים עם הבנקים, עם הסוכנות ועם הנושים העיקריים של המושבים, אם הם תומכים בהסדר הסיוע שגובש בסוף השבוע בוועדת הכספים של הכנסת.

הממונה על התקציבים באוצר, אהרון פוגל, אמר אתמול כי הדו"ח רביד מבוסס על הסכמה בדבר סיוע על פי יכולת המושבים להחזיר את החובות. ועדת הכספים החליטה למחוק עוד 101 מיליון ש"ח מהחוב שיספגו הבנקים, הסוכנות והנושים האחרים, אך כיוון שכל ההסדר הוא על בסיס של הסכמה — דרושה הסכמתם של גופים אלה להסדר שהציעה ועדת הכספים.

פוגל הוסיף כי האוצר יפעל לביצוע ההסדר על בסיס הסכמת הנוגעים בדבר.

משרד האוצר מתנגד לדרישת הבנקים, הסוכנות והנושים האחרים כי הממשלה תעניק ערבות מדינה לגופים הללו בשל פריסת החובות של המתיישבים.

באוצר סבורים כי עקב הסדר הסיוע, ערבות המדינה לבנקים ולנושים האחרים אינה נחוצה, משום שהסיכון של הנושים קטן.

מרכז סיעת הליכוד בוועדת הכספים, אריאל וינשטיין, אמר אתמול כי ההסתייגות שמשמיעים נציגי מושבים מההסדר המוצע — תמוהה. גופים תבעו בשצף רב מהוועדה לסיים את הדיונים בהקדם, ולהחליט בלא דיחוי על אימוץ דו"ח רביד. ועדת הכספים השיגה תנאים טובים למתיישבים, באלצה את הנושים לוותר על כ־100 מיליון ש"ח.

אשר לטענות כי האוצר הסתייג מההסדר שהציעה ועדת הכספים, ציין ויינשטיין כי לפני ההצבעה בוועדה לא נשמעה התנגדותו של הממונה על התקציבים באוצר.

אילו התנגד האוצר להסדר, היה נוטל בחזרה את בקשת הסיוע למושבים, ציין ויינשטיין.

שר האוצר ושר החקלאות יחלו היום בהליכים להקמת "מינהלת ההסדר" במטרה לזרז את ביצוע הסיוע ליחידה המשקית ב־423 מושבים, על פי ההחלטות שאושרו בסוף השבוע בוועדת הכספים.

תפקיד המינהלה יהיה לבדוק כל משק יחיד בדיקה מדוקדקת, ולקבוע את הסיוע הנדרש לו.

במינהלת ההסדר יישב צוות כלכלנים, בראשות הסגנה לשעבר לממונה על התקציבים באוצר, אברהם כנפי. שליש ממימון עבודת הצוות בארבע השנים הבאות יבוא מתקציב משרד החקלאות, שליש — מתקציב הסוכנות, ושליש — מהבנקים.

על עבודת המינהלה תפקח מועצה, ובה מנכ"ל משרד החקלאות, מנהל המחלקה להתיישבות ומנהל מחלקת הכספים של הסוכנות, הממונה על התקציבים והחשב הכללי באוצר, ונציגי ארבעת הבנקים: לאומי, פועלים, החקלאות והמזרחי.

בראש המועצה יעמוד נציג ציבור שימנה, בהסכמה, שר האוצר ושר החקלאות. זכות וטו במועצה תהיה רק לנציגי האוצר. ועדת המשנה של ועדת הכספים שגיבשה את תוכנית הסיוע, תלווה את ביצוע הסיוע במינהלה ובמועצה, והיא תאשר כל חריגה בהמלצותיה.

מישובי הצפון לא ישבתו

מנחם הורוביץ סופר "הארץ" בצפון מוסר: ראשי ישובי גבול הצפון, רמת־הגולן ובקעת הירדן יבקשו בפגישה שיקיימו השבוע עם ראש הממשלה, יצחק שמיר, ערבות מדינה לבנקים כדי שיהיה אפשר לממש את המלצות ועדת הכספים.

ראשי הישובים אומרים כי באוצר מתנגדים לתת ערבות מדינה, ואילו הבנקים, הסוכנות והספקים למיניהם לא הודיעו עד היום כי יתמכו בתוכנית זו.

ראשי הישובים אומרים כי ההסדר החדש קבר, למעשה, עוד לחצי שנה את תוכנית ההסדר של הישובים.

ראש המועצה בגולן, איתן ליס, הגדיר תוכנית זו: הונאה ופשיטת רגל מוסרית.

לפי שעה, דחו ראשי היישובים את השביתות וההפגנות שעמדו לקיים [illegible] בגבול הצפון, עד לאחר הפגישה.

ועדת הכנסת לתפישת הבטחון: לשים הדגש על נשק מדוייק

במסקנות שיוגשו השבוע לקבינט ולמטכ"ל נקבע: הפיצוי על הנחיתות הכמותית — במערכות לחימה מתקדמות ופער טכנולוגי

מאת ראובן פדהצור
סופר הצבאי של "הארץ"

מסקנתם העיקרית של חברי ועדת המשנה של ועדת החוץ והביטחון לנושא תפיסת הביטחון קובעת: על צה"ל להיערך לקראת שדה הקרב העתידי, בעיקר על־ידי שינוי הדגשים בהצטיידותו.

במסגרת ההיערכות המתחדשת יושם דגש על מערכות נשק מדוייק. בשל המחסור במשאבים כספיים, לא יהיה כנראה מנוס מלהחליט על המשך פיתוח וייצור מטוס הלביא, שההשקעות בו אינן מאפשרות להקצות את הדרוש לפיתוח ולייצור מערכות הנשק המדוייק. מה גם שהלביא אינו מהווה נדבך חיוני בדוקטרינה העתידית של צה"ל לאמץ.

מסקנותיה של ועדת המשנה יוגשו השבוע לכל שרי הקבינט ולרמטכ"ל.

ועדת המשנה, בראשות ח"כ דן מרידור, היא הגוף הפרלמנטרי הראשון, והיחיד עד היום, שעסק בצורה מעמיקה בנושא תפיסת הביטחון הישראלית. חברי הוועדה פגשו בחודשים האחרונים את כל היבטים של מדיניות הביטחון הישראלית, כולל התפתחויות הצפויות בשדה הקרב העתידי. רובן של המסקנות וההמלצות של ועדת המשנה יישאר חסוי.

[illegible]

במהלך עבודתם דנו חברי ועדת המשנה לדיוניהם רבים מאלופי צה"ל, כולל אלופים במילואים, אנשי מדע העוסקים בפיתוח מערכות־לחימה, ומומחים לנושאי ביטחון.

בין השאר, קובעים חברי הוועדה במסקנותיהם, כי הפיצוי על הנחיתות הכמותית יבוא בדמות מערכות הלחימה המתקדמות, שיפתחו פער טכנולוגי בין צה"ל לצבאות ערב.

למרות שחברי הוועדה לא תיאמו את עבודותיהם עם צה"ל, התברר כי מסקנותיהם דומות במידה מפתיעה לאלו שהוצגו על־ידי אלופי המטכ"ל, במהלך הדיונים בממשלה על עתיד הלביא.

חברי ועדת המשנה מקווים כי הדיון והמלצות שיגישו השבוע יזמו מבצע לדיון מעמיק, בדרג הפוליטי הגבוה ביותר, ואולי אף לגיבוש ראשון בכתב של עקרונות תפיסת הביטחון של ישראל.

מצרים תייצר טילי כתף

מאת סופר "הארץ" לענייני ערבים

התעשיה הצבאית המצרית עומדת לייצר עתה טילי כתף קרקע־אוויר התואמים את הדגם הסובייטי "סאם־7".

השבועון הבירותי "אל־כיפאח אל־ערבי" מסר אתמול מפי מקורות מוסמכים בקהיר כי הטיל החדש, הנקרא "עין אל־סקר", יוצג לראשונה ביריד קהיר להגנה אווירית, שייערך בחודש נובמבר הקרוב.

שיחת היום / אורית גלילי

עם: ביל סימנס, ראש המשרד של אי־בי־סי ניוז בישראל
על: החרם שהטילו שמיר, פרס ורבין על אי־בי־סי עקב שידור הכתבה: ישראל — חלום גווע

זו תבוסה עצמית של המחרימים

מה דעתך על הצעד שנקטו ראש הממשלה, שר החוץ ושר הביטחון?

אני מתקשה להגיב ישירות על העניין, מאחר שלא ראיתי את הכתבה של אי־בי־סי. בעיקרון מתנגדת הרשת שלנו לכל סוג של הגבלות על גישה חופשית למקורות מידע בכל מקום שהוא, ללא שום קשר לסיבה — תהיה מוצדקת או לא. הגישה החופשית לחדשות היא הכוח הבסיסי של חברה דמוקרטית.

האם הרשת שלכם הוחרמה אי פעם על־ידי ההנהגה בישראל?

בזמנו, בתקופת בגין, שידרנו כתבה בתוכנית 20:20 על ילדים שמתים בבתי־חולים בשטחים, בעוד שבית החולים "הדסה" בירושלים מקבל תקציבים גבוהים. כתגובה על שידור הכתבה החרים אותנו ראש הממשלה בגין, והסיפור הגיע גם לדיון ארוך בכנסת. מאחר שהכתבה שלנו הסתמכה על תחקיר מעמיק, ומקורות מהימנים ביותר, עמדנו על שלנו, ואמנם, כעבור מספר שבועות בגין חזר להתראיין אצלנו. במקרה ההוא לא היתה הודעה רשמית על החרמה, אבל בגין הפך ל"בלתי מושג" לתקופת מה.

החרמות כאלה מוכרות לך מארצות אחרות?

החרמה פומבית מסוג כזה איני זוכר. אפשר להזכיר את מה שקרה בבריטניה במלחמת פוקלנד: מרגרט תאצ'ר החרימה והשתיקה את העיתונים שהיו באופוזיציה למלחמה השנויה במחלוקת.

הצעד שנקטו השלושה אי־פקטיבי לדעתך?

לדעתי זו תבוסה עצמית. קשה לענות על האשמה כזו, או לפסוק שמדובר בכתבה מוטעית, אם המקורות הראשיים לא יסכימו לדבר.

איך הם היו צריכים לנהוג, במידה שהם משוכנעים שהכתבה אכן פוגעת בישראל?

במקרה כזה הייתי ממליץ להם להעביר תלונה באמצעות שגרירות ישראל בוואשינגטון. זו היתה נבדקת במלוא הרצינות על־ידי הנהלת הרשת בניו־יורק.

איך זה יסתיים לדעתך?

אני מקווה שההיגיון של שני הצדדים יגבר. הם יבינו מה הדרישות איש של רעהו, והכל יבוא על מקומו בשלום. אני לא יכול לנבא כמה זמן זה יקח, הכל תלוי בעקשנות בירושלים.

מסוקי חיל האוויר השמידו סירת מחבלים באגם קרעון

שייכת לארגון המחבלים "המפלגה הלאומית הסורית"

מאת ראובן פדהצור ועודד זראי
סופרי "הארץ"

מסוקי קרב של חיל האוויר השמידו שלשום בבוקר סירת מחבלים, באגם קרעון באל־בקאע בדרום לבנון.

הסירה היתה שייכת לארגון המחבלים "המפלגה הלאומית הסורית". כל המסוקים שבו בשלום לבסיס.

טיבוע הסירה מעיד כי הנסיונות להתארגנות לביצוע פיגועים ימיים נעשים גם על־ידי ארגונים קטנים, ולא רק על־ידי אש"ף. יש לציין גם את החידוש שבשימוש באגם קרעון כמקום אימונים של כוחות ימיים של ארגוני המחבלים. עד עתה היה ידוע על אימונים בחופי הים התיכון, בעיקר בדרום־לבנון.

החשש מפני פגיעת חיל הים במימי הים התיכון הוא שהביא, כנראה, לביצוע אימונים והתארגנות באגם קרעון.

בסירה נמצאו אמצעי לחימה רבים, והיא בערה זמן מה משקעה.

מזכ"ל הליגה הערבית, אל־שאדלי אלקליבי, שיגר איגרות דחופות לממשלות ערב, ובהן דרישה לפעול נגד כוונת הקונגרס האמריקאי לדון בהצעת חוק שתאפשר העברת השגרירות האמריקאית בישראל מתל־אביב לירושלים.

מזג האוויר

(סוף מעמוד 1)

היום, רק לקראת חצות ירד עומס החום לדרגה בינונית בפנים הארץ, וכבדה במישור החוף. החום המעיק ביותר היה ליד חופי הכינרת: בטבריה נמדדו 39 מעלות בשילוב עם 50% לחות יחסית. באילת נרשמה אתמול טמפרטורה של 43 מעלות, אך רק 8% לחות. בתל־אביב הגיעה הטמפרטורה בצהריים ל־30 מעלות עם יותר מ־70% לחות יחסית, והלחות היחסית עלתה ל־90% ויותר בשעות הערב.

בבאר־שבע נמדדו 38 מעלות ו־15% לחות יחסית, בגולן — 34 מעלות ו־40% לחות, בעמק יזרעאל — 36 מעלות ו־50% לחות ובירושלים — 32 מעלות ו־33% לחות יחסית.

שיא בצריכת מים

חברת "מקורות" רשמה ביומיים אלה שיא חדש באספקת המים: 4 מיליון מ"ק ליממה. דובר מקורות, מרדכי יעקובוביץ, מסר כי מערכת אספקת המים של "מקורות" מתוחה עד קצה גבול יכולתה, אולם ההובלה עומדת במעמסה.

קידוח המים "גולני ו" בגליל התחתון יצא מכלל שימוש, ולכן החלה "מקורות" להזרים מים מהכנרת לישובי הגליל התחתון. תיקון התקלה יימשך עוד מספר שבועות.

300 מתו מחום במזרח הים התיכון

אתונה (ע"ר וע"צ). גל החום כבר גרם למותם של יותר מ־300 בני־אדם בארצות אגן הים התיכון, ושיבש את חיי היומיום ביוון, טורקיה, דרום־איטליה, יוגוסלאוויה ובולגריה, מסרו מקורות רפואיים רשמיים.

ביוון מתו כ־260 איש כתוצאה מגל החום הפוקד את המדינה זה שבוע ימים. הטמפרטורה ביום הגיעה ל־45 מעלות; כל בתי החולים האזרחיים והצבאיים הועמדו במצב כוננות כדי לקלוט את נפגעי החום; הגופים המטפלים בהלוויות הורשו לפעול בימי ראשון בשל סתימת חדרי המתים בבתי החולים; צריכת המים באתונה עלתה ב־30% בראשית גל החום, ובשכונות שונות של עיר הבירה קיים מחסור במים.

בדרום־איטליה מתו 15 איש מגל החום באזור רג'יו די קאלאבריה. הטמפרטורה עלתה על 42 מעלות, והלחות גבוהה מאוד.

שלטונות טורקיה מסרו אתמול כי כ־60 איש טבעו בנסותם להימלט מפני גל החום. אמש מסרה הטלוויזיה כי 12 איש נוספים מתו כתוצאה מהחום. הטמפרטורה הגיעה עד 50 מעלות ביום — שיא בעשר השנים האחרונות.

בבולגריה מסרו השלטונות כי גל החום הוא ללא תקדים מזה 100 שנה. הטמפרטורה הגיעה ל־43 מעלות. צריכת מי השתייה הוגבלה בסופיה, ומלאי המשקאות הקלים [illegible] אזל.

ביוגוסלאוויה מתו 4 חקלאים מחום.

לעומת החום השורר בדרום־מזרח אירופה, שורר במערב אירופה מזג אוויר קר וגשום. ההערכה היא שחזית מזג האוויר הקר תגיע מחרתיים, והטמפרטורות בישראל ישובו להיות ממוצעות לעונה לקראת סוף השבוע.

"16 אלף בני נוער מצוקה שלומדים במסגרת משרד העבודה מופלים לרעה"

מאת נילי מנדלר
סופרת "הארץ" לענייני חינוך

16 אלף בני נוער, שרובם מוגדרים כנוער מצוקה, שנשרו ממערכת החינוך ולומדים בבתי ספר של משרד העבודה, מופלים לרעה, מבחינת המשאבים שמעניקה להם המדינה, בהשוואה לתלמידי בתי הספר המקצועיים של משרד החינוך. כך נטען בכינוס ארצי על בתי ספר תעשייתיים, שנערך בסוף השבוע במלון תרמון בהרצליה.

ערפאת דחה ביקור בהודו בשל נוכחות טניסאי ישראל

ניו דלהי (ע"צ וע"ר). מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, דחה אתמול ביקור בהודו כדי להימנע משהייה במדינה זו בעת נוכחות הטניסאים הישראליים. כך מסרה סוכנות הידיעות ההודית.

ערפאת היה אמור להגיע ביום ב' לביקור רשמי של שלושה ימים.

הטניסאים הישראלים יעזבו את ניו־דלהי ביום שני, וערפאת ישתתף בינתיים בכינוס של הארגון לאחדות אפריקה, באדיס אבבה.

משטרת ניו־דלהי פיזרה ביום שישי הפגנה של 200 צעירים שמחו נגד בואה של הנבחרת הישראלית להודו.

אוניברסיטת תל־אביב אישרה: שכר הלימוד — 1680 דולר

(עט"ח). הוועד המנהל של אוניברסיטת תל־אביב אישר בישיבתו שלשום את החלטתה של הנהלת האוניברסיטה כי שכר הלימוד היסודי לשנת הלימודים הקרובה, תשמ"ח, יהיה סכום השווה ל־1,680 דולר במחירי יולי 1986.

נשיא האוניברסיטה, פרופ' משה מני, שסקר בישיבה את המצב הכספי של האוניברסיטה ואת החלטת הממשלה בעניין שכר הלימוד, הסביר כי האוניברסיטה קיבלה את ההמלצה שהגישה הוועדה לתכנון ולתקצוב במועצה להשכלה גבוהה — לקביעת שכר הלימוד.

זאת, מאחר שהחלטת הממשלה על תקציב ההשכלה הגבוהה אינה עונה על צרכי האוניברסיטאות בכלל, ועל צרכי אוניברסיטת תל־אביב בפרט. לפיכך, נוצר מצב שבו כל אחת מהאוניברסיטאות מחליטה לקבוע את שכר הלימוד לפי צרכיה.

כל חברי הוועד המנהל — להוציא את נציגי הסטודנטים — אישרו את ההחלטה.

את ההודעה מסר דובר אוניברסיטת תל־אביב.

ערך את העמוד: משה ריינפלד

אל על

	מינימום	מקסימום	הטמפרטורות אתמול		
אמסטרדם	12	17	ממטרים	12	17
אתונה	25	40	בהיר	27	42
בוקרשט	24	38	ס. רעמים	—	—
בריסל	12	17	ממטרים	11	16
וינה	15	22	ממטרים	19	26
ז'נבה	15	22	מ"ח	16	27
לונדון	12	17	מ"ח	12	17
ליסבון	17	24	מעונן	17	24
מדריד	19	30	ס. רעמים	18	34
ניו־יורק	24	34	בהיר	24	34
פאריס	12	19	ממטרים	16	21
פרנקפורט	12	18	ממטרים	12	25
ציריך	14	21	מ"ח	—	—
קהיר	22	39	בהיר	24	37
קופנהאגן	12	17	ממטרים	13	29
רומא	25	36	בהיר	18	36
שטוקהולם	12	17	ממטרים	14	39

EL AL אל על

מטבחי SieMatic
20%
הודניש

מחלוקת קשה בש"ס על עיתוי הגשת התיקון לחוק בתי הדין הרבניים

סגן השר פנחסי: אם התיקון לא יעבור והליכוד יתייצב לאישורו, חייבת סיעת ש"ס לפרוש מהקואליציה ולפעול מייד להקדמת הבחירות

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

מחלוקת קשה פרצה בסוף השבוע בצמרת תנועת ש"ס לגבי העיתוי בו צריכה סיעת ש"ס בכנסת להגיש את התיקון לחוק בתי הדין הרבניים.

סגן השר רפאל פנחסי תובע כי יש להעמיד כבר ביום רביעי הקרוב את סיעת הליכוד למבחן ולהגיש לכנסת את התיקון לחוק. פנחסי טוען, כי אם התיקון לחוק לא יעבור וסיעת הליכוד לא תתייצב כולה לאישור החוק, חייבת סיעת ש"ס לפרוש מהקואליציה ולפעול להקדמת הבחירות, עוד לפני יציאת הכנסת לפגרה ב־6 באוגוסט.

נודע, כי השר הרב יצחק פרץ מעדיף לשוב ולדון בנושא רק לאחר פגרת הכנסת, אך מבחינה התנועתית אינו יכול לצאת נגד פנחסי. שני חברי הכנסת הנוספים בסיעת ש"ס, שמעון בן שלמה ויעקב יוסף, אינם מעוניינים להחריף עתה את יחסיהם עם הליכוד.

ראשי סיעת ש"ס ניהלו בסוף השבוע מגעים בעניין חוק בתי־הדין הרבניים עם שר האוצר משה נסים, המשמש איש הקשר ביניהם לבין הליכוד. נסים ביקש מראשי ש"ס להמתין עם הצעת החוק עד לאחר פגרת הכנסת, מאחר ואין סיכוי עתה כי החוק יעבור.

נסים הציע לראשי ש"ס כי במקום הצעת החוק יתמוך הליכוד לשינוי תקנון הכנסת כבר בימים הקרובים כדי שניתן יהיה לשוב ולדון מיד לאחר הפגרה בחוק ההמרה ובחוק "מיהו יהודי". כיום קיימת מיגבלה של ששה חודשים לדון בשנית בהצעת חוק לאחר שהוא נכשל בהצבעה במליאת הכנסת.

בית המשפט העליון: לבדוק יסודית האישפוז בכפיה בבתי"ח לחולי נפש

ביקורת על המצב החוקי הקיים ★ "הזנחה משוועת הרווחת בין פסיכיאטרים מחוזיים ובין מנהלי בתי החולים לחולי נפש בכל הקשור לאישפוז חולים שלא מרצונם"

(עו). בית המשפט העליון הורה לבדוק באורח יסודי ומעמיק, את נושא האישפוז בכפיה בבתי חולים לחולי נפש, לאחר שמתח ביקורת על המצב החוקי הקיים. המדובר באישפוז כפוי של בני אדם, בבתי חולים לחולי נפש, בניגוד לרצונם.

"הגיעה השעה לדיון מעמיק ומקיף, ולבדוק בית יסודי בסוגיית האישפוז הכפוי, להלכה ולמעשה ובכל ההקשרים", נאמר בפסק דין של בית המשפט העליון שפורסם ביום ו'.

בית המשפט העליון קרא לגוף המחוקק במדינה לעשות שינוי בחוק הקיים: "שייתן נא המחוקק ויתן דעתו לא רק להשלמות, להבהרה ותיקון החוק על פי תפישתו ומתכונתו הנוכחית. אלא ישקול נא אם אין מקום לשנות את התפיסה הכוללת והעקרונית של החוק", נאמר בפסק הדין.

לא נעשה דבר

כבר לפני שבע שנים מתח בית המשפט העליון ביקורת על המצב החוקי של אישפוז בכפיה, אך מאז לא נעשה דבר. השופטת שושנה נתניהו, שהיתה בדעת מיעוט, אומרת, כי לא פורסמו כללים רפואיים באשר לנתונים ומימצאים שצריכים להתקיים בטרם אישפוז של אדם בבית חולים לחולי נפש שלא מרצונו.

השופטת נתניהו מתארת את המצב הקיים בלשון חריפה: "קיימת הזנחה משוועת הרווחת בין פסי־כיאטרים מחוזיים ובין מנהלי בתי החולים לחולי נפש בכל הקשור לאישפוז חולים שלא מרצונם".

פסק הדין ניתן בעירעורה של תושבת תל־אביב שאושפזה שלא מרצונה בבית חולים לחולי נפש "גהה" לתקופה של 19 יום, לאחר שהובאה לשם במירמה ע"י בעלה, קצין משטרה. פסק הדין מתאר את נסיבות אישפוזה של האשה בבית החולים וקובע כי האשה היתה חולה רגשי קנאה לבעלה וחשדה שיש לו אהבות אלמוניות. היא עקבה ובלשה אחרי בעלה גם בעבודתו, איימה עליו ברצח ואף ניסתה להתאבד. הבעל פנה לפסי־כיאטר המחוזי בתל־אביב, וזה פסק שיש לאשפזה בכפיה.

ללא אישור

בפסק הדין נאמר, כי החוק קובע שלאחר חמישה ימי אישפוז בכפיה יש צורך בקבלת אישור להארכת האישפוז מהפסיכיאטר המחוזי. אישור כזה לא התקבל והאישה טענה כי נכלאה שלא מרצונה ושלא כחוק. בית המשפט המחוזי בת"א דחה תביעתה בעניין כליאת שווא ומכאן עירעורה לבית המשפט העליון.

השופטת שושנה נתניהו, לאחר שמתחה ביקורת נוקבת על החוק, קבעה בדעת מיעוט, כי היתה במקרה זה כליאת שווא, מאחר שבהעדר מסמכים רשמיים אין לשלול זכותו של אדם לחופש. היא דרשה לפצות את האישה.

שני השופטים האחרים: דב לוין וגבריאל בך פסקו, כי אכן מבחינה פורמלית לא היה אישור להאריך את אישפוזה, אך זו היתה תקלה מינהלית והיה מקום לאשפז את האשה.

עם זאת, שני השופטים הצטרפו לביקורת של השופטת נתניהו על המצב החוקי הקיים בנוגע לאישפוז בכפיה בבתי חולים לחולי נפש.

אתר תיירות חדש למטיילים בצפון: מקלחות הדיידיני. בהן רחצו העולים החדשים שהגיעו ארצה, למחנה עתלית, בשנותיה הראשונות של המדינה. בימים אלה השלימה המועצה לשימור מבנים ואתרי התיישבות שלב ראשוני בשיפוץ ושיחזור של מחנה עתלית, בו עברו כ־35 אלף עולים חדשים. לדברי ראשון המבקרים במקום, שר החינוך יצחק נבון, אל המקום, שיכלול גם הצגות החזיון אור־קולי שיספרו את תולדות האתר ההיסטורי, ששימש בסיס צבאי של המנדט הבריטי, לפני שהפך למחנה עולים, יגיעו קבוצות מאורגנות של תלמידים, במסגרת העמקת החינוך הציוני. המחנה, למרות שהוכרז באתר לאומי, היה עד כה במצב של הרס והזנחה. בתמונה: שר החינוך יצחק נבון (במרכז) עובר בתאי המקלחות. (תצלום: פול מליגג, ישראל סאן בע"מ)

לוויינים של נאס"א מסייעים באיתור ממצאים ארכיאולוגיים

ניסיון חדשני באתר תל הליף בנגב

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

ניסיון חדשני נערך בימים אלה באתר ארכיאולוגי תל חליף, סמוך לקיבוץ להב שבנגב, בהשתתפות לוויינים של נאס"א, המסייעים באיתור מימצאים מתחת לפני הקרקע.

ראש המשלחת האמריקאית החופרת באתר, ג'יו סיגר מאוניברסיטת מיסיסיפי, סיפר כי המשלחת מפעילה חיישן משוכלל הבודק את האדמה ומאתר בורות, מערות, אבנים ומוצגים ארכיאולוגיים בעלי חשיבות. לדבריו, זוהי פריצת דרך משמעותית במחקרים הארכיאולוגיים.

לווייני נאס"א מאפשרים מיפוי כולל של האיזורים הארכיאולוגיים באמצעות של גלים אלקטרו מגנטיים המוחזרים מהקרקע. טכניקה זו מתבססת על עיקרון צפיפות החומר והחזרת קרני אור.

לדברי המשלחת השוהה עכשיו בארץ הועברו מספר צילומים מסוכנות החלל שעובדו על ידי מחשב ועתה מיישמים את הממצאים שנתגלו בשטח לצילומים מהלוויינים.

ח"כ שריד: שמיר כבר הבטיח שלא לאשר תוכנית האצטדיון

מאת נדב שרגאי

"ראש הממשלה יצחק שמיר כבר הבטיח לראשי הסיעות ש"ס ואגודת ישראל כי לא יחתום על התוכנית להקמת האצטדיון של ירושלים במלוחה" — אומר ח"כ יוסי שריד (רצ) בהודעה לפרסם.

מלשכת ראש הממשלה סרבו להכחיש או לאשר ידיעה זו.

ראש הממשלה יצחק שמיר אמור לחתום על התוכנית מתוקף תפקידו כמ"מ שר הפנים, והוא נתון בלחץ כבד של סיעות ש"ס ואגודת ישראל שלא לעשות זאת. כל שלושת הדרגים התיכנוניים במדינה כבר אישרו את התוכנית — הוועדה המקומית והמחוזית של אזור ירושלים, ואף הוועדה הארצית לתכנון ובנייה, שהיתה ערעור שיזם הרב שך, באמצעות אחד מאנשיו בוועדות התכנון.

בדרך כלל, לבעב בקרים הדרגים בלבד. בוואגלת סכבות ההתיבה של שר הפנים על תוכניות למבנ"ל משרד הפנים, בלשכת רוה"מ מודים לבין עובדה זו.

על רקע העיכוב בחתימה, מתארגנים בירושלים אוהדי כדורגל, בעיקר אוהדי קבוצת בית"ר, להפעיל לחץ על ראש הממשלה לחתום על התוכנית.

עורך את העמודה: חיים בר

אתה נכנס בנמוך ועובר לגבוה!

הצדמנויות
חסכון
צמודות לסל

בנק הפועלים מפעיל שלוש תכניות חסכון חדשות הצמודות לסל המטבעות.
הצטרף עכשיו לפי שער הדולר וכספך יוצמד מייד לשער סל המטבעות הגבוה משער הדולר.

לבחירתך תכניות חסכון חדשות שבהן גם הקרן וגם הריבית צמודות במלואן לסל של 5 מטבעות החוץ העיקריים.
עכשיו תהנה מכניסה לפי שער דולר של 1.6158 ש"ח* ומהצמדה מיידית לשער הסל - 1.6767 ש"ח*. הטבה זו שקולה להענק מיידי בשיעור של 3.8%.

מטמון צמוד סל - חסכון בהפקדה חד-פעמית לתקופה של עד 4 שנים, כאשר את מלוא הרווחים ניתן לקבל כבר אחרי 3 שנים.

מטמון סל להכנסה חודשית - חסכון לתקופה של עד 5 שנים המאפשר הכנסה חודשית שוטפת וצמודה.
בתום התכנית תקבל את מלוא קרן החסכון צמודה לסל המטבעות.

מטמון חודשי צמוד סל - חסכון בהפקדות חודשיות לתקופה של עד 5 שנים. ניתן לקבל את מלוא הרווחים כבר אחרי 3 שנים.
(ההצטרפות לתכנית זו לפי השער היציג של סל-המטבעות).

היכנס עוד היום לסניף בנק הפועלים הקרוב אליך, ותשמע על הזדמנויות החסכון החדשות של בנק הפועלים.

* נכון להפקדות שיתבצעו עד יום ד' 29.7.

התנאים המוצעים ניתנים לתקופה מוגבלת בלבד והבנק רשאי לשנותם בכל עת.

בוא ותראה איך פועלים טוב יותר
בנק הפועלים
בעמ

בעיניו של מקומון בקריית־שמונה:

הקיבוצים משולים למחבלים שיש לחסל בבחינת "הקם להרגך"

פניה לממשלה להילחם ב"תוכנית ההשמדה" מצד הקיבוצים — "תוכנית ההשתלטות וחיסול קריית־שמונה בעתיד הקרוב"

מאת מנחם הורוביץ
סופר "הארץ" בצפון

סערת רוחות באצבע הגליל בעקבות מאמר שי־ טנה שהתפרסם במקומון של קריית־שמונה "מבט לקריה", שבו משווה העיתון את חברי הקיבוצים באצבע הגליל למחבלים.

"המחבלים שניסו בעבר למוטט את העיר, לא הצליחו — אבל מה שלא עשו המחבלים, עשו קיבוצי הסביבה... אין לי מה להתמודד במחבלים [illegible] והקיבוצים [illegible]", מבעלי העסקים בקריית־שמונה במקומון.

המאמר, שכותרתו "תוכנית ההשתלטות של הקיבוצים — חיסול קריית־שמונה בעתיד הקרוב", מפרט תוכנית לכאורה של הקיבוצים, המבקשים לחסל את המסחר והתיירות בקריית־שמונה.

קניוני־הקיבוץ

על־פי התוכנית, המפורטת בעיתון, מתכוונים חברי הקיבוצים להקים בשטחם שני קניונים, מסעדות, בתי־קפה, בריכה ואולם קולנוע, כשתנופת פיתוח תיירותית זו תחסל, לטענת כותב המאמר, את פרנסתן של 1,500 משפחות בקריית־שמונה, החיות ממסחר ותיירות.

"מבט לקריה" מתריע ומבקש מעיריית קריית־שמונה וממשלת ישראל להילחם מלחמת חורמה בתוכנית ההשמדה של קריית־שמונה. "אל לנו להכניע את צווארנו. רצינו שלום ואחוות עם הקיבוצים הסביבה, אך התנהגותם מלכתחילה ולכלל, התנשאות מוסר התושבות לפי הפסוק 'הרצחת וגם ירשת'... [illegible] כתבה זו, אך אנו מאמינים בכוחו של הפסוק 'הקם להרגך השכם להרגו'", כותב בעל המאמר.

לסיכום, מוסיף הכותב כי הקיבוצים, בתוכניתם זו, גילו בעצם את כוונתם לעתידה של קריית־שמונה: עיירת פועלים שתשמש מאגר לכוח עבודה זול, תוך כדי רמיסת כל דרך אפשרית לפיתוח ושי־ גשוג עצמאיים.

עקב החלטת המינהל ביו"ש לצמצם מיכסות המבקרים:

אלפי פלשתינים — בתור לחציית גשרי הירדן במסגרת ביקורי־קיץ

מאת אודי ניר
סופר "הארץ" בשטחים

תור של אלפי פלשתינים, המבקשים לחצות את גשרי הירדן אל הגדה המערבית במסגרת "ביקורי הקיץ", נוצר בשבועיים האחרונים בצידו המזרחי של הירדן, עקב החלטת המינהל האזרחי ביו"ש לצמצם את מיכסות המבקרים.

העיתון הפרו־ירדני "אל־נהאר" המתפרסם במזרח־ירושלים מסר בגיליונו מאתמול מפי "מקורות בכירים" ברבת־עמון כי ישראל צי־ מצמה באחרונה את המיכסה היומית של המבקרים העוברים מירדן לתחומי הגדה. לדברי העיתון צו־ מצמה המיכסה בגשר אלנבי מ־2,500 מבקרים ביום ל־1,500, ובגשר אדם (דאמיה) מ־1,500 ל־1,000 איש ביום.

"סיבות טכניות"

מקורות המקורבים לירדן בגדה מסרו אמש כי מבקרים רבים שבידם כל המסמכים הנחוצים, נאלצים לנסוע מדי יום מרבת עמון לגשרי הירדן, ולחזור כלעומת שבאו בגלל העיכובים. לדברי המקורות, המסו־ פים בעברם הירדני של הגשרים מלאים לגמרי בשבועיים האחרונים, ורבים מהממתינים נאלצים לעמוד שעות ארוכות בשמש.

מן המינהל האזרחי נמסר אמש כי העיכובים בקצב קבלת הנכנסים מן הגדה המזרחית למערבית נבעים מסיבות טכניות. דוברת המינהל אמרה כי בשבוע שעבר צומצמו המיכסות לכדי מחצית במשך יו־ מיים, ולקראת סוף השבוע נקלטו למעלה מ־80 אחוזים מן המבקרים שבמיכסה. לדבריה, תוך יומיים־ שלושה יוחזר המצב לתקנו.

עונת "ביקורי הקיץ" בגשרי הירדן נמשכת מתחילת חודש יוני עד תחילת אוקטובר. בתקופה זו עוברים את שני גשרי הירדן אל הגדה המערבית כ־4,000 איש מדי יום, לעומת מכסימום של 2,000 איש מדי יום, בימים רגילים.

ראש 'אגודות הכפרים' בדרום הגדה ייפגש עם סיעת הליכוד בכנסת

ג'מיל אל־עמלה מתכוון לדון באפשרות פיתרון הבעייה הפלשתינית בקשר קונפדראלי עם ירדן

מאת אודי ניר
סופר "הארץ"

ראש "אגודות הכפרים" בדרום הגדה המערבית, ג'מיל אל־עמלה, פנה בבקשה להיפגש עם נציגי סיעת הליכוד בכנסת. אל־עמלה אמר אתמול כי בקשתו נענתה בחיוב, וכי הפגישה מיועדת למחרתיים בשעות הצהריים, והיא תתקיים במשכן הכנסת.

אל־עמלה אמר אתמול ל"הארץ", כי בעבר קיים מפגשים רבים עם נציגים מן המערך, ועתה ראה לנכון להיפגש עם אנשי הליכוד, כדי לסייע בהפשרת הקיפאון המדיני. לדבריו, הוא מתכוון לדון עם נציגי הליכוד באפשרות של פיתרון הבע־ ייה הפלשתינית בקשר קונפדראלי עם ירדן.

הוא אישר את השמועות, כי באחרונה התהדקו הקשרים בין אנשי "אגודות הכפרים" לבין המי־ משל הירדני, אף כי המפגש עם נציגי הליכוד אינו מתואם עם ירדן.

ג'מיל אל־עמלה, שהשתתף בשבוע שעבר במפגש של ארבעה ח"כים מהליכוד עם נכבדים מהכפר דאהריה ליד חברון, הבטיח "הפתעות" רבות בתפקיד ש"אגודות הכפרים" ימלאו בתהליך המדיני בע־ תיד. הוא אמר כי לאחרונה מסתופ־ פים סביבו אישי ציבור רבי־השפעה מהגדה, המזוהים עם ירדן.

החברה להגנת הטבע תגיש בג"ץ בעניין שמורת הר מירון

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

הוועד המנהל של החברה להגנת הטבע החליט להגיש בג"ץ נגד שר החקלאות אריק נחמקין אם יחתום השר על השינוי המוצע בתקנה מספר 19 בשמורת הר מירון שלפיו יאופשר לתושבי בית ג'אן לעבד כרמים וללא כל הגבלה ופיקוח של רשות שמורות הטבע, את השטחים הפרטיים שבבעלותם הגבולים בש־ מורת הטבע הר מירון.

החלטת הוועד המנהל, שבראשו עומד איש הטבע הוותיק עזריה אלון ובהרכבו בו שורה של אישים בולטים מהאוניברסיטאות, ממשרדי ממשלה ואנשי ציבור וחברי כנסת, התקבלה בישיבה מיוחדת שנערכה בסוף השבוע.

ד"ר בנימין בית־הלחמי בספר חדש:

"מכירת נשק מישראל מייצגת את ההיגיון של המדכא"

עוד כותב הפסיכולוג הקליני: עזה — סוואטו של תל־אביב

מאת סופר "הארץ" בחיפה

מדיניות מכירת הנשק של ישראל מייצגת את ההיגיון של המדכא והיא חלק מהאידיאולוגיה הישר־ אלית — כך נטען בספר חדש שנכתב על ידי הפסיכולוג הקליני ד"ר בנימין בית־הלחמי מאוניבר־ סיטת חיפה.

הספר, "הקשר הישראלי — את מי מחמשת ישראל ומדוע" (שיצא בהוצאת "פנתיאון"), הוא מיקבץ של קטעי עיתונות ופרסומים שונים מהארץ ומחו"ל על סחר הנשק של ישראל והמעורבות בתחום זה במדינות העולם השלישי.

"ישראל לא מייצאת רק טכנולו־ גיות־מות ואמצעי־לחימה, אלא גם את התפיסה המחשבתית שאפשר לפקח ולשלוט על העולם השלישי, ושאפשר לעצור את התנועות הרדיקליות הפועלות בו, ושלצ־ לבנים המודרניים יש עדיין תקווה", נטען בספר, בין השאר.

בפרק אחר בספר מכנה ד"ר בית־ הלחמי את עזה כ"סוואטו של תל־ אביב".

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ברחבי המדינה

אברך נתפס בלוד כש־187 שעוני זהב מודבקים לגופו

החוקרים עלו עליו לאחר ש־8 שעונים נפלו מרגלו במטוס מבלי שחש בכך.

מאת זוהר בלומנקרנץ סופר "הארץ" לענייני תעופה

אברך מירושלים נתפס בנמל התעופה בן גוריון בלוד, בעת שניסה להבריח על גופו 195 שעוני זהב יקרי ערך משוויץ.

בבדיקת החותמות בדרכונו התברר כי מדובר ככל הנראה בבלדר "מקצועי", שכן האברך, המחזיק גם בדרכון אמריקאי, עשה את המסלול ישראל–שוויץ לעיתים תכופות. המשך החקירה הועבר לאגף המכס והמע"מ.

האברך נתפס לקראת סוף השבוע לאחר שבבדיקה שגרתית של מטוס נוסעים של חברת התעופה "סוויסאייר" שהגיע לישראל, נמצאו שמונה שעוני זהב יקרים מתחת לאחד ממושבי הנוסעים שעזבו את המטוס. בבדיקה מהירה אותר שמו של הנוסע והוא זוהה כעובר כעשר דקות באולם הנוסעים היוצאים.

בחיפוש על גופו גילו החוקרים 187 שעוני זהב יקרי ערך נוספים, שהיו מוצמדים בעזרת סרטי הדבקה על כל אברי גופו. בחקירה הראשונית אמר האברך כי מישהו מסר לו את השעונים, אולם אחר כך השתתק וסירב להמשיך ולשתף פעולה עם חוקריו.

ההערכה היא כי האברך פעל במסגרת רשת, שמרכזה בירושלים ושהתמחתה בהברחות שעוני זהב משוויץ.

החוקרים משערים ששמונת השעונים שנמצאו היו כנראה מוצמדים לרגליו של האברך בעת שישב במטוס, ונפלו בלי שהאברך הבחין בכך.

28 ימי מחבוש ל־7 חיילים שקנו שעונים בדרום לבנון

בניגוד להוראות צה"ל האוסרות כל מגע עם תושבי דרום לבנון, כולל חיילי צד"ל

מאת ראובן פדהצור סופרו הצבאי של "הארץ"

שבעה חיילי נח"ל נידונו ל־28 ימי מחבוש בפועל, משום שקנו שעוני־יד בדרום־לבנון. החיילים, ששירתו ברצועת הביטחון, קנו את השעונים מחייל צד"ל, המשמש מעין שקמיסט באזור חצבייה.

החיילים טענו כי קנו ממנו במהלך שהותם בלבנון משקאות, עוגות ומוצרים אחרים, כך שלא ראו כל רע בקניית שעוני־יד ממנו. הוראות הצבא אוסרות על כל מגע עם תושבי דרום־לבנון, כולל עם חיילי צד"ל.

הפלוגה, אליה משתייכים החיילים, יצאה מלבנון בתום כמה חודשי תעסוקה ברצועת הביטחון, ומספר ימים לאחר מכן פנה מפקד הפלוגה אל החיילים, והודיע כי הפלוגה לא תצא לחופשה, עד שקוני השעונים בחצבייה יזוהו ויובאו למשפט.

לטענת החיילים, הבטיח המ"פ כי לא יישפטו למאסר. שבעת החיילים שהודו בקניית השעונים נשפטו על־ידי מפקד הגדוד, שכאמור הטיל עליהם מאסר של 28 ימים.

גורמים צבאיים שהתייחסו לאירוע מסרו כי יש לראות בחומרה קניית שעונים או כל מוצר אחר מתושבי לבנון, בניגוד מפורש להוראות ולפקודות.

לפיכך, העונש שהוטל על החיילים אינו חריג, ואין להקל ראש בהפרות משמעת, במיוחד כשאלו נעשות בשטח לבנון.

דב זוק, מועמד לתואר שני באוניברסיטת פנסילווניה בארה"ב, הצטלם עם ילדים יהודים בכפר אמביה באתיופיה, בסוף יוני האחרון. זוק שהה בישראל בשנה האחרונה כמתנדב מטעם ארגון הג'וינט. במשך השנה הוא התגורר עם האתיופים במעון עולים וסייע לצוותי הקליטה בכל הנוגע לטיפול בילדים ובמבוגרים.

אתיופים בישראל, המזהים בין ילדים אלה מי מבני משפחתם, מוזמנים להתקשר לארגון "ידידים למען יהודי אתיופיה" בתל־אביב, טל. 03-225786.

חברה פרטית זכתה במיכרז של משרד הביטחון במסגרת פרויקט "מלחמת הכוכבים"

שווי הפרויקט בו זכתה חברת "ווילס מערכות נשק הנדסה ולוגיסטיקה" הוא חצי מיליון דולר

מאת אריה לביא כתב "הארץ" לענייני כלכלה

חברה פרטית העוסקת בהנדסה אווירונאוטית זכתה באחד המיכרזים שהוציא משרד הביטחון במסגרת פרויקט "מלחמת הכוכבים". על פי ההערכות תזכה התעשייה האווירית בנתח העיקרי של פרויקט זה.

החברה שזכתה במיכרז הינה "ווילס מערכות נשק הנדסה ולוגיסטיקה" והיא נוסדה לפני כשנתיים. החברה פועלת במסגרת קבוצת י.ס.ק.ל. המתכננת כעת גיוס הון של כמיליון דולר בבורסה בתל אביב. החברה מחזיקה ב־30 אחוז ממניותיה. המניות האחרות מוחזקות על ידי מיכה כהן ויוסף תנקין (25 אחוז כל אחד), די.ס.ק. יועצי מערכות ממוכנות ודי.סי.אל מערכות ממוכנות — 10 אחוז כל אחת.

המיכרז שזכתה בו חברת "ווילס" מטעם משרד הביטחון הינו לניהול ולאפיון של פרויקט מלחמת הכוכבים של ישראל. שווי הפרויקט בו זכתה החברה הינו בשלב זה חצי מיליון דולר ותקופת ביצועו עד סוף 1987.

הלקוחות העיקריים של החברה הינם משרד הביטחון (42 אחוז מפעילותה) בזק (20 אחוז מהפעילות) והתעשייה האווירית (14 אחוז). החברה עוסקת בניצול טכנולוגיות חדשות לישומים מיבצעיים ותפעוליים. סקרים טכניים בנושאים הקשורים לפיתוח מערכות נשק ושיפורן, הנדסה אווירונאוטית ומערכים לוגיסטיים.

רעיית ראש הממשלה, שולמית שמיר, היתה בסוף השבוע אורחת של מערך הח"ן בצה"ל, וביקרה בבסיסי צה"ל, בהם משרתות חיילות בתפקידי פיקוד והדרכה. בתמונה: שולמית שמיר מקבלת הכיבוד מפי קצינת ח"ן ראשית, תא"ל אמירה דותן.

(תצלום: טל יודקוביץ, דובר צה"ל)

חדשות המשק

תאסר הפעלת מטוסים סילוניים שאינם עומדים בתקנות הרעש הבין־לאומיות

התקנות החדשות למניעת רעש של משרד התחבורה לא יאפשרו למטוסי בואינג 707 של אל על, ארקיע וסאן דור לפעול מה־1 בינואר 1988, ללא אישור מיוחד ממינהל התעופה האזרחית

מאת זוהר בלומנקרנץ סופר "הארץ" לענייני תעופה

שר התחבורה, חיים קורפו, חתם בסוף השבוע על תקנות תעופה חדשות למניעת רעש שמשמעותן היא, כי מטוסי "בואינג" 707 של "אל על", "ארקיע", ו"סאן דור" לא יוכלו להמשיך ולפעול מה־1 בינואר 88' ללא אישור מיוחד ממינהל התעופה האזרחית.

ממשרד התחבורה נמסר שלשום כי על פי התקנות החדשות לא יורשו לפעול בישראל מטוסים סילוניים גדולים שאינם עומדים בתקנות הרעש הבין־לאומיות. עד עתה חלו תקנות הרעש רק על מטוסים שיוצרו אחרי אוקטובר 1977.

חיים קורפו

לפיכך יחולו למעשה התקנות החדשות גם על מטוסים מסוג די.סי. 8 ומטוסים מסוג דומה, שיוצרו בתחילת שנות ה־70 ואשר לא הותקנו במנועיהם משתיקי רעש מיוחדים.

ראש מינהל התעופה האזרחית הוסמך לתת פטור למפעיל כלי טיס רועש רק במקרים מיוחדים ולא יאוחר מדצמבר 89'. זאת, אם יוכיח המפעיל, כי הוא מתכוון לרכוש כלי טיס שקטים או להתקין משתיקי רעש בכלי הטיס הרועשים תוך תקופה סבירה, ואם המדינה בה רשום כלי הטיס, מוכנה לתת פטור דומה באותן נסיבות לכלי טיס הרשומים בישראל.

תקנות דומות נחתמו בזמן האחרון על ידי מדינות השוק האירופאי המשותף, אולם יישומן נדחה לשנתיים, בתנאי שהמדינות תסכמנה על ההדדיות בפטור. ישראל פנתה לכל מדינות מערב אירופה להגיע לפטור הדדי בתקופה הזמנית ולבד מבריטניה הסכימו בשלב זה רוב המדינות להסדר. בארה"ב נכנסו כבר לתוקף תקנות חדשות למניעת רעש.

מ"אל על", נמסר, כי ברגע שיגיעו אליה התקנות החדשות, היא תלמד אותן ותפעל בהתאם. סופר "הארץ" מציין, כי גם בשורות חיל האוויר יש מטוסי "בואינג" 707, אך התקנות האזרחיות החדשות לא יחולו עליהם, כיוון שאין מדובר בכלי טיס צבאיים.

מנכ"ל "כלל" אהרון דברת ל"הארץ":

"קבלת החלטה בזכות שבוע עבודה מקוצר — פזיזות וחוסר אחריות"

"המטרה היא אך ורק לצאת מהמיצר של הסכמי שכר – וזה צעד לא נכון"

מאת יונתן שרמן

החלטה על שבוע עבודה מקוצר בן חמישה ימים במיגזר הציבורי – אם תתקבל היום בממשלה – הינה החלטה חפוזה הגובלת בחוסר אחריות. אמר אתמול ל"הארץ" אהרון דברת, מנכ"ל "כלל".

דברת ציין, כי ברור לו שהחלטה על קיצור שבוע עבודה היא אך ורק כדי לצאת מהמיצר של הסכמי השכר, וזו החלטה לא נבונה. לדעתו, ניתן לקצר את שבוע העבודה בסקטור הציבורי אך ורק אם הסכם כזה ילווה בקיצוץ כוח אדם בשירות הממשלתי או לחילופין בהגדלת התפוקה של סקטור זה.

דברת הוסיף כי מצבו של המשק כיום אינו מאפשר קיצוץ של שבוע העבודה. אשר בחברה יתרחב ויחול על המשק כולו וישולב במגמה הקיימת כיום לקיצור שבוע העבודה בארץ.

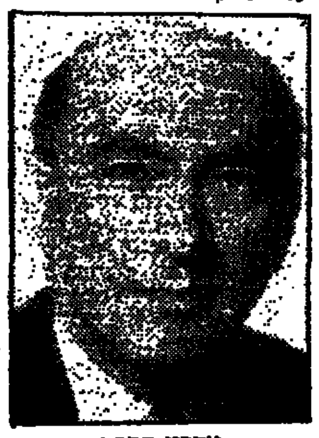

אהרון דברת

דברת מסר כי ב"כלל" עברו לשבוע עבודה מקוצר רק במספר מצומצם של מפעלים ובמשרד הראשי במסגרת נסיונית, ורק כיום, מספר שנים לאחר המעבר, ניתן להסיק מסקנות ולבחון את הבראיות של צעד זה.

לדבריו, בדיקות שנעשו בחלק גדול מהמפעלים שאינם בתחום האלקטרוניקה הראו, שאין מקום לקצר את שבוע העבודה.

יצוין, כי מרבית המעסיקים הפרטיים מתנגדים לקיצור שבוע העבודה, והם מבקשים שהמעבר ייעשה בצורה מבוקרת באמצעות ועדת מומחים אשר תמליץ תחילה על מעבר לשבוע עבודה מקוצר בסקטור הציבורי ורק אחר כך בסקטור השירותים.

תחזית אחד הבנקים הגדולים:

צפוי המשך המגמה החיובית והסלקטיביות בשוק המניות

בעקבות ציפיות לדו"חות כספיים משופרים למחצית 1987 ושקט יחסי במערכת הפוליטית־כלכלית

מאת יהודה שרוני סופר "הארץ" לענייני כלכלה

השקט היחסי במערכת הפוליטית־כלכלית והציפיות לתוצאות משופרות בדו"חות הכספיים למחצית הראשונה של 1987, ישפיעו על המשך המגמה החיובית והסלקטיבית בשוק המניות — כך נמסר בסוף השבוע בסקירה של אחד הבנקים הגדולים. באותה סקירה צוין כי בשבוע שעבר חל שיפור מסוים בשוק המניות, המוסבר גם בהפחתת הריבית, ובריבוי הבקשות לגיוס הון מצד פירמות עיסקיות.

גורמים בבורסה שללו הערכה אופטימית זו, מכיוון שלדעתם לא תיתכן תפנית מהותית בשוק המניות ללא הזרמת כספים לשוק זה מצד הציבור הרחב. לדעתם, אווירת חוסר הוודאות ששררה בבורסה בסוף השבוע שעבר, עלולה לחזור על עצמה גם השבוע.

לפי סקירת אותו בנק הגורמים שהשפיעו על שוק איגרות החוב בשבוע שעבר היו פירסום מדד חודש יוני שהיה גבוה מהצפוי, הציפיות להורדת הריבית במשק, והירידה ברמת הציפיות לפיחות. כותבי אותה סקירה מעריכים כי שוק איגרות החוב נמצא בתקופה של יציבות, ולא צפויות בו תנודות חריפות.

שר האוצר ל"הארץ":

"טרם החלטתי לגבי זכויות הצבעה למניות הבנקאיות"

גורמים כלכליים בירושלים: מסתמנת מגמה להעניק זכויות הצבעה כדי להשביח את ערך המניות ולהביא לשליטת הממשלה בבנקים

מאת צבי זרחיה סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שר האוצר משה נסים אומר כי טרם התקבלה החלטה סופית בעניין מתן זכויות הצבעה למניות הבנקאיות המוסדרות, ובמינוי דירקטורים בבנקים לאחר פירוק המניות הללו. בשיחה עם סופר "הארץ" אמש שר האוצר כי הוא בוחן את כל ההצעות שהוגשו לו בעניין על ידי צוות מיוחד באוצר בראשות מנכ"ל המשרד ד"ר עמנואל שרון. ההחלטה בנושא תתקבל בקרוב בתום סידרת דיונים המתנהלים בהשתתפות שר האוצר, סגנו, נגיד בנק ישראל, מנכ"ל האוצר והממונה על אגף שוק ההון.

גורמים כלכליים בירושלים העריכו כי המגמה המסתמנת היא שהממשלה תעניק זכויות הצבעה למניות הבנקאיות שבהסדר, זאת

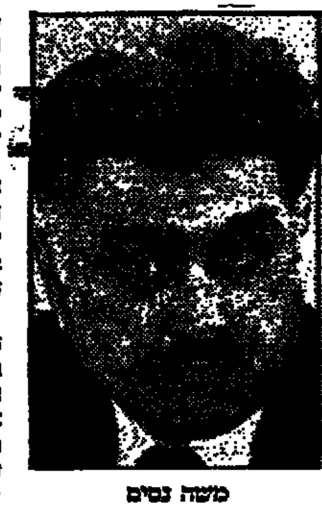

משה נסים

כדי להשביח את ערכן של המניות ולהביא גם לשליטת הממשלה בבנקים. על פי הצעה של בנק ישראל הממשלה תמנה 75% מהדירקטורים בבנקים ובנק ישראל ישלוט למעשה בבנקים. הצעתו של בנק ישראל זכתה להתנגדות בקרב שרי המערך המביעים חשש כי מינוי הדירקטורים על ידי הממשלה יגרום למינויים פוליטיים בלתי מקצועיים בבנקים ולהלאמתם של המוסדות הבנקאיים בארץ.

הצעה אחרת הנדונה במשרדים הכלכליים היא שהממשלה תעניק במרבית המניות הבנקאיות שיהיו בידיה לאחר פירוק המניות בחודש אוקטובר 88'. פרושו של דבר שהממשלה תשתחרר מהמניות הללו ותמכור אותן בהדרגה, ועד למכירתן – תוכל לשלוט בבנקים.

בסיום המסחר השבועי בלונדון

מחיר הדולר: 149.85 ין, 1.854 מרק

לונדון (ע"ת). מחיר הדולר בסיום המסחר השבועי בלונדון ביום שישי היה 149.85 ין ו־1.854 מרק. בתחילת השבוע נסחר הדולר האמריקאי ברמה של 153.75 ין ו־1.867 מארק.

סוחרים בשוקי ההון מייחסים תנודות אלה לאירועים האחרונים במפרץ הפרסי.

על אף היחלשות הדולר, ירד גם הזהב והמחיר בלונדון היה ביום שישי אחה"צ 453.34 דולר לאונקיה, לעומת 454 דולר לאונקיה בניו יורק.

חברת הבניה מתתיהו לפשיץ מתכננת לגייס מהציבור 5 מיליון דולר

מאת יהודה שרוני סופר "הארץ" לענייני כלכלה

חברת הבניה מתתיהו לפשיץ מתכננת לגייס מהציבור 5 מיליון דולר, באגרות חוב הניתנות להמרה במניות, כדי לשפר את נזילות החברה ולהשקיע בפרויקטים נוספים.

בסוף השבוע שעבר הצליחה החברה לגייס מהציבור 3 מיליון דולר, כאשר לניירות הערך שהוצעו נרשם ביקוש הגדול פי 1.9 מהיקף ההנפקה. חבילת ניירות הערך נמכרה בסופו של דבר במחיר של 12.5 שקל לעומת מחיר מינימום של 12 שקל.

ההנפקה לציבור מהשבוע שעבר באה בנוסף ל־2.4 מיליון דולר שהוזרמו בעלי המניות בחברה באמצעות הנפקת זכויות. יש לציין כי חברת מתתיהו לפשיץ סבלה בחודשים האחרונים מהוצאות מימון גבוהות, וגיוסי ההון האחרונים שיפרו באופן משמעותי את מצבה.

חתמי ההנפקה חברת ההשקעות "קרדן" וחברת הברוקרים "מוריץ וטוכלר" מעריכים כי הצלחת ההנפקה עשויה לעודד חברות בנייה נוספות ללכת בדרכה של חברת מתתיהו לפשיץ.

ח"כ לין תובע להתאים מחירי הנפט והבנזין לנהוג בחו"ל

מאת ערבה אחיהוד סופרת "הארץ" לענייני כלכלה

יו"ר ועדת האנרגיה של הכנסת, ח"כ אוריאל לין, פנה לשר האוצר משה נסים בדרישה להתאים מיד את מחירי הנפט והבנזין למחירים בחו"ל.

צריכת הבנזין עלתה במחצית ראשונה של 1987 ב־14% לעומת תקופה מקבילה אשתקד. ח"כ לין דורש מהשר להטיל היטל של 10% על המחיר הבסיסי של ליטר בנזין, בהתחשב בעובדה כי מרכיב המס על כל ליטר הוא 50% ממחירו. היטל של 10% יגרום להעלאה של 5% מהמחיר לצרכן והשפעתו על המדד תהיה 0.25% בלבד.

ח"כ לין קובע כי במחצית הראשונה של 1987 חלה עלייה של 18% בצריכת החשמל לעומת תקופה מקבילה אשתקד. וזה שיעור העלייה הגבוה ביותר מאז קום המדינה. לדבריו יש להתאים גם את מחיר החשמל לעלותו המלאה.

מחר — נסיון נוסף למו"מ על הסכם עבודה חדש עם טייסי אל על

מאת זוהר בלומנקרנץ סופר "הארץ" לענייני תעופה

נסיון נוסף לפרוץ את הקיפאון במשא ומתן על הסכם עבודה חדש של הטייסים באל על ייעשה בפגישה משותפת לוועד הטייסים, נציגי ההנהלה, ההסתדרות והמפרק המנוי, עו"ד עמרם בלום, הצפויה להיערך מחר.

ועד הטייסים התחייב לא לשבש כעת את העבודה, כדי לאפשר להסתדרות לנסות להתקדם במו"מ.

קופ"ח "מכבי" פתחה סניף במזרח ירושלים

מאת נורית אמיתי סופרת "הארץ"

קופת החולים "מכבי" מפעילה מזה כחודש סניף של הקופה במזרח־ירושלים, במסגרת הערכותה מחדש של הקופה באזורים שהם לא פעלו בעבר סניפים של "מכבי".

מאות חברים חדשים, ערבים תושבי מזרח־ירושלים, נרשמו כחברי הקופה, שבראשה עומד ח. נאשף. במסגרת ההערכות המחודשת של "מכבי" הוחלט גם על העמקת שרותי הבריאות בערי השדה. באחרונה הוקמו סניפים באילת, קריית־גת, מצפה־רמון, אופקים, ירוחם, דימונה, בית־שמש ומעלה־אדומים.

ההחלטה באה בעקבות הביקוש הגובר של אזרחים לקבל את שרותי "מכבי", ובמסגרת המגמה של הקופה לקלוט חברים חדשים.

כדי להענות על הדרישה באילת, לדוגמה, מטיסה הקופה, על חשבונה, רופאים ממרכז הארץ כדי לשרת את החברים החדשים באילת. כן הוחלט כי יבוצעו ניתוחים, על חשבון "מכבי", בבתי־חולים פרטיים במרכז הארץ, לאחר שהמעוניינים יטוסו על חשבון הקופה.

חברת לפשיץ תמכור 50 דירות במחיר של 150 אלף דולר לחדר

מחיר דירה יגיע ל־300—450 אלף דולר

מאת אריה לביא

חברת הבנייה מתתיהו לפשיץ מוציאה השבוע למכירה 50 דירות במלון "גינות ירושלים" שברחוב הנביאים בבירה. הדירות שחלקן משקיפות לעבר העיר העתיקה מוצעות בעיקר לבעלי הון מחו"ל במחיר שיא של כ־3000 דולר למ"ר. המכירה תתבצע בין היתר דרך גורמי נדל"ן בחו"ל, בעיקר בארה"ב.

חברת לפשיץ בונה כעת באמצעות חברה בת שלה "אלדן פיתוח מיפעלי תיירות" מלון בתכנונת של מלון דירות בו יהיו 257 חדרים. כמחצית מהדירות מוצעות כעת למכירה כדי לממן את השלמת המלון והמחצית האחרת תופעל כמלון דירות.

בניית המלון תושלם בעוד כשנה וחצי וחברת לפשיץ החליטה להוציא כעת למכירה את הדירות שיהיו בנות 2–3 חדרים בשטח של כ־50 מ"ר לחדר. חברת לפשיץ החליטה למכור רק דירות משני חדרים ומעלה במחיר של 300 אלף דולר לדירה. מחירי הדירות בנות שלושה חדרים — 450 אלף דולר.

את מלון "גינות ירושלים" החלו לבנות משקיעים פרטיים מארה"ב, פריזה והדיש בסמן, לפני כ־14 שנה. אך הפרויקט הופסק. היזמים הגיעו להסכם למכירת הפרויקט לחברת לפשיץ תמורת 56 מכלל 257 החדרים המתוכננים במלון, כך שבידי חברת "אלדן" ישארו עם גמר הבנייה 201 חדרים ושטחי המיסחר והציבור במלון.

בימים אלה מתנהלים מגעים עם רשת בין־לאומית שתקח על עצמה את ניהול המלון. ההשקעה הכוללת במלון מוערכת בכ־20 מיליון שקל.

יפוטרו 50 עובדי "הזית" בבית שאן

בעקבות ההחלטה לסגור את המפעל

(ע). הנהלת המפעלים האיזוריים בקעת בית שאן, הודיעה ביום שישי למועצת פועלי בית שאן על ההחלטה לסגור את מפעל "הזית", שצבר בשנים האחרונות הפסדים כבדים. 50 העובדים של מפעל "הזית" כולם תושבי בית שאן, יפוטרו.

מזכיר מועצת פועלי בית שאן, ביני קבלו, אמר בסוף השבוע שהדבר יחמיר את מצב האבטלה במקום. גם מפעל "דבינטקס" המעסיק 200 עובדים סובל ממחסור חמור בהון חוזר ומתקשה ברכישת חומרי גלם ולכן נאלץ מדי פעם להוציא את העובדים לחופשות מאונס.

עוד אמר קבלו, כי 150 תושבי בית שאן עוברים עתה הכשרה מקצועית הממומנת מכספי קרן האבטלה, אך אין באופק כל תעסוקה מתאימה לעובדים אלה.

פותחה תכנית תיירות חדשה בגליל העליון: "ארץ על פלגי מים"

התכנית מבוססת על מקורות הירדן, שמורות טבע, גנים לאומיים, יערות ומצפורים • הכוונה גם לפתח שיט בנהר הירדן

מאת זוהר בלומנקרנץ

תוכנית פיתוח חדשה בענף התיירות בצפון בשם "ארץ על פלגי מים", הוצגה לפני שר התיירות, אברהם שריר, במהלך ביקור שערך בגליל העליון.

המועצה האזורית גליל עליון, בשיתוף גורמי תיירות נוספים, גיבשה תוכנית פיתוח חדשה בענף התיירות, שתהיה מבוססת על מקורות נהר הירדן, שמורות טבע, גנים לאומיים, יערות ומצפורים באזור. הכוונה לפתח את אזורי הנהר ליובלים הזורמים אל נהר הירדן, כך שיוכלו לשמש לשיט, ויהוו מוקדי משיכה תיירות נוספים.

לשר התיירות נמסר כי במהלך השנה האחרונה נרשמו 310 אלף לינות בבתי־מלון והארחה בגליל העליון ובאצבע הגליל. מתוך מספר זה, 137 אלף לינות היו של תיירים מחו"ל. ברבע הראשון של השנה נרשמה עלייה של 10% במספר הלינות לעומת התקופה המקבילה אשתקד. באזור פועלים 20 בתי־מלון כוללים למתיירים, ובהם 1,077 חדרים.

ערכה את העמוד: עדה אפשטיין

הארץ
עיתון לאנשים חושבים

צלצל ואמור שלום

היום, 26.7.87 נצלצל כולנו
לראש הממשלה יצחק שמיר ונאמר: "שלום!
למען הביטחון –
חייבים להמשיך את יוזמת השלום"

מספרי הטלפון של ראש הממשלה הם:

02-639211
02-639231

תגיד שלום... וזה יקרה!

ארגון טרור איים לפגוע בשווייץ אם תסגיר חוטף מטוס "אייר אפריק" — בן 21, ממשוחררי ג'יבריל ב־85

החוטף, חוסיין עלי מחמד חרירי, רצח בדם קר נוסע צרפתי "משום שזו השפה היחידה שאותה מבינים הצרפתים" • ממשלת צרפת הורתה לשליחיה בעולם הערבי — דיפלומטים, חיילים ואורחים — להקפיד על "הסגר תנועה"

ז'נווה, (ע"צ, ע"ד וא־פי). הנוסעים במטוס החטוף של חברת "אייר אפריק" נטלו היוזמה לידם ועודדו את הצוות להתגבר על החוטף, לאחר שהוא הרג נוסע צרפתי.

פקידים בשווייץ אמרו, כי זו הפעם הראשונה שנוסעים במטוס חטוף נקטו יוזמה כזאת.

דייל מקונגו נורה בבטנו בעת המאבק עם החוטף, ועבר ניתוח של שלוש שעות בבית חולים בז'נווה. בשבת נמסר, כי הוא יצא מכלל סכנה.

מטוס "אייר אפריק" מדגם "די־סי־10" ובו 148 נוסעים ו־15 אנשי צוות, נחטף בעת טיסה מרומא לפאריס ביום שישי.

החוטף, כך נודע, עלה על המטוס בבנגוי, בירת הרפובליקה האפריקנית המרכזית, והתחנה השניה במסעו של המטוס לפאריס. הטיסה החלה בבירת קונגו ברזוויל. החוטף, שזוהה בשם חוסיין עלי מחמד חרירי, תואר על ידי משרד החוץ הצרפתי כלבנוני, בן 21, ששוחרר בן הכלא הישראלי ב־1985 כחלק מעיסקת חילופי שבויים עם ארגונו של ג'יבריל.

משטרת צרפת מסרה, כי האיש, שהחזיק בידו אקדח וחומר נפץ כרוך על גופו, פרץ לתא הטייס ודרש כי המטוס ינוס לביירות.

לפי שירותי המודיעין הצרפתית והשווייצית דרש החוטף את שחרורם של שני מרחייפנים, האחים מוחמד עלי ועבאס עלי חמדי, מבית סוהר במערב גרמניה.

מוחמד חמדי עומד לדין על חטיפת מטוס ורצח בקשר לחטיפתו של מטוס טי־וו־אי ב־1985 לביירות, אחיו מואשם בנשיאת חומר נפץ.

בתשובה לדרישת החוטף לטוס לביירות אמרו לו אנשי הצוות, כי אין די דלק להגיע לביירות ויש לתדלק את המטוס בפאריס או בז'נווה. החוטף דרש, כי התידלוק ייעשה בז'נווה.

האירועים במטוס

אנשי הצוות סיפרו כיצד החוטף הרג בידיו את הצרפתי קסאוויר־גיאום ביו.

"הוא נכנס לתא הנוסעים וחטף מישהו שנקרה בדרכו, סיפר איש הצוות אבאסטאזה טונגיסו. "ואז הוא הלך לאסוף דרכונים. ובהפרידו את הדרכונים הצרפתיים הוא בחר מישהו אחר במקום האיש בו החזיק".

הוא שם סכינה על ראש האיש, הצמיד את האקדח אל השמיכה וירה" אמר טונגיסו.

לאחר מכן הודיע החוטף, כי יהרוג נוסע צרפתי מדי חמש דקות, אם לא ייענו דרישותיו. קברניט המטוס ארואנד ארסיוו אמר לכתבים: "שמעתי שתי יריות וצעקות. איש עם אקדח שלוף פרץ לתוך תא הטייס. הוא היה מאוד נרגש ואמר כי הוא יגמור עכשיו חשבון עם צרפת".

נוסעים שישבו בחלק האחורי של המטוס ואשר חששו מן הנחיתה בביירות, החלו לתכנן תכניות, בעיקר בעזרת תנועות עיניים וידיים. לאחר זמן קצר הם פתחו את דלתות החירום, רק מגלשה אחת פעלה, ונוסעים רבים קפצו היישר אל משטח הנחיתה. "מזל שלא היו נפגעים תוך כדי המרדף אל המתודים, אמר אחד הנוסעים.

כשהנוסעים החלו לנהור החוצה, קפץ דייל על החוטף והיכה אותו בבטנו. הדייל נפצע, כאמור, ונותח בז'נווה.

אנשי צוות אחרים סייעו לו, והם לכדו את החוטף.

כשפרצה המשטרה לתוך המטוס, כבר מצאה את החוטף כשהוא מוחזק על ידי הצוות על ריצפת המטוס.

דובר בבית חולים בז'נווה מסר, כי "31 נוסעים נפגעו בתקרית הדר סיפה, בעיקר בעת שחשו החוצה במגלשת החירום".

122 מנוסעי המטוס, 52 מהם צרפתים, המשיכו לפאריס ביום שישי בערב.

החוטף: הרגתי צרפתי כי זו השפה שצרפת מבינה

חוטף המטוס של חברת התעופה אייר אפריק, חוסיין עלי מוחמד חרירי, אמר כי הרג בדם קר צעיר צרפתי "משום שזו השפה היחידה שאותה מבינים הצרפתים".

"הרגתי את קסאוויר בוליו משום שאין הם מבינים אלא סוג זה של שפה", הסביר לנציג אש"ף בז'נווה, נאביל רמלאווי. "גם עשיתי זאת כדי לשכנע את האחרים שאינני מתלוצץ".

רמלאווי, ששוחח טלפונית משך שעה ועשרים דקות עם חוטף המטוס, סיפר כי במו"מ שהתנהל ביום שישי לפני הצהריים, העלה חרירי 7 דרישות, ביניהן שחרורם של כל הלבנונים המואשמים בטירור העצורים בצרפת מאז קיץ אשתקד, וביחוד שחרורו של ג'ורג' איברהים עבדאללה, שנדון בצרפת למאסר עולם.

הנוסע שנרצח היה בדרכו לטיפול רפואי

הנוסע הצרפתי שנרצח על ידי חוטף מטוס "אייר אפריק" ביום שישי, היה בדרכו הביתה לצורך טיפול רפואי, מסרו חבריו כאן.

המנוח, רווק בן 28, קסאוויר ביו, נרצח בירייה בראשו על ידי הטרוריסט הלבנוני שחטף את המטוס בעת שהיה בדרכו לפאריס.

ביו היה סוחר יינות בעיר פואנט נואר בחוף קונגו. הוא חזר לצרפת לטיפול במחלת הצהבת.

"מה שכל כך נורא הוא שביו היה כל כך חולה וחלש", אמרה מכרה שלו בראיון לטלוויזיה הצרפתית.

ביו היה יינן בעל הכשרה אקדמאית. הוא עבר לפואנט־נואר בשנה שעברה, שם נתמנה המנהל המקומי של חברת היינות הצרפתית "סוינקר".

ארגון טרור איים על שווייץ

ארגון טרור בלתי מזוהה איים בשבת לפגוע באינטרסים שוויציים, אם תסגיר שווייץ לצרפת את הערבי הלבנוני שחטף את המטוס של אייר אפריק.

אלמוני שהתקשר בטלפון וטען, כי הוא מדבר בשם "התאים הירוקים", הודיע לתחנת הרדיו של המיליציה אמל את הדברים הבאים: "אנו מזהירים את שלטונות שווייץ, כי אנו נפגע בכל המתקנים והאינטרסים השווייציים באזור, אם ממשלת שווייץ תסגיר את לוחם החופש חוסיין חרירי לשלטונות צרפת".

ממשלת צרפת הורתה על אמצעי זהירות

יואב טוקר, סופר "הארץ" בפאריס, מוסר: ממשלת צרפת הורתה ביממה האחרונה לשליחים הצרפתיים בעולם הערבי — דיפלומטים, חיילים ואורחים — להקפיד על "הסגר תנועה", מחשש להתנכלויות טרור על רקע המשבר עם איראן. במקביל, הנהיגו הרשויות הצרפתיות "מערך בטיחות־על" במטוסים הצרפתיים ברחבי העולם בעקבות החטיפה בערב שבת של מטוס "אייר אפריק".

אמש עדיין לא היה ברור אם עומדת על הפרק בקשה צרפתית משלטונות שווייץ להסגיר את חוטף המטוס כדי להעמידו לדין בצרפת.

על פי הידיעות שהתקבלו במשך היום מז'נווה וברן, תקפה בינתיים הכוונה השווייצרית להעמיד את חרירי לדין בשווייץ.

חידוש בבריה"מ: ועדה ממלכתית תבדוק מצב הטטארים מגורשי קרים

כרבע מיליון טטארים גורשו מבתיהם ופוזרו באסיה הסובייטית בתקופת סטאלין • רדיו מוסקווה מסביר עתה: גם אם הגירוש היה מעשה עוול כלפי עם שלם — אין כיום אדמה פנויה בחצי האי קרים ולא ניתן להחזיר הגלגל אחורנית

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינוויה

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ"). בהודעה מיוחדת של סוכנות הידיעות הסובייטית הרשמית טאס, שנמסרה לפרסום בעיתונות, ברדיו ובטלוויזיה, נמסר על הקמת ועדה ממשלתית בראשות הנשיא גרומיקו, שתבחן את מצבם של בני העם הטטארי שגורשו מחצי האי קרים, בימי מלחמת העולם השניה, בהתאם לפקודה של סטאלין.

עילת הגירוש היתה חשד לשיתוף פעולה עם הכובש הנאצי. קרוב לרבע מיליון בני אדם הוטענו על קרונות בהמות ופוזרו באסיה הסובייטית. עקב רעב ומחלות מתו בדרכים לפחות מאה אלף איש.

בין העם הרוסי לעם הטטארי שוררת איבה מזה אלף שנים, וגירושם האכזרי של שרידי העם הטטארי שימש החל משנות השישים, נושא למחאות מתנגדי המשטר, בהם ד"ר סחרוב והמשורר יבגני יבטושנקו.

אין אדמה פנויה

בהודעה ששודרה ברדיו מוסקווה, בעקבות ההחלטה על הקמת הועדה, נאמר "כי הגירוש היה מעשה עוול בלתי מוצדק כלפי עם שלם, אולם כיום לא נותרה אדמה פנויה בחצי האי קרים, ומעשית לא ניתן להחזיר את המגורשים למקומות בהם התגוררו בעבר". ההודעה הכירה, כי מאז שנות השישים הותר לעשרים אלף איש לשוב לקרים. עוד נאמר בהודעה: "מספר תושבי קרים הוכפל מאז ימי המלחמה, וכיום מספרם 2.5 מליון. החזרת התושבים תיצור קונפליקטים חמורים".

סוכנות טאס מאשימה את משתפי הפעולה הטאטרים, כי רצחו 86 אלף אוקראינים, יהודים, יוונים וצוענים. אזכור יהודים מהווה חריג, מאחר שבדרך־כלל אין בריה"מ נוהגת להזכיר יהדותם של אזרחי בריה"מ, אף לא במצבת באבי־יאר.

במוסקווה התקיימה אתמול לפני בנין הוועד המרכזי שביתת שבת של מאות טטארים שבאו מכל רחבי בריה"מ. שוטרים לא פיזרו את המפגינים, ואף התירו לכתב הרדיו השוודי לראיין אותם.

לטענת דוברי הטטארים מספר המוגלים היה 400 אלף, כפול מן המספר בו נוקבת סוכנות טאס, וכיום מפוזרים ברחבי בריה"מ מיליון וחצי טטארים התובעים שיקום של "אוטונומיה טטארית בקרים".

תיגרות ידיים בכיכר האדומה בין שוטרים ומאות טטארים

מוסקווה, (ע"ד וע"צ) כמה מאות טטארים מחצי האי קרים שגורשו במלחמת העולם השניה לאסיה התיכונה הסובייטית, ניסו בשבת לצעוד אל הכיכר האדומה במוסקבה. אך שוטרים בלמו אותם, ועדי ראייה מסרו כי פרצו ביניהם תיגרות ידיים.

לאחר הפגנה שקטה שנמשכה שעות מספר, התקדמו הטאטרים לעבר הכיכר האדומה אך נהדפו בידי שוטרים בשעה שהמפגינים שרו במקהלה "חזרה למולדת" ו"גורבאצ'וב, גורבאצ'וב", המפגינים חזרו אז למקום מוצאם מאחורי הקתדרלה, שם כיתרו אותם יותר ממאה שוטרים, כדי שלא יוכלו לבוא במגע עם תיירים זרים ואזרחים סובייטיים שצפו בהפגנה. ההפגנה, השלישית של טטארים בלב מוסקבה תוך שלושה ימים, עדיין נמשכה עם רדת הלילה.

נציג של הטטארים מסר לכתב רויטר, כי הם מפגינים משום שדרישתם להיפגש עם גורבאצ'וב לא נענתה.

רבה הראשי של דנמרק מלכיור:

הוצאת ספרים דנית מפיצה את "הפרוטוקולים של זקני ציון"

מאת אליהו זהבי

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ"). רבה הראשי של דנמרק, ב' מלכיור, הביע אתמול את דאגתו מפעילות הוצאת הספרים של המפלגה הנאצית הדנית, לדברי הרב מודפסים בעיר הדנית אולבורג, ה"פרוטוקולים של זקני ציון" בשפות אנגלית, צרפתית, איסלנדית ונורבגית, והם מוברחים למדינות צפון אירופה.

בנוסף לכך מדפיסה הוצאת ספרים זו, הוצאת "נורדלאנד" את נאומי גבלס ואפילו את ספרו האנטישמי הידוע של מרטין לותר.

המפלגה הנאצית הדנית (זה שמה הרשמי הכלא) גם מוכרת חולצות "טי" עם צלבי קרס והדיוקן היטלר ב־4 צבעים.

החודש מסר מזכיר המפלגה, כי מפלגתו תתמודד בבחירות הקרובות לפרלמנט הדני. על כך אמר הרב מלכיור, כי אינו חושש מהצלחות המפלגה הנאצית לצבור קולות. אולם הוא מודאג ביותר מהפצת ספרות הסתה אנטישמית תוך ניצול הסובלנות הדנית, למרות סעיף בחוקה האוסר הסתה גזענית.

במערב יש חדש: בושם שום

ויקי גארסיה מגילרוי, קליפורניה, מציגה בושם חדש: בושם שום. הבושם החדש הוצג בפסטיבל השום שנערך בעיר בסוף השבוע והוא מכיל תמציות של שום וורדים, ויצרניו מבטיחים כי בכוחו לסחרר את ראשו של כל מי שמקרב אליו את חוטמו. בפסטיבל השום הוצגה יצירה נוספת: גלידת־שום. (תצלום א־פי)

קנס למחלל מצבתו של קווזלינג

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינוויה

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ"). בית משפט בעיר סקיאן דן לקנס של 1000 כתר צעיר בן 30 שהניח מטען חומר נפץ ליד מצבת וידקון קוויזלינג כאות מחאה על טקס הנחת זרי פרחים ע"י חסידי קוויזלינג ביום השנה ה־100 למותו, ב־19 ביולי 1887.

בית המשפט הקל בעונש תוך התחשבות במניעיו של האיש, שביקש למחות על עריכת הטקס לכבוד.

הצדרכו!
רק עד מחר 27.7.87
אפשר להצטרף למבצע קרנות הנאמנות
המבצע בתוכניות החסכון מסתיים
ביום ו' 31.7.87

הצטרף עכשיו לתוכנית חסכון ותחוייב בסכום ההפקדה רק לאחר שלושה שבועות מיום הצטרפותך.
אם תצטרף לאחת או יותר מתכניות החסכון של הבנק הבינלאומי (במסלול הפקדות חד־פעמיות) נעמיד לרשותך את סכום החסכון כהלוואה ללא ריבית, שתוחזר על־ידך רק בעוד שלושה שבועות. בינתיים פקדונך מתחיל לצבור ריבית והצמדה.
במבצע - תוכניות חסכון צמודות למדד, לדולר ולבריות דולר/מדד. כולן נושאות תשואה גבוהה. לדוגמא: בתכנית "עוז תשואה" הצמודה למדד תקבל ריבית של 5% לשנה.
פרטים נוספים בסניפי הבנק הבינלאומי הראשון ובנק פועלי אגודת ישראל.

אם תרכוש תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, תחוייב בתשלום רק לאחר שבועיים מיום הצטרפותך.
אתה יכול לרכוש תעודות השתתפות בקרנות נאמנות בניהול "דיקלה", מקבוצת הבנק הבינלאומי הראשון ולשלם עבורן - שבועיים לאחר מכן. כך אתה נהנה מאשראי ללא ריבית, שהבנק מעמיד לרשותך.
את תעודות ההשתתפות ניתן לרכוש בכל אחד מסניפי הבנק הבינלאומי הראשון ובנק פועלי אגודת ישראל.

מודעה זו אינה מהווה הזמנה לרכישה.
האשראי כנגד בטוחות כנהוג בבנק.

בנק לענין שלי
הבנק הבינלאומי הראשון

פיצויי־שיא: חצי מיליון ליש"ט לסופר ג'פרי ארצ'ר במשפט־דיבה שערורייתי נגד העיתון "סטאר"

היומון הבריטי חוייב לשלם גם את הוצאות המשפט בסך 750,000 ליש"ט לאחר שהסופר נאלץ להתפטר מכהונתו כסגן יו"ר המפלגה השמרנית, בעקבות פירסום על קשריו עם פרוצה

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). חבר המושבעים במשפט הדיבה של הסופר ג'פרי ארצ'ר נגד העיתון "סטאר", פסק שלושם פיצויים בגובה של חצי מליון ליש"ט לטובת התובע בגלל פירסום כתבה על קשריו המיניים כביכול עם פרוצה לונדונית. היומון חוייב לשלם גם את הוצאות המשפט בסך 750,000 ליש"ט. גובה הפיצויים, הגדול ביותר במשפטי דיבה בריטיים, היכה בתדהמה את העיתון אשר עורכו הודיע מיד על החלטתו לערער על פסק הדין.

ההחלטה סיימה משפט אשר נמשך 14 ימים, ובמרכזו עמדה כתבה אשר פורסמה ב"סטאר" לפני תשעה חודשים, לפיה ארצ'ר שכב במלון ליד תחנת ויקטוריה עם הפרוצה מוניקה קוגלאן. ארצ'ר, אשר הכחיש את הטענה מכל וכל, התפטר אז מתפקידו כסגן יו"ר המפלגה השמרנית, לאחר שנמסר כי הציע לפרוצה סכום כסף כדי שתחדל להעיד אותו. את הטענה האחרונה פירסם עיתון אחר, ה"ניוז אוף דה וורלד" אשר הקליט את שיחותיה של הפרוצה עמו — וגם נגד עיתון זה עומד ארצ'ר להגיש תביעת דיבה.

ארצ'ר הוא מחברם של רבי מכר דוגמת "קין והבל" ו"ראשון בין שווים" אשר הכניסו לכיסו תמלוגים בשיעור של כ־5 מיליון ליש"ט. נגדו העידה במשפט הפרוצה עצמה אשר טענה כי שכבה עמו במלון "אלבוין" תמורת 70 ליש"ט וכן העידו עורך־דין ושדרן טלוויזיה לשעבר, לקוח של קוגלאן, אשר העיד כי ראה את ארצ'ר נכנס אל חדרה לאחר שהוא עצמו יצא משם. אשתו של ארצ'ר נקראה להעיד כדי למסור דיווח על סימנים מיוחדים בגוף בעלה.

תלונה נגד שיטת השופט

פרקליטי ה"סטאר" התלוננו מרות בסוף המשפט על הצורה בה הינחה השופט את חבר המושבעים בדברי הסיכום שלו. הוא הזהיר אותם כי דיכוי של העיתון יהפוך את ארצ'ר ל"מצורע החברה" וביקש מהם לקחת בחשבון את מעמדו. "האם", שאל השופט את המושבעים, "זקוק היה אדם מסוגו לסקס קר, חסר אהבה, חצוף בגומי (קונדום) עם פרוצה בבית־מלון?" אחר־כך הוא ביקש מן המושבעים לחשוב על אשתו של ארצ'ר אשר נכחה בבית־המשפט, לשים לב לאלגנטיות שלה, ולשאול האם חיי נישואיה עם בעלה הם מלאים. עוד אמר להם: "אל תחשבו אם לעיתון יש כסף, פשוט תקבעו את גובה הפיצויים".

הערות אלו הוגדרו על ידי פרקליטי העתון כ"שערורייה". ה"סטאר" בגליונו מאתמול טרח להזכיר את העובדה שארצ'ר לחץ את ידיהם של המושבעים לאחר פסק הדין וכי אחד מהם אמר לו: "לעונג לי". המושבעים, שמונה גברים וארבע נשים, הצטרכו לארבע שעות דיון כדי לפרסם פה אחד את החלטתם.

מעבורת חלל רוסית לציון יום השנה השבעים למהפיכה

מאת אליהו זהבי

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ"). באתר שיגור החלליות "באיקאנור" בקאזחסטאן נמשכו ההכנות לשיגור מעבורת החלל הסובייטית הראשונה. טיל הענק "אנרגיה", שנוסה בהצלחה בחודש מאי, ישגר את המעבורת לחלל.

נוכח כשלונה של ארה"ב בשיגור המעבורת "צ'אלנג'אר" מקווה בריה"מ לזכות בהצלחה תעמולתית כבירה והוחלט לנצל את השיגור לציון יום השנה ה־70 למהפיכה הקומוניסטית.

בריה"מ טרם פירסמה רשמית את מועד שיגור המעבורת, אך נמסר כי היא תשוגר לחלל "לפני סוף שנת 1987".

התלהבות בסוריה

היתה זו הפעם ה־275 בה שוגרו בהצלחה מבסיס שיגור הלוויינים "באיקאנור" לוויינים לחלל. עתוני מוסקווה מדווחים בהרחבה על תגובת ההתלהבות בסוריה. בהתאם לתכנית ישהה הצוות האורח ב"מיר" שישה ימים. בזמן זה תצא "מיר" שלוש פעמים בשמי המזרח התיכון ותבצע "סקר גיאולוגי" של אדמת סוריה לצורך חיפושי מים תפמ.

קוסמונאוט יוחזר בשל חשש למחלת לב

סוכנות הידיעות הסובייטית הרשמית טאס מסרה, כי הקוסמונאוט אלכסנדר לאביקין ששהה ב"מיר" מאז 9 פברואר, יוחזר בשל חשש למחלת לב. המקרה מעיד על בעיות של החזרה מיידית של קוסמונאוט חולה במקרה חירום.

עורך את העמוד: חיים בל

אל הפיסגה — בפרוטזות

מטפס הרים, יו האר מפנסילווניה, מטפס אל פסגת מבנה הבד־מילה בקניון אלדוראדו בקולורדו. האר איבד את שתי רגליו לפני חמש שנים בתאונה, בשעת טיפוס הרים. (תצלום א־פי)

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

שטבהולץ מבקש לפרוש

אומר: "אני ומנסדורף לא משדרים על אותו גל"

מאת מיכאל קרנין
שליח "הארץ" להודו

ניו דלהי (מיוחד לספורט "הארץ"). יוסף שטבהולץ, קפטן נבחרת ישראל זה 12 שנים, רוצה לסיים את תפקידו. הוא העלה את הרעיון, כבר אחרי הניצחון הגדול בצ'כוסלובקיה בחודש פברואר, ואומר שאין לזה כל קשר עם ההפסד הצורב, או בפרשת מנסדורף (ראה ידיעה נפרדת). "אני חושב שצריך לבוא שינוי. אני מרגיש שמיציתי את עצמי בתפקיד. אני מעורב עם נבחרת גביע דייויס זה 22 שנה, כשחקן וכקפטן. לקחתי את התפקיד, כדי להחזיר חוב לטניס מאחר שלא הרגשתי שתרמתי מספיק כשחקן".

שטבהולץ אומר שיתכן, כי פער הגילים בינו לבין השחקנים הצעירים, גורם לאי הבנות. "אני מרגיש זה כבר שאני ועמוס מנסדורף לא משדרים על אותו גל. הוא שחקן גדול ואני אוהב אותו". שטבהולץ חושב שאת תפקיד הקפטן צריך להטיל על מקצוען אמיתי שיעשה זאת במישרה מלאה, עם משכורת וכל הקשור בזה, כמקובל אצל הנבחרות האחרות בבית העליון של גביע דייויס. "אני, כמובן, לא אוכל לקבל על עצמי תפקיד כזה, מאחר שיש לי משרד לעריכת דין הגוזל ממני זמן רב".

יו"ר איגוד הטניס, דוד הרניק, איש ששטבהולץ שוחח עימו על כך בעבר. "נושא כזה אין פותרים במסיבת עיתונאים. המוסדות המתאימים של האיגוד ידונו בכך". השניים סירבו לנקוב בשמות של מועמדים להחליף את שטבהולץ, אבל אין ספק שהמועמד היחיד כרגע הוא שלמה גליקשטיין.

שטבהולץ והרניק הביעו את צערם על ההפסד להודו, אבל שניהם בדעה שהפעם לא הגיעה הנבחרת לשיאה. "בניגוד לפעמים קודמות, כל ההכנה שלנו היתה טובה. אבל במיגרש התברר שזה לא מספיק. בתנאים כאן, בעיקר בגלל מגרש הדשא, התברר שהודו פשוט טובה יותר. יתכן שאנחנו לא מוכנים עדיין לשחק במעמד כזה", אומר שטבהולץ. הוא הוסיף שמחליפו צריך להיכנס בהדרגה לתפקיד והוא עצמו מוכן לסייע ולכוון את האיש.

שטבהולץ: ההודים עשו לנו בית ספר איך לשחק על דשא

מה הם אמרו

● שלמה גליקשטיין. במזג אויר כזה היתה חשיבות כפולה לזכות במערכה הראשונה. זה היה משפיע עלי מבחינת ביטחון ומוראל ומשפיע עליו לרעה. עצם זה שהוא הציל את המערכה, נתן לו הרבה יותר ביטחון ואכן קרישנאן שיחק יוצא מן הכלל בהמשך. אני נחלשתי והתעייפתי. הוא היה פשוט טוב יותר. לא מצאתי שום דבר שאני יכול לעשות נגדו.

● שלמה צרפת. אין ספק שהוא הפתיע אותנו. הוא החטיא הרבה חבטות הגשה ראשונות ולכן נשאר מאחור. הופתעתי מהיכולת שלו מאחור. גם חבטות ההעברה שלו בכף היד. היו יוצאות מן הכלל.

● ראמש קרישנאן. לא שיחקתי נגדו על דשא עד כה, ואני חושב ששלמה משחק יותר טוב על מיגרשים קשים. לשחק בגביע דייויס בבית זה תמיד משהו מיוחד, גם אם באו רק קומץ צופים. בחום כזה הופתעתי מהמספר הגדול יחסית של הצופים.

● עמוס מנסדורף. בכל מקום ששיחקתי עודדו את השחקנים ורצו שנבחרתם תנצח. אבל בשום מקום לא דיברו אלי ולא הפריעו לי בכוונה. אני מתבייש באותם צופים שאין להם כבוד לשחקנים. זו לא היתה הסיבה להפסד. ויג'אי. שיחק מצוין והוא הפתיע אותי בעיקר בהחזרה של חבטות ההגשה שלי.

● ויג'אי אמריטראג'. על עמוס היה לחץ גדול אחרי ההפסד של שלמה והוא לא עמד בו. הוא שחקן טוב, אבל עדיין ילד. במערכה השנייה הייתי כל כך רעב שיכולתי לגמור מנה שלמה של עוף מתובל. בחילוף המיגרשים לקחתי חפיסת שוקולד וסיימתי אותה עוד לפני שהגעתי לקו ההגשה.

● יוסף שטבהולץ. לצערי הרב ההודים עלו עלינו היום בדרגה אחת לפחות ועשו בית ספר איך משחקים על דשא. עם כל ההכנות שעשינו לא הצלחנו להגיע לרמת המיומנות שלהם.

החטא של עמוס ועונשו

יומן הודי

מאת מיכאל קרנין

"אין חולק על כישוריו של עמוס מנסדורף כטניסאי. הוא כבר הוכיח את עצמו, ובוודאי עוד יעשה חיל. חשבנו שהתגבר על מחלות הילדות, אבל ביום שישי, מול ויג'אי אמריטראג', הסתבר שזה לא בדיוק כך. "הוא שחקן מוכשר מאד ועתידו לפניו", אמר הקפטן ההודי, "אבל הוא עדיין ילד". נכון שכמה צופים בודדים הפריעו לו בעת ההגשה. לא היה מתעלם מכך וממשיך לשחק, זה היה נפסק. אבל עמוס לא ויתר ופתח בוויכוח עם המפריעים: הזמין אותם לרדת למיגרש, וכשלא הגיבו — כינה אותם פחדנים. ההודים אנשים שקטים. תארו לעצמכם מה היה קורה, אילו שיחקנו בארגנטינה, לעיני כמה אלפים המומי מוח. הצעקנים ראו שעמוס בלחץ, והמשיכו לקרוא "דאבל פולט" ולהחמם את מנסדורף. לטניסאי שלנו היו גם טענות לאוהדים הישראלים ש־קראו: "יופי, עמוס". "טוב, שמעתי אתכם", הגיב.

עמוס היה כולו פקעת עצבים עוד לפני שחבט את הכדור הראשון כאן. הוא ידע שתולים בו תקוות, כי יקנה לנו שלוש נקודות, וכשהדבר לא התממש, הושפע עמוס מגורמים חיצוניים. לשיא הגיע כאשר בעת החלפת המיגרשים סובב את כיסאו לאחור, הפנה את גבו לקפטן הנבחרת יוסף שטבהולץ ושוחח עם השחקנים שישבו מולו. השופט הראשי, ביל גילמור מאוסטרליה, נזף בנבחרת שלנו על מקרה זה, אבל הנפגע העיקרי היה ללא ספק שטבהולץ.

התשובה לא איחרה לבוא. עם שובה של הנבחרת למלון ניהל שטבהולץ סידרת שיחות עם אנשי הצוות המקצועי, אחרי שגמלה בליבו ההחלטה להעניש את מנסדורף. הוחלט שעמוס לא ישחק בזוגות, וכי גליקשטיין ישתף פעולה עם גלעד בלום.

"אני מאמין שספורטאי צריך להיות קודם כל ספורטאי ואדם, וכאשר הוא משחק בנבחרת לאומית, עליו לתת כבוד לחברים, למאמנים ולקפטן שלו", הסביר שטבהולץ "אני חושב שמנוחה בת 24 שעות תאפשר לעמוס להתקרר, בתקווה שתהיה עוד חשיבות למישחק שלו ביום ראשון. טניסאי צריך להתרכז במה שקורה במיגרש, ותו לא. מי שעושה זאת יכול גם, בטבע הדברים, להציג את היכולת הטובה ביותר שלו. אחרת הוא פוגע בעצמו, אבל יותר מכל בנבחרת שהוא מייצג. לאור היכולת שלו מול אמריטראג' איני יודע כיצד יתפקד עמוס במישחק הזוגות. אני מעריך שחקן הנותן כל מה שיש לו".

שטבהולץ מודה שזו ההחלטה קשה, המכאיבה ביותר, שקיבל עד היום: אבל זו החלטה אמיצה שהיתה בעיתה, ואני מצדיע לקפטן שלנו ומקווה שעמוס ילמד את הלקח. הנבחרת זקוקה לעמוס מנסדורף, אבל רק בתנאי שיידע גם את חובותיו. ולא יחרוג מהמסגרת.

הניחוש הנכון בטוטו

1.	דורטמנג — ווסטגייס	2
2.	גילונג צ. — הובסון	1
3.	פרהאראן — מורדלבארק	1
4.	רינגווד — אלטהאם	x
5.	חיברלי — אלטונה ס.	x
6.	אורי מ. — סטירלינג	1
7.	פרינבנסאל — קינגסטון	2
8.	גוסנלס — באלגה	1
9.	אוסבורן פ. — אתונה	1
10.	אורי — קראטיה	2
11.	ליון גריג' — הלאס	x
12.	פרהרילס — קמלבטאן	2
13.	פולניה — ווריביל	2
14.	סורנס — קאמברלאנד	1

49 שנה מישראל נכנעו ל־68 שנה מהודו

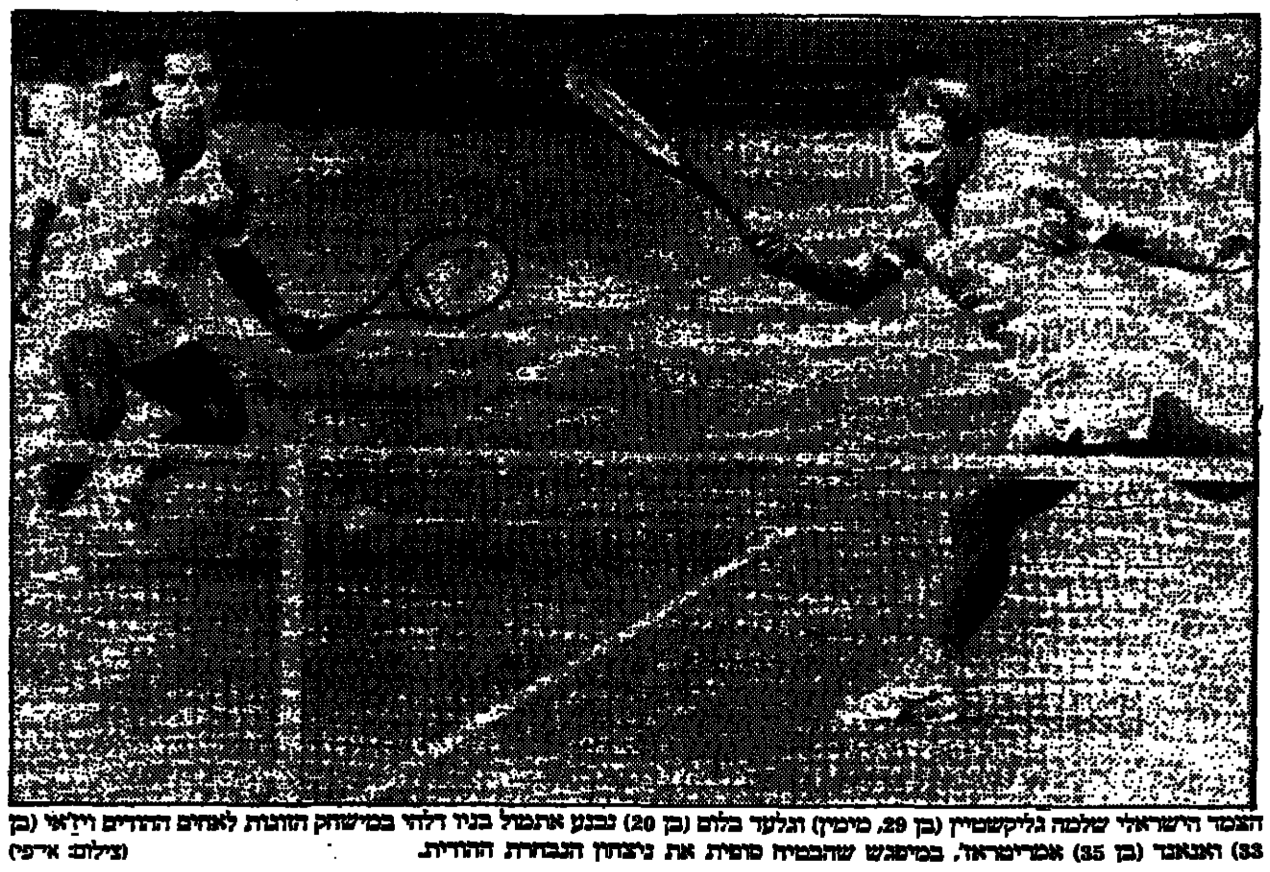

הצמד הישראלי שלמה גליקשטיין (בן 29, מימין) וגלעד בלום (בן 20) נכנע אתמול בניו דלהי במישחק הזוגות לאחים ההודים ויג'אי (בן 33) ואנאנד (בן 35) אמריטראג', במיפגש שהכריע סופית את ניצחון הנבחרת ההודית. (צילום: איפי)

סוף עגום לתקוות ישראל בגביע דייויס בהודו

אפילו לא מערכה אחת

גם החלפתו של מנסדורף בגליקשטיין לא הועילה, והצמד הישראלי (עם בלום) נכנע לאחים אמריטראג' (2–6, 2–6, 5–7) שהעניקו להודו ניצחון שהיתה ראויה לו בהחלט

גביע דייויס

מאת מיכאל קרנין
שליח "הארץ" להודו

ניו דלהי (מיוחד לספורט "הארץ"). האפיזודה ההודית של נבחרת הטניס של ישראל הסתיימה אתמול אחר הצהריים בהפסד שלישי שהעניק יתרון 0–3 להודים והעלה אותם לשלב חצי הגמר, אחרי שני נצחונות רצופים במשחקי היחידים ביום שישי. שגם בהם לא זכינו אפילו במערכה אחת..

כ־800 צופים הריעו לאחים ויג'אי ואננד אמריטראג', כאשר השניים השלימו ניצחון 6–2, 6–2, 7–5, על שלמה גליקשטיין וגלעד בלום. אמא ואבא אמריטראג' ירדו למיגרש וחיבקו בגאווה את בניהם והאיש אינו יכול לערער על כך שהודו זכתה בניצחון שהיתה ראויה לו.

זה היה יום מתולים שהחל כבר בשעות הבוקר. הקפטן ההודי ויג'אי אמריטראג', נדהם כאשר בשעה 9.30 הודיע לו השופט הראשי שישראל מבצעת שינוי ובמקום עמוס מנסדורף ישחק גליקשטיין. "לא עצם החילוף הוא שהפתיע אותי, אלא ההודעה המוקדמת. ב־17 שנותי בגביע דייויס, לא שמעתי דבר כזה. תמיד ממתינים במסירת ההרכב עד שעה לפני מועד פתיחת המישחק, דהיינו 13.25", אמר ויג'אי במסיבת עיתונאים אחרי השלמת המישחק.

אמריטראג' הוסיף, כי למעשה התקבלה ההחלטה שהוא לא ישחק בזוגות בגלל הרגישות במרפק ודרוג הזדמנות, ואת כדי להיות כשיר במה שעשוי היה להיות המישחק הקובע, היום נגד גליקשטיין. "ברגע שנודע לי שגליקשטיין משחק בזוגות, החלטנו שאני ואנאנד נשתף פעולה במטרה ברורה — לגמור את העניין. החלטנו שאם יהיה שינוי של הרגע האחרון ומנסדורף ישחק למרות הכל, אוותר על מקומי ואציב את הצעיר והאנזגאן. הקפטן הישראלי עשה לנו שירות גדול עם ההודעה המוקדמת שלו".

שטבהולץ דוחה על הסף את טענתו של ויג'אי ואמר, שאינו מאמין שהוא לא היה משחק גם אם עמוס היה מופיע לצידו של בלום. "בדיעבד אולי היתה זו טעות שהודעתי על השינוי כבר בבוקר, אבל בכל מקרה אני משוכנע שאמריטראג' היה משחק", אומר שטבהולץ.

ההודים חששו מאוד ממישחק הזוגות. שבע שנים בבית העליון של גביע דייויס הם ניצחו רק פעמיים במישחק זוגות (את בריה"מ). הצמד הישראלי איפשר להם לשפר את המאזן. כבר במישחקון השלישי שברו ההודים את חבטות ההגשה של גליקשטיין וחזרו על כך במישחקון השביעי. גלעד בלום, בהופעת בכורה במישחק זוגות בגביע דייויס, שיחק בביטחון רב וזכה בשני מישחקוני ההגשה שלו במערכה הראשונה. בפיגור של 4–2 היתה לישראל נקודת שבירה שלא נוצלה אחרי שהשופט האוסטרלי ג'ונסון פסל את ההגשה המוקדמת שלו.

המסימת של בלום ליד הרשת, כבר עם שהחובט הצעיר העביר את המחבט מעבר לרשת בניגוד לחוקה. בתום 31 דקות זכתה הודו במערכה הראשונה.

המערכה השניה היתה קצרה יותר (רק 24 דקות), אחרי שכבר במישחקון הראשון שברו ההודים את חבטות ההגשה של בלום. גליקשטיין זכה סוף סוף במישחקון הגשה וכלום הלך בעיקבותיו. אבל במישחקון השביעי שוב נשבר גליקשטיין וההודים דהרו לזכיה במערכה.

כאשר הוביל הצמד הישראלי 3–0 במערכה השלישית, אחרי שבירת מישחקון ההגשה של ויג'אי, נראה היה שבא המיפנה. אבל זו היתה אשליה רגעית. ההודים שברו מישחקון הגשה של בלום, השוו ל־3–3, פיגרו 4–5, אבל זכו בשלושת המישחקונים הבאים. בפעם הרביעית הם שברו את חבטות ההגשה של גליקשטיין, הובילו 6–5 ואז הגיש אנאנד, כמה שהיה מישחקון הניצחון, שהבטיח להם את הבטנס הסופה לסיבוב.

הישראלים לא ניצלו את חולשתו של אנאנד בן ה־35, שאינו מדורג כלל בעולם מאחר שאינו נוטל חלק בתחרויות. הוא שמר על חבטות ההגשה שלו לכל אורך המישחק שנמשך שעה ו־37 דקות.

בלום יכול היה לצפות לבכורה מוצלחת יותר, אבל הוא לפחות היה מעורב בכמה מהלכים נאים ואין ספק שיש לו הכלים להיות שחקן זוגות טוב. האכזבה היתה של גליקשטיין, שלא הציג שמץ מהכישרון והניסיון שלו. בסך הכל הוא יזכור את הביקור בהודו כחוויה קשה מאוד.

היום ייערכו שני משחקי היחידים האחרונים בשיטת הטוב משלוש מערכות. קרישנאן ישחק נגד מנסדורף ואמריטראג' נגד גליקשטיין. האמת היא שמישחקים אלה מיותרים לשתי הנבחרות ואני מניח שיתקיימו מול יציעים ריקים.

בעיטה חפשית

4 שעות של טניס יעיל וחסכני לימדו את שלמה ועמוס לקח מר

אלוף הטניס של ישראל עמוס מנסדורף, בן ה־21, לא הצליח ביום שישי למצוא את יכולתו מול יריבו ההודי הוותיק, ויג'אי אמריטראג' בן ה־33, ונכנע לו בשלוש מערכות, ביום הראשון למיפגש הדייויס בניו דלהי. (צילום: איפי)

מישחקי יום שישי

מאת מיכאל קרנין
שליח "הארץ" להודו

ניו דלהי (מיוחד לספורט "הארץ"). היו סברות שונות, לגבי מה שעשוי להתרחש בתום היום הראשון. כשלעצמי, האמנתי שישראל יכולה להוביל 0–2, כמו שעלולה גם להיות תוצאה הפוכה. אבל אף לרגע לא שיערתי, שהודו תזדקק לארבע שעות ושש מערכות בלבד, כדי להשיג יתרון כה מוחץ כבר בפתיחה. שני הטניסאים שהכניעו רק לפני חמישה חודשים את צ'כוסלובקיה בביתה, לא הצליחו לזכות כאן אפילו במערכה אחת נגד נבחרת פחות טובה. שלמה גליקשטיין נכנע במישחק הראשון לראמש קרישנאן 5–7, 1–6, 2–6, בעוד שעמוס מנסדורף הפסיד לאחר מכן לויג'אי אמריטראג' 4–6, 4–6, 5–7.

היתרון ההודי המשכנע והמובהק היה תוצאה של שני גורמים עיקריים: מישחק משובח של המארחים ויכולת ירודה של הבחורים שלנו. שני ההודים לימדו את שלמה ועמוס פרק מאלף במישחק גביע דייויס. הם גם הוכיחו כיצד משחקים ביעילות ובחסכנות, בתנאים המיוחדים שהיו ביום שישי בדלהי.

בכובע ובלעדיו

גליקשטיין זכה בהגרלה וויתר על זכות ההגשה ליריבו נמוך הקומה. זה זכה במישחקון הראשון על האפס. למעשה, לא שמט קרישנאן את היתרון הזה עד לסיום. שלמה, שפתח את המישחק חבוש כובע, ויתר עליו עד מהרה. בשעות הצהריים היו השמים מכוסים עננים וגם היה פחות חם מאשר בימים קודמים.

קרישנאן, שהיה מתוח בפתיחה, שבר לראשונה את חבטות ההגשה של יריבו במישחקון השישי, הציל נקודת שבירה במישחקון הבא, אחרי שגליקשטיין חבט כדור יעף פשוט לחוץ. שלמה פיגר, איפוא, 2–5. אז באו שלושה מישחקונים גדולים של הישראלי שגיור, הניסיון, שהשוותה ל־5–5. המישחקון האחד־עשר היה הארוך והמרתק מכולם. קרישנאן הגיש. שלמה הגיע לארבע נקודות שבירה. אבל אחרי אחד־עשר שוויונות, זכה ההודי במישחקון. הוא שבר שוב את חבטות ההגשה של יריבו במישחקון הבא, ואחרי 56 דקות ניצח במערכה הראשונה.

וזה היה, למעשה, סוף הסיפור.

קרישנאן שיחק מכאן ואילך בביטחון רב ושלט במישחק ללא עוררין. הוא שיחק היטב מאחור וגם ליד הרשת. חבטות ההעברה שלו היו יוצאות מן הכלל, והוא צבר הרבה נקודות גם על חבטות ההגשה של שלמה ובעיקר חבטות ההגשה השניה. שעל הדשא נראתה עלובה למדי. הוא הפסיד רק שלושה מישחקונים נוספים וכאשר הבטיח את ניצחונו, ניגש ליד הרשת והושיט לשלמה העייף והמאוכזב, כדי ללחוץ את ידו.

במהלך המישחק, שנמשך שעה ושש דקות, שבר ההודי שבע פעמים את מישחקוני ההגשה של גליקשטיין לעומת שבירה אחת של הישראלי. שלמה הגיש שני אסים (קרישנאן אף לא אחד) אבל ביצע שלוש שגיאות הגשה כפולות לעומת שתיים של ההודי.

בסגנון פאט קאש

מנסדורף ואמריטראג' פתחו את המישחק בכובעי מצחיה, לאור העובדה שהשמש הוללה קופחת על הראשים. לשניהם היו קשיים בהגשה. לעמוס היו שלוש נקודות שבירה בשני מישחקוני ההגשה הראשונים של ההודי, הגבוה ממנו כ־17 סנטימטרים. אבל הוא לא ניצל אותן וזה, למעשה, רדף אותו עד לסיום.

במצב של 3–4 לעמוס נראה היה שוויג'אי מתח שריר, אבל עד מהרה התאושש. השווה וניצל מישחק גרוע מאד של יריבו ושבר אותו על האפס. במישחקון הבא הגיש ויג'אי שני אסים (בסך הכל ארבעה לעומת 11 של הישראלי) וזכה במערכה לאחר 42 דקות. וכאשר זכה בנקודה הראשונה של המערכה השניה, התברר שהקפטן ההודי זכה בשלוש עשרה נקודות ללא מענה.

את הדקות האלה ירצה עמוס לשכוח מהר ככל האפשר. כאשר הפסיד שבעה מישחקונים ברציפות בגלל מישחק גרוע שלו בכל הבחינות.

אמריטראג', שחבש את כובע המצחיה שלו כאשר עמוס הגיש, הסיר אותו כשהוא עצמו הגיש. לא ליפה בבראה למישחק של כוח. עמוס זכה במישחקון הראשון שלו בפיגור של 4–0. כאן החלו הוויכוחים עם כמה צופים, שהפריעו לעמוס כשהגיש. ויג'אי הוביל 5–1 לפני שבאו כמה דקות טובות של החבטת כרמת הגורן. בפעם היחידה במישחק שבר את חבטות ההגשה המצויינות של יריבו וקצר את הפיגור ל־4–5.

אבל ההודי, שנהנה מעידוד קולני של חבורות מעריצים קטנה, זכה במישחקון הבא ובמערכה לאחר 59 דקות. מישחקו של מנסדורף השתפר במערכה השלישית ובמישחקון השישי היו לו שלוש נקודות שבירה שלא נוצלו.

בפיגור של 15–40 במישחקון האחד עשר, החליט עמוס לחזור על כובע המצחיה. הוא נותר עם סרט ראש בסגנון פאט קאש. אבל זה לא מנע מוויג'אי לשבור את מישחקון ההגשה של עמוס בסידרה של חבטות העברה מרהיבות. במישחקון הבא הציל ויג'אי שתי נקודות שבירה ואחרי שעתיים ושש דקות העלה את הודו ליתרון 0–2. כאשר חבט עמוס את הכדור האחרון לרשת, הניף ויג'אי ידיו כלפי מעלה, דילג מעל לרשת, לחץ את ידי מנסדורף וליטף את ראשו כמבקש לומר: לא נורא, עוד יהיו לך נצחונות גדולים.

אבל ביום שישי אחר הצהריים בדלהי, היה זה אמריטראג' במיטבו. עמוס כמעט לא הצדיק את המוניטין שלו. אבל הסיבה שלו היה מאכזב באור והתנהגותו מבישה.

עם כניסת השבת נותרה נבחרת ישראל כולה באכזבה ובתסכול.

באחד הערבים המוצלחים ביותר באליפות ישראל

אחרי 16 שנה שיפרה קולודני שיאה של בלאס ב־400 מ' — וקיבלה מידיה מדליה

שיאים חדשים גם ב־400 מטר (אליקים) וב־110 משוכות (גולדווסר) לגברים

אתלטיקה

מאת משה הר־געש

ודאי שמעתם על הנערה שסבבה ימים רבים בכל הבוטיקים בעיר, כדי לקנות לבוש הולם לנשף השנתי, ולבסוף התברר לה כי הבגדים היפים ביותר — מצויים כבר תקופה ממושכת בארון שלה. זה מה שקרה אמש לאתלטיקה הישראלית. רמי זמיאן, המזכיר המסור של האיגוד, השקיע מאמצים רבים כדי להביא אתלטים מצטיינים מחו"ל לאליפות ה־51. בערב הפתיחה התברר, כי את התהילה הביאו דווקא שלושה אתלטים ותיקים. שבזכותם נרשם אחד הערבים המוצלחים ביותר באליפות ישראל, לפחות בשנים האחרונות. המאזן מדבר בעד עצמו: שלושה שיאים חדשים בתוספת שיאים אישיים ותוצאות נאות אחרות.

הגיבורה התורנית היתה אורית קולודני, מהפועל כפר־סבא, ששיפרה שיא בן 16 שנה בריצת 400 מ'. היא סיימה ראשונה בזמן של 54.15 שנ', שיפור משמעותי לשיא הקודם של אביבה בלאס מ־1971, שהיה 55.27 שנ'. אורית הנאה בת 21 וחצי, תושבת כפר־סבא הלומדת גרפיקה בשלוחות הטכניון. הקרינה עדינות רבה בפגישה עם סוללת העיתונאים שהקיפו אותה וסיפרה בכנות: "כשראיתי את התוצאה חשבתי שמשהו לא בסדר עם הלוח החשמלי. גם עכשיו אני מתקשה לעכל את התוצאה. היו לי די והותר אכזבות מריצת ה־400. הפעם הלכתי חזק והשתפרתי בנקודה החלשה שלי, הסיומת. איני מתכוונת לחגוג אלא לישון מוקדם, כי מחר (היום) אתייצב לריצת 200 מטר". קולודני לא רק ירדה מתחום 55 השניות, אלא גם שיפרה את שיא האליפות.

היתה מידה רבה של סימליות בעובדה שאת מדלית הזהב העניקה לה... אביבה בלאס, המתגוררת בשוויץ ובלה חופשה בישראל. "השיא שלי המתין זמן רב מדי, ואני שמחה שסוף סוף שיפרו אותו. אורית נהדרת", החמיאה אביבה ליורשתה. "איני חשה צער כלשהו ששמי נמחק מרשימת השיאים, כי יש לי עוד שניים".

אילן לא התרגש

את מסכת השיאים פתח אילן גולדווסר ב־110 מ' משוכות. הוא קבע 14.85 שנ', שיפור זעיר של 2 מאיות לשיאו הישראלי הקודם. אילן בן ה־22 הלומד בארה"ב לא התרגש במיוחד. "תמיד ציפיתי לשבור שיא, אך המקצוע הראשי שלי הוא 400 מ' משוכות. אם אשפר את השיא גם בריצה הזו תהיה לי סיבה לחגוג". גולדווסר הגיע ראשון בין הישראלים, אך סיים שני במירוץ אחרי האורח מרק חייטלי מבריטניה, 14.66 שנ'.

את הקינוח הטעים של יום הפתיחה הכין אלון אליקים בן ה־25, מהפועל ירושלים, ששיפר את השיא הישראלי בריצת 400 מ' — 47.79 שנ', שיפור נאה לשיא הקודם של יואב מקל מ־1984 (48.13). "הייתי צוחק, אם היו אומרים לי בתחילת העונה כי אשבור שיא ישראלי", אמר אלון בגילוי לב. "התכוננתי הלה בחודש האחרון באליפות הבין־אגודתית. השיא הקודם שלי היה לפני שמונה שנים ואין ספק, שזה היה גדול בשבילי". אלון הגיע שלישי בריצה זו. ניצח בנו אייקר מגרמניה ב־46.82 שנ'. לפני בן ארצו סוואן מיקיל שקבע 47.43 שניות.

גם רף הקפיצה לגובה היווה מקור בלתי אכזב לקורת רוח. אמנם השיא של גדעון הרמטי, 2.17 מטר מ־1981, עדיין רחוק — אך אתמול התקרבו אליו כברת דרך משמעותית שלושה אתלטים שקבעו 2.10 מ' ושיפרו באופן בולט את שיאיהם האישיים. נתן שמילוביץ' מהפועל עמק חפר דורג ראשון, לפני נחום רוגל מאס"א תל־אביב וניר יעקובסון ממכבי חיפה. המועמד לניצחון צפריר מינצר סיים רביעי בלבד ב־2.03 מ'. רוגל התנחם בניצחון בקפיצה משולשת, בהישג של 15.23 מ'.

גונן רק 6.01 מטר

בגמר הקפיצה לרוחק קבעה השיאנית סיגל גונן רק 6.01 מ'. היא התנחמה אולי במדליית הזהב ובעובדה שהקדימה את ההולנדית קר ליקה (5.94 מ').

דליה נבות ניצחה ב־100 מ' משוכות ב־14.14 שנ', צילה אשר בהטלת כידון — 12.78 מ', שלמה אוזלאי סיים שני וראשון בין הישראלים ב־1,500 מ', ב־3:45.54 ד'. ניצח מרק בורוהגס מהולנד ב־3:44.76 ד'. בת ארצו כריסטה אקומה השלימה ניצחון הולנדי בריצת הנשים למרחק זה, 4:27.85 ד'. היא הקדימה את עדנה לנקרי שהגיעה ראשונה בין הישראליות ב־4:33.70 ד'. גילי דיישן ניצחה ב־100 מ' ב־12.35, בהקדימה את מיק קולאק מהולנד (12.50). בריצה המקבילה לגברים ניצח איתי אילוז ב־10.91 שנ', בהקדימו את בנו אייקר מגרמניה שקבע 10.93 שנ'. יואב קוקי ניצח בכדור ברזל בהדיפה ל־14.48 מ'. מיטל בראל סיימה שניה בכידון עם 38.82 מ', אחרי סמית פטרה מגרמניה — 38.96 מ'.

רבים מאלפיים הצופים עזבו את האיצטדיון בהדר יוסף בחיוך של שביעות רצון. מי בכלל זכר כי הקופץ לגובה מגרמניה, קרלו הרנגרדט, שהיה השיאן העולמי באולם, לא הגיע בגלל פציעה? האליפות תסתיים הערב.

אורית קולודני (מימין) מנצחת בריצת 400 מטרים בדרכה אתמול לשיא ישראלי חדש אחרי 16 שנים — 54.15 שניות, ביום הראשון של אליפות ישראל באתלטיקה באיצטדיון בהדר יוסף. קולודני היתה גיבורת היום. (צילום: עודי קרן)

אחרי 6 שעות וחצי ניצח בקר את מקנרו

הגרמני ילן הפתיע את מאיוט אבל ארה"ב ניצחה אתמול בזוגות וצימצמה הפיגור ל־1–2 ● מיפגש הזוגות הדראמטי אוסטרליה — מכסיקו הופסק בבריזביין במצב 10–10 במערכה החמישית

לונדון (אי־פי ושרות "ספורט הארץ"). הודו היתה אתמול הנבחרת היחידה, שכבר הבטיחה עלייתה לחצי הגמר של גביע דייויס. יריבתה המיועדת אוסטרליה, מנצחת אשתקד. מובילה 0–2 על מכסיקו בבריזביין, כאשר מישחק הזוגות הופסק בשל חשיכה במצב 10–10 במערכה החמישית.

אולם הדראמה הגדולה התרחשה בנוף הסבוב דווקא במישחקי ההישרדות, בהשתתפות שמונה נבחרות, שארבע מהן יישארו בבית העליון — ואילו ארבע האחרות ייאלצו לשחק בשנה הקרובה בבתים האיזוריים. אחת מאלה עלולה להיות ארה"ב, אלא אם כן יחול מיפנה קיצוני בהמשך מיפגשה עם מערב גרמניה, שהובילה 0–2 בתום שני מישחקי היחידים הראשונים בהארטפורד, קונטיקאט, אך הפסידה אתמול בזוגות.

בעימות הגדול, שנמשך 6 שעות ו־38 דקות (שבר שיא האמריקאי ביחידים (הקודם 6.32), נחלץ בוריס בקר מפיגור 2–1 במערכות, כדי להכניע את ג'ון מקנרו 4–6, 13–15, 8–10, 6–2, 6–2. המערכה השניה לבדה, בת 28 המישחקונים, נמשכה כשעתיים וחצי. קודם לכן הפתיע אריק ילן את טים מאיוט 6–8, 6–2, 6–1, 6–3, 6–2.

אמש צימצמו האמריקאים את הפיגור ל־2–1, כאשר רוברט סגוסו וקן פלאק גברו על אריק ילן וריקי אוסטרטון 6–3, 6–8, 14–12. היום ינסה מקנרו להשוות משחקו עם ילן, אך ההכרעה עשויה ליפול במישחק האחרון בין בקר למאיוט.

בבריזביין עלתה אוסטרליה ביום שישי בקלות יתרה ליתרון 0–2 על מכסיקו. כאשר אלוף ווימבלדון פאט קאש מוחץ תוך 90 דקות את ליאונרדו לאוואייה 6–3, 6–1, 6–0, ואילו וואלי מאסור הביס את חורחה לוזאנו 6–3, 6–4, 6–4. אבל במישחק הזוגות שהיה אתמול נגד לצו האוסטרלים מאסור ופיטר דוהאן פעמיים מפיגור מול לוזאנו ולאוואייה, כאשר המאבק המרתק הופסק במצב 6–3, 4–6, 6–4, 8–6, 10–10. הסיום יהיה הבוקר. האחריו שני מישחקי היחידים הנותרים. המנצחת תתמודד בחצי הגמר עם הודו.

בפריז חזרה אתמול צרפת זמנית לתמונה, כאשר הנרי לקונט וגי פורזה ניצחו את הצמד השוודי שכלל אדברג ואנדרס יאריד 6–4, 6–2, 3–6, 15–13, לאחר 4 שעות וחצי. גם כאן יוכרע הכל היום, לאחר שביום שישי עלתה שוודיה ליתרון 0–2: קנט קארלסון ניצח את תיארי טולאן 6–1, 3–6, 6–1, 6–2 ומאטס וילאנדר את הנרי לקונט 6–3, 6–4, 6–2.

המנצחת במיפגש זה תשחק בחצי הגמר נגד פאראגוואי או ספרד, שסיימו את היום הראשון ב־1–1. המישחק נערך בקאראקאס, בירת ונצואלה, בגלל עונש מהמשחקי של פאראגוואי הבאורחות. הספרדי אמיליו סאנצ'ס גבר על ויקטור פצ'י 6–1, 6–4, 11–9 אך הוגו צ'אבס מפאראגוואי גבר על סרחיו קאסאל 2–6, 7–5, 6–1, 6–3.

צ'כיה בבית העליון

צ'כיה, שכוסמה הפתעה בשלב הקודם על ידי ישראל, הבטיחה אתמול בפראג הופעתה בבית העליון גם בשנה הבאה אחרי ניצחון בזוגות ויתרון בלתי מעורער של 0–3 על ארגנטינה (המפסידה, אגב, להודו). קודם לכן השלים מילוסלאב מצ'יר ניצחון 6–8, 4–6, 6–3, 6–4 על זה לה פניה, במישחק שהופסק ערב קודם לכן בגלל חשיכה במצב 4–4 במערכה הרביעית. קארל נובאצ'ק ניצח את מרטין הייטה 6–3, 2–6, 6–3, 6–1.

טניס

בלנקה וולץ היום בגמר בלוכסמבורג

דניאלה בלנקה ולימור וולץ העפילו לגמר תחרות גביע הזהב בטניס, המתקיימת בלוכסמבורג. מישחק הגמר ישודר היום בשידור יחיד בטלוויזיה המקומית. בלנקה ניצחה את קלם מגרמניה 4–6, 6–1, 6–0 וולץ גברה על פריסוקה מגרמניה 6–4, 6–1.

לחצי גמר לזוגות גברים עלו רני לפלר ואלירן קצב.

נבחרת הנערות שלישית בגביע הפדרציה בטניס

נבחרת הנערות של ישראל בטניס דורגה שלישית בביתה, בתחרות על גביע הפדרציה, שהיא אליפות אירופה לנערות עד גיל 18. הנבחרת גברה במישחק מרתק על ספרד 2–1. ההכרעה נפלה במישחק הזוגות, שנמשך כשלוש שעות, בו ניצחו הגית אוחיון ויעל סגל את קסטלה ואורדונו 6–4, 6–3. קודם לכן ניצחה סגל ואוחיון נוצחה במישחקי היחידות.

בבית הישראלי דורגה ראשונה הונגריה, שגברה על בריה"מ.

לאריה (לובה) קנפר ומשפחתו

ברכות להולדת
הנכד

ספורט "הארץ"

עיריית תל־אביב־יפו

עיריית תל־אביב — ארגון גולשי הגלים בישראל

אליפות ישראל בגלישת גלים 87

בתאריכים 5-7 באוגוסט בחוף הילטון ת"א
בשעות 8.00-16.00

בהשתתפות: מיטב גולשי ישראל מכל רחבי הארץ במקצי בוגרים, נוער, נשים.

* הופעות ראווה סקטבורד ואופני בי.אמ.אקס.
* ב־7.8.87 בשעה 11.00 בחירת נערת החוף.

האירוע בחסות מר נתן וולוך, סגן ראש העיריה

נערי ישראל הערב מול מזרח גרמניה

בגמר הטורניר הבינלאומי בבודאפשט, אחרי ניצחון מרשים 1–3 על נבחרת מחוז בוואריה

כדורגל

מאת סופר "ספורט הארץ"

נבחרת הנערים של ישראל בכדורגל ומאמנה אמנון רז זכו להישג מצוין בטורניר הבינלאומי בהונגריה, לאחר שעלתה למישחק הגמר בו תתמודד הערב עם מזרח גרמניה על הגביע. ביום שישי זכו נערי ישראל בניצחון שלישי רצוף בשלב המוקדם, כאשר הכניעו 1–3 את נבחרת מחוז בוואריה ממערב גרמניה. את השערים הבקיעו גיל ספפורטס (2) ואיתן קורן.

יום קודם לכן חוללה ישראל הפתעה גדולה, כאשר גברה 1–2 על הונגריה המארחת. את השערים הבקיעו גיל ספפורטס ואיתן מזרחי. כוכב במישחק הראשון בטורניר ניצחה ישראל 1–3 את פינלנד. ההצלחה הגדולה גרמה למוראל מרומם במשלחת הישראלית, והכל מקווים, כי הערב ישלימו את המשימה ויזכו להישג יוקרתי בלתי שיגרתי בזירה הבינלאומית.

הטאקטיקה של הפועל תל אביב:

סיני יושאל לשנה לבלגיה ואז יקבל הפועל סכום רציני

מאת משה הר־נעש
סופר "ספורט הארץ"

משה סיני, קשר הפועל תל־אביב, חזר בסוף השבוע מבלגיה, שם עבר בהצלחה מבחנים במועדון הצמרת בוורן. היום עומד סיני להיפגש עם ראשי הפועל תל־אביב, כדי להסדיר את צירופו למועדון הבלגי.

יו"ר מחלקת הכדורגל בהפועל תל־אביב, חיים צימר, אמר אמש ל"ספורט הארץ", כי להפועל תל־אביב אין אפשרות למנוע ממשה סיני לשחק בבורן. "האפשרות שנראית לי ביותר היא השאלתו לעונה אחת, אפילו בסכום נמוך יחסית של כמה עשרות אלפי דולרים", הסביר היו"ר צימר, "במקרה כזה סיני יחזור אלינו לאחר שנה, אלא אם יעדיף להמשיך לשחק בבלגיה ואז הפועל תל־אביב יקבל סכום משמעותי עבור העברתו". צימר הדגיש, כי המגמה היא להתבסס על שחקנים מהסגל הקיים, גם לאחר ההתפתחות האחרונה. לדבריו, סיני יידרש לקבל שחרור גם מההתאחדות לכדורגל, לפיו יתחייב להופיע במישחקי הנבחרת באוקיאניה בטורניר הקדם אולימפי.

כדורגל

כדורגלן נבחרת ג'מאיקה, דייוויס, מצטרף לנתניה

מאת חגן מאורי
סופר "ספורט הארץ" בנתניה

כדורגלן נבחרת ג'מאיקה פול דייוויס (24), שהיה בעונה שעברה מלך השערים בארצו, פותח היום עידן חדש במכבי נתניה. דייוויס, שהוביל את קבוצתו הקודמת לאליפות האי, עמד לנחות לפנות בוקר בישראל ולהצטרף לאימוני נתניה, לאחר בדיקה רפואית.

מאמן הקבוצה הנתניתית זאב ולצר ויו"ר מחלקת הכדורגל, אבי אנגר, התרשמו בביקורם בג'מאיקה מיכולתו של דייוויס במישחק ידידות נגד כוכבי האי המשחקים בליגה האנגלית. "הוא חלוץ בעל שליטה מצוינת בכדור, מבנה גוף חסון, בעיטה חזקה בשתי רגליו, ראיית מישחק טובה ומהירות", אמר ולצר.

לדברי דייוויס אמו יהודיה, ומכוח חוק השבות יקבל אזרחות ישראלית ויוכל להירשם בהתאחדות לכדורגל. המאמן ולצר הוסיף, כי בשלב זה תסתפק נתניה בסגל השחקנים הגדול העומד לרשותה, ולא תנצל את שתי ההעברות המותרות לה, שכן דייוויס לא ייחשב כהעברה.

נפתחה אליפות העולם בדגם 420 בהונגריה

לאחר שני ימי המתנה ללא רוח, נפתחה אתמול אליפות העולם במפרשיות מדגם 420 באגם באלאטון שבהונגריה. באליפות משתתפות 21 מדינות. את ישראל מייצגות חמש סירות.

טור דה פראנס

האירי רוץ' בדרך לניצחון בפאריס

דיזון (אי־פי). 192 ק"מ בלבד מפרידים עתה בין רוכב האופניים האירי סטיפן רוץ' לבין ניצחון סנסציוני ראשון לנציג ארץ זו, בטור דה־פראנס. רק תקלה בלתי צפויה תמנע ממנו היום הישג יוקרתי זה, בקטע הד־25 והאחרון, שיסתיים במיטב המסורת בשאנז־אליזה בפאריס.

לאחר המירוץ־נגד־השעון שהיה אתמול בקטע הד־24, למרחק 38 ק"מ, נטל רוץ' את החולצה הצהובה מהספרדי פדרו דלגאדו, שהוביל עד אז בסיכום הזמנים הכללי. רוץ' סיים שני בקטע זה, דבר שאיפשר לו ליטול את הבכורה ביתרון משמעותי ביותר של 40 שניות על דלגאדו, שסיים אתמול שביעי בלבד.

כשנשאל אם הוא מאושר ממקומו הראשון, השיב הרוכב האירי: "אשמח גם אם אוביל בשניה אחת בלבד. כל מה שאני רוצה, הוא ללבוש את החולצה הצהובה גם מחר, בתום המירוץ בפאריס".

אשתקד ניצח במירוץ האמריקאי גרג למונד, שנפצע השנה בתאונת־ציד ולא התייצב להגן על תוארו.

● ... מאור עקיבא זכה בשבת באליפות מועדון הגולף בקיסריה, לאחר שצבר 137 חבטות.

● קבוצת הכדורמים של הפועל גבעת חיים זכתה בשני נצחונות עם חידוש מישחקי הליגה הלאומית. גבעת חיים, המוליכה בדירוג, גברה על הפועל גוש חולון 12–15 ועל הפועל פתח תקוה 12–6. יתר התוצאות: קרית טבעון — אס"א ת"א 12–14, מכבי קרית אונו — אס"א 6–11 וניצחון טכני על הפועל גוש חולון בגלל אי הופעה.

רוכב האופניים האירי סטיבן רוץ', כפי שצולם אתמול, לפני הקטע האחרון של הטור דה־פראנס שיסתיים היום בפאריס. (צילום אי־פי).

איוואן לנדל בגמר נגד קריקסטיין בוורמונט

סטו, ורמונט (אי־פי). בהופעתו הראשונה מאז כישלונו בגמר אליפות ווימבלדון, ניצח כאן הצ'כי איוואן לנדל את האמריקאי טים וילקינסון 4–6, 7–6, 6–2 בטורניר טניס המקומי. הוא ישחק בגמר נגד אהרון קריקסטיין, שניצח את ג'יל סקאלון.

כדורסל

שרף וברזילי חזרו מארה"ב בלי שחקן־ציר

מאת סופר "ספורט הארץ"

שובם של מאמני אליצור ומכבי נתניה בשבוע שעבר מארה"ב, בלי שהצליחו לאתר שחקן ציר מצטיין, יביא בימים הקרובים להצפה של סנטרים גבוהי קומה וחסונים, שיגיעו למבחנים בשתי הקבוצות הנתניתיות.

מאמן מכבי דני ברזילי שב לישראל יחד עם חבר הנהלה רוני שרטוב, לאחר שסיירו בניו־יורק, לוס אנג'לס ושיקאגו, אך נאלצו לשוב ריקם. באמצעות סוכנים יגיעו במרוצת השבוע ארבעה שחקנים אמריקאים למבחנים, בהם אחד ששיחק בעונה שעברה בטורקיה, ועוד שלושה ששיחקו בקולג'ים ברחוב קרוליינה, בוסטון וניו־יורק. הנמוך בין הארבעה גובהו 2.07 מ' והגבוה 2.12 מ'.

ג'קסון מת ממום בלב

אל פאסו, טכסאס (אי־פי). מותו של כדורסלן מכללת טכסאס אל־פאסו, הרולד "ג'יפ" ג'קסון, נבע ממום־לידה בלבו, ללא שום קשר עם קוקאין — נודע כאן ביום שישי עם פרסום ממצאי הבדיקה הרפואית של הרופא המחוזי הראשי.

ג'קסון בן ה־23 מת ב־2 במאי אחרי שהתמוטט במהלך מישחק כדורסל. נתיחה שלאחר המוות העלתה, כי נטל קוקאין שעות אחדות קודם לכן.

● אליאב כל מהפועל נתניה שיפר בשבת את השיא לבני 15 באליפות ישראל לגילאים בשחיה, כשקבע ב־50 מטר חופשי 25.48 שניות.

● השייטים אמיר אבינועם ודרור אילני זכו להישג מצוין כשדורגו במקום השלישי בתחרויות שבוע מוזה במפרשיות מדגם 420 באגם בלטון, בהונגריה, בהשתתפות יותר מ־80 מפרשיות מ־12 מדינות. יתר הישראלים שי בכר ואלון דגן דורגו במקום השמיני ונייר דרן שנטל במקום הד־12.

המשכים מעמוד 1

מיכלית נפגעה ממוקש

(סוף מעמוד 1)

ביטחון, יום לאחר שאיראן איימה במעשי תגמול נגד המדינות התומכות בעיראק.

שש מדינות המפרץ, המאוגדות במועצה לשיתוף־פעולה, תומכות בעיראק, אך הן עושות כל מאמץ כדי להימנע מעימות עם איראן.

שרי החוץ של סעודיה, כווית, בחריין, קאטאר, הנסיכויות המאוחדות ועומאן, עמדו להיפגש בעיר הנמל ג'דה בחוף ים סוף, אולם לאחר מכן הוחלט להעביר את הפגישה לעיר הנופש טאיף.

ממשלת איראן הזהירה כי כוחותיה יפגעו במרכזים כלכליים של בנות־בריתה של עיראק, אם בגדאד תתקוף מרכזים כלכליים ומתקנים שלה. האזהרה האיראנית התייחסה במיוחד לסעודיה ולכווית, בטענה כי שתי מדינות אלו הן התומכות הפיננסיות העיקריות של עיראק, וכי כווית מאפשרת למטוסים עיראקיים לפעול במרחב האווירי שלה נגד מטרות איראניות.

לא נקבע מועד שיירה שניה

כווית (ע"ד וע"צ). אתמול שררה עדיין אי־ודאות לגבי המועד של השיירה השניה האמריקאית הבאה. לפי התוכנית המקורית, אמורה מכלית גז להפליג מחר מהנמל הכוויתי מינה אל־אחמדי, בליווי אמריקאי, עם מטען של גז שנועד ליפאן. מועד הפלגתה ייקבע רק היום, בהתאם למצב במפרץ.

העובדה ש"ברידג'טון" נפגעה ממוקש מרחק של 200 ק"מ מדרום־מזרח לכווית, עוררה חשש שמא נמצאים מוקשים נוספים לאורך נתיב ההפלגה.

מפקד כוח המשימה האמריקאי, דניאל מרפי, אמר כי לכוח המשימה במפרץ אין מוקשים או שולות־מוקשים. כן אמר לעיתונאים, שהגיעו על סיפון המשחתת "קיד", כי כוח המשימה אינו מתאים לגילוי מוקשים, אם אלה נמצאים על קרקעית הים.

צוללנים בדקו אתמול את הנזק שנגרם למיכלית "ברידג'טון" שנפגעה על ידי המוקש הימי. מקורות בחברות הספנות בכווית אמרו כי הצוללנים מצאו חור בתחתית מיכלית־הענק, בת ה־401,400 טונות, העוגנת במרחק של שישה ק"מ מנמל מינאא אל־אחמדי, נמל הנפט העיקרי של כווית.

מקורות אמריקאים אמרו כי הנזקים אינם חמורים, ויתכן כי אפשר יהיה לתקן את הנזקים בכווית או בדובאי. התיקונים יימשכו כמה ימים או כמה שבועות.

מקורות של חברות הספנות מסרו כי שלוש אוניות מלחמה אמריקאיות, שליוו את "ברידג'טון" ואת מיכלית הגז "גז פרינס" לכווית, יצאו לבחריין לאחר שעשו את הלילה מול חוף כווית במים הבינלאומיים.

מקורות בחברות הספנות בכווית מסרו כי התגלו מוקשים נוספים מול חוף סעודיה, במרחק של 100 ק"מ מן המקום בו נתקלה "ברידג'טון" במוקש הימי.

קיצור שבוע העבודה

(סוף מעמוד 1)

עבודה של 5 ימים, ההסתדרות מתנגדת להקמתה של ועדה כזאת.

שר האוצר, משה נסים, אמר ל"הארץ": "יש לבדוק את העניין כי מדוע לפני שתתקבל החלטה. אפנה לממשלה להקים ועדת שרים שתקבע את עקרונות המעבר לשבוע העבודה של 5 ימים, שיהיו מורכב בתהליך רציני. ועדת השרים תצטרך גם לבדוק את ההשלכות על המגזר הפרטי. המו"מ בין האוצר להסתדרות יימשך במקביל לעבודתה של ועדת השרים, אך לא יתקבלו החלטות קודם שתסיים היא את עבודתה. אני מצפה שהממשלה תאשר היום עקרונית את הסמכתי להמשיך במו"מ בעניין קיצור שבוע העבודה עם ההסתדרות".

שר האוצר הכחיש ידיעות שפורסמו בסוף השבוע כי האוצר מוכן להפחית את מספר שעות העבודה בשבוע ל־42. הוא אמר כי לא ידוע לו על הסכמה זו שיוחסה לראשי משרדו. לעומת זאת, אמרו אמש גורמים כלכליים כי האוצר יהיה מוכן, בסופו של דבר, גם לקצר את מספר שעות העבודה.

נסים הציב שורת תנאים למעבר לשבוע עבודה מקוצר, ובהם:

● קיצור שבוע העבודה יהיה תחליף לתוספת שכר.

● הסכם עבודה לשנתיים, עד ל־31 למרץ '89. בעניין זה הזכירו גורמים בכירים באוצר כי המשרד יידרש מההסתדרות להסכים להעלאת מחירים מסויימת של המוצרים המסובסדים באפריל '89, עקב צמצום סעיף הסובסידיות בתקציב '89.

● אי־מתן תוספת שכר גלובלית ואי־הגדלת עלויות השכר למדינה.

● צמצום מספר העובדים בסקטור הציבורי.

שר האוצר הדגיש כי הוא מוכן לשפר את שכרם של הגימלאים ושל בעלי השכר הנמוך.

נסים התרעם על איומו של הברפלד ב"תוהו ובוהו" במשק. "הציבור לא ישתף פעולה עם מי שחושב שישכנע בביטויים כאלה. אנו משמשים היום המגן האמיתי על ציבור העובדים מפני סיכון של ערעור היציבות", אמר.

"במדינת ישראל יש להגיע לשבוע עבודה של 5 ימים, כבמדינות מערביות בעולם. אך שני קשיים עומדים בדרכנו: שיקול חברתי־פסיכולוגי שקשה להתעלם ממנו; יש להמשיך בהגברת הייצור ולהגדיל את הפריון. שכן, בלעדיו לא תהיה צמיחה; צריכה להיות אוירה שלפיה יש לעבוד יותר. כמו כן, יש לראות את השלכות המעבר לשבוע מקוצר על הסקטור היצרני, שכן, אם יונהג שבוע כזה בסקטור הציבורי, עובדי הסקטור היצרני עלולים לתבוע תוספת שכר. תוספות אלו יגרמו תביעות להעלאות מחירים, והעלאות כאלה יאיצו את האינפלציה ויגרמו ערעור שער החליפין".

נסים תקף את ההסתדרות על המערכה שניהלה בעניין הגדלת שכרם של הגימלאים. "עוד בראשית המו"מ הודענו כי אנו מוכנים להעלות את שכר הגימלאים. מודעות הענק שפרסמה ההסתדרות בעניין זה היו מיותרות".

פגישות עם לאוטמן

שר האוצר נועד ביום שישי עם נציגי לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים, בראשות יו"ר התעשיינים דב לאוטמן. קודם לכן, נפגשו התעשיינים עם ראש הממשלה, יצחק שמיר. שמיר הבטיח כי הממשלה תדון בהנהגת שבוע העבודה המקוצר בכובד ראש, אך נמנע מלהביע את עמדתו.

לאוטמן אמר בשתי הפגישות כי הוא חושש מההשלכות המקרו־כלכליות של מהלך זה. הוא ציין שיום חופשה נוסף בשבוע עשוי להגדיל את הצריכה הפרטית, תוך הגדלת היבוא והקטנת התפוקה המקומית.

הוא טען כי כבר עתה שבוע העבודה הממוצע בארץ הינו 38.6 שעות בשבוע בלבד, בגלל מילואים והיעדרויות, לעומת 44 שעות בשוויץ.

לאוטמן ציין כי הוא מייצג כעת סקטור שיש בו 750 אלף עובדים, לעומת 500 אלף בלבד בסקטור הציבורי, ועל כן ראוי שהמעבר לשבוע של 5 ימים ינבע מהסקטור היצרני ולא להיפך.

מזכ"ל ההסתדרות שוחח ביום ה' שעבר עם לאוטמן, בנסיון לשנות את עמדת התעשיינים נגד מעבר לשבוע מקוצר. קיסר רמז ללאוטמן כי במשא ומתן עם המגזר העסקי יהיו תביעות ההסתדרות לתוספות שכר ישירות מצומצמות ביותר, שכן באמצעות הסכמים מפעליים השיגו עובדי המגזר הזה שיפור משמעותי בשכר.

צוותי המשא ומתן של ההסתדרות והאוצר אמורים לשוב ולהיפגש אחר הצהריים להמשיך במשא ומתן. עם זאת, אין הוראות מוחלטות שאומנם כך יהיה. הכל תלוי בהחלטת הממשלה היום.

מזכירי האיגודים המקצועיים המשתתפים בצוות המשא ומתן על הסכם העבודה במגזר הציבורי הממשלתי הודיעו ביום שישי לחיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, כי לנוכח המצב בנוגע לקיצור שבוע העבודה עקב לחץ התעשיינים, אין הם רואים עוד טעם בהמשך השתתפותם במשא־ומתן במתכונת הקיימת.

בתוך כך מסר הברפלד כי גילה שמזכירות הממשלה, בניגוד לטענתו של שר האוצר, לא קיבלה מעולם החלטה המחייבת את אישור מליאת הממשלה למעבר לשבוע עבודה מקוצר. הברפלד טוען כי שר האוצר הטעה את צוות המשא ומתן של ההסתדרות, והשיג ממנו פסק זמן בדיונים על יסוד ההודעה כי הממשלה חייבת לקבל החלטה בנושא כדי לשנות החלטה קודמת שלה.

מזכ"ל ההסתדרות אמר אמש כי נסים שאל אותו באחת הפגישות ביניהם אם ברצונו לשמוע את נוסח החלטת הממשלה משנת 1978, שלפיה מליאת הממשלה חייבת לקבל החלטה על מעבר לשבוע מקוצר. קיסר השיב כי אין צורך להקריא את ההחלטה משנת 1978. "אמרתי לו שאני מאמין לו", מבהיר קיסר. עתה, טוען הברפלד, "מסתבר כי השר נסים הסתמך על החלטה שלא היתה ולא נבראה". הברפלד אומר כי ההסתדרות מתייחסת לגילוי זה בחומרה. הדבר מעורר סימני שאלה ביחס לאמינות האוצר והרצינותו במשא ומתן.

במשרד האוצר טענו אמש כי אינם יודעים על איזו החלטה סח הברפלד.

דובר האוצר טען כי ועדת השרים לעניינים כלכליים החליטה לפני שנים אחדות כי תדון בכל בקשה להנהגת שבוע עבודה של חמישה ימים שיגישו המגזרים היצרניים בלבד. השר נסים אמר באחרונה כי זכור לו שהיו דיונים בעניין זה לפני כמה שנים בממשלה, ואינו מוכן עתה ששר אחד יקבע בעניין, אלא שהממשלה כולה תקבע את עמדתה בסוגיית הנהגת שבוע עבודה מקוצר.

שרונה איריאר מוסרת: "הארץ" לעניינים כלכלה מוסרת: "אין מנוס ממעבר לשבוע עבודה מקוצר במגזר הציבורי, אך המעבר חייב להיעשות בהדרגה ובהתאמה למעבר של הסקטור היצרני־עסקי לשבוע עבודה מקוצר. יש לבדוק ביסודיות את המעבר כדי למנוע עיוותים ועלויות מיותרות". זו המסקנה של צוות שמינה שר העבודה והרווחה משה קצב, לבחינת המעבר המיידי לשבוע מקוצר במגזר הציבורי. מסקנות הצוות הועברו לשרים לקראת הדיון הצפוי בנושא היום בממשלה.

בין שאר ההמלצות נקבע כי המעבר לשבוע מקוצר יחייב הגדלה של תקציב הממשלה כדי לקיים שרותים ביום השישי.

מתוך 1.4 מיליון עובדים, עברו רק 250 אלף בשנים שחלפו לשבוע מקוצר, ובהם 150 אלף בתעשיה. העברת 450 אלף עובדי המגזר הציבורי מייד לשבוע מקוצר, תגרום לחץ להפחתת מספר שעות העבודה השבועיות. קיצור שבוע העבודה ומספר השעות ביום ישפיע על תרבות הפנאי, ועשוי להביא לידי הגברת הצריכה.

גם יש לגבש תוכניות ייחודיות למערכות החינוך והבריאות. יש להבחין בין שעות עבודה של עובד לבין שעות עבודה של מוסד על פי היבטים ארגוניים ושרותים שהוא נותן.

חברי הוועדה ממליצים ללמוד מתהליך קיצור שבוע העבודה בארצות התעשיה במערב, שנמשך 3 – 7 שנים, ובו גם הופחתו שעות העבודה מ־48 ל־40 שעות בשבוע.

יו"ר הצוות, המנכ"ל לשעבר של המכון לפריון העבודה, ישראל מירן, הזהיר מקבלת החלטה חפוזה בנושא, עקב לחץ להעלאת שכר ב־1% – 2%. המעבר לשבוע עבודה מקוצר הוא חלק משיפור רמת החיים של העובד, לכן הוא חייב להיות אישי ומסודר.

בדו"ח שערך המכון לפריון העבודה במפעלי תעשיה שעברו לשבוע עבודה מקוצר, נמצא כי ב־56% מהמפעלים לא היה שינוי בתפוקה, ב־30% גדלה התפוקה, ו־14% הצהירו על ירידה בתפוקה. לעומת זאת, צימצם המעבר לשבוע מקוצר את תחלופת העובדים, אבל לא צימצם את מספר ההעדרויות.

עם המפעלים שעברו לשבוע מקוצר נמנים התעשיה האווירית, התעשיה הצבאית, רפאל, מפעלי ים המלח, בתי הזיקוק, 80% מעובדי כור, מפעלי ייצור בענף האלקטרוניקה התעשיות הבטחוניות, חלק הארי של מפעלי ההלבשה, מחצית מפעלי המתכת, המשביר המרכזי ומשרדי אגד, ומאות משרדי הנדסה ותכנון.

מחבל נהרג ברומא

(סוף מעמוד 1)

באגרורה נמצא אשם באספקת דרכונים לחמשת חוטפי האוניה ונידון לשישה חודשי מאסר.

ממשלת סוריה, שהוציאה נגד באגרורה צו מעצר בינלאומי, הגישה באחרונה לאיטליה בקשת הסגרה, עקב מעורבותו של האיש במעשי הוצאה בסוריה.

לאחר שבאגרורה נעצר אתמול על־ידי המשטרה, הוא ביקש לשוב לדירתו, כדי לתת כסף לאשתו המבוגרת, הנמצאת בחודש התשיעי להריונה. הוא נכנס לחדר השינה של הדירה, בקומה השביעית, נעל את הדלת מאחוריו, והשוטרים שפרצו את הדלת מצאו אותו ליד החלון. לא ברור אם ביקש לברוח או להתאבד.

תוך חילופי מהלומות בינו לבין השוטרים קפץ באגרורה מהחלון, לפי גירסת המשטרה.

מקורות משטרה מסרו, כי השוטרים אחזו בידיו של באגרורה, אך הוא הצליח להתחמק לשוטרים מהידיים. ... נסיבות מותו. יצויין כי בעת שהיה כלוא בבית הסוהר בעיר גאיטה שבאיטליה, ניסה באגרורה להתאבד.

אבו איאד: "מעורער"

רומא (ע"צ). במשפטו הזהיר באגרורה שהוא קולגל באש"ף — עבודה שהכחיש אתמול דובר הארגון ברומא. אבו איאד, חבר הוועד המרכזי של "פתח" ויד ימינו של יאסר ערפאת, אמר אתמול בתוניס כי באגרורה היה "אוהד של אש"ף".

מיג־29

(סוף מעמוד 1)

מטוסי המיג־29 הובטחו לסוריה לפני זמן ניכר, אך אספקתם נדחתה שוב ושוב. הסובייטים הציעו לספק מטוסים מדגם זה להודו, ולירידתה של סוריה — עיראק — קודם ששלחה את ראשוני המטוסים לסוריה.

מומחי מודיעין במערב, שעקבו אחר מערכת היחסים בין בריה"מ לסוריה, העריכו כי מקור העיכובים באספקת מטוסי המיג־29 לסוריה הם בקשיים כלכליים של סוריה, שלא איפשרו להעביר את התשלומים שדרשה בריה"מ עבור המטוסים.

אפשרות אחרת שהועלתה גרסה כי העיכובים נועדו לשמש כשוט סובייטי נגד אסד, על ... את היחסים עם עיראק, ולנסות ולהפשיר את יחסיו עם יאסר ערפאת.

לא שינוי מהותי

גורמים צבאיים בכירים העריכו אתמול כי אספקת המטוסים החדישים לסוריה לא תשנה מהותית את מאזן הכוחות הצבאי בין צה"ל לצבא הסורי, אך הדבר יעמיד את חיל האוויר בפני הצורך למצוא פתרונות מבצעיים לאתגרים הרבה יותר קשים ומסובכים מבעבר.

המיג־29 הוא המטוס המתקדם ביותר המיוצר על־ידי בריה"מ, והוא דומה בביצועיו למתקדמים שבין מטוסי הקרב האמריקאיים, דוגמת האף־15. המטוס מצויד במכ"ם חדיש, בעל יכולת "ראייה למטה". הוא מצויד בטילי אוויר–אוויר מתקדמים איי־איי־10, בעלי טווח העולה על 20 מייל.

המקורות הצבאיים ציינו כי יחלפו מספר חודשים עד שמטוסי המיג־29 יהיו מבצעיים. עדיין לא ברור מה יהיה מספרם הכולל של מטוסים מדגם זה שיסופקו לסוריה. רק מספר גדול יחסית של מטוסים יהווה שינוי של ממש בעוצמת חיל האוויר הסורי.

עם המטוסים החדישים הגיעו לסוריה גם טכנאים סובייטיים, שיסייעו לחיל האוויר הסורי בקליטת המטוסים. הטייסים הסורים שיטיסו את מטוסי המיג־29 יעברו סידרת אימונים מבצעיים בבריה"מ.

במלאת שלושים לפטירתו של ראש משפחתנו היקר באדם

חיים קסטן ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ביום שלישי ב' אב תשמ"ז 28.7.87 בשעה 17.00 בבית העלמין בכפר סמיר
נפגשים בשער הראשי
אוטובוס מיוחד יעמוד לרשות היוצאים
מרחוב עליה 20 בשעה 16.30

המשפחה

ולכל מנחמינו תודה

החברה הישראלית להרדמה

אבלה על מותו ללא עת של

ד"ר
אלי ונטורה
ז"ל

ושולחת תנחומים כנים למשפחה

לידידנו היקר
יורם אורן (ליכטנשטין) ומשפ'
איתך באבלך הכבד במות הרעיה
ריבי ז"ל

איתן חברה לבטוח בע"מ
ג. מי זהב

לאם היקרה, לורדה ורוני ולכל בית פייצמה
משתתפים בצערכם העמוק על מותו בטרם עת
אדי (אליעזר) פייצמה ז"ל

אילנה ויאיר המבורגר
חנה וגדעון המבורגר
נורית ויואב מנור

לאם היקרה, לורדה ורוני ולכל המשפחה
כואבים עמכם על מותו בטרם עת של חברנו
אדי פייצמה ז"ל

הראל־שלות
חברות לביטוח בע"מ
ההנהלה וחבר העובדים

לגב' סוניס היקרה
לורדה ורוני
על מותו בטרם עת של ידידנו
אליעזר (אדי) פייצמה ז"ל
כואבים

משפחת במיר"ה

למשפחת אנגלנדר
ולחברת ברזל הצפון בע"מ
אתכם אנו באבלכם הכבד במות
שלמה אנגלנדר ז"ל

קואופ' "הגמל החדש", חיפה

למשפחת אנגלנדר
אתכם באבלכם על מות אבי המשפחה, ידידנו היקר
שלמה אנגלנדר ז"ל
מי יתן ולא תוסיפו דאבה עוד.

יוסף פרלמן ושמוליק זמל — מ. פרלמן בע"מ
שמעון צ'רבינסקי — המפתל בע"מ
אליעזר גנן — אלפא ברזל בע"מ
קלמן ועדי יעקבי — הבית יעקבי בע"מ
אריה ואיתן שטיינר — הרשטאר בע"מ
צבי ואריה הורביץ — צבי הורביץ בע"מ
בני ומרדכי גניס — י. גניס ובניו בע"מ
שמעון כהן — כיפוף ברזל דרום בע"מ
משה קרשניקר — קרשניקר בהדיר

בצער הננו מודיעים על פטירת

פרופ' אינג'
יוליוס וילר

פרטי ההלוויה אצל משפחות וילר
טלפונים 03—743610 03—9221520

המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
בעלי, אבינו, סבנו ואחינו היקר

דב רייכמן
בן ר' יעקב

ההלויה תצא היום יום ראשון כ"ט תמוז תשמ"ז 26.7.87 בשעה 2.30 אחה"צ מבית ההלוויות העירוני רח' דפנה 5 ת"א לבית העלמין גבול חולון בת־ים
השבעה בבית המנוח רח' אלדד הרני 16 שכון דן, ת"א

האבלים:
אשתו: תמר רייכמן
בנו וכלתו: דוד ושרון עתיר וב"ב
בתו: דינה סלע וב"ב
בנו וכלתו: איתן ואוה רייכמן וב"ב
יעקב ויהודה ברט וב"ב

קואופרטיב דן
משתתף בצער החבר
שלום צוק והמשפחה
על מות
האב ז"ל

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

יוסף שגן ז"ל

תערך אזכרה וגילוי מצבה מחר יום שני א' באב תשמ"ז
(27.7.87) בשעה 16.00
בבית העלמין בקרית שאול

אשתו: רחל שגן
בנו וכלתו: יגאל ונורית שגן
בתו וחתנה: סמי ואידית חבלצקי
אחותו: רחל רויטמן
והנכדים

בכאב עמוק אנו מודיעים על פטירתה
של אמנו וסבתנו היקרה

פלורה פרידמן

ההלויה תתקיים היום יום ראשון כ"ט תמוז תשמ"ז 26.7.87
בשעה 14.00 בבית העלמין בקריית שאול
נפגשים ליד השער

המתאבלים:
בתה וחתנה: ביאנקה ולובה מיקולינסקי
בתה: נינה קפולסקי
נכדיה: ורדה וברוך פיינר
מרגלית מיקולינסקי
ענת ואבי המאירי
שלומי ורחל קפולסקי
וניניה

هكذا من الأصل

רופאי קופ"ח ישביתו מדי יום בי"ח אחר; מחר יושבת סורוקה

חטיבת הרופאים: המאבק על תנאי עבודה, לא על שכר • דובר קופ"ח: תביעות הרופאים דמיוניות

מאת נורית אמיתי
כתבת "הארץ"

חטיבת רופאי בתי החולים של קופת־חולים תשבית מחר את המרכז הרפואי סורוקה בבאר־שבע במסגרת מאבקם בהנהלת קופת חולים. המאבק מתנהל בכל הקשור להסבת תנאי וסדרי עבודה, הפעלת מיתקני בתי החולים כעבור לשעות העבודה הרגילות, משכרים במסגרות ניהול שונות, ועוד.

ראשי חטיבת הרופאים בבתי החו־לים של קופת החולים הכללית עומ־דים להשבית כל יום בית חולים אחר. בכל בית חולים שיושבת תתנהל העבודה במתכונת שבת.

ד"ר חיים סולן, יושב ראש חטיבת רופאי בתי החולים של קופת־חולים, הדגיש כי המאבק נוגע לסדרי ותנאי העבודה של הרופאים, שאינו קשור כלל במאבקי שכר.

דובר קופת־חולים, דוד תגר, אמר אתמול כי "תביעות הרופאים דמיוניות". לטענתו ארגון הרופאים הוא המעכב סיכום הדיונים בשורה של נושאים חשובים. לדבריו, קופ"ח קוראת לרופאים לא לנהל מאבק על גב החולים.

חרדים הפגינו ביום ו' ב־11 בלילה מול בית אגרון בירושלים, במחאה על הקרנת סרטים במקום בלילות־שבת. מולם ניצבו הצופים והבריונים, שבאו, לדבריהם, להגן על "עקרון הבילוי החופשי בלילות־שבת". לאחר קריאות "שאבס" ועימותים מילוליים בין הצדדים, צעדו כ־50 חרדים לכיוון בניין הסינמטק הירושלמי בגיא בן־הינום, וחזרו על מחאתם הקולנית שם. שוטרי משטרת ירושלים פיזרו אותם בחצות הלילה. בתמונה: שני המחנות — זה מול זה. (כתב וצילם: דן לנדאו)

SALE! רהיטים SALE!
שעמדו בתצוגות
בהנחות ענק!
מחסני דירן
תחנת הרכבת, בני־ברק (מול הקניון) טל. 793194

חייל שפשט חולצתו והשתזף בעת שמירה — ל־14 ימי מחבוש

מאת ראובן פדהצור

חייל ששמר על אחד משערי מחנה מטכ"ל בתל־אביב, ואשר פשט חולצתו והשתזף, נידון ל־14 ימי מחבוש. החייל הוריד את חולצתו, הניח את הנשק על הרצפה, התיישב על מדרגה בשער הבסיס והפקיד את גופו לקרני השמש.

את החייל המשתזף שפט קצין בכיר, והעונש שהוטל עליו משתלב במגמה להדק את הפיקוח על אכיפת המשמעת בבסיס צה"ל.

בדואי ממבואות עוספיה נרצח בדקירות סכין על רקע של קטטה משפחתית

משטרת חיפה הגיעה למקום בכוח מתוגבר

(ע), תושב שכונת הבדואים שב־מבואות הכפר עוספיה שעל הכרמל, עומר סויטאת (30) נדקר בליל שבת למוות, במהלך קטטה משפחתית על רקע כספי.

התקרית אירעה סמוך לשעה 1830 בערב, לאחר שבין בני משפחה העוסקים בחברת נקיון משפחתית, נתגלע סיכסוך על רקע כספי. הנדקר קבל על כך שאחת מבנות המשפחה לקחה סכום כסף מחברת הנקיון, העולה על השכר המגיע לה. במהלך דין ודברים, הש־ליך הנדקר אבן על האשה ובעקבות זאת נחלץ בעלה של האשה לעזרתה, ולפי החשד נטל סכין מטבח ודקר את סויטאת למוות.

החשוד נמלט מהמקום ונעצר בשעות הלילה בעוספיה על ידי המשטרה. כן נעצר לחקירה גבר בן 46. החשודים יובאו היום לבית־משפט שלום.

שופט שלום הוציא ביום שבת, לבקשת המשטרה, צו לנתיחת גופתו של הנדקר, לאחר שבני משפחתו התנגדו לביצוע הנתיחה במכון לרפואה משפטית וביקשו לקיים את הלווייתו בו בלילה.

האשה שבגללה נגרמה המריבה חולצה מביתה בחסות המשטרה והועברה לכפר פרדיס, שם מצאה מקלט מחשש ל"נקמת דם".

משטרת חיפה הגיעה למקום בעזרת כוח מתוגבר השליטה סדר, בעקבות המתח הרב ששרר בשכונת הבדואים, על רקע הדקירה.

הלווייתו של עומר סויטאת נערכה אתמול לפנות ערב בכפר עוספיה בחסות המשטרה ועברה ללא הפרעות.

דליקה פרצה בבית דירות ברמת־גן

לא היו נפגעים

מאת א. קרן ונורית אמיתי

דליקה פרצה אתמול ברמת־גן. הדליקה פרצה ב־7 בבוקר במס־פר דירות בבית מספר 20 ברחוב ביאליק, כשכבל של תחנת טלוויזיה פיראטית בכבלים, המעביר את השי־דורים בין הבתים מספר 16 ומספר 20, ניתק, מסיבה שטרם הוברה, ונפל על כבלי המתח הגבוה של חברת החשמל.

כתוצאה מהמתח הגבוה של אלפי וולטים שהצטבר בכבלים, הוצתו מכשירי וידאו בדירות הבית מספר 20 להתלקחות. הכבל שנפל פגע גם בבלון גז בבניין.

כבאי רמת־גן שהוזעקו למקום כיבו את הדליקות במהירות. לא היו נפגעים.

המשטרה פתחה בחקירת נסיבות הדליקה.

שריר חתם על צו הסגרה של אזרח ארה"ב שהורשע בעבירות סמים ב־1985

נמלט לארץ כתייר לאחר ששוחרר בערבות

(ע) שר המשפטים, אברהם שריר, חתם שלשום על צו הסגרה של אזרח אמריקאי שנמלט לישראל.

האיש, רוברט סוק, יוסגר בהקדם לארצות הברית. הוא הורשע במאי 1985 בעבירות סמים. בית־משפט פדראלי החליט לשחרר את סוק בערבות עד מתן גזר־דינו. אולם סוק נמלט בתקופת שחרורו בער־בות מארצות הברית.

באוגוסט 1986 הגיע סוק לישראל כתייר. לשלטונות ארה"ב שנודע על הימצאותו בארץ ביקשו את הסגרתו.

עם קבלת הבקשה פתחה משטרת ישראל בחיפושים אחרי האיש וב־פברואר השנה אותר ונעצר.

בית המשפט המחוזי בירושלים הכריז בימים האחרונים על האיש כבר הסגרה, ובעקבות כך חתם ביום ו' שר המשפטים על צו ההסגרה.

בתוך זמן קצר יגיעו נציגי של־טונות ארה"ב, כדי לקבל לידם את סוק.

במכתב ששיגר מנהל השירות לאיכות הסביבה לשלמה להט

ד"ר מרינוב מתריע על סכנת זיהום מי התהום בתל־אביב

כתוצאה מחדירת תרכובות רעילות ביותר של כרום וקדמיום • תובע פעולת אכיפה מיידית לסילוק מבוקר של חומרים אלה • דובר עיריית ת"א: קיימת בעיר רק פסולת רעילה מוצקה שמשאירים מפעלים ולא פסולת המועברת בנחל הירקון וברשת הביוב

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל־אביב

הד"ר אורי מרינוב, מנהל השירות לאיכות הסביבה במשרד הפנים, מתריע על סכנה חמורה של זיהום מי תהום באיזור תל־אביב עקב חדירת תרכובות של כרום וקדמיום, שהם חומרים רעילים ביותר.

במכתב ששיגר מרינוב לראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, הוא כותב, כי בבדיקה שערכה לאחרונה מתברר, כי מפעלי ציפוי בתחום תל־אביב מסלקים באופן בלתי מבוקר פסולת של חומרים רעילים אלה ממתקני הטיהור שלהם. כתוצאה מכך מחלחלים החומרים הרעילים למי התהום. מבדיקות שנערכו בגוש דן עולה, כי מספר בארות זוהמו בחומרי הרעל, והשאיבה בהן הפסקה.

מרינוב מעריך, כי אם לא תערך פעולת אכיפה מיידית, לסילוק מבוקר של החומרים הרעילים אלה, יזוהמו בתוך זמן קצר מי התהום באיזור גוש דן בכרומטים ומלחי קדמיום. זיהום כזה ימנע שימוש במים לצרכים ביתיים.

הוא מציין כי באיזור רמת חובב הוקם אתר ארצי לקליטה וטיפול של פסולת רעילה. אתר זה ערוך לקליטת הפסולת האמורה, ורק פעולה מהירה ושיטתית להעברת הפסולת הרעילה ממפעלי הציפוי לאתר רמת־חובב תוכל למנוע את סכנת הזיהום. מרינוב קורא ללהט להפעיל בהקדם את סמכויותיו על פי חוק רישוי העסקים, לקבוע תנאים מיוחדים ברישיון העסק של מפעלים אלה ולאכוף עליהם את התנאים הללו.

בתשובה לשאלת סופר "הארץ" אמר מרינוב, כי אפשר שכבר היום שותים אנשים באיזור תל־אביב מים שבהם יש ריכוז רעלים אלה, ואולם אין הוא יכול לקבוע זאת באופן חד־משמעי.

דובר עיריית תל־אביב אמר בת־גובה, כי בתל־אביב אין פסולת המועברת בנחלים בנחל הירקון או ברשת הביוב. הקושי היחיד הקיים הוא של פסולת רעילה מוצקה שמשאירים המפעלים בהם מרוכזה. האתר ברמת חובב היה סגור ולכן הושלכו הרעלים למקומות שונים, כמו אתרי אשפה. הדובר הוסיף, כי בתל־אביב הפיקוח על העשייה בתחומים אלה הינו הדוק.

ששה נהרגו בתאונות דרכים בסוף השבוע

2 תיירים נמחצו למוות ע"י רכב ניקיון באילת

בין ההרוגים — שני ילדים שרכבו על אופניים

מאת איתן רבין, נורית אמיתי ומנחם הורוביץ סופרי "הארץ"

ארבעה מבוגרים ושני ילדים רו־כבי־אופניים נהרגו בסוף השבוע בתאונות־דרכים בארץ.

באילת נמחצו שלשום למוות שני תיירים, בעת שרכב ניקיון של עיר־יית אילת איבד את הבלמים, עלה על המדרכה, ופגע בהם.

שני ההרוגים, גיור יעקב (50) ויזראלה ריברה (35) הם צרפתים המתגוררים באילת. הודעה נמסרה לשגרירות הצרפתית.

מחקירה ראשונית שערכה משטרת אילת, עולה כי עובד העיר־ייה, ארווין לביא (60), נהג במשאית נקיון שמטאטא את הרחובות. כשה־גיע לבניין העירייה הוא פנה שמאלה לחניה, כשלפתע איבד את הבלמים ולא הצליח לעצור.

הנהג ניסה להסיט את הרכב, על־מנת שלא לפגוע באנשים, אך הרכב הכבד הדר לכיוון חומה סמוכה, עלה על מדרכה ופגע בשני הולכי הרגל שהיו עליה. האישה נימחצה למוות והגבר נפגע באורח אנוש, ונפטר בדרך לבית החולים. הנהג נעצר לחקירה ושוחרר.

הבוחן יבדוק תקינות הרכב.

שני רוכבי אופניים

ילד בן 10 נהרג שלשום בתאונת דרכים בנהריה. איתי סבן מנהריה רכב על אופניו על מדרכה. לפתע ירד לכביש, שם פגע בו אוטובוס ודרס אותו. הוא הובהל לבית־החו־לים לנהריה במצב קשה, משם הועבר לטיפול נמרץ במרכז הרפואי בי־לינסון בפתח־תקווה. מצבו הידרדר אתמול, והוא נפטר לפנות ערב.

אתמול אחה"צ נהרג הילד משה גולן (11) מקריית־שמונה בעת שהוא ואחיו רכבו על אופניים בכביש קריית־שמונה–שדה־נחמיה. מסיבות שעדיין לא הוברו כמה משה גולן עם אופניו לכביש הכביש, ומכונית פרטית פגעה בו. הוא הועבר בניידת לטיפול נמרץ לחדר המיון בקריית־שמונה, ומשם הביאו חיל האוויר לבית החולים רמב"ם בחיפה, שם מת מפצעיו.

שניים נהרגו ליד גונן

שני בני אדם נהרגו ביום ה' בתאונת דרכים שאירעה ליד קיבוץ גונן. ההרוגים הם תושבי הכפר הב־דואי טובא, שנסעו במשאית מכיוון קריית־שמונה. מסיבות בלתי־ברורות היא הידרדרה לתהום של 400 מטרים. פעולות החילוץ של המשטרה, מכבי האש ומסוקים, נמשכו כל הלילה.

בתוך המשאית נמצאו שני הרוגים. נוסע שלישי, שנפצע קשה, אושפז בבית החולים בצפת. ההרו־גים הם שני אחים, בן 21 ובן 12, מהכפר טובא. הפצוע שנפצע קשה הוא בן 18.

המשאית הידרדרה לתהום ביום חמישי בשעה 2 אחה"צ, והתאונה התגלתה רק בשעה 11 בלילה.

(ע). במבצע חילוץ שנמשך כשעות רבות, גויס מסוק צבאי שנקשר למשאית מהאוויר הפך אותה ובכך איפשר הוצאת הגופות והילוץ הפצוע.

למקום התאונה הגיע ציוד מכבי־אש צבאיים. כן הגיעו שתי ניידות מד"א, ניידת לטיפול נמרץ, כוחות משטרה ומג"ב.

לפי שעה לא ברור כיצד הידרדרה המשאית לתהום.

ארבעה נפצעו

ארבעה חיילי מילואים נפצעו אתמול באורח קל ובינוני באזור צומת מורשה. הרכב שבו נסעו נתקל במעקה הביטחון, העף לשולי הדרך ונפל לתעלה. שניים נפצעו קל ושניים — בינוני.

תושב אשדוד ירה בחברתו וניסה להתאבד

מאת נורית אמיתי

חיים כהן (26), תושב אשדוד, ירה שלשום בחברתו כרמל עוזיאל (21), תושבת גבעת־אולגה, וניסה להתאבד.

השניים, פצועים קשה בראשם, מאושפזים במחלקה לטיפול נמרץ במרכז הרפואי בי־לינסון בפתח־תקווה.

שלשום בצהריים הגיע כהן לבית חברתו מה כשבתיים. עוזיאל, ולאחר דין ודברים הוא ירה בראשה, באמצעות אקדח שנמצא ברשותו. לאחר מכן כיוון את האקדח לראשו שלו, וירה. השניים הובהלו לבית החו־לים הלל־יפה בחדרה, ומשם פונו לבילינסון.

25 ג' הרואין נמצאו במטוס אל על שהטיס חיילי או"ם מקולומביה

מאת זוהר בלומנקרנץ

שקית הרואין במשקל 25 גרם נמצאה במטוס של חברת התעופה "אל על", שהטיס חיילי או"ם מקו־לומביה, אשר נוסעים בארה"ב, והגיע בסוף השבוע לישראל.

שקית הסם התגלתה עוד בארה"ב בבדיקה שגרתית, שערך החייל האחראי, בטרם עלו הנוסעים האזרחיים למטוס. היא נמצאה בתא מטען היד, מעל אחד המושבים של המטוס מסוג בואינג 747. כדי לא לעכב את יציאת המטוס, העדיף החייל שלא למסור את השקית ול־דווח עליה לשלטונות ארה"ב, אלא לקח אותה איתו בטיסה, ומסר אותה למשטרה בהגיעו לנמל התעופה בן גוריון בלוד.

טיסת "אל על" יצאה מבוגוטה שבקולומביה כשעל המטוס 250 חיילי או"ם. בארה"ב עלו לטיסה נוסעים אזרחיים נוספים. שקית הסם התגלתה בעת חניית הביניים. המטוס המשיך בדרכו לישראל עם חניית ביניים בלונדון. להערכת גורמי המשטרה בישראל, היתה שקית הסם שייכת לאחד מהחיילים מקולומביה, שחשש מבדיקה או חי־פוש גופני. בשל כמות הסם הקטנה יחסית, אין מדובר, ככל הנראה, בני־סיון להסליק כמות מסחרית, שהיתה מיועדת לבלדר אחר שיאסוף את השקית.

מאסר עולם לנאשם ברצח איש המשטרה אבי ביאזי

(ע), בית המשפט המחוזי בירוש־לים גזר שלשום מאסר עולם על עומאר פראג' (24) מירושלים המזרחית, שהורשע ברצח איש המו־דיעין של משטרת ישראל, אבי ביאזי, לפני כשנה וחצי. הרצח היה בפברואר 1986. ביאזי נהג במכונית משטרתית לכיוון תחנת המשטרה שבשער יפו בירושלים. לפתע הגיחה מכונית, עצרה ליד מכוניתו של ביאזי וממנה נורה לעברו צרור שגרם למותו.

שופטי בית המשפט המחוזי ביר־ושלים קבעו בפסק דינם, כי פראג' תכנן את הרצח לאחר שנודע לו כי איש המודיעין, אבי ביאזי, מבקש לעצור אותו. הנאשם הכחיש בבית המשפט כל מעורבות ברצח וטען, כי הודאותיו במשטרה, שבהן הוא מודה בביצוע הרצח, נגבו באמצעים בלתי כשרים ותחת לחץ בלתי חוקי.

שופטי בית המשפט המחוזי ביר־ושלים דחו טענה זו, קיבלו כראיה את הודאותיו במשטרה והתבססו גם על עדותו של מעורב נוסף ברצח בבית המשפט. אותו אדם, מוחמד נורין, נדון למאסר עולם לפני חו־דשים אחדים על מעורבותו ברצח, לאחר שמשפטם של שני הנאשמים הופרד.

לאה שקדיאל: המר נכנע ללחץ הרבנות

בהסירו תמיכתו ממינוי אשה כחברה במועצה הדתית

(ע), שר הדתות, זבולון המר, נכנע ללחץ הרבנות הראשית והסיר את תמיכתו במינוי אישה כחברה במו־עצה הדתית — דברים אלה כלולים בתצהיר נוסף שהוגש בענין עתירתה של לאה שקדיאל מירוחם נגד שר הדתות.

העתירה הוגשה לאחר ששר הדתות סירב לאשר את מינויה כחברה במועצה הדתית.

בתצהיר שהוגש לקראת הדיון בעתירה מחר מצוטט מכתב ששוגר לשר הדתות מטעם הרבנות הרא־שית, הרב איתן גיגמן. הרב גיגמן כתב במכתבו לשר, כי מועצת הרבנות הראשית פסלה יכולתה של אשה להיות חברה במועצה דתית.

במכתב נאמר עוד, כי לפסילה זו יש תוקף של הלכה מחייבת.

בקו הבריאות
לשכת דובר קופת חולים הכללית והמחי' לחנוך לבריאות עורכים:
קו פתוח לבריאות הציבור
סכנת התרופות בנהיגה
כיצד לנהוג בזהירות בעת טיפול תרופתי.
מהי השפעת התרופה, שאתה מקבל על כושר הריכוז ומהירות התגובה שלך.
צוות רופאים מומחים ישיב טלפונית לשאלות הציבור במבצע מיוחד שיערך ביום שלישי 28.7.87 בין השעות 16.00 עד 19.00
ד"ר סנטו משה - בי"ח בילינסון
מגיסטר שטהל ברכה - בי"ח בילינסון
ד"ר חגי חרמש - בי"ח גהה
ד"ר הנרי רדבן - בי"ח מאיר
טלפון 03-433500 (5 שלוחות)
בשידור ישיר בתכנית "אצבע על הדופק", ביום ג' שעה 6:05 בערב, רשת ב' - קול ישראל
עוד יותר בריאות!
קופת חולים ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
לשכת הדובר

לידידנו היקר אברהם פרידמן
ורעיתו היקרה דבורה
ברכות חמות לקבלת התואר
יקיר תל־אביב
ידידה ויוסף פרלמן

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
שולחת
ברכות נאמנות
לד"ר אורי טפליץ
עם קבלו התואר יקיר תל־אביב
ישר כוח

טיולי יפן ישראל
רח' יהודה הלוי 89 ת"א 03-615613 03-440287
יפן והמזרח הרחוק
הרצאות השבוע - בליווי שקופיות
בירושלים: ביום ב' ה־27.7.87 תתקיים הרצאתו של פרופ' יעקב רז על המזרח הרחוק ההרצאה בבית הקונפדרציה הציונית רח' אמיל בוטה (מאחורי מלון המלך דוד) ימין משה ירושלים בשעה 20.30.
בבאר־שבע: ביום ג' ה־28.7.87 תתקיים הרצאתו של פרופ' יעקב רז על המזרח הרחוק ההרצאה במתנ"ס לוין רח' אליהו הנביא 3, שכונה ד' מאחורי מרכז גילת בשעה 20.00.
בתל־אביב: ביום ד' ה־29.7.87 תתקיים הרצאתו של פרופ' יעקב רז על המזרח הרחוק. ההרצאה בבית העיתונאים רח' קפלן 4 ת"א בשעה 20.30.
– הציבור מוזמן –
בתום ההרצאות יינתן מידע על אפשרויות אטרקטיביות ביותר על טיסות וסיורים לכל המזרח הרחוק ולאוסטרליה.
בסיוע המרכז לקשרי תרבות ותיירות יפן־ישראל

לשרי ממשלת ישראל
על 5 ימי עבודה בשבוע במגזר הציבורי צריך להחליט היום!
ההסתדרות מודיעה חד משמעית!
קיצור שבוע העבודה לא יפגע במתן שרותים לציבור ביום ששי.
ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י • מטה המאבק

ערכה את העמוד: עדה [illegible]

מרכז כל־סיעוד
עברת התקף לב?
סובל מכאבים חריפים ממושכים?
סובל מסכרת?
קח את הבריאות שלך בידים צוות מעולה של רופאים ואחיות מוסמכות במרפאת "כל־סיעוד" ידריך אותך איך להתנהג, מה לאכול וזמן מנוחה רצוי. הבריאות שלך חשובה לך. היא חשובה גם לנו.
מרפאת כל־סיעוד ה' באייר 30 ככר המדינה ת"א

סיוד
חדרי מדרגות
בסיד סינתטי
כולל צביעת מעקה וארונות חשמל.
כולל נקיון ואם קיים שיש בסך 450 ש"ח ובשני תשלומים
סיוד גגות נגד חום עם חומר מיוחד 70 אג' למטר
טל: 03 - 598602

לכל מזכירה יש מחליפה... זמנית.
המזכירה יוצאת לחופשה?
כבר היום תוכל להבטיח לעצמך מחליפה למזכירה, או לכל עובד אחר היוצא לחופשה.
לחבר מאגר כח־אדם גדול, מיומן ומקצועי של כתבניות, מעבדות תמלילים, מרכזניות, קלדניות נקבניות, מנהלי חשבונות, מפעילי טלקס ועוד.
צלצל לחבר היום ותעבור את הקיץ בשלום.

חבר
חברה לשרותי כח אדם
תל־אביב, בן יהודה 100, טל. 227109, 03-221214
ירושלים, טל. 02-234265
חיפה, טל. 04-663966

האם אתה מוכר דייך DO YOU SELL WELL
מחקרי שוק אמיתיים — כדי להקל על אנשי המכירות שלך.
אינפורמרקטינג — דמוגרפיה עסקית ומידע שיווקי בע"מ
דרך חיפה 13 תל־אביב 62949 טל: 03-252967, ת.ד. 33439

הארץ

יום א' כ"ה בתמוז תשמ"ז
26 ביולי 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 — טלקס 33748
ירושלים: רחוב החבצלת 2 טל' 224245־6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב גורדון 20 טל' 661166־8, ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה ורדי, ברעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

חובות המושבים:
פצע פעור

ועדת הכספים לא הגדילה את המסגרת הכוללת להסדר חובות המושבים כפי שנקבעה בידי ועדת רביד, בסך 1,276 מיליוני שקלים, אלא שינתה את הרכבה הפנימי: החוב המיועד למחיקה הוגדל מ־324 ל־424 מיליון שקל, ואילו החוב המיועד לפריסה הוקטן מ־952 ל־852 מיליון שקל.

מתוך 100 מיליון השקלים שנוספו בסעיף המחיקה אמורים הבנקים לשאת ב־50 מיליון, וסך המחיקה שהם יידרשו לבצע מגיע ל־158 מיליון שקל. יתרת הנטל הנוסף הוטלה בעיקר על הסוכנות, לתושבותיה, ובסך הכל היא תידרש למחוק 162 מיליון שקל מחובות המושבים. שאר 104 המיליונים שיימחקו הם חובות לספקים ומפעלים שונים.

הסכום המתוקן המיועד לפריסה, 852 מיליון שקל, מתחלק בין הבנקים (160 מיליון) ובין הממשלה (692 מיליון). הממשלה התחייבה להפקיד בבנקים מדי שנה, במשך ארבע שנים, סך 173 מיליון שקל, כדי שהבנקים יוכלו לפרוס למושבים חובות בסכומים אלה, על אחריותם של הבנקים. ההפקדה הראשונה בסכום זה (מתוך הרזרבה בתקציב) היתה העילה הפורמלית לדיון ולצורך באישור ועדת הכספים.

השינויים העיקריים הנוספים שהוכנסו במהלך הדיונים בוועדת המשנה של ועדת הכספים היו: הקטנת הריבית על החובות הנפרסים מ־8 ל־6.7 אחוזים, ושינוי בעקרונות החלוקה, בין החייבים, של החובות שיימחקו.

הצעת דו"ח ועדת רביד היתה מוסכמת על הגורמים העיקריים המעורבים במבצע החילוץ וזו היתה מעלה חשובה מאד. ההצעה המתוקנת של ועדת הכספים איננה מוסכמת, והערעורים העיקריים עליה באו מצד הסוכנות והבנקים.

• הסוכנות (מפי יו"ר המחלקה להתיישבות נסים זווילי) איננה מתנגדת כל כך להגדלת נטל המחיקות שהוטל עליה, כמו לשינוי בשיטת החלוקה של ההבאה מן המחיקה בין המושבים והמתיישבים. יש יסוד להניח שניתן ליישב קושי זה, מה גם שהצעת ועדת הכספים משאירה במפורש פתח לשינויים אפשריים בפרטים.

• הבנקים סבורים שוועדת הכספים גילתה רוחב לב על חשבונם מבלי שנשאלו על כך כלל, ולכאורה הם עלולים לטרפד את ההסכם כולו: אם בכך שיסרבו למחוק חובות בסכום גדול משהוסכם עם ועדת רביד ואם בכך שינצלו את ההזדמנות כדי לתבוע ערבות של המדינה לפריסת החובות שתיעשה למושבים — דרישה שלא הועלה, רשמית, עד כה.

להלכה עומדת לבנקים האופציה לפוצץ את ההסדר כולו ולעמוד על גביית כל שקל המגיע להם. הכל בהנחה שהממשלה לא תסתבך במרד אלים הצפוי במקרה זה מצד המתיישבים ותיאלץ להיכנע במהירות לדרישותיהם של הבנקים.

אין להמליץ לבנקים ללכת בדרך זו. אחרי הכל, הם נושאים בחלק משמעותי מן האחריות למשבר הכספי המביש בחקלאות — בעיקר בכך שהילוו כספים בידיים בלתי נקיות, כלומר תוך ידיעה ברורה שהלווים לא יוכלו לעולם להחזיר את ההלוואות בכוחות עצמם (הריבית הרצחנית נולדה עקב "גלגול" חובות שלא נפרעו). עכשיו ניתנת לבנקים הזדמנות לקבל בחזרה את חלק הארי של החובות (שסכומים לא מבוטלים מהם נרשמו מן הסתם כאבודים ומפוקפקים במאזניהם). בנסיבות, מתקבלים על הדעת שיקולים ענייניים ושיקולים של דימוי ציבורי חייבים להדריך את הבנקים בכיוון של קבלת ההסדר כפי שאושר.

מיקוש במפרץ

מיקוש המיכלית בריג'טון ממחיש את המלכוד שבו נתפסה ארה"ב בגין החלטתה להעניק דגל וליווי לאוניות הכוויתיות במפרץ הפרסי. הוא עלול לכפות על אמריקה הסתבכות מלחמתית עם איראן בלי שתהיה לוואשינגטון שליטה על נסיבותיה ומימדיה. ההודעות של שר ההגנה וויינברגר שארה"ב תפעל אפילו על בסיס "חשד מבוסס בלבד" נועדו אולי להקטין את סכנת ההתקפה על המיכליות אך למעשה הן הגדילו את סכנת העימות. בין אם יפעלו עתה האמריקאים ובין אם לאו המיקוש הנחית מהלומה על יוקרתם.

טהרן, בלי להודות שהמדובר במוקש שלה, קידמה בברכה את הפגיעה במיכלית וכינתה אותה "ניצחון" ו"לקח" לוואשינגטון. האמריקאים עומדים עתה בפני הברירה להשלים עם המכה — ולהסתכן בפעולה איראנית נוספת — או להסתבך בעימות צבאי נרחב עם האיראנים במיצרי הורמוז וברחבי המפרץ. האיראנים, מצידם, ממשיכים להכריז שאין ברצונם ליזום התקפה על מיכליות כוויתיות אם העיראקים לא יתקפו מתקנים איראניים. יש בכך דבר והיפוכו: מצד אחד זה מפעיל לחץ על האמריקאים שישפיעו על בגדד להימנע מחידוש ההתקפות על המתקנים האיראניים, מצד שני יש בכך פיתוי גדול לבגדד לחדש את ההתקפות, לגרום לתגמול איראני ולהביא בכך להסתבכות הדוקה יותר של ארה"ב לצד העיראקים. סדאם חוסיין עשוי לראות בכך דרך לאלץ את המעצמות לפעול להפסקת אש במלחמה.

משהו לא בסדר

ריבוי אי־ההבנות והמחלוקות בין ירושלים לוואשינגטון אינו מקרי

מאת דן מרגלית

לא יתכן שהכל מקרי. משהו השתבש בחודשים האחרונים ביחסים עם ארצות הברית. הם התאפיינו ברצף ספונטאני של תקריות מתרבנות. כולן ביוזמת האמריקאים. לפני כחודשיים היה לשר הביטחון יצחק רבין יסוד סביר להניח כי ארצות הברית תסתפק בהתחייבות ישראלית לחדול מחתימת חוזים צבאיים חדשים עם דרום אפריקה. עכשיו תובעת וואשינגטון לבטל — ולמעשה להפר — את ההסכמים הקיימים.

למרבה המזל, ארצות הברית לא קיימה מעולם את אשר היא נאה דורשת. אפילו כאשר החליטה בשנות ה־70' על "הערכה מחודשת" של מדיניותה במזרח התיכון והשעתה את חתימת החוזים החדשים עם צה"ל — הקפידה לציין בגאווה כי ההסכמים הקיימים מתבצעים במלואם, ומה שמצוי בצינור מוסיף לזרום לישראל.

לבטל הסכם חתום — יאמר כל דיפלומט בסטייט־דפרטמנט — זה "מעשה לא־אמריקאי". אך וואשינגטון דורשת מירושלים לנהוג בדיוק כך ובמחיר אבדן לא רק של עסקות ודולרים אלא גם של אמינותה בשוק הבינלאומי.

התביעה האחרונה היא חלק ממסכת רחבה המעוררת רושם קשה כי ישראל איננה זוכה לאוזן קשבת בממשל שהיה עד לחודשים האחרונים ידידותי מאוד. דבר אחד הוא לבוא אל ישראל בתלונות כבדות ומוצדקות על פרשת הריגול של יונתן פולארד, או לחלוק על אסימותה כלפי הסיכוי להשיג הסכם מדיני במסגרת ועידה בינלאומית. דבר אחר הוא להציג לה שורה של דרישות בנימה מתאנה.

משה ארד: לפרוק את השטח

סימנים ראשונים נתגלו כבר בגרירת מנכ"ל משרד החוץ לשעבר דוד קמחי לבית המשפט האמריקאי. שום מצרי וסעודי וסורי לא היה מובא בשל סיבות דומות למסור עדות בכפייה בבית משפט בוואשינגטון ובניו־יורק. כאילו פקיד בכיר חייב לשאת באחריות אישית למעשיו כלפי מדינה אחרת שעה שביצע את ההוראות המדיניות של ממשלתו החוקית.

עכשיו נפלו קורבן ל"עניינה סביבתית" זו גם רב־אלוף משה לוי והאלוף עמוס לפידות, שהיתה להם נגיעה משנית בפרשת פולארד. האם זה נועד להיות עונש על־תנאי, הבהרה אחורה מרומזת לכל הבכירים בממשל הישראלי, שלמרבה הצער להוטים, רובם ככולם, לטוס לאמריקה בכל ימות השנה. האם זו אצבע מאיימת כי אם יבצעו מדיניות שלא תהיה לטעמו של הממשל, הם עלולים לשאת אישית בתוצאות?

ישראל שגתה באי הסקת מסקנות כלפי רפי איתן ואחרים שהיו מעורבים בפרשה. זאת מטעמי המינהל התקין שלה עצמה, ושלטון החוק בתוכה. אבל לא כיוון שארצות הברית תובעת את ליטרת הבשר מהמתפקד.

למהדר זה שייכת גם התביעה אחורה בעניין היחס לאמריקאים ממוצא פלשתינאי ושחור המבקשים לתייר בישראל. זה הוא תפקידו של השגריר תומאס פיקרינג לדאוג לאזרחיו כאשר מכבידים עליהם בכניסה לארץ. אלא שהבעיה היתה שולית. תפתרה בדיון שארך 90 דקות בהחלטה להציב פקיד בשדה התעופה. אך לפני שהגיעו לזה הרשתה לעצמה ארצות־הברית לאיים כי תזהיר את אזרחיה מפני ביקור בישראל. יש בסך הכל 4–5 מדינות בלתי מכובדות ברשימת הארצות שוואשינגטון ממליצה לירחוק מהן. היא לא כללה בה למשל את ערב הסעודית, שסירבה במפורש להעניק אשרת־כניסה לאמריקאים ממוצא יהודי. אבל ישראל הוזכרה כמועמדת להצטרף, בעל־כורחה, לרשימה.

לשגריר ישראל בוואשינגטון משה ארד יש עכשיו תפקיד ראשוני לפרוק את השטח ולגלות את מוקדי אי־ההבנות ביחסי שתי המדינות. כמעט בלתי אפשרי לתלות אירועים אלה רק בפרשת פולארד, בהרבנות הישראלית למהלכי המשא־ומתן, בצמיחתו ההתחלתית של הלובי הפרו־ערבי וכיריה כרמת המעורבות היהודית בארצות הברית.

משהו קורה שם. אולי זוהי "הערכה מחודשת" סמויה ובלתי מוצהרת של מדיניות ארצות הברית במזרח התיכון. משהו שהממשלה בירושלים איננה יכולה בשלב זה לנחשו. הוא איננו תלוי לעת עתה בוויתור ישראלי זה או אחר. ואולי גוברת ידם של הפרו־ערביסטים המסורתיים הפועלים בממשל שוקע. גם במקרה זה אין לישראל מה לעשות לבד מהמתנה מסויימת.

ארוכה הדרך לוועידה

מצרים חוששת מהתוצאות המסוכנות של המשך מצב הקיפאון הקיים במאמצים המדיניים

מאת עודד זראי

עבד אל מג'יד: רק שלום כולל

ניצה בן־אלישר, אשת השגריר הישראלי הראשון במצרים, ח"כ ד"ר אליהו בן־אלישר, היא היחידה שהתגנטה לצד בעלה בחוויה ההיסטורית אך גם בתלאות ראשית הדרך של שגרירות ישראל בקהיר. במהלך חילופי הברכות של הזוג בן־אלישר עם השגריר המצרי מחמד בסיוני ורעייתו נג'וא, בקבלת הפנים לרגל ה־23 ביולי בהרצליה, ביטאה ניצה את רחשי הלב של ישראלים רבים המצפים ליום שבו כל המי ומי במצרים יעמדו בתור כדי לברך וללחוץ את ידי שגריר ישראל בקהיר ורעייתו.

דבר זה המשליך גם על שאר מרכיבי היחסים הטבעיים בין שתי המדינות, לא אירע כעבור שמונה שנות הסכם השלום. נראה כי אישי הממשל המצרי אינם מסתירים כיום את העובדה כי השלום המצרי־ישראלי, חרף כל ביטויי החמימות המעוגנים בהתפתחויות המדיניות האחרות באיזור, עדיין אינו שלום אמיתי.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ המצרי ד"ר עסמת עבד אל־מג'יד קובע מפורשות, כי "כדי שהשלום בין מצרים לישראל יהיה שלום אמיתי, הוא חייב להיות שלום כולל וצודק". שעה ארוכה שוחח ד"ר עבד אל־מג'יד, ביום השני לביקורו בישראל בשבוע שעבר, עם חברי תא הסופרים לעניינים ערביים ליד אגודת העיתונאים בתל־אביב. היתה זו שיחה גלויה, מפורטת ומעמיקה, שלא זו בלבד שהתנהלה בערבית, אלא הבהירה במדויק את ההגדרות עליהן מתבססת העמדה המצרית בשאלת המאמצים המדיניים באיזור.

* * *

צריך להקדים ולומר כי בניגוד למדינות ערביות אחרות הקשורות לתהליך המדיני, מחזיקה מצרים בעמדה אחת מוצהרת וגלויה. ד"ר עבד אל־מג'יד אומר כי העקרונות המנחים את המדיניות המצרית הם שלושה: השלום, היציבות והפיתוח. לדידו שלושת העקרונות הללו קשורים קשר הדוק וכי ללא שלום אין פיתוח או יציבות ולהיפך. מנירגמור עם מצרים לשקוד על השלום, "ואנו רוצים להתייחס למלחמת 73' כאל מלחמה אחרונה, כפי שאני מניח שגם דעת הקהל בישראל חושבת כך".

במקביל קובע הדיפלומט המצרי המנוסה והוותיק תבינה של חשש מהול באזהרה, כי להמשך מצב הקיפאון הנוכחי יהיו תוצאות מסוכנות מאד בעתיד הקרוב והרחוק. דבקותה של מצרים ברעיון הוועידה הבינלאומית היא מתוך חוסר ברירה אחרת. קהיר היתה מברכת באהלאן וסהלאן את ירדן וכל גורם ערבי אחר שהיה מוכן לקיים שיחות ישירות ללא המסגרת של הוועידה הבינלאומית, או בנוסח קאמפ דייויד. אולם הנסיבות מחייבות אחרת, ולפיכך מתייחס ד"ר עבד אל־מג'יד להצעות ראש הממשלה יצחק שמיר כאל "הצעות לא מעשיות".

מכאן הוא מייחס חשיבות לנוסח ההצהרה המשותפת לו ולמ"מ ראש הממשלה שמעון פרס מ־27 בפברואר האחרון. אין ספק כי מסמך שש הסעיפים (המסמך האמריקאי) מבטא הסכמה בסיסית רחבה בין ישראל, מצרים וירדן בנוסח ארה"ב. הסעיפים מבהירים את היות הוועידה הבינלאומית מסגרת לשיחות ישירות על בסיס החלטות מועצת הביטחון 242 ו־338 והתנערות מטרור. אולם מי שמנסה לבחון מקרוב את עמדות הצדדים, ולו רק במעגל המשולש הקטן של ישראל, ירדן ומצרים, ייווכח בפערים המהותיים והחוצצים עדיין באותה הסכמה רחבה שמבטא כביכול מסמך שש הסעיפים.

להלכה ניתן להסיק כי נושא השתתפות אש"ף בוועידה ירד מן הפרק ברגע שמצרים ירדן וישראל נתנו הסכמתם למסמך שש הסעיפים. אש"ף דוחה על הסף הכרה בהחלטות מועצת הביטחון 242 ו־338 ועל אחת כמה וכמה התנערות מטרור והליכה במשלחת משותפת עם ירדן. לא זו בלבד שמצרים אינה חושבת כך אלא אף עומדת בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים על שיתוף אש"ף בכל התהליך המדיני לאמור: לא תהיה אמינות לאף אישיות פלשתינית לנהל משא ומתן אלא אם כן היא יונקת את סמכותה מכוח הייצוג שלה מאש"ף. ד"ר עבד אל־מג'יד עדיין מקווה כי ערפאת יאות בסופו של דבר לקבל את החלטת מועצת הביטחון 242 שעסקה אך ורק בתוצאות מלחמת יוני 1967 ולא בבעיה הפלשתינית.

* * *

מבלי להיכנס לסבך הפערים במעגלים היותר רחבים של כלל מדינות ערב והמעצמות, ראוי לציין כי בריה"מ נחשבת כיום למשענת העיקרית של אש"ף לאחר שאיבד את כל משענותיו במדינות ערב הגובלות עם ישראל. בריה"מ עומדת למשל על כך שתתוספת להחלטת 242 תהיה הכרה בזכות ההגדרה העצמית לפלשתינים, על פי דרישת אש"ף. לא זו בלבד, אלא שבריה"מ דורשת כי הבעיה הפלשתינית תידון לא במסגרת בילטרלית ישראלית־ירדנית־פלשתינית, אלא בוועדה מולטי־לטרלית ישראלית בין־ערבית.

בדרך זו מבקשת בריה"מ למנוע אפשרות של הבנת הסכם ישראלי־ירדני או הסכם כלשהו שלא ייראה למוסקווה.

מצרים מייחסת חשיבות ראשונה במעלה להשתתפות בריה"מ בוועידה בניגוד לעמדות ישראל וארה"ב המעוננות השתתפות זו בחידוש היחסים עם ישראל ועוד. גם כאשר לאופיה המסגרתי של הוועידה אין העמדות של מצרים וישראל תואמות במדויק. אמנם מקובל על מצרים וישראל כי הוועידה לא תכפה פתרון ולא תהיה לה זכות וטו. אך מצרים אינה מוציאה מכלל אפשרות התערבות של המעצמות בדיונים, במקרה ויגיעו למבוי סתום או במקרה שאחד הצדדים יבקש זאת.

ישראל לעומת זאת רואה בוועידה מעין תפאורה טקסית המתחילה ומסתיימת במושב הפתיחה המהווה מבוא לשיחות ישירות בוועדות גיאוגראפיות דו־צדדיות: ישראל־ירדן (משלחת שתכלול אישים פלשתינים), ישראל־סוריה וישראל־לבנון. מצרים גם אינה מוציאה מכלל אפשרות כישלון של הוועידה הבינלאומית או אי יכולתה לפרוץ את טבעת הקיפאון בהפיכת השלום המצרי־ישראלי הנפרד לשלום כולל.

אולם ד"ר עבד אל־מג'יד גורס כי הניסיון לקיים את הוועידה, גם במקרה של כישלון, עדיף על המשך המצב הנוכחי, משום שהנסיבות המקלות העכשוויות לקידום המאמצים המדיניים עלולות להיות שוב שלא בנמצא בטווח הקרוב. לפיכך הכל מצדים לפעול ולממש כל אפשרות, הזדמנות, ועל בסיס זה ממשיכה מצרים, כמי שיכול להידבר עם כל הצדדים, במאמציה כאילו עומדת הוועידה להתכנס למחרת היום. עיקר המאמצים המצריים מושקע עתה להחזרת התיאום המדיני בין ירדן לאש"ף, ובין הנשיא מובארק והמלך חוסיין. תיאום זה צובר תנופה לקראת מפגש נוסף בין שני המנהיגים בקרוב כנראה ברבת עמון.

רוסיה עכשיו

פילים לבנים בחצר הרוסית

מאת דניאל דגן

הסירובניקים הוותיקים נשמעים פסימיים מאוד. אך אי אפשר לומר שהם קצרי רוח, או מדוכדכים. אחרי שנים של עינויים וסבל, לא ניתן עוד לשבור את האנשים האלה.

מוסקווה

מפה לאוזן עברה השמועה כי עומדת להתקיים הפגנה של סרבנים יהודיים בחזית הבניין של המשרד הסובייטי המופקד על מתן היתרי יציאה. אף עתונאי ישראלי לא היה נוכח במקום. כיוון שאנו הקדמנו לעזוב. קודם ללנינגראד. אחר כך לנובוסיבירסק, ומשם, עם חניית ביניים קצרה במוסקווה, למערב אירופה.

קשה לשער את שהתחולל בהפגנה. "פראבדה" לא דיווח. "איזווסטייה" נמנע מלפרסם את הסיפור. אפילו "חדשות מוסקווה" הליבראלי, המייצג העקבי ביותר של "גלאסנוסט" ו"פרסטרויקה" (פתיחות וחידוש), לא היה מוכן לפתוח את עמודיו לידיעה המרעננת של הפגנה יהודית בלב מוסקווה.

הפגנה יהודית למען יציאה מברית־המועצות היא עדיין בחזקת "יוקר" בקחונות הסובייטית הרשמית.

כשמדברים על הפגנות אני נזכר בסיפור ששמעתי מפי תייר גרמני, שהיה בכיכר האדומה ממש בעת נחיתתו של טייס המטוס מתיאס רוסט.

"שוחחתי עם רוסט", אמר התייר, "צילמתי, התכתבתי, נשענתי על כנף המטוס ופשוט נדהמתי. היתה שלווה גמורה, כמו כל הנוכחים, והצתי סיגריה. לפתע קפץ מולי שוטר רוסי וצעק: ניייט ניייט."

התייר המשיך: "לא הבנתי מה קרה. האם אסור לנגוע במטוס הועיד שחדר דרך מערכת ההגנה האווירית הסובייטית? האם אסור לדבר עם רוסט? האם עבירה היא להצטלם בחברת הנער הצעיר שנחת מן השמיים? לא ולא. פשוט מאוד. בכיכר האדומה העישון אסור בתכלית האיסור. השוטר דרש ממני במפגיע לכבות את הסיגריה ללא דיחוי".

לא קשה להניח כי המפגינים בחזית משרד ההגירה "אוביר" לא התגנו בעניין קוסמטי של דרישה לכיבוי סיגריות. קרוב לוודאי שהם פונו מן המקום במהירות, ובמידת הצורך בכוח. גם בעידן הפתיחות וההתחדשות אין סובלים כאן הפגנות פומביות למען זכויות האדם. לכל היותר פגישות חצי מחתרתיות, המתקיימות בדירות סגורות, הרחק מאור הזרקורים.

סיפורו של לב פורמן הוא דוגמא מאלפת לכך. לפני שבועות אחדים, סיפר פורמן, ביקשו הוא וחבריו להפגין בחזית בניין העירייה של לנינגראד.

הם עמדו על המדרכה, והקפידו מאוד שלא להפריע לתנועת כלי הרכב. אבל בתוך דקות אחדות הופיעה המשטרה, כאילו במטה קסם, וסילקה את המפגינים. אף לא צלם עתונות אחד לא הספיק להנציח את המראה.

"אין חדש תחת השמיים"

במה שניתן לכנות כ"עברית של שבת" אמר לי פורמן, שדיבר עימי בעת שהותי הקצרה בלנינגראד: "אין חדש תחת השמיים. ייתכן שיש גלאסנוסט ברוסיה, אבל זה עדיין לא בשביל היהודים. נצטרך לחכות עוד שישה חודשים, או אולי, שנה שלמה כדי לדעת אם הגלאסנוסט קיים גם בשבילנו".

מי שהבין את הדברים בדרכו שלו הוא ולאדימיר פרדובסקי, סגן נשיא בית הכנסת במוסקווה. בעת ביקורו במקום הופיעה במקום אשה יהודיה, וביקשה את תמיכת הקהילה בבקשתה לעזוב את ברית־המועצות. פרדובסקי הגיב בהערה יבשה, כי בית הכנסת איננו מטפל בענייני הגירה. תייר יהודי מאמריקה תחב שטר כסף לכיסה של היהודיה הבוכיה. ליותר מזה לא ניתן היה לצפות.

מעניינת במיוחד הכתובת המופיעה בחזית בית הכנסת: "אין זה כי אם בית אלוהים". הכתובת השחורה, בשפה העברית, חקוקה באבן בחזיתה בערב המוסקוואי הקיימני היא מנצבת כאן כתמרור דרכים פלילי. יהודים יכולים לבוא לכאן לתפילת מנחה, או אף לרכישת בשר כשר. אבל מעבר לכך אין הם יכולים לצפות לניסים כלשהם. בלשונו של פרדובסקי: "איננו משרד להגירה".

הרגשה קשה שוררת כאן בקרב סירובניקים ותיקים, המתינים מזה עשר שנים ויותר לקבלת אשרות יציאה. בלשונו של יוסף ביגון: "הם מחזיקים אותנו כמחוק". או לדברי לב פורמן: "אני מפחד קרוב להמשיך עשרה שנים. בעיני השלטונות אני צריך להיות דוגמא לאחרים. יש כאן מדיניות מכוונת של הפחדה".

אבחנה דקה וכושר ניתוח הופגנו בדברים שאמרה איזה נודל, אף היא סירובניקית ותיקה, שנודלה הועלה כאן בפני מחולל ה"גלאסנוסט" וה"פרסטרויקה", מיכאיל גורבאצ'וב בכבודו ובעצמו: "אנחנו, הסירובניקים הוותיקים, מוחזקים כאן כבני ערובה. או נכון יותר, כפילים לבנים — מתנות בעלות ערך מיוחד, שניתנו על ידי קיסרים בתקופות קדומות. גורבאצ'וב וחבריו ישתמשו בנו בבוא העת כדי לקנות את רצונו הטוב של המערב בדברים הנראים להם חשובים במיוחד".

הסירובניקים הוותיקים נשמעים פסימיים מאוד. אך אי אפשר לומר שהם קצרי רוח, או מדוכדכים. שרוים בעתי בכך בשיחות ארוכות עם יוסף ביגון, ויקטור ברלובסקי, לב פורמן, איזה נודל ואחרים. אחרי שנים של עינויים וסבל, שכללו תקופות ארוכות של מאסר בסיביר, לא ניתן עוד לשבור את האנשים האלה. הסירובניקים הוותיקים. אך תם "פילים לבנים", כבר עברו את נקודת השבירה, משטר ה"פתיחות" וה"התחדשות" של גורבאצ'וב עדיין לא.

תפוצה מצביעה אי־אימון

מאת ש.ז. אברמוב

התפוצה ברובה המכריע נאורה ושוחרת תרבות, דבקה בדמוקרטיה, נאמנה לפלורליזם בחיי הרוח והחברה, ושוקדת על ערכי ההומניזם

המעמד במחשבתה של התנועה הציונית, לא יתעלם מהמשמעות הנודעת לבחירות שהיו בה לאחרונה בארצות הברית, לקראת הקונגרס הציוני הבא. רבע מיליון איש השתתפו בבחירות, מספר מרשים לגבי ארץ שאין בה מסורת של בחירות לארגונים ולהתגדרויות גדולים, ובהתחשב בעובדה שזה שנים רבות לא היו שם בחירות לקונגרס הציוני. עם כל חשיבותן של בחירות אלו להנהגה הציונית, חשיבותן ליחסי ישראל והתפוצה רבה לאין ערוך.

ראשית — ניצחונן של שתי התנועות הדתיות הלא־אורתודוקסיות — הרפורמית והקונסרבטיבית — היה מופלג. הראשונה עלתה מ־14 צירים בקונגרס הקודם ל־33 בקונגרס הבא. והשנייה, מאפס ל־20 צירים; ביחד — 53 צירים, שליש מכלל צירי ארצות־הברית. הסיבות להצלחת שתי התנועות הן — הגברת פעילותן הציונית והתבססות מוסדותיהן בארץ מצד אחד, ועליית ההקצנה הדתית בארץ, מצד שני.

זה גם היה ביטוי למורת־רוחם של שני הזרמים הדתיים, שהם רוב בניינה ורוב מניינה ורוב ציוניותה של יהדות ארה"ב — לנוכח השתלטות הדתיים האדוקים וכפי השלטון בארץ לסכנת ההשתלטות הזאת.

***

נסיגת המזרחי מבליטה ביותר שאת את ניצחונם של שני הזרמים הדתיים הגדולים: לעומת 19 מנדטים לקונגרס הקודם, ירדו ל־14. אם נביא בחשבון כי 48 צירי הרשימה ו־15 צירי מפלגת העבודה אינם מייצגים מצביעים אורתודוקסיים, אלא נמנים על שני הזרמים הגדולים וכן על החילוניים, יתברר מה דל כוחה של האורתודוקסיה בקרב הציבור הציוני, לא כל שכן בציבור היהודי כולו.

לא פחות משמעותית היתה המפלה שנחלו הציונים הכלליים, כדרך שקיעת המפלגה האחות בארץ — הליברלים; ומאותה סיבה שתיקן איתנו את דרכה של חירות עד כי אבד להן ייחודן. מ־22 צירים לקונגרס האחרון הגיעו ל־12 בלבד. ארגון זה הוא הוותיק ביותר. לפנים עמדו בראשו מנהיגים גדולים כברנדייס, סטיוון וייז, אבא הלל סילבר ועמנואל ניומן. ארגון זה לא עמד במבחן הזמנים, ומשטר מהדק השה, עזבוהו רבים מחבריו. חירות אף היא הוכתה, ומ־13 צירים הגיעה לתשעה; מפלגת העבודה החזיקה מעמד ומ־13 צירים הגיעה ל־15.

***

תוצאות הבחירות מעידות על תזוזה במוקד התעניינותם של ציוני ארה"ב בפוליטיקה הישראלית. המפלגות הפוליטיות שיש להן מפלגות־אחיות בארץ, כמפלגת העבודה, חירות, המזרחי והציונים הכלליים כולן יחד משקלן פחות לעומת עליית כוחם של הגופים שאין להם מפלגה־אחות בארץ. ללמדך שלא מצעי המפלגות לנגד עיני הציונים האמריקאים, אלא המעשים בארץ שיש להם השלכות על התפוצה. סוגיית מיהו יהודי הורידה אותם, ותגובתם היתה נמרצת: מהלומה לאותן מפלגות שזילזלו בעניין זה. מצד שני, מפלגת העבודה שכוחה במספרים אבסולוטיים היה דל, זכתה עתה לתמיכת הרפורמים, הקונסרבטיביים והרמה, כלומר, רובה המכריע של הציונות האמריקאית. והיה זה שכרה על עמדתה בשאלות הדת. לעומת זאת, מעמד חירות בארה"ב משולל, והוא הדין במזרחי. מפלגה זו נפגעה קשות משקיעת המפלגה האחות — המפד"ל. השתעבדותה של זו לזרמים קיצוניים, ונטייתה ליסודות האנטי־ציוניים שבקרב האורתודוקסיה עשו בה שמות, כפי שהציונים הכלליים בארה"ב נחלו מפלה בגלל לכתם אחרי המפלגה האחות — הליברלים בישראל.

הכל מודים כי בעשור האחרון היתה הצטננות ביחס התפוצה לישראל. קרנה של המדינה ירדה. תהליך זה טומן בחובו סכנה לעתידנו. שכן התפוצה, ובעיקר תפוצת ארה"ב, היא העומק האסטרטגי של המדינה. מעשינו יקרבוה אלינו, ומעשינו ירחיקוה מאתנו. נהיה חוטאים לעתידנו אם נתעלם מהמציאות כמו שהיא, והיינו: התפוצה ברובה המכריע נאורה ושוחרת תרבות, דבקה בדמוקרטיה, נאמנה לפלורליזם בחיי הרוח והחברה, ושוקדת על ערכי ההומניזם. העשור האחרון העיד כתמים שחורים בגוף הלאומי, ואחרי חשיכה מדאיגים ביותר. אם היה ספק בדבר רגישותה של התפוצה לכתמים אלה — באו תוצאות הבחירות בציונות האמריקאית והסירו ספק זה. בהצבעה זו הביעה יהדות ארה"ב אי־אימון באלה הנראים בעיניה נושאים באחריות לצללים המעיבים על הגוף הלאומי שלנו.

מצב־רוח / ב. מיכאל

עדכונים סמנטיים

מעת לעת שב ומתעורר הצורך לבצע שינויים מסוימים בשפה העברית, על־מנת לעדכנה ולהתאימה לאירועים ולמצב. לעתים, מדובר במציאת מלה חדשה לחלוטין — (עיין ערך — "מקורמים" ו"מיצפים" ו"ברוקאים" ו"מגלי" ו"פתיחה בינלאומית" וכיוצ"ב). לפעמים זו מלה קיימת המקבלת משמעות חדשה — ("סיהור", "נכבנים", "אחריות", "בחורים מצוינים", "דווקים", וכדומה).

וקיימים גם מקרים אחרים. מקרים, בהם יש לשוב ולבאר מלה מסוימת, לשוב ולהעניק לה הסבר מילוני מעודכן, שתכליתו להסביר מה משמעותה של המלה הזאת בעברית־דהשה. נדמה כי שוב עולה הצורך הזה. והמלה המיועדת לניתוח היא הפעם המלה האופנתית "גזענות".

אין צורך לחפש הרבה על־מנת לגלות כי השימוש במלה "גזענות" הולך ונעשה קשה יותר ויותר. עד כדי כך הגיעו הדברים, שיותר ויותר אנשים נאלצים להסביר הסברים ארוכים ומייגעים על־מנת להתנער מאשמת הגזענות שהוטחה בהם, מחמת אי־בהירותה של המלה.

הדוגמא הבולטת ביותר של העת האחרונה, היא כמובן תורת הטראנספר הדושהיישנה של האלוף מה־שמו. (אגב, גם "טראנספר" היא, כעדות נושא דגלה, מלה לא־מוצלחת וצריכה תיקון). הוא מקפיד תמיד להודיע — "אני לא גזען, וזו לא גזענות". כלומר — למדנו כי הוצאת אוכלוסין על־פי מפתח דתי ואתני, איננה גזענות.

צמוד לעקביו של האלוף נמצא אותו ראש־עיר שבתחום שיפוטו מצוי מפעל "המגדר". זה הודיע בקול גדול כי אסור למכור את מפעל "המגדר" לערבי. יען כי המפעל הוא חלק מ"נכסי האומה", ואסור להעבירו לידיים ערביות. גם הוא מיהר להבהיר — "זו לא גזענות". ושוב למדנו עוד מרכיב חשוב בהגדרת הגזענות: איסור מכירת־נכסים על־פי מוצא איננו גזענות.

(עניין משעשע ו/או מעציב: מפעל "המגדר" מייצר גדרות תיל ועומד על סף פשיטת־רגל והתמוטטות כלכלית. אפילו רשעים ועוכרים גמורים לא העיזו מעולם להגדיר גדר־תיל והתמוטטות־כלכלית כשניים מ"נכסיה הלאומיים" של האומה העברית המתחדשת).

לא חלפו שעות רבות, ובעל מפעל אחר הודיע בגאווה כי הוא לא יעסיק פועלים "ערבים". "ערבים" הוא אמר. לא "זרים", או "גאסט־ארבייטער", או "תושבי־חוץ", או "מיובאים". ערבים הוא אמר. ומיהר להוסיף — "זו לא גזענות". הוספנו עוד קו להגדרת הגזענות: אפלייה על רקע לאומי איננה גזענות.

נוסיף לכך את האיסור למכור קרקע־פרטית לערבים, את תקנות המועצות מ"לא־יוצאי־צבא" הטבות־סוציאליות שונות, את המהומה שקמה כל־אימת שמדובר במפגשי נוער יהודים־ערבים, את ההתעללות הממוסדת בשכנים ערביים, ונגלה כי אף לא אחד מן העניינים האלה נופל בגדר המלה גזענות במשמעותה החדשה. כל אלה אינם אלא עניינים פיסקאליים, חינוכיים, או סכסוכי־שכנים מקריים. אבל בשום־פנים ואופן לא גזענות.

הקורא הנבון בוודאי כבר חש ומבין כי המשמעות המקובלת של מלה זו פשטה לחלוטין את הרגל. צריך הגדרה חדשה.

יורשה לי להציע כי הפירוש החדש, (שראוי לו גם שיקבל גושפנקא בחוק מיוחד של הכנסת), יקבע בפשטות כך: "גזענות — איננה גזענות". וממילא, כל מעשה או מחדל, התבטאות או חיקוק שהם גזעניים בעליל, לא יוכלו עוד להיחשב כגזענות, שהרי הם גזעניים וממילא אינם יכולים להיחשב כגזענות על־פי הפירוש החדש, הקובע כי גזענות איננה גזענות.

ומרגע זה ואילך ידע כל אזרח כי אם הוא נתקל באיזה עניין גזעני — הוא מייד יכול להירגע: מדובר בעניין שאיננו גזענות בשום פנים. וגם הגזענים למיניהם לא ייאלצו עוד לכלות את אונם ומרצם לריק בהסברים מיותרים על אי־הגזענות שבגזענותם.

ואם יקשה הקורא הדוקאי ויאמר — "יופי. אז עכשיו אנחנו יודעים מה זה לא־גזענות. אבל מה היא כן־גזענות?" אבוא ואקהה את שיניו ואומר לו — "רדיפת יהודים היא גזענות וגם, לפעמים, רדיפת שחורים. ובלבד שאינם כושים־עבריים".

לפני שתטוס לאירופה...

חכה!

אם החלטת לטוס בצ'רטר כדאי שתוודא:

1. לטוס עם מוביל ישראלי.
2. לטוס רק בצ'רטר ישראלי, הצ'רטר הישראלי היחיד.
3. שהצ'רטר שמכר לך הוא באמת צ'רטר ישראלי.
4. שהכרטיס שלך נושא שם של מוביל ישראלי.
5. לא לקחת צ'נסים, ולחזור במועד שתכננת מהמקום שתכננת.

רק עם צ'רטר ישראלי אתה יכול להיות בטוח מי עומד מאחורי הטיסות, המטוסים והטיסות.
רק עם צ'רטר ישראלי אתה יודע שאתה טס באופן מאורגן וסדיר.
רק צ'רטר ישראלי [illegible] לך ואמין.
אם אתה טס צ'רטר - עמוד על כך שיהיה זה צ'רטר ישראלי, הצ'רטר הישראלי היחיד.
מאחוריו עומדים סאן דור וארקיע.
זו אמינות. זה בטחון.
אם כבר צ'רטר - אז צ'רטר ישראלי.

יש מקום בצ'רטר ישראלי
עדיין נותרו מושבים ליעדים נבחרים ביולי אוגוסט

צ'רטר ישראלי
זו השקפת העולם שלי
ארקיע סאן דור

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

איך מגדירים הצגה

המקום היחיד בו עוד מעוררת הצגת "הפטריוט" של חנוך לוין עניין הוא בית המשפט המחוזי בתל אביב

אם הפטריוטים הוא מפלטו האחרון של הנבל, הרי "הפטריוט" הוא כנראה מפלטה האחרון של המועצה לביקורת סרטים ומחזות. אחרת קשה להבין מדוע מתעקשת המדינה לערער על קלות העונש של המורשעים ועל זיכויים של האחרים הקשורים להצגת "הפט־ריוט", שהיתה כרוכה, בראשיתה, בעבירה על פקודת ההצגות הציבור־יות (1927). לא רק בחוק ישן ומיושן מדובר (ישן, אבל שריד וקיים, כפי שהדגישה נציגת הפרק־ליטות ליה לכאון ברבריה בעת הדיון בערעור), אלא בפרשיה לא חדשה, המחייבת כבר איבוד לקור־אים.

מחזהו של חנוך לוין "הפטריוט", שהטקסט המלא שלו הופיע באנ־תולוגיה בספר "מה איכפת לציפור", הוגש לעיון המועצה לביקורת סרטים ומחזות על ידי תיאטרון נווה צדק באוקטובר 1982. הצגה ראשו־נה ב־26.10.82 התקיימה ללא היתר. אחר כך פסלה הצנזורה את המחזה בשלמותו, וכשערער התיאטרון אישרה אותו, בתנאי שיושמטו ממנו שלושה קטעים שאורכם ביחד 18 שורות. ב־15 וב־18 בנובמבר 1982 הועלתה ההצגה בתל אביב וב־22 בינואר באולם החאן בירושלים. בכל שלוש הפעמים הללו נוספו להצגה קטעים שלא הוגשו בכלל לעיון המועצה, ואילו הקטעים שנפסלו על ידה הוקראו במהלך ההצגה על ידי עובד התיאטרון שאינו שחקן, שניצב לא על הבימה אלא לצידה. כשהאורות על הבימה כבים, האורות על הבימה נדלקים, והקריין מכריז "צנזורה" ו"סוף צנזורה" בראשית ההקראה ובסיומה. ההקראה הזאת באה באותו מקום בו היו נכללים הקטעים בהצגה, אילו לא היו נפסלים.

עודד קוטלר (בימאי ההצגה ומנהל תיאטרון נווה צדק), דני טריף (המנהל האדמיניסטרטיבי של נווה צדק), עודה בן נחום (מנהלת תיאטרון החאן) ואבי קורין (עובד הבימה שביצע בפועל את מעמד ההקראה בירושלים), הועמדו לדין על קיום או סיוע בהצגות אלה, בט־ענה שלא היה להן היתר, כי לא נתמלאו התנאים שיאפשרו את מתן ההיתר (השמטת הקטעים שנפסלו), או כיוון שנוספו קטעים שלא אושרו כלל. הם זכו בכך לכבוד המפוקפק להיות הראשונים שהועמדו אי פעם בארץ לדין על עבירה פלילית לפי סעיפי חוק זה.

הכרעת הדין ניתנה על ידי שופט בית משפט השלום בתל אביב יורם גלין, באוקטובר 1984, זמן רב אחרי שההצגה עצמה ירדה כבר, ואף כל הנאשמים כבר לא מילאו את התפקידים שמילאו בעת העלאתה. גלין הרשיע את קוטלר וטריף על פי הודאתם על קיום הצגה אחת ללא היתר, הרשיע את קוטלר על קיום שלוש הצגות בלי היתר, בשל הכללת קטעים שלא הוגשו כלל לעיון המועצה בהן. גלין זיכה (מחמת הספק) את כל הנאשמים מכל אישום בנוגע למעמד ההקראה של הקטעים שנפסלו, שכן היה מוכן לראות, מסיבות משפטיות, שמקבל בהכרעת דינו, את המעמד הזה

הפטריוט: הצגה חוזרת בבית המשפט

כריווח לקול על הפסילה, שהוא לגיטימי, ולא חלק מן ההצגה.

המדינה ערערה הן על הזיכויים של חלק מהנאשמים, הן על קלות־עונשם של המורשעים (3000 שק־לים ישנים לטריף ו־12000 שקלים ישנים לקוטלר). נציגת המדינה, בערעור שהחל להישמע השבוע בפני השופטים שטרוזמן — אב בית הדין, אורד ומישר, לא יכלה לענות על שאלת אב בית הדין מדוע הגישה המדינה שני ערעורים נפר־דים בעניין זה, שחלק מטיעוניהם סותרים. היא היתה מוכנה לקבל שלהצגה ניתן אמנם היתר, אך טענה שהמשיכים לא עמדו בתנאיו. לטע־נתה מדובר כאן בעבירה בנושא של רישוי, ונוסח החוק הוא הוראה אבסולוטית, או שיש היתר, או שאין.

ליבו של ערעור זה הם אותם "מעמדי הקראה" כפי שקרא להם השופט גלין בהכרעת דינו.

לכאון טענה שכל הנאשמים ידעו שהם עוברים על החוק, ובמעמדי ההקראה אין להם היתר. בעיקר השקיעה מאמץ רב לשכנע בדבר אשמתם של בן נחום וקורין, ולא היתה מוכנה, לשאלת השופט שטרוזמן, למחוק את קורין מהער־עור, למרות שהשופט גלין הביע תמיהה על עצם העמדתו לדין בעניין זה. לכאון טענה שלפי מב־חנו של "הצופה הסביר" מעמד ההקראה, גם אם נעשה מחוץ לבימה, הוא חלק מן ההצגה. ביחוד בימינו, "כשהאולם והבימה הם הם ושחקנים מופיעים גם לפני הקהל וגם מאחוריו". מה גם שהקטעים הוקראו בתוך רצף ההצגה, במקומם הנכון.

בא כוח הנאשמים עו"ד [illegible] אלדראי לא היה מוכן לקבל את טענת המערערים כי מדובר [illegible] בחוק שעניינו רישוי, אלא התבסס על הכלל שקבע בג"ץ (בפסק דין בעניין "אפרים חוזר לצבא") לגבי חוק זה, שבהיותו פוגע בזכות יסוד (חופש הביטוי) הגישה אליו חייבת להשתנות. לדברי אלדראי, עמדו לפני השופט גלין, ששמע את העדים מטעם התביעה וההגנה, שתי אפשרויות לראות את מעמד ההקר־אה השנוי במחלוקת. הוא יכול היה לראותו כחלק מההצגה (ואז בהיות הקטעים פסולים, יש כאן הפרת תנאי הרשיון) או לראותם כריווח בלבד. גלין, שפסק את מה שפסק לפני פסק הדין בעניין "אפרים חוזר לצבא", בחר בפרשנות מצמצמת. בהיות החוק הזה "הוראה בה יש הגבלה על זכות מזכויות היסוד, שיש לפרשה כלשונה ובקנה מידה של צמצום". לא בלי היסוס הגיע גלין למסקנה שהפירוש המוציא את הנדון מכלל הצגת המחזה אינו אבסורדי עד שהכרח להתעלם ממנו.

השופטים בערעור קיבלו מידי אלדראי את פסק הדין בעניין "אפרים חוזר לצבא", ואב בית הדין שטרוזמן אמר שההלכה מקובלת עליהם. השאלה שנותרה היא לגבי הממצא העובדתי של השופט גלין, באם היתה במעמד ההקראה הצגה או לא. אלדראי טען שלגלין היה הי־סוס לגבי הגדרת הממצא העובדתי, והוא התבסס בהכרעתו על הצורך לפרש את החוק הזה, על אף הסתיי־גויות בפסיקת בית המשפט העליון לגבי פירוש מצמצם לחוק עונשי, פירוש מצמצם. פרשנות מצמצמת כזאת חלה גם על המילה "הצגה" בחוק זה. אלדראי טען כי אם ההלכה מקובלת על בית המשפט, הרי עליו לקבל את הכרעתו של גלין. ולא [illegible] הערעור אינה שמה עצמה במקום השופט גלין ובוחנת את העובדות או העדויות, אלא בוחנת אם לא נפלה טעות גלויה או חורגת בהחלטה המשפטית.

השאלה אם מעמד ההקראה הוא חלק מההצגה או לא תצטרך להכרעה של שלושת השופטים, שלא קבעו מועד להחלטתם. אלדר־אי מצא רק הגדרה אחת של הצגה בפסיקה, וזהו פסק דין מאנגליה, שנת 1865, וגם אז נקבע שההגדרה היא עניין של מידה. בינתיים נתבקש עו"ד אלדראי לאתר את הנאשם הרביעי, קורין, שאף לא ביקש ממנו לייצגו. אבל השאלה עצמה היא מרתקת, גם לא בהקשר למשפט הזה.

בדיון בערעור היו עוד שתי נקו־דות הראויות לתשומת לב. עו"ד אלדראי ציטט מפסק הדין של בג"ץ בעניין "אפרים חוזר לצבא" את דבריו של השופט מלץ, "המבחנים הנוקשים עושים את כל עניין הצנ־זורה על מחזות וסרטים לחוכא ואט־לולא", כדי לחזק את דבריו שאילו הוגש "הפטריוט" למועצה לביקורת סרטים ומחזות כיום, אחרי פסק דין זה, לא היתה זו יכולה אלא לאשר אותו. השופט שטרוזמן הפנה הערה לקהל ולאמצעי התקשורת, כדי להדגיש שזוהי רק דעתו של השופט מלץ, ולא פסק הדין עצמו, שנכתב על ידי השופט ברק. הוא צודק, כמובן, אך את ההערה הזאת צריך להפנות גם אל נציגי הצנזורה, המצטטים בהופעותיהם הפומביות דווקא את השופטים מלץ ונתניהו כדי להכפיש את המחזה המחאתי בכל הזדמנות. ברק קבע כזכור, כי המבחן הנוקשה שצריך להפעיל במקרה של חוק זה הוא של "ודאות קרובה של פגיעה בסדר הציבורי", ו"רק במקרים יוצאי דופן ניתן לבסס ממצא כי הצגתו של מחזה בתי־אטרון — המיועד מטבע הדברים לקהל מצומצם ולעתים נבחר הבא מיוזמתו לחזות במחזה — יגרור אחריו ודאות קרובה של פגיעה בסדר הציבורי." בעניין זה נובעים דבריו של השופט מלץ מדבריו של ברק ואינם סותרים אותם.

הנקודה השניה היתה שאלתו של השופט אורד לבא כוח הנאשמים עו"ד אלדראי, מדוע שאלה המתנג־דים לצנזורה לא יעברו על החוק וישאו בעונש. "היכן האומץ האזרחי שלהם?" — שאל. אלדראי השיב שכשלא היה להצגה היתר, אכן מה עשיה בהצגתה, הודו בכך ונענשו. אבל הם בהחלט מעדיפים לעשות את מה שאתם במסגרת המותר להם על ידי החוק, כל עוד הדבר אפשרי. וכך עשו במקרה זה. הטענה היא, וזו דעתי בלבד, שהטבע הצנזורי מעדיף כנראה עבריינים אמיצים ממשי־פטנים מתחכמים. כל עוד הצנזורה פועלת כמו שהיא פועלת, הולכים ורבים הקולות שלא לשתף עימה פעולה ולא לשלוח לה מחזות, גם אם הדבר כרוך בעבירה על החוק.

ההצגה המשפטית, על כל פנים, נמשכת, ועדיין אין מועד לירידת המסך על המערכה הזאת. ואילו [illegible] על מחזות בקריאה ראשונה, ולפת[illegible] משם לקריאות הבאות.

אירמה, עלובת החיים המתוקים

שני מחזות־זמר מוצגים לקהל במקביל הקיץ, על הדומה והשונה ביניהם

חנה לסלאו והמאפרת שלה ב"אירמה לה דוס"

עכשיו כבר עלה המסך גם על "עלובי החיים" בתיאטרון הקא־מרי וגם על "אירמה לה דוס" בהפקתו של משה יוסף, בהיכל התרבות. עוד תבוא ההזדמנות להערכה של מלאכת העושים בדבר, ובינתיים נראה שיש מקום להשוואה בין שתי ההצ־גות, באשר לגורלן היחסי של המשימות הכרוכות בביצוען.

ראשית, מה שבולט מיד לעין שבשני המקרים מדובר במחזות־זמר צרפתיים, שרק הטיפול האנגלוסקסי העניק להם את ההצלחה ואת תהילת העולם. "עלובי החיים" מבוסס על הרומן של ויקטור הוגו, והיה מחזמר בצרפתית (מוסיקה ומלים של בובליל ושנברג) עד שגילו אותו קמרון מקינטוש, טרוור נאן, והרברט קרצמר והפכו אותו ללהיט עולמי, תחילה בלונדון ואחר כך בניו יורק. כאן אולי ראוי לציין שכל הפרסום וההל־לות למחזמר זה שבוססו במסע הפרסום של התיאטרון הקאמרי התייחסו להפקות ספציפיות בלונדון ובניו יורק, ועדיין לא להפקה הזו, שרק החלה את הופעותיה.

"אירמה לה דוס" החל כמחזמר צרפתי קטן למוסיקה של מרגרט מונו, ורק טיפולו של פיטר ברוק הפך אותו להצלחה בעולם האנגלוסקסי, שאותה הגדיל הסרט, עם שירלי מקליין, אבל כמעט ללא המוסיקה של המחזמר.

"אירמה לה דוס" הוא הצלחה ותיקה בהרבה מ"עלובי החיים", ובזמנו הצילה את "הבימה" מבע־יות תקציביות. זאת אולי התזכור בה למי שלא מצא חן בעיניו שתיאטרון רפרטוארי כמו הקאמרי עוסק במחזמר. אם "הבימה" יכול היה בזמנו, יכול הקאמרי היום. מה גם שבלונדון הציג את המחזמר הזה ה"רויאל שקספיר קומפני", שגם אליו באו בטענות למה עליו לעסוק במחזמר בעל פוטנציאל מסחרי. מחזמר הוא אמנות קשה ומור־כבת, והיא דורשת אולי את פסגת המיומנות התיאטרונית. בעבר עסקו בכך רק מפיקים פרטיים שיכלו לגייס לצורך זה כסף (כי תיאטרונים אמנותיים הם כידוע לעולם עניים). כעת עוסקים בזה בכבוד גם תיאטרונים אמנותיים, שיש להם מיד מנות, תנופה וגם כסף כדי להשקיע ולגרוף כסף.

ובעניין זה התחרות בין הקא־מרי ובין המפיק משה יוסף אינה שווה: לקאמרי יש אולם תיאטרון מצויד, שהודות ל"עלו־בי החיים" זכה לציוד חדיש וטוב עוד יותר (בעיקר בתחום התאורה), אך זהו אולם קטן, בן פחות מ־900 מקומות, שלא מאפשר רווחים גדולים כל ערב. לעומתו מציג משה יוסף בהיכל התרבות, שמגבלותיו, כאולם תיאטרון ידועות, ומסוגלות להיות בעוכרי כל הפקה. האולם אמנם גדול יותר, ומאפשר רוו־חים גדולים יותר, אבל ספק אם זה שקול נגד מגרעות הבימה בהיכל התרבות.

לאור זה צריך להחליט למשה יוסף מתמאה אותו לפני עליית המסך: כל העושים במלאכת המחזמר הזה הם ישראלים: הבימאי צבי צרפתי, מעצב התלבושות יובל כספי, הכור־יאוגרף אהוד נהרין. לעומת זאת בקאמרי הבימאי הוא בכל זאת יבוא: סטיבן פימלוט הבריטי.

גם יעוץ התאורה וחלק מהמ־אבזר הוא מחו"ל. התפאורנית לעומת זאת, היא הישראלית רות דר, והתפאורה — אומרים יודעי דבר — מיטיבה לפתור את בעיות ההפקה טוב יותר מן ההפקה הלונדונית, כשתנאי ה־בימה בקאמרי מאפשרים זאת.

הקאמרי הצליח לגייס את ההשקעה בהצגה הזו מהסכם שעשה מראש עם משרדי הכר־טיסים, שמימנו בעצם את עלות ההפקה. "אירמה לה דוס" לא הגיעה להסדר כזה עם משרדי הכרטיסים, ולכן מלאכת המכירה וגיוס ההשקעה היתה מורכבת וקשה יותר. היה גם הבדל משמ־עותי בתנופת הפרסום ויחסי ציבור בין שתי ההפקות. לקאמרי היה פרסום מאסיווי יותר, כך נראה. ביחסי הציבור ניכר היה שלקאמרי מפרגנים פחות מאשר ל"אירמה לה דוס" (בעיקר בגלל היותו תיאטרון רפרטוארי), אבל הכוכבים בשתי ההפקות (יש כוכבים, ברוך השם) זכו לחשיפה שלהם, וכל ניד שלהם תועד בדרכים רבות המצאה: חנה לסלו בתל ברוך, מסיבת יום הולדת לשלומית אהרון על בימת התורות וכו'. ואם בקאמרי יש יותר כוכבים מבוצע מאשר עובדי התיאטרון, הרי זה גודל המחזמר, שגם קוקו לכוכבים. לפחות הצגות הסוכני של ההפקה [illegible] זו היא התי־אטרון, והצגה זו היא ההשקעה בו לטווח ארוך יותר.

מה שנותר עכשיו הוא לבוא ולראות ולזכור שאיכותו של הפודינג מוכחת באכילתו. גם במקרה הטוב ביותר מה שמומחן לנו הוא בידור. זה יכול להיות בידור על רמה גבוהה, ויתכן שכרמה המסוגלת להפוך את האמנות לאמנות. השאלה היא מה ישאר מן המאמץ האדיר, בכסף ובמשאבי אנוש, שנדרש להפקות האלה. האם אותה מיד מנות תיזקם אחר כך גם ליצירות בהן האלמנט הבידורי הוא קטן יותר, וערכן האמנותי הוא רב יותר? כאן, במחזמר, שם המשחק הוא מקצועיות, ושום תירוצים לא יתקבלו. צריך רק להחזיק את האצבעות. על הארנק שבתוכו יושבים השקלים שצריך לשלם בהם עבור הכרטיסים.

קיץ חם, על הנייר

שפע תערוכות, למרות מזג האוויר, בכוח האינרציה

מאת ציונה שמשי

וגם אם זה מכוח האינרציה, ואי אפשר להפסיק, התערוכות נמשכות. הגלריות שלא סגרו חמות ולחות, ואמנות כידוע אינה מצננת במיוחד. יש ארצות בהן הופך דווקא הקיץ למערכת פעילה במיוחד, עם גלריות ממוזגות. אצלנו הרי הכל אחרת.

תערוכות של ניירות. פעם היתה תערוכה שטענה שנייר הוא דלות החומר. הפעם יש תחושה כאילו החליטו כל הגלריות המציגות תערוכות נייר, שזהו חומר קל ומ־תאים לקיץ.

קופפרמן נחת ממסע תערוכה במרכז פומפידו שבפריז, והוא חושף את ניירותיו כאן בגלריה גבעון. העבודות הקטנות אפורות סגולות (עם נקודות אדומות, כלון) שונות זו מזו, אך מתחת לכולן יש נייר לבן. תומרקין ב"מימד קטן" שב־"פרוזה" בלב דיזנגוף, מסכם את מסעותיו הנצחיים בעולם, נפש וגוף. איש מסעות מופלא גם כשאינו זז ממקומו. מזמן לא היתה "מימד קטן" גדולה כל כך.

קצת הצידה, משמאל, מתמודדת חבורת הכמעט קבועה — דנציגר, אביבה אורי, רפי לביא, שטרייכמן — בגלריה בוגרשוב דרך ליבו וכיסו של האספן. רב עניין המסלול הדרכו הצליחו להיכנס האספנים לתולדות האמנות. אמנים אולי יוצרים אמנות, אך את המוזיאונים הרי בונים האספנים. חוץ מתולדויות הכתובה של בעל הרכוש, העבודות בתערוכה יפות במיוחד.

בהדפסי המוות והחיים של דדי בן שאול, בסדנת ההדפס בירושלים, מתגנבים אלינו בשקט ובפרטסים קברנים חיים שלפנים, העוברים כולו בחלונו ונוחתים עליו ועלינו.

ולהבדיל, ובצבעים שונים כל כך, כרזות הקולנוע מתקופת רפובליקת ויימאר. גרמניה שלפני מלחמת העולם במכון גתה בתל אביב.

וניירות שאין קשר בין גודלם לתוכנם. תערוכת אוהלים בבית המהנדס, תערוכת התחרות לתכנון בית המשפט העליון בירושלים. גם מי שאינו מבין באדריכלות (או בחוק) חייב לראות את מעשה הבריאה הזה, להבנת התהליכים וה־איית הנולד. בתכנון "בית" חשוב אחר בישראל. עם כל השוני בין התוכניות, אפשר להבחין ברמזון המאחד את האדריכלים החיים בתי־קופה עיצובית אחת. לאו דווקא מראיה אחידה של החוק. חשוב לראות ולהחליט אם זה האחר אין שני לו — לנו.

ומי שיקשה לו עם כל כך הרבה ניירות, יכול להגיע לתערוכת פסלים בחומר שרוף של שולמית ברס, בגלריה עמליה ארבל. היא מרגישה את העובדה שהיא בעלת יד אחת בלבד, ומצליחה לעמוד באתגרים המזונים שהיא מעמידה לעצמה. לעומתה, בגלריית האוניברסיטה בי־חיפה מציגות נעמי תורה את פסלי החומר שלהן, בטענה שהאדם עץ השדה. ואני דווקא בטוחה שהאדם סיר לחץ. מכבים דמויי עצים אנושיים. עליהן הן עובדות בשני ראשים וארבע ידיים כבר עשרות שנים.

ולמי שכל זה לא מספיק, אז כל מה שנשאר זה עוד כעשרים תערו־כות, ועוד עשרים שבאות מיד אחריהן. אחר כך סתיו.

מקהלה חדשה

מאת הרי גולומב

ביצוע "סטאבט מאטר" של פרגולזי בכנסיית סנט פיטר ביפו

קהל של משוגעים לדבר מילא עד אפס מקום את כנסיית סנט פיטר ביפו כדי להאזין לקונצרט מיצירות פרגולזי בניצוחו של מאיר ויזל. שאם לא כן קשה להבין מה משך אותם לאולם בלתי ממוזג בערב מהביל, בשעה שעיקר ה"אקשן" היה בחוץ.

אחרי יצירה תזמורתית בביצוע התזמורת הקאמרית הקיבוצית, שנ־שמעה "מרווה" בתחושת היותר של האולם, זכה הקהל לגמול בביצוע ה"סטאבט מאטר" של פרגולזי.

עיקר השבחים מגיעים כאן לילדי מקהלת הנוער המוסיקלי, שזו להם הופעת בכורה. זוהי מקהלה שכולה בנים, ונראה שרובם בעשור הראשון לחייהם. הניקיון הבוהק של האינ־טונציה, הרוך והצלילות של הקו־לות, המוסיקליות, הטבעיות והמסור־פות גם יותר, הופעתם כמקהלה זו — ראויים לכל שבח הן לילדים עצמם והן למאיר ויזל ועוזריו, שכחו בהם הודריכום.

ערב הצלול במיוחד היה גם קולה של זמרת הסופרן לילי סונה, גוון עמום במקצת היה אצל האלטית צביה ליטבסקי, אך גם ביצועה היה נבון ורגיש. תכונות אלה ציינו את האינטרפרטציה הכוללת של המנצח, גם אם לא כל המהירויות שנבחרו שיכנעו בהגיון הפנימי.

מתוק מדבש

מאת אהרן לנגר

קונצרט [illegible] תזמורת רשות השידור בסדרה "אולפן פתוח". בתוכנית מי־צירות חיים פרמונט, מוצרט ומוסורגסקי־ראוול. מנצח: יובל צליק. סולן: עמנואל קרסובסקי.

מתוק מדבש היה צליל נגינו של הפסנתרן עמנואל קרסובסקי, שניגן את הקונצ'רטו בדו מינור של מוצרט (ק. 491) בחן ובמקצועיות מלוטשת ומושלמת, אך ללא סערת הרגשות הדרמטית, כמעט טראגית, המאפ־יינת את כתיבתו של מוצרט הכשל. סטפנו אישי בפרק הראשון בא בבי־קום עומק, ובתיקות מאדנות ומי־דויקת באה במקום שקיפות של צליל בהיר בפרק השני השליסי.

מרתקת יותר היתה יצירתו הנמזר מבנת של חיים פרמונט "מסה" לתזמורת (1986), [illegible] שילוב [illegible] הדמוסי של סכביקות הלהקה שונות, [illegible] בניגודים מעניינים במשוזר [illegible] פת, בעיקר בכלי הנשיפה.

את התוכנית חתם סיור בגני התערוכה של מוסורגסקי, בעיבודו הנגלא של ראוול. יצירה זו השמעה לא אחת במסגרת הסדרה "אולפן פ־תוח", ואולי במידה מרובה של צדק, שכן זוהי סדרת קונצרטים של אוהד־צוריים, אליהם מוזמן הציבור הרחב חינם, על נשיו וטפו. הרעיון לקרב את הקהל לעולם המוסיקה באמצעות יצירה תוכניתית, והאפשרות מכע היכרות בעמיק עם כלי הנשיפה על כל קבוצותיהם הוא יפה. הרעיון לפצות את הקהל המבוגר במתיקותו של מוצרט לאחר הסער של חיים פרמונט הוא נבון. אך האם להוציא "תמונות מתערוכה" ו"אבא אווזה" אין עוד פנינים תוכניתיות במגבונת [illegible]

מרכז ורדה סלומונס

רחוב נתיבות כפר־סבא 44100

הפונים לדיור מוגן במעוננו שכתבו לנו בעבר אך לא התמידו בקשר אתנו, מתבקשים להודיע לנו בכתב אם רצונם בכך על מצבם.

אין הודעה זאת משום הזמנה לקבלת פניות לעניין מגורים במוסדנו או משום הצעה אחרת כלשהי.

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

[illegible]

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

[illegible]

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

רחוק מן האוזן ומן הלב

מאת נתן מישורי

קונצרט מרתון־הצדעה למוסיקה הישראלית במלאת כ"ה שנים למכון למוסיקה ישר־אלית, במוזיאון תל־אביב.

לא נתיימר למסור כאן התרשמות מ־6,000 היצירות הישראליות, ש־הוגשו למכון למוסיקה ישראלית להדפסה במשך 25 שנות פעולתו החשובה. אלה כוללות לא רק את רוב סוגי יצירות המוסיקה, אלא אף כמה מחקרים וליברית־אופרה. גם על 1500 היצירות שזכו להדפסה, לא נאמר כאן הרבה, פרט לכך, שמ־דובר ביצירות שעצם היבחרן על־ידי ועדות מומחים סדירות וכן הדפסתן, תרמה לרבות מהיצירות להיעשות נכסי צאן הברזל של המוסיקה הישראלית, ולחלקן ניתנו בכך הזדמנויות חוזרות להגיע ביתר קלות אל מעגל המבצעים ולרכוש את מקומן בצד הקודמות.

ראוי לציין שמבין 136 המלחינים, יוצרי היצירות שנדפסו, נמצאים 43 ילידי הארץ וכן 25 מלחינים שעלו לישראל לאחר שהמכון כבר נוסד. צעיר המלחינים המודפסים הוא כבן 31 וברשימת הנפטרים, להבדיל, מצויים כבר 21 מלחינים. שמונה לפמיניסטיות וסימן לבאות הוא הדפסת יצירותיהן של 18 מלחינות. בין ההישגים המעניינים, בולטים במיוחד שתי הסדרות החשובות ביותר להתפתחות המוסיקה בישר־אל. האחת היא הסדרה החינוכית על שמו של היו"ר הראשון של המכון אליעזר פרי ז"ל, הכוללת כבר כ־250 יצירות מאושרות. השנייה היא המבחר של כ־25 יצירות למקהלה אקפלה, שהוקדשו למקה־לת "רינת" ולמייסדה גארי ברתיני, שניצח עליה עד 1974, והוא גם שערך סדרה רבת יצירות־מופת זו. 25 שנה למכון למוסיקה ישראלית הוא גם חגו של וילי אליאס, מנהל המכון מאז היווסדו, שמסרה הרבה ושיווה לתמים של בית הוצאה ממלכתי זה, דיוקן מקצועי מקורי, ששימש מופת גם לאחרים.

כדי לציין את יובל המכון, הוחלט על קיום קונצרט שייצוגיותו הסכם משהו ולו אף חלקי בלבד מן המצוי ברגע זה ממש בידיהם של כמה מטובי המבצעים הישראליים. האי־רוע שיכלול ביצוע של 20 יצירות למקהלה, קולות וכלים ושימשך כארבע שעות, לא אמור היה להעיד על מעמדן של יצירות אלה לעומת אחרות שלא בוצעו, אלא על כך שהמוסיקה הישראלית חיה ומתפת־חת.

מבלי שנעשו הבנות מיוחדות, קמה המקהלה הפילהרמונית תל־אביב ומנצחה מיכאל שני, בלוויית הפסנתרנית אירית רוביליו, חוזרה "הודיה" (מתוך סימפוניה מס' 3) של עמי מעייני (נ' 1936), "חלמה נערה" (בעיבודם) מאת צבי פליישר (נ' 1946) וגם בכורה עולמית של "שלושה שירי עם עתיקים" (1986). מרשה ביוונית ובעברית) מאת יחזקאל בראון (נ' 1922). עדינה הר־עז, פרטה על הנבל ארבעה שירים עבריים (1973) מאת סרג'יו נטרא (נ' 1924) ואת ה"מיזמור" (1975) של עדן פרטוש (1907–1977). הכנר יגאל טונה, ביצע את ה"בלדה" (1947) של ברציון אורגד (נ' 1926)

ואת "תהלים" לכינור ולפסנתר (1942) מאת אלכסנדר אוריה בוס־קוביץ' (1907–1964) בלווית יונתן זק. הפסנתרנית שרה פוקסון־היימן ניגנה "פרלוד וטוקטה" (1960) מאת אשר בן יוחנן (נ' 1929) והאבובן עודד פינטוס ניגן "מואל" (1986) של אברהם אמזלג (נ' 1941). הזמרת גילה יזרן בלווית הפסנתרן ברוס לוי זימרה "שלושה שירי שלווה" (1936) מאת יוסף טל (נ' 1910), שני שירים למילות לאה גולדברג (1951) מאת ארתור גלברון (1913–1985) ובכורה של שני שירים למי־לות יונה וולך (1986) מאת אבל אליך (נ' 1915). בצד מבצעים אלה, שאיכות נגינתם העניקה חיוניות לכל יצירה ויצירה והבליטה את השוני הרב שביניהם, קמה גם רביעי־יית צעירים כהקונסרבטוריון הישר־אלי תל־אביב והשמיעה בהצלחה מקצועית בכורת "סונטינה" לכלי־קשת (1981) מאת מנחם אביזום (נ' 1908).

המסר הברור של קונצרט זה — קיומן של איכותיות, פריסה וגיוון סיגנוני, צורני, כלי ואפילו עדתי, שהיה למעלה מן המשוער אף לגבי המקורבים לנושא — נמשך גם בחלק הקונצרט השני. המקהלה הלאומית רינת ומנצחה סטנלי ספרבר השמיעו לא רק שתי משניות (1973) של אנדרי היידו (נ' 1932) ושני פרקי מקהלה מתוך "קהלת" (1986) של אהרון חרל"פ (נ' 1941) אלא אף קנצונטות (1589) של סלומונה רוסי (1570–1630) בעריכת חנוך אבנארי. אביגיל ארנ־היים ביצעה את ה"אקליפסה" ל־קלרנית בם (1983) מאת ליאון שי־דלובסקי (נ' 1931) והבידה את ה"אלגיה" (1954) לקלרנית ופסנתר של מרדכי סתר (נ' 1916). ה"דודי" לצ'לו יחיד (1966) מאת נועם שריף (נ' 1935) בוצע על־ידי עוזי ויזל והמחזור השירים למילות מתי כץ "ליד עוממו של נהר" מאת צבי אבני (נ' 1927) הוצג על־ידי אמילי ברנרסון בלווית דוד בלוך ליד הפסנתר.

הגיוון הרב שהוזכר, הדגיש בעצם נוכחותו גם את החסר — יצירות אופרה, קנטטות, מוסיקה סימפונית וקאמרית ואפילו מוסיקה לתיאטרון. משהו מאלה ניתן היה אמנם לראות במעין תערוכה זוטא שנערכה בכניסה לאולם רקנטי. אך החסר הגדול ביותר לא היה אותו דבר בלתי אפשרי — השמעת כל המו־סיקה הישראלית המודפסת, או אפילו מבחר מייצג הראוי לשמע (אם כי הגיעה אולי השעה לעסוק בתי־כנון סדרות קונצרטים שכאלה), אלא אי המודעות של מנהיגי המדינה, שעליה התריע בצדק המלחין אבל אליך, למוסיקה הישראלית ולתגה. איש מבין מנהי־גינו, מכבוד נשיא המדינה ומטה, לא בא להתחכך בעטרות המלחינים וגם המבצעים שיצרו ויוצרים כאן את תרבות המוסיקה הישראלית. יתכן ויש כאן גם מודל ארגוני. אך גם כך, ברור לחלוטין שאין המו־סיקה הישראלית זוכה למה שכבוד־זוכה הספרות. על כך יאמר, רחוק מן האוזן, רחוק מן הלב ואולי גם מן הכיס. לבטח, זו גם אחת הסיבות להיעדר מפעלות מוסיקה, שמטרתן הפצת תרבות המוסיקה הישראלית בעולם.

בתי מלון עם סגנון

בתי המלון האלה מגישים לך כל בוקר את "הארץ" כחלק מן האירוח ללא תוספת תשלום:

בתי הארחה והבראה
קבוץ כפר בלום 06־943666
שפרינצק 06־573006
ארזה — מוצא 02־342291
קבוץ כפר החורש 06־572530
קבוץ עין־גדי 057־84757־8
בית יערי 053־93377
קבוץ לביא 06־799450
קבוץ ניר עציון 04־842541־3
קבוץ שפיים 052־70171
בית דולפין — שבי ציון 04־924111
ורד הגליל 06־735609

בתי מלון
מוריה — ירושלים 02־232232
פלאזה — ירושלים 02־284523
פלאזה — תל־אביב 03־299555
אביה סונסטה — אילת 059־79222
דניאל — הרצליה 052־544444
אפטר — נהריה 04־923431
השרון — הרצליה 052־75777

מוריה — ים המלח 057־84222
נוף — חיפה 04־88731
שולמית — חיפה 04־242811
דביר — חיפה 04־89131
וושינגטון — טבריה 06־791861
זהר — באר שבע 057־77335
פרנק — נהריה 04־920278
לגונה החדש — אילת 059־79444

עציון — אילת 059־74131־3
דן פנורמה — תל־אביב 03־663311
דן — תל־אביב 03־241111
הילטון — תל־אביב 03־244222
דפנה — טבריה 06־792261
יערות הכרמל 04־229144
שלום — ירושלים 02־422111

א.ק. פרסום ושיווק

הופף "הארץ" לאירוח גם במלון שלך.
בתי מלון המעוניינים להשתתף במבצע יתקשרו למחלקת קידום ופיתוח טל. 03־5121340

הארץ
עיתון לאנשים חושבים

מאת דן סגיר

מגן דוד אדום בעמדת מצוקה (ג')

מאמץ לשיפור הדימוי

במד"א דואגים מאוד לתדמית הארגון בציבור, אשר ניזוקה בעקבות הידיעות השונות על עיכובי שכר, שביתות, גרעונות וחובות

במגן דוד אדום לא מאושרים כאשר מטיחים בפניהם אחד מחטאי העבר ממנו לא כל כך השתחררה: מכוניות פרטיות צמודות במספר לא סביר לארגון בסדר גודל כזה. נכון להיום מחזיק הארגון 26 מכוניות פרטיות, הריכוז בסניפים והמחוזות והשאר במרכז בת"א.

יו"ר הועד הפועל של מד"א, דב פרנקל, אומר שמכוניות אלה משמשות את בעלי התפקידים המוחזקים כגון כאמצעי להגיע למקום אירוע במהירות (כגון מתקפת סירנה) לארגון הפינוי. תשובה אחרת שניתנה היתה שזה היה בלתי אפשרי לקנות מצלמים הטבה שניתנה לפני שנים (המכוניות ניתנו כתרומות) מתקופה שהסניפים היו עצמאיים ואספו תרומות בעצמם. אנשי מד"א מתלוננים שמשתמשים שוב ושוב בנושא המכוניות הפרטיות כדי לנגח אותם, למרות שבסך הכל לא מדובר בסכומים גדולים מדי.

לפני זמן מה הקף מד"א מרכז חדש לשירותי דם ביפו, מבנה שהועבר במשרד הבריאות ל"ארגון". בהתערבות שר הבריאות הקודם והודות לעזרת הפרויקטים של המשרד לווקסינו בכ־2500 מ"ר. במשרד הבריאות, הלקוח העיקרי של המרכז הזה, לא מסתירים את מורת רוחם. "התשומות הדרושות לאחזקתו הם עולו של עסק כזה יביאו לייקור משמעותי של המוצרים שלו", אומר אריאל ריפטין, המנכ"ל לתפקידים מיוחדים במשרד הבריאות ונציג השר במד"א ומוסיף: "אתה הולך לבנות מה שאתה רוצה ולהכתיב לי אח"כ את המחירים? עם כל הכבוד למתנדבים (במד"א), מלל אלה שעומדים בראש, הם אינם יכולים לעשות באחריות בערבון מוגבל שיש להם בכל העולה על רוחם בדברים אלה, למרות שהם אנשים טובים מאוד ורוצים לעשות דברים טובים במערכת."

בנושא מרכז הדם ביפו כמו בהרבה נושאים אחרים במד"א עולה שאלת ההתמודדות עם כל נושא התרומות מחו"ל. תרומות אלה, ברובן הגדול על פי התניית התורמים, מרפנות להקמת מבנים או לרכישת אמבולנסים שישאו את שמות יקיריהם, והתניות אלו לא תמיד תואמות את צרכי הארגון. לדברי ריפטין לא אחת אמר לתורמים: "אל תתנו לי צלחות מוזהב שאין לי מזון לשים עליה". אולם בנושא מרכז הדם לא מסכימים איתו במד"א. לדברי דב פרנקל, המקום ראוי ומתאים לקראת שנות ה־2000, והוא נבנה על פי המודל של בנק הדם בניו־יורק, שהוא מהמשוכללים בעולם. לדבריו אין המדובר רק בבנק דם, אלא במפעל תעשייתי שהוא מכון להפרקת מרכיבי דם. במרכז החדש ניתן יהיה להגביר את הייצור המקומי של מרכיבים שהיום מיובאים מחו"ל, דבר שיש לו משמעות גם בהקשר לשעת חירום. כמו כן יוכל מד"א להיכנס במרכז החדש לתחום חדש של מחקר ופיתוח. לדבריו חלק מהתרומות למרכז ישמשו גם לאחזקה השוטפת. אולם הדרישה של אגודות ידידות מד"א בחו"ל היא, שהממשלה תשתתף גם באחזקת המקום, בעיקר באמצעות תשלום משכורות.

שירות חשוב ביותר שהתפתח בצורה רצינית בשנים האחרונות ועל כך ראויה מד"א לשבח, הוא שירות נט"ן (ניידת טיפול נמרץ). המדובר באמבולנס המצויד בציוד החייאה משוכלל ומאויש ברופא וצוות עוזרים. שירות הנט"ן מופעל על ידי ועדת נט"ן עליונה, המורכבת מנציגי ארבעה גורמים: מד"א כגוף מפעיל, משרד הבריאות, הרשויות המקומיות וקופות החולים.

כאשר שלושת הגורמים האחרונים מממנים בצורה שווה את עלות השירות. כיום פועלות 32 ניידות כאלו מקרית שמונה שבצפון עד ל... רחובות שבדרום. התכנון הוא להרחיב את השירות לאזור הקריות במפרץ חיפה, לאשדוד, ואם יתמשו חילוקי הדעות לגבי באר־שבע תגיע בשורת שירות ההחייאה גם לעיר הדרומית הגדולה בישראל.

העובדה ששירות זה לא הוכנס עד עתה לבאר־שבע נובלת בשעת ריב, ומהווה תעודת עניות לתושבי העיר, שלא נאבקו מספיק בגורמים שבלמו, מסיבות שונות ואינטרסנטיות, הנהגת שירות חיוני זה בעירם. הפעלת השירות תלויה בהסכמת כל הגורמים המממנים וכן בהסכמת בית החולים המקומי או האחראי להקצאת רופאים לאיוש האמבולנס. בב"ש התנגד לכך בזמנו ראש העיר אליהו נאווי, משום שחשב שההוצאה הגדולה אינה מוצדקת. לאחר ששר בע נתגלעה מחלוקת חדשה, המרגעת עד לרגע זה את הפעלת השירות. ביה"ח "סורוקה" עומד על כך שהניידת תמוקם בתוך בית החולים ותופעל מתוכו, משום שאין לביה"ח מספיק רופאים להפריש לתורנות בניידת. לכך מתנגדים במד"א בכל תוקף, ובהתנגדותם תומך אריאל ריפטין, יו"ר ועדת נט"ן העליונה ואיש משרד הבריאות. לטענתם אין כל היגיון להפעיל את הניידת מתוך ביה"ח משום שהרופא התורן ושאר הצוות יהיו מפותים, והרופא יהיה עסוק בטיפולים בחולים ויהיו עיכובים גדולים מדי ביציאת הניידת. בעבר מוקם מוקד הנט"ן בחיפה בבית חולים. הניסיון נכשל, ובמד"א מסרבים לחזור עליו. במד"א מפנים אצבע מאשימה לעבר "סורוקה" והנהלת מרכז קופ"ח, שביה"ח בבעלותה, האומרים שהבעיה היא שאלה מכניסים לויכוח שיקולי יוקרה ולא שיקולים עניניים. דובר קופ"ח עומד על כך שלא מעורבים כאן כל שיקולי יוקרה, אבל אומר: "מד"א עם כל הכבוד חייב לקבל את התביעה של בית החולים. הם לא יכולים לכפות את הדיינים למוסד כמו קופ"ח הכללית". בינתיים פועל אריאל ריפטין להקצות תקנים נוספים של רופאים ל"סורוקה", וכרגע מוכן ביה"ח לנסות את העניין למשך שישה חודשים. אולם תקופה זו קצרה מדי לדעת שאר הגורמים. הדיונים נמשכים ובינתיים אין בבאר שבע ניידת טיפול נמרץ.

קשיי התקציב והמצוקה "תורמים המיוחסים" של מד"א אל להם להטעות. בניגוד לסוף שנות ה־70 פועל ארגון הרפואה הראשונית בישראל בצורה נאמנה, כך עולה משיחות עם מתנדבים, אנשי שטח וגם מסיפורים של מי שנזקק לשירות הארגון. גרשון צור, מנהל סניף מד"א בחיפה, רואה בעבודה במד"א ייעוד. לדבריו תושבי חיפה מביעים היום אמון בשירות והם מתפנים יותר ויותר דרכו. צור מציין שבשנת 1979 ביצעה הנט"ן בחיפה כ־300 נסיעות בשנה, בעוד שהיום מבצעים כ־360 נסיעות בחודש. בבדיקה סטטיסטית שערך ביוזמתו המוקד של חיפה במשך שנה עלה, שמתוך 28,000 נסיעות אמבולנס רגיל והנט"ן, בפחות משמונה מקרים היה עיכוב של יותר מ־5 דקות מרגע הקריאה עד היציאה מהמוקד.

צור מפליג בשבחם של המתנדבים השונים: קיבוצניק שנוסע 150 ק"מ מרמת הגולן לחיפה להתנדב פעם בשבוע, התנדבות שהחל כאשר היה סטודנט בחיפה. משטביקית בכבת 50 שמגיעה מזה שנים כל יום ראשון בערב, או חיפאית בת 71 אשר כבר למעלה מ־40 שנה מתנדבת במד"א. על חוויות וקשיי העבודה מספר גרשון צור ארוכות ובהתלהבות: בתל־חנן, לאחר כשלון ההחייאה ופטירת תושב המקום, ספגו אנשי מד"א מכות נמרצות מבני המשפחה על שלא החזירו לחיים את האב. סיפור דומה אך עם סוף טוב: בערב שבועות האחרון נקראו לבצע החייאה ובכניסה הודיעו בניו של החולה לצוות: "אם אתם לא מצילים את אבא, זה הסוף שלכם". אחרי שהתעורר פעמיים ממכת חשמל ופעולת ההחייאה נמרצת, התלונן האב ושאל מדוע גורמים לו כאבים כאלה... מקרה נוסף של כפיות טובה אירע לאנשי מד"א שטיפלו באישה בת 75 שהיתה מחוסרת הכרה, ובעקבות המכה החשמלית שנתן לה צוות הנט"ן חזרה להכרה, ראתה פני גברים זרים רוכנים מעליה והחלה לצעוק "אונס אונס".

במד"א דואגים מאוד לתדמית הארגון בציבור, אשר ניזוקה בעקבות הידיעות השונות על עיכובי שכר, שביתות, גרעונות וחובות. מבחינה זו נפגעו בחודשים האחרונים מאמץ ועבודה קשה לשיפור הדימוי של ימי השפל של 1979. זה פוגע במד"א בשתי דרכים: הקושי הגובר והולך לגייס כוח אדם מתאים, (חסרים היום 155 עובדים) ופגיעה קשה בתרומות ובהגרלה השנתית שעורך הארגון בחודשים ספטמבר־אוקטובר. בצמרת הארגון מבטיחים שיתוף פעולה מלא עם הבודק שמונה לפתור את בעיות, וכאן יש לקוות שהמלצותיו ההסתדרות שייגש יתקבלו ויישמו ע"י כל הצדדים, והארגון יוחזר להמשך עבודה פוריה ושקט בחזית יחסי העבודה, ויופתרו המצוקות הכספיות לסוגיהן השונות.

(כתבה שלישית ואחרונה)

ערבים בישראל /עטאללה מנצור

מי הם האנטי־ערביים?

אין קל מלטעון כי בני עדות המזרח, בהיותם בעלי חוק הניסיון בהכרת הערבים, הם המרכיב הערבי בין היהודים בישראל. הרעש מקרית גת, רמת עמידר, ועשרות מקומות אחרים מאשר את הבוזה זאת. כל אוהדי ישראל צפו על מרקע הטלוויזיה ביוצאי צפון אפריקה המביעים את רעתם בגילוי לב נגד הימצאות פועלים ערבים בישוביהם, או מגורי סטודנטים ערבים אוהדי ישראל.

מזכיר מועצת פועלי קריית־גת היה "אמיץ", עד כדי מתן הצהרה פרבית בטלוויזיה הלימודית, כי אין הוא מתנגד לעבודתם של פועלים מרצועת עזה בעירו. אבל הוא מיהר לומר זאת רק כדי להוסיף כי הליברליות שלו נעצרת בנקודה זאת. הוא לא יסבול רכישת מפעל כושל בעירו על־ידי בעל הון ערבי, ובמיוחד כאשר האיש בא מרצועת עזה. כל הבא בחוברת המתגוללים יבין מיד כי מרבית חברי גוש אמונים ואלה הנמצאים בצמרת התנועה הם יהודים אשכנזים יוצאי מרכז אירופה. ברית־המועצות וארה"ב, וכימוהם אנשי ההסתדרות היהודית ואנשי תנועת כך. אולם מתוך קריאה בחיבורים המבוססים על פרוטוקולים של דיוני ראשי המדינה בימיה הראשונים שנפתחו לחוקרים עולה כי ביכור שלום שטרית המנוח ואליהו ששון ז"ל ראו עצמם כנציגי הציבור הערבי וכסינגורים לעניינו. תום שגב כותב בספרו (1949: הישראלים הראשונים) כי שטרית המנוח קבע שמשרדו יהיה אחראי לשמירת האינטרסים של הערבים. צ'רלס קיימן כותב בספרו "אחרי האסון: הערבים במדינת ישראל 1948—1950" כי משרד המיעוטים שבראשו עמד ביכור שלום שטרית הציע להקים מפעלי תעשייה ומלאכה בנצרת לקליטת הפועלים מחוסרי העבודה בקיץ 1949. הצעות אלה של שטרית המנוח לא נתקבלו עד היום. מחמוד יתום, חבר הוועדה המרכזית של ההסתדרות המכנסה לעודד את נושא תיעוש נצרת, הסיח לי השבוע כי שר הכלכלה והתכנון גד יעקובי הסכים באופן עקרוני כי יטול חלק בכנס שיערך בנצרת לדיון בתיעוש העיר. מתי יתגשם חלומו זה של שטרית? אולי בעוד מאה־מאתיים, או שלוש מאות שנים. אין פירוש הדבר כי ההסתדרות אינה קיימת בנצרת. בעיר הערבית הראשית ניתן לראות תורים של מקבלי שכר או תשלומים שונים העומדים לאורך המדרכה לפני סניף הבנק במרכז. כמו כן ישנה חנות גדולה של המשביר לצרכן וחנות שנייה של ההיפרמרקט. ההסתדרות לא הביאה לנצרת מפעל תעשייתי.

האפליה ההסתדרותית הבולטת יותר מצויה בגבול העיר. ראשי ההסתדרות ראגו בראשית שנות השישים לצרף לנצרת עילית חלקת קרקע, המצויה שני קילומטרים הרחק מגבול עיירת הפיתוח היהודית, ועליה בנו בית הבראה של מבטחים. כיום נמצא בית ההבראה בתוך העיר הערבית, אבל רישמית הוא "נמצא" בנצרת עילית. מהעיירה היהודית הוא מגייס את עובדיו, ולעירייה שלה הוא משלם מיסים עירוניים. עסקני מפלגת העבודה הערביים מקיימים בבית ההבראה זה את הכנסים שלהם, ועל כך הם זוכים לקיתונות של לעג וביקורת מהצבור הערבי. האפליה נגד ערבים אינה נחלת מפלגת העבודה.

אפליה לטובת הערבים

חברת "דפי זהב" המפרסמת את ספרי הטלפון המסווגים, מרוצה כנראה את המוסר הישראלי היהודי הנוהג בערבים אפליה חיובית. מנויי הטלפון הערבים נכללים, אוטומטית, בספר הטלפון של איזור מגוריהם שלהם בשפה העברית. בנוסף לכך מפרסמת "דפי זהב" מדריך טלפון ארצי ומיוחד לערבים בכל הארץ, מרצועת עזה והגדה עד לכלל הערבים בישראל. כיצד מוזים ערבים אשתקד נכללו בספר הטלפונים הערבי רק תושבי הכפרים והעיירות הערביות בישראל.

ערבי שהתגורר בעיר מעורבת לא נכלל בספר. אוכלוסיה חשובה, כמו תושבי חיפה, לא נכללו. בספר זה, שהיה הראשון, הופיעו 320 עמודים בדפים הלבנים, ו־210 בדפים הצהובים־המסווגים. בימים אלה הופיע הספר החדש והוא כולל 512 עמודים לבנים ו־256 עמודים מסווגים. העלייה במספר מנויי הטלפון הערבים, לדברי עורך הספר הסער תלחמי, מרשימה.

זוהר בהלול, יועץ החברה סיפר כי כעשרים עובדים ערבים מועסקים באיסוף החומר. אין למשרד התקשורת רשימות לאומיות של בעלי טלפון. הפעם נכללו תושבי ערים וכפרים ערביים, וכאלה שלשמותיהם צליל ערבי.

נצרת הפכה היוצרות

עיריית נצרת, כשאר הרשויות במדינה, אינה חדלה לטעון על מחסור בסיוע ממשלתי המביא לגרעונות כספיים ומצוקה. חבר מועצת העיריה, ג'ורג' רביני (רואה חשבון במקצועו) ערך בדיקה להישגי העיריה בתחום זה, ומצא כי עיריית נצרת הצליחה להעלות את המיסים העירוניים בחמש השנים האחרונות 261 פעם, וזאת בתקופה בה אינדקס המחירים קרוב ל־83 פעם בלבד. המענקים ושאר התשלומים הממשלתיים ("מיסים מועברים") באותה תקופה עלו פחות מ־51 פעם. כתוצאה מהיפוך היוצרות ירד חלקם של המענקים ושאר התשלומים הממשלתיים מ־37 אחוז מכלל ההוצאה העירונית ב־1982, לפחות מעשרים וחמישה אחוז אשתקד. המיסים העירוניים המשולמים על־ידי תושבי העיר היו פחות מ־8,4 אחוזים ב־1982, ואשתקד עלו ליותר מ־24 אחוז מכלל ההוצאה העירונית.

כלומר, עיריית נצרת הצליחה בחמש השנים האחרונות להכפיל את חלקם של המיסים בהוצאה העירונית פי שלושה, והממשלה הצליחה להוריד את תמיכתה בשיעור תים העירוניים בנצרת לכדי שליש והלקה היחסי בסעיף ההוצאה העירונית.

אין להסיק מכך כי עיריית נצרת קופאת על שמריה. בתריסר שנות שלטון חד"ש בעיר התפתחה מסורת של מחנות התנדבות. מסורת זאת, שהחלה כניסיון עירוני לגיוס צעירים מבני העיר האוהדים מישובים שכנים לביצוע עבודות פיתוח וביבוב, התפתחה למסורת שהיתה דגם לחיקוי בישובים ערביים רבים. כמו כן הצליחה הנהלת העירייה להפוך את מחנה העבודה לאירוע בינלאומי.

מחנה המתנדבים שנפתח ביום ד' האחרון ובכתיים היום, כיוון אליו משלחות שהגיעו מ־16 ארצות משלוש יבשות. בין הבאים בני צעירים מברית־המועצות, שניים מיפן, ומספר גדול יותר מגרמניה המערבית, צרפת, בלגיה, יוון ותריסר ארצות אחרות.

מהפכה טכנולוגית בענף הבנייה?

מי יבנה בית בת"א? רובוט יהודי! בתחנה לחקר הבנייה בטכניון מפתחים במימון משרד השיכון והבינוי רובוט עברי ראשון לענף הבנייה. על־פי המתוכנן תפוקתו של הרובוט תהיה כ־50% גבוהה יותר מפריון של פועל בניין ממוצע ושילובו בבנייה עשוי לחסוך בכוח־אדם ולקצר בשליש ויותר משך עבודות בנייה מסוימות

מאת ירון טל

החלומים על בנייה שתהיה מבוססת על מהרת עבודה עברית, אולי לא יזכו לראות פועלים יהודים "משתלטים" על הענף, אבל אולי יזכו באחד מן הימים לחזות בעבודות "רובוטים עבריים" (שאפילו לא נחיש להעבידם בימי שישי ושבת). צעדים ראשונים בכיוון זה נעשים בסטברות התחנה לחקר הבנייה שבפקולטה להנדסה אזרחית בטכניון. במימון משרד השיכון והבינוי מפתחים חוקרי התחנה רובוט לבנייה, שיהיה מסוגל להחליף כוח אדם אנושי בעבודות צביעה, ריצוף, טיח, חיבור קירות וכדומה. אם הכל יעלה על פי המתוכנן, הרי בעוד ארבע־חמש שנים יהיה הרובוט בראשונה להולך מנוף הבנייה בישראל.

התפתחות הדינמית של הרובוטיקה בתעשייה לא לוותה במגמה מקבילה בענף הבנייה, מציין פרופ' א. ורשבסקי, מנהל התחנה לחקר הבנייה, העומד בראש פרויקט פיתוח הרובוט. יש לו הסבר לכך: "הסחורות של פרויקט בנייה והפיזור הגיאוגרפי של אתרי הבנייה יוצרים סביבה שאיננה נוחה במיוחד לתיעוש, שהאוטומציה והרובוטיקה הם מביטוייו המתקדמים ביותר".

אך לאחרונה חל שינוי במצב זה. העניין באוטומציה בתהליכי הבנייה בעולם הולך וגובר, גרמו לכך ההידלדלות הנמשכת בכוח־האדם המקצועי בבנייה וירידת הפריון הכרוכה בכך, וכן ההתקדמות העצומה בטכנולוגיה הרובוטית. זה כמה שנים בוחנים באינטנסיביות הולכת וגוברת במכוני מחקר, אוניברסיטאות וחברות־בנייה את היישומים האפשריים של הרובוטיקה בבנייה. מאמץ זה מקבל עידוד נמרץ ותמיכה כספית של הממשלות בארצות כמו ארה"ב, יפן, אנגליה, צרפת, בריה"מ ועוד.

כתוצאה ממאמץ זה פותחו בעת האחרונה, בעיקר ביפן, כמה אבות־טיפוס של רובוטי־בנייה, אשר הופעלו בהצלחה. זה לא כבר נערך בישראל, ביוזמת הטכניון, כינוס בין־לאומי ראשון שדן בנושא רובוטיקה בבנייה.

גם בישראל מצב ענף הבנייה במצב של [illegible] לים המקצועיים המבוגרים עוזבים את הבנייה, הולך ופוחת וגיל המתפתח המקצועיים מעולה. בשל כך פוחתות המיומנויות המקצועיות והמוטיבציה בין פועלי הבניין. דבר זה בא לביטוי ברמת הפריון שירדה בעשור האחרון בכ־10%, ובאיכות הבנייה.

עבודות הפיתוח של דגם הרובוט הישראלי מבוצעות על פי רובוט יפני "קונתנבינאל". על רובוט זה מורכבים החיישנים המיוחדים והזרוע "הרב־תכליתית" לביצוע מגוון של עבודות בפנים הדירות. הדוגמה שנעשתה מלמדת, כי עוד נכונה עבודה רבה למפתחים. ניסיון לבצע באמצעות הרובוט עבודות צביעה של קיר ועיר הסתים בצביעתו של... הטכנאי, שעמד מן הצד. עד מהרה תיקן המחשב את הטעון תיקון והזרוע המחשב ומפוז הצבע כוונו במדויק הישר למטרה מבלי לאבד אף טיפת צבע.

בעוד שבינתיים התפיסה היא לפתח רובוט נפרד לכל משימת עבודה בבנייה: רובוט מיוחד לצביעה, רובוט לריצוף, רובוט לטיח וכדומה, הרי שדגם הרובוט הניסויי המפותח בטכניון הוא "רב־תכליתי" ומסוגל יהיה לבצע את כל העבודות הללו ובכך לחסוך בהוצאות על רכישת רובוטים נפרדים ובהוצאות התפעול הכרוכות בכך.

זרוע הרובוט היא באורך של 2.5 מטרים. הוא מונע על מרכב גלגלים או שרשראות ומתוקנים בו חיישנים המבוקרים על ידי מחשב.

ההשקעה ברובוט מוערכת בכ־150 אלף דולר, והוצאות האחזקה בכ־10 אלפים דולר לשנה. לדעת מפתחי הרובוט בטכניון, על־פי הערכות השמרניות ביותר ניתן לצפות שהפריון של הרובוט יהיה גבוה בכ־50% מהפריון של פועל בשר־ודם, בתנאי שהרובוט יהיה מועסק לפחות כ־5,000 שעות בשנה. התועלת בשימוש ברובוט (בהשוואה לאדם) יכולה להיות רבה עוד יותר (בכ־40—60 אחוז) כשהשתמשו בו בעבודות מסוכנות או בעבודה המבוצעת בתנאי מזג אוויר קשים, בגובה רב וכדומה. על־פי החישובים שנעשו בטכניון שילוב הרובוטים בבנייה עשוי לקצר בשליש ויותר משך עבודות בנייה מסוימות. הכל מותנה בכך שהקבלנים יארגנו בהתאם את אתר הבנייה.

ערכו של רובוט למשתמש המחושב לפי הצמת שנות של אורך חיים כלכלי, חיסכון בעבודה ושיעור ריבית, נע בין 81 אלף דולר ל־386 אלף דולר.

על־פי חישובים שערכו מדעני הטכניון, בתנאי השכר המקובלים בישראל תהיה העסקת הרובוט בבנייה כדאית רק אם הוא יחליף לפחות 3 עובדים, דבר זה אפשרי להערכתם.

בטכניון לא אוהבים את ההשלכה המיידית שעושים על פיתוח הרובוט לבעיות פוליטיות שקשורות בהעסקת פועלים מן השטחים. "אנחנו לא מתעסקים בפוליטיקה וכל עניננו הוא הפיתוח הטכנולוגי והצעדת ענף הבנייה קדימה", אמרו כמה חוקרים הקשורים בפרויקט.

יותר משהאוטומציה של עבודות הבנייה תחסוך בכוח־אדם היא תביא למהפכה במבנה כוח העבודה בבנייה, מרגיש פרופ' ורשבסקי. לא יידרשו הרבה פחות עובדים, אבל יידרשו עובדים מיומנים שיהיו מסוגלים להפעיל ולפקח על עבודת הרובוטים. את הטייח או הרצף המסורתי יחליף טכנאי אוטומציה, שצריך יהיה להיות להם הן ידע במקצועות בנייה והן באוטומציה.

שילוב רובוטיקה יביא לדעת חוקרי הטכניון גם לשיפור משמעותי באיכות הבנייה — דיוק בביצוע, חיסכון בחומרים ועמידה בלוחות זמנים. מחקרים שנעשו בארה"ב המבוססים בידי אנשי הטכניון, מעריכים את הערך הכלכלי של שיפור האיכות בבנייה כתוצאה מרובוטיזציה בכ־50% לפחות מהערך הכלכלי של הגברת הפריון. בנוסף לכך יש לציין את הקטנת הסיכונים לחיי אדם, סיכוני בריאות פוטנציאליים לעובדים וכו' דומה.

תועלת אחרת, אולי עוד יותר משמעותית לטווח ארוך, נוגעת לתדמיתו של ענף הבנייה, וליכולתו למשוך אליו כוחות צעירים מוכשרים ודינמיים. במידה מסוימת של צדק נחשבת היום הבנייה כתחום הקופא על שמריו ולא מתחדש. בגלל תדמית זו קשה לענף להתחרות כיום על כוח אדם מעולה עם מקצועות כמו אלקטרוניקה, מחשבים, כימיה וכדומה. כתוצאה מכך יורדת רמת כוח האדם והמנהלי בענף הבנייה, דבר הפוגע יותר מכל ביעילות ובאיכות. בטכניון מאמינים שהכנסת הכובד של העיסוק לטכנולוגיות חדישות של אוטומציה ומחשוב תהפוך את הענף למושך יותר לגבי כוח אדם אקדמי מעולה.

תגובות

"רובוט? פוליטיקה בשביל לדפוק את הערבים" ראיונות אקראיים שערכתי עם פועלי בניין, מנהלי עבודה וקבלנים באתרי בנייה מלמדים שעובדי הענף לא מתרגשים מאפשרות שרובוטים יוכנסו לבנייה ואולי ידחקו רגליהם של כמה מהם.

מחמוד סאלח (40) מג'נין, רצף במקצועו, אב לשמונה. כשמונה שנים עובד אצל קבלני בניין יהודים בעבודות בנייה שונות בצפון הארץ: "היהודים תמיד יצטרכו אותנו. מכונה לא יכולה לעשות את העבודה שאני עושה. זו רק פוליטיקה. מישהו למעלה רוצה לדפוק את הפועלים הערבים ולדחוק אותם מהעבודה".

שמואל ליבוביץ (63), כארבעים שנה פועל בניין, לא מאמין אף הוא ברובוטים.

"בנייה זו אמנות, וכמו שעבודת אמנות טובה לא יכולה להיעשות בידי מכונה כך גם בניין. אם רוצים לשפר את הענף ולהביא כוח אדם טוב צריך לשלם טוב ולשפר את תנאי העבודה. זה לא צריך להפריע להכניס מכונות, אבל תמיד את העבודה העיקרית יעשה האדם".

נציג הועד פועלי בניין ממהר להוסיף כי "ההסתדרות לא תתנגד להכנסת אוטומציה [illegible]".

יצחק סבאוסקי (39) קבלן בניין: "רעיון טוב, השאלה אם יהיה מי שיפעיל את הרובוטים. עם הפועלים הקיימים לא ניתן לעשות זאת. יש לי גם ספקות לגבי הכדאיות הכלכלית. כדי למשוך עובדים ברמה מתאימה להפעלת הציוד המתוחכם אצטרך בוודאי לשלם שכר גבוה הרבה יותר. גם אז יש לי ספק אם יבואו — גם עם רובוטים העבודה בבנייה לא תשתווה לעבודה במחשבים. יש גם שאלה אם הרובוטים יוכלו לבצע עבודות מיוחדות, ויש לי ספק בכך. תמיד נזדקק לפועלי בניין שיתקנו מה שהרובוט מקלקל, או שישלימו את שיחסר. אולי לעבודות סטנדרטיות זה יתאים. שילוב רובוטים מצריך גם שינוי מהותי באתר הבנייה. זה כשלעצמו יעלה הון עתק. אני לא אמהר לרכוש רובוט. עם כל החולשות של בני־אנוש, הקפריזות שלהם, אני עדיין מאמין בעבודת הידיים של הפועל".

סטימצקי נגד ברונפמן

מול טענות חברת סטימצקי נגד ברונפמן, אומרים מנכ"ל ברונפמן לשעבר ועובדי החברה כי סטימצקי פעלה לפירוקה ולחיסולה של ברונפמן שהיתה המתחרה העיקרית שלה

מאת צבי הראל

שני גורמים מיהרו באחרונה לבית המשפט המחוזי בתל אביב כדי לפתוח בהליכים נגד סוכנות ברונפמן בע"מ העוסקת בתחום עסקי מתחרה לחברת סטימצקי: יבוא כתבי עת וספרים, שיווקם והוצאתם לאור.

הגורם הראשון שפנה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בבקשה למנות מפרק זמני, היה חברת סטימצקי. בתצהיר שהגיש מטעמה יו"ר מועצת המנהלים עוזי סטימצקי, הוא טוען כי רוכשי המניות של ברונפמן פנו לסטימצקי וביקשו לרכוש מלאי בסכום של כחצי מיליון דולר כדי להקל על קשיי הנזילות של ברונפמן. לטענתו, נחתם הסכם זה על סמך נתונים שהתגלו בשלב מאוחר יותר כבלתי נכונים. לדבריו, הוצהר על מלאי בשווי של 850 אלף דולר בעוד שלימים התברר כי מלאי החברה של ברונפמן היה מופרז וסטימצקי קיבלה מלאי בשווי של כ־200 אלף דולר בלבד.

עוזי סטימצקי תיאר בתצהירו תמונה קודרת על מצבה הכספי של ברונפמן. לדבריו, נושים ממשיכים לפקוד את משרדי החברה ומצב התחייבויותיה מסתכם בין שניים לשניים וחצי מיליון דולר בעוד שווי הנכסים והציוד למימוש של החברה הוא כחצי מיליון דולר.

בקשה אחרת למינוי כונס נכסים הוגשה מטעם בנק איגוד שהוא נושה מובטח. (נושה מובטח הוא נושה שזכאי להיפרע ראשון מן הכספים הנמצאים בידי החברה בגלל מסמך, בדרך כלל איגרת חוב, שהקנה לו קדימות) ואכן, בית המשפט נעתר בחיוב לבקשת הבנק ומינה את עורך הדין ראובן בילט לכונס נכסים קבוע. תוך 30 יום ימסור הכונס דו"ח על מצבה הכספי של ברונפמן ובמסגרת חוות דעת זו יציג את עמדתו באשר לאפשרות שהחברה, שהעסיקה עשרות עובדים, תחדש את פעילותה. השופט ישי לויט דחה את בקשת סטימצקי למנות מטעמה מפרק זמני מטעם שהדבר ייצור כפילות.

במסגרת הליכים אלה בפרשת ברונפמן נטענו טענות חמורות נגד סטימצקי. חלק מהטענות הופיעו בתצהירו של שלמה אורב מקיראון ששימש כיו"ר ועד עובדי החברה. גם גורם זה ביקש למנות כונס נכסים מטעם העובדים אולם בקשתו נדחתה מאחר שבנק איגוד הוא הנושה המובטח.

ואלה הטענות של יו"ר ועד עובדי ברונפמן כפי שהוגשו בתצהיר לבית המשפט: "חברת סטימצקי היתה המתחרה העיקרית של חברת ברונפמן [illegible] מאבק במשך שנים על זכויות ההפצה. ב־9 ביוני '87 הצליחה חברה זרה בשם קאופמן אינטרנשיונל לרכוש את מניותיה של החברה. בו ביום פנו מנהליה של קאופמן לחברת סטימצקי וביקשו את עזרת החברה המתחרה (סטימצקי) לנהל את החברה. סטימצקי העבירה לברונפמן כ־500 אלף דולר".

יו"ר הוועד טוען עוד בתצהירו כי מסירת המלאי והעברתו לסטימצקי סותרים את האינטרסים של ברונפמן ופעולה זו עומדת בסתירה לטענתו של עוזי סטימצקי כי הרכישה נועדה להקל על מצוקת האשראי של ברונפמן. שלמה מונה פעולות מספר שעשתה סטימצקי ואשר גרמו לפגיעה בברונפמן. להלן חלק מטענותיו של שלמה:

1. רוב המלאי ששימש להפעלת החברה הוצא מן המחסנים להעברה ע"י סטימצקי.
2. כפי שנמסר על ידי עובדות המחשב (של ברונפמן) נלקח המידע העסקי שהיה אגור במאגרי המידע הממוחשבים בברונפמן והועתק על ידי אנשי סטימצקי.
3. קובץ ההפצה של החברה שכלל את רשימת לקוחותיה, סיווגם וכמויות ההפצה נלקח על ידי סטימצקי.
4. כספי פדיון המכירות הועברו לסטימצקי.

בתצהירו מתייחס יו"ר ועד העובדים גם למצבה הכספי של ברונפמן. לדבריו מצבה הכספי בחודש יוני שנה זו היה טוב. באותו הקשר הוא מציין כי החברה סיימה את פעילותה בחודש זה ביתרת זכות של 19 אלף ש"ח ועוד קנתה תפ"סים בסכום של 80 אלף ש"ח. טענתו העיקרית של ראש הוועד היא כי המעשים בפרשה זו מבססים את ההנחה כי [illegible] סטימצקי לבין קאופמן וכי כל כוונתה של סטימצקי היה להעביר אליה את כל זכויותיה של ברונפמן מבלי לקבל על עצמה אחריות לחובות ובכלל זה חובות כלפי עובדי החברה.

פעלה בחוסר תום לב

הוא טוען נגד עוזי סטימצקי כי הוא אינו מפרט בתצהירו את החוב של ברונפמן כלפי סטימצקי. לטענתו ערך המלאי שלקחה סטימצקי מברונפמן גבוה יותר מחצי מיליון דולר. בסוף תצהירו כותב יו"ר ועד העובדים כי סטימצקי פעלה בפרשה זו בחוסר תום לב ובהגשת בקשת הפירוק יש משום ניצול לרעה של הליכי המשפט.

טענות חמורות נוספות נגד סטימצקי נמסרו מפיו של ברוך ניר ששימש כמנהלה הכללי של ברונפמן. באמצעות פרקליטו, הוא טוען בתצהירו כי מיד לאחר הסכם המכירה בין קאופמן לסטימצקי (נחתם ב־9 ביוני '87) הודיעו לו כי קודם למכירה נמסרה לסטימצקי אופציה לתקופה של שישה חודשים לשם רכישת 49% ממניות ברונפמן לאחר שייחתם ההסכם. לדבריו, האיש שהודיע לו על כך היה אדם קימרלינג שייצג את קאופמן במשא ומתן בנוגע למכירה. חברת קאופמן, אומר ניר הוצגה כחברה זרה הנמצאת בשליטתו של ישעיהו לנראו מחברת "לנראו־הרדים בע"מ".

למחרת הסכם המכירה (10 ביוני '87) טוען המנהל לשעבר, החלו נציגי סטימצקי להעביר ספרים ממחסני ברונפמן למחסני סטימצקי וזאת מבלי שנקבעו תנאי הרכישה והתשלומים. באותו יום, כותב ניר, הופיעה במשרדו עורכת הדין יעל גילון והמנכ"ל יהושע מצליח שמנע לדירקטורים בחברת ברונפמן והורה לכל עובדי חברת ברונפמן שלא להוציא מכתב, טלקס או כל מסמך אחר ללא אישורם מראש.

עוד מספר המנהל לשעבר כי ימים מספר לאחר חתימת ההסכם, הוא ביחד עם עוזי סטימצקי ועו"ד גילון, ביקרו אצל ספקים באירופה ומטרת הביקור היתה להציג את עורכת הדין גילון כדירקטורית ברונפמן ואת עוזי סטימצקי כבעל אופציה לרכישת 49% ממניות ברונפמן. [illegible] ניר, פוטרו מעבודתו במשרדי החברה והמינהלה הכספית מונתה עורכת הדין גילון. (החלטה על כך נתקבלה ב־22 ביוני '87).

עוד אומר מנכ"ל ברונפמן בתצהירו כי בעת כהונתו כמנהל כללי של ברונפמן החברה לא היתה חייבת כספים לסטימצקי למעט הרי התחשבנות שוטפת ואם נוצר חוב הוא נוצר לאחר עזיבתו.

בסוף תצהירו כתב ניר את הדברים הבאים: "מתוך השתלשלות האירועים מאז חתימת הסכם המכירה לא נותר ספק כי מטרתה של סטימצקי היתה לדחוק את ברונפמן מכל נכסיה, להשתלט על סוכנויותיה בארץ ובחו"ל ובצורה זו להביא לפירוקה וחיסולה שהיא המתחרה העיקרית שלה".

ניר באמצעות עורך דינו ביקש למנות כונס נכסים מטעמו במידה ובית המשפט יקבל את מינויו של עורך הדין בילט (מטעם הבנק) ככונס נכסים. במלים אחרות: ניר העריך שהליכים הנוגעים לגורלה של חברת ברונפמן יהיו מופקדים בידי נציג הבנק ולא בידי נציג מטעם סטימצקי. הואיל ועורך הדין בילט מונה כמבוקש לכונס נכסים קבוע חזר ניר מבקשתו.

טענות אלה נגד סטימצקי עשויות להתברר בהמשך בתביעות ההליכים השונים הקשורים בפרשת ברונפמן.

ארכיאולוגיה / יהודה אריאל

בית שאן הרומית מתגלה בהידורה

אשתקד הורשו החפירות בבית שאן, במטרה לחשוף את האתרים העתיקים ולהפכם מרכז משיכה לתיירים ולישראלים. לפני מספר חודשים נשקפה סכנת הפסקת החפירות מחוסר תקציב, על אף העובדה שבמקום מועסקים מספר רב של מובטלים מבית־שאן. המשך החשיפה הביא לידי גילויים מרשימים בגודלם ובהידורם. כבר עתה ברור שבאן יהיה מרכז עתיקות מהחשובים בארץ, שיעלה על קיסריה, המושכת אליה אלפי תיירים. עם העבודה בבית שאן תימשך וישמיכו בשחזור החלקים החשובים ביותר, לא יוכלו עוד לעקוף את בית שאן. חשוב לדעת שבניגוד לאתרים אחרים, רוב השרידים נותרו במקומם, והאבנים לא נשדדו לצורכי בנייה משנית. בחלק מהממצאים ניכר שהתמוטטו בעת רעידת אדמה (אולי בשנת 746 לספירה). לפיכך קל יותר לשחזרם. אם כי יש להשקיע עבודה רבה בשחזור רחובות, עמודים, מרכז אורחי מפואר, פרוזם ומקדשים. העמודים הקטנים הם בגובה 6—8 מטרים והגדולים, בקוטר של מטר, התנוססו לגובה 15 מטר, כולל בסיס וכותרות קורינתיות בגודל בלתי רגיל.

בימים אלה ערך פרופ' יורם צפריר, מטעם המכון לארכיאולוגיה באוניברסיטה העברית, סיור עתונאים, שבמהלכו הציג את הממצאים ואת החפור. האמפיתיאטרון הרומי עם השכונה הביזנטית לידו והכביש הביזנטי וכתובות הקדשה. האמפיתיאטרון כאן הינו השמור והיפה ביותר שנתגלה בארץ. ניתן לחזות במושבי אבן מעל לזירת הקרבות. מעליהם היו ספסלים מעץ. מספר מושבי הצופים מגיע לכ־8000. נחשפה בימת התצוגה וגם הכניסות המיוחדות לזירה שבה התנהלו מלחמות בין האדם לחיות טרף. נראה שבהשפעת הנצרות המתנגדת למלחמות עם חיות, בתקופה הביזנטית, יצא האמפיתיאטרון מכלל שימוש, אם כי שימש עוד למגורים בתקופה מאוחרת יותר.

מתחת לתיאטרון הרומי, שנחשף בשנות החמישים בידי פרופ' אבלבאים, התגלה מרכז העיר הרומית. נחשפים שרידי רחובות העמודים הרומיים והמשך הרחוב הראשי של הביזנטים, רחבות הפורום העירוני ושרידי מקדש. התגלה מפגש שלושת הרחובות הראשיים של העיר הבאים מדרום, ממזרח וממערב. רחוב אחד חושף החלק המפואר שכוללים מדרכות בולטות ושתי מדרגות מעבר לכיוון עמודים. רוחבו 12 מטר. מעבר שנים רוחב הרחוב מגיע ל־24 מטר. במרכזו המפגש כבר, וזה מתגלה מפואר שרק קומתו הראשונה השתמרה. מבנה העל על עמודי השיש שלה כותרות, ובסיסים, קשתות, ופאר אבניו, נמצאו במפולת. מעבר למבנה המרכזי המפואר, נחשפת בסיליקה. המבנה העירוני האזרחי הגדול נתגלה חלק מן האולם שהיה מצופה שיש.

כאן נתגלו כתובות מקדשות לאלים אבל גם פניות לציבור כמו "במזל טוב. התועבה המכינה של העם, הציבו בציבור לכבוד הזכנה של לוסידה בתו של קסיודרוס מבנה המקדש." כתובת מסוג אחר: "הודעה על שיעורי המיסים שחייבים לשלם החברים בארגון בעלי הקרקעות בין אם גרים בעיר ובין אם בסביבה..." שתי השורות הנוספות מוגנות, משערים שפרשו את גובה המס. כאן נתגלה גם מזבח בגובה של כמטר, משושה ומעוטר מכל הצדדים בשתחתיתו נראות רגלי אריות. (ראה צילום). זהו מזבח דיאניסוס עם כתובת הקדשה בת שש שורות. טרם הוברר האם מזבח זה הוא מהמאה הראשונה או מעט מאוחר יותר. בחלוצות מתוארים האל פאן ובני לוויתו. עתה עובדים בחשיפת מבנה ששימש כנראה כמקדש. סבורים כי רחוב עמודים אחר היה הסטיו של רחבת הפורום העירונית שהשתרעה לכיוון התיאטרון.

בשטח פועלים גם אנשי אגף העתיקות, בראשותו של גבי מזור החופר את בית המרחץ הענק, שכנראה שימש גם כמרכז בילויים לבאי התיאטרון הסמוך. כאן נחשפו בריכות גדולות של מים חמים, מוקדים כתנורי ענק. בקרבת מקום התגלה רחוב עם מפולת אבנים, ונראה שזה חלק מהקריה. אחרים עוסקים בשחזור התיאטרון המפואר, כשעיקר העבודה עתה היא בשחזור חלק מהבימה שמעל גבי קשתות ותומכות.

מפתיע שסיור שתוכנן לאתר גדול ועשיר זה לא בוצע בתיאום עם כל הגורמים החופרים שם. צריך היה להתעלות למען העניין על יריבויות בין מוסדות מחקר שונים, מה גם שלא הם המממנים הבלעדיים של החפירות הגדולות ביותר המתבצעות עתה בארץ, כי אם משרד התיירות יחד עם תקציבי העסקת פועלים. צפויה הגיע תקופתו שבעוד כשנה וחצי האתר יהיה פתוח לציבור הרחב. רשות הגנים הלאומיים קיבלה על עצמה את מלאכת השחזור. אדריכל רשות הגנים, אריה רביב, העוסק בשחזור התיאטרון על פי הנחיות של האדריכל הרומי ויטרוביוס לבניית מיבני ראווה כאלה, הצליח לשחזר את המבנה בבית שאן. בבטאון "כל אתר" אף הביא את ציור השחזור, שהקיר האחורי של בימת התיאטרון הוא בגובה שבע קומות, ואילו ספסלי הצופים הינם פי שלוש בגובהם משנראה עתה במקום.

עיון בפירסומים שונים

האם הורדיון הביזנטית היתה מושבת מצורעים? בחוברת האחרונה של "טבע וארץ" מטפל ג'ו זיאס ב"מחלה הקדושה" ובמספר הרב של מקומות מפלט עבורם, בעיקר במנזרים ובחזקים. שלוש כנסיות ביזנטיות שנחשפו בהורדיון לעומת מעט שרידים אחרים מאותה התקופה, מבהירים לדעת החוקר, על אכלוסיית מצורעים בת כ־400 נפש ולא על ישוב עירוני. עבור המצורעים גם לא היה צורך במערך ביצורים. החוקר גם עומד על גילויים ביחס למצורעים במנזרי מדבר יהודה.

מנדל נון חוקר את הכנרת וסביבותיה מאז שבא לעין־גב בסוף שנות השלושים. במשך השנים גילה ישובים, מעגנים ומתקני דייגים בכנרת, שלא היו ידועים או שנשכחו. בחוברת החדשה "הכנרת ימת החיים של ישראל", שיצאה עתה מטעם מנהלת הכנרת בהוצאת אריאל ירושלים, פירסם רשימה על "מפלסי הכנרת בהיכם ההיסטורי". אכן, מפלס הכנרת השתנה רק בשני העשורים האחרונים, אחרי הסדר איגום וסיכור מים לפי תוכניותיו של פנחס רוטנברג להפקת החשמל. קודם לכן היתה תנודת גובה הכנרת בכמטר אחד. נון מביא גם הוכחות בדבר בנייה ליד הכנרת ובתנאים מיוחדים, הן בטבריה והן בכפר נחום, בבורסי והמקומות שנים בתקופות עתיקות ועל הדרכים שבהם ניצלו את עונת הקיץ לבנייה. כיום הפרשי גובה הימה מגיעים לכדי ארבעה מטרים, דבר משמעותי ביותר לכל מי ששוכן בחוף הכנרת.

"ארץ הגולן" (124), המוקדש בחלקו לתולדות העשור של קצרין, מביא את סיפורם של ילדי קיבוץ מרום גולן שבאו לחפור באתר גמלא ליום אחד. כבר בשעה הראשונה לעבודתם מצאו מטמון מטבעות בתוך כלי חרס, בפתחו של בית הבד הגדול. המטמון כולל 20 שקלי כסף צוריים מהשנים 19 עד 43 לספירה, שבע טטרדרכמות מברוניה ומטבע כסף מימי נרון קיסר מהשנים 66—65 לספירה, דהיינו שנה אחת בלבד לפני נפילת גמלא. למחרת נמצא עוד מטבעות מהטיפוס הנדיר לגמלא שנטבעו בשנות המרד, ועליהם הכתובת "לגאולת ירושלים הקדושה".

רפורמה בחינוך הבריטי

מרגרט תאצ'ר מתכוונת להפקיע את בתי־הספר מסמכותן של הרשויות המקומיות. באופוזיציה סבורים כי התכנית נועדה לרכז את השלטון בידי הממשלה

מאת פרד האצ'ינגר
The New York Times
מיוחד ל"הארץ"

לונדון

בתי־הספר בבריטניה עומדים על סף מהפך. במסגרת מאמציה הבולטים להחיל את עקרונות השוק על מגזרים בחברה הבריטית, הציעה ראש הממשלה, מרגרט תאצ'ר, שינויים מרחיקי לכת במערכת החינוך. הכוונה לתכנית לימודים ארצית, בחינות חובה בגילי 7, 11 ו־14, זכות לקלוט בבתי־הספר מספר תלמידים לפי רצון המנהלים, ומימונם על־פי מספר התלמידים הרשומים אצלם, וסעיף המעניק לבתי־הספר את הזכות לקבל מימון ולהעמיד את עצמם תחת פיקוח ארצי ולא מקומי. לדברי קנת בייקר, מזכיר המדינה לענייני חינוך ומדע, התכנית "תשים קץ למונופול של השיטה", תעביר את הסמכויות מהמוסדות לצרכנים, היינו מהביורוקרטיה להורים. תאצ'ר מכנה את הצעותיה — "רפורמה רדיקאלית". פדי אשדאון, דובר המפלגה הליברלית בנושאי חינוך, מכנה אותן — "אניית הדגל של התקפת הממשלה על השלטון המקומי". התכנית כלולה בהצעת חוק המכונה הצעת הרפורמה החינוכית הגדולה שתוגש לפרלמנט בחודש נובמבר. גם מתנגדי החוק מודים כי סיכוייו להתקבל גדולים. עיקר התכנית — הקמת תכנית לימודים ארצית. אך המרכיב השנוי ביותר במחלוקת הוא ההצעה לאפשר לבתי־ספר "לצאת" מסמכותן של הרשויות המקומיות ולקבל מימון ישירות מהממשלה הארצית. הצבעה של מספר רב של הורים תפעיל הליך זה. במקרה כזה יקבל בית הספר ממשרד החינוך אותו מימון שקיבל בעבר מהשלטון המקומי, אך הוא יוכל להוציא אותו כראות עיניו.

מבקרי האוטונומיה רואים את התכנית כשינוי קיצוני המיועד להרוס, וקרוב לוודאי להרוס את כוחם של שלטונות החינוך המקומיים, ולרכז את השלטון בידי הממשלה. הם רואים אותה כהקדמה לכיתה מפוצלת, שלבסוף תבנה מחדש בכל תפארתם את בתי־הספר הסלקטיביים, ותביא סופית את קיצם של בתי־הספר המקיפים, שנוסדו מחוק הדמוקרטיזציה של החינוך ב־1944. המתנגדים אומרים כי הורים עשירים יוכלו כך להוציא בקלות רבה יותר את בתי־הספר לטובת ילדיהם מידי השלטון המקומי, ולהפעילם כבתי ספר פרטיים בעלי פריוויליגיות. נוסף על כך, מבחנים ארציים, כפי שהם מוצעים עלולים להביא להפרדתם מראש של ילדים מסוימים לתכניות לימודים מוגבלות, שיעניקו להם הכשרה מקצועית על חשבון רכישת השכלה. המתנגדים גם מעלים את סכנת חופש הבחירה כדבר שיועיל בעיקר לעשירים. אם בית־הספר הטוב ביותר שוכן, לכאורה, בפרבר 16 ק"מ מהבית, רק משפחות היכולות להרשות לעצמן הסעה יומית יוכלו לשגר אליו את ילדיהן. על־פי הצעת קבלת התלמידים ללא הגבלה, יוכלו בתי־הספר לקבל תלמידים כל עוד יש עבורם די מקום, ללא כל קשר למקום מגוריהם. בתי־ספר שיאבדו תלמידים רבים יסגרו.

הקשיים עלולים להוריד

על אף הסערה בנושא השליטה המקומית, אמר בייקר כי יצירת תכנית לימודים ארצית, נמצאת בקדימות הראשונה במעלה של הממשלה. "אין כרגע מדינה מפותחת מלבד ארצות־הברית, בה אין תכנית לימודים ארצית", אמר. "זהוא מעלת היטב". מתמטיקה, מדעים ואנגלית אמורים להוות את גרעין התכנית הארצית. היא גם תכלול שפות זרות, היסטוריה, גיאוגרפיה, מדעי המחשב וטכנולוגיה, אומנות, מוסיקה, והתעמלות. אף כי קרא לתכנית לימודים קפדנית בהרבה, הדגיש בייקר כי לשלב ההוראה תוענק גמישות בהוראת התכנית הארצית שתכלול 80 אחוז עד 90 אחוז מזמנו של הילד בבית־הספר.

מפלגת הלייבור הוקצת לבחונה את הקמתם של בתי־הספר המקיפים הפתוחים לכל ילד המתגורר באזור, חוששים כי הצעות הממשלה יחזירו את בתי־הספר הסלקטיביים. ג'ק סטראו, הדובר הראשי של הלייבור לענייני חינוך, אמר לפני זמן קצר כי הוא אכבים תומך בהנהגת תכנית ארצית, אך הוא מתנגד לבדיקות לבחינות שייצים לכל התלמידים בגילי 7, 11 ו־14. רוזי בארנס, חברת פרלמנט מטעם המפלגה הסוציאל־דמוקרטית בענייני חינוך, אמרה כי במפלגתה מכירים אכבים בצורך בשינוי, ומסכימים כי להורים תהיה זכות הבעה רבה יותר באשר לחינוך ילדיהם, אך בתכנית זו עלולים להרויח העשירים בלבד.

אשדאון הודה גם הוא בצורך להעניק להורים זכות הבעה רבה יותר. האשים פוליטיקאים כהשמי־אל על שאינם תומכים בכך. אך הוא גם כינה את תכנית הממשלה כאמצעי "גמיק, באופן ובפלג להחליש את השלטון המקומי", עד כדי כך שלבסוף אפשר יהיה לשאבאו הצידה". אחרי תקופה בגייבה, אמר, תהיה הנטייה לחזור לבתי־ספר סלקטיביים, כשבמבני תלמידים רבים יהיו הזדמנויות מוגבלות בלבד. הוא הסכים שהמרכיבים המרכזיים של תכנית הלימודים חייבים להיות מתמטיקה, מדעים ואנגלית. אך כיון שהגישה הכוללת לתכנית "מגידה מרוב מועם לפיתוח התכנית ולגיוונה". פתרון נראים כאלה מאבדי עות חוק פרלמנט, אמר, "הוא כיניבו להיעדר מכימות הדרגה אפשרות לפליטה פוליטית למערכת החינוך".

هكذا من الأصل

סחר מחשבים וסוחרי סוסים

עמירם שור, מבעלי מ.ג.ל. מערכות מחשבים, אומר לי שהוא מתבייש במקצועו. "זה הפך לסחר סוסים", הוא מתריע. מה שמקומם את שור, הוא החלטתו של שופט בית המשפט המחוזי בתל אביב, ישי לויט, לדחות את עתירת מ.ג.ל., המייבאת לארץ מחשבי "ספרינג", תואמי יב"מ מתוצרת טאיוואן, להוציא צו מניעה זמני שיאסור על חברת "דינמיק", הפועלת בקיבוץ איילון להמשיך ולמכור מחשבים אלה.

מלל טענה, כי היא בעלת זכויות הפצה בלעדיות של מחשבי "ספרינג" בארץ, וכי "דינמיק" מוכרת מחשבים כאלה במחירים נמוכים ביותר, תוך עשיית שימוש בשיטות שיווק השנויות בעסקי מלל. "דינמיק" טענה בהתנגדותה לבקשה, כי היא רוכשת מחשבי "ספרינג" כדין, מהיצרן בטאיוואן, וכפרה בטענת מלל כאילו הוקנתה לה בלעדיות בשיווק.

השופט ישי לויט, שבחן חילופי מלקס בין שתי היבואניות לבין היצרן הטאיוואני, כתב בהכרעתו כי אין לייחס למלקס ולהצהרות שנלוו אליו משקל הוכחתי מספיק, וכי לא שוכנע שיש זכות חזקה בידי המבקשים הראויה להגנה בצו מניעה זמני.

עתה, אומרת מ.ג.ל., כי בכוונתה לחדש את תביעתה, לאחר שקיבלה הודעה מן היצרן כי אין בכוונתו ומעולם לא התכוון להעניק זכויות שיווק ל"דינמיק".

השבוע, בעקבות הפרשה, ניגשתי ל"דינמיק", על מנת לקנות שם מחשב. בחנות בקיבוץ, שרוב שטחה מוקדש לציוד צילום, מקפידים לתקן אותי שעה שאני מבקש מחשב "ספרינג של מ.ג.ל.". במקום זאת מבטיחים לי כי המחשב שהם מציעים ב־1,347 ש"ח (לפני מע"מ) בשליש מתחת למחיר מ.ג.ל., הוא מתוצרת אותו יצרן המספק גם למ.ג.ל. הכוננים המותקנים במחשבים הנמכרים ע"י דינמיק הם טאיוואניים, לעומת כוננים יפאניים במחשבי מ.ג.ל. האחריות היא לחצי שנה, ע"י דינמיק עצמה (שנה במ.ג.ל.). לאורך כל הדרך מנסים ב"דינמיק" למכור לי תואם נושא שם אחר, "פניקס", שהוא, לדברי המוכר, עדיף על ה"ספרינג".

עיקר טענתו של שור נוגעת למערך השירות התמיכה ובקרת הטיב. שוב, לדבריו, שהקנו למחשבים שהוא משווק את שמם הטוב. הגימיקים שהוא מציג במלחמתו בתואמים הזולים ממנו הם, אגב, גימיקים הקלאסיים של יב"מ במלחמתה בתואמים, מלחמה שכללה כזכור גם את הדחתה של מ.ג.ל ממעמד משווק מורשה של יב"מ, בשל מכירה מאסיבית של תואמים (כן, ספרינג) על ידה. מה שמוכיח, כמובן, כדברי הפתגם האנגלי, שהעמדה שבה אתה עומד תלויה בכסא עליו אתה יושב.

צו מניעה לשיווק מדפסות "ברדר" עם אותיות "אמפיסל"

שופט בית המשפט המחוזי בתל אביב, אריה הגין, הוציא צו האוסר על חברת "יפגלטר" להכניס למדפסות מתוצרת "ברדר", אותן היא משווקת, אות צרובה בעברית הדומה לזאת של חברת "אמפיסל", משווקת "ברדר" בארץ.

אמפיסל טענה, כי התוכנה, הצרובה על רכיב המותקן במדפסת, מוגנת על פי חוק זכויות יוצרים. בא כוח יפגלטר אמר, כי התוכנה נכתבה על ידי אנשיו שלו, אך לא התנגד להוצאת הצו בנוסחו כפי שהוצא.

רפא"ל רוכשת 8 מערכות הוצאה לאור של זירוקס

הרשות לפיתוח אמצעי לחימה (רפא"ל) רכשה שמונה מערכות ממוחשבות להוצאה לאור (דסק טופ פבלישינג) מתוצרת זירוקס, המיוצגת בארץ על ידי מיזן. מחיר המזערון של מערכת בודדת כזאת — כ־25,000 ד'. המערכת הוצגה לראשונה בארץ לפני חודשים אחדים, ולאחרונה הושלמה כתיבת מערכת גופני האותיות (פונטים) העבריות. ההסבה לעברית בוצעה בארה"ב, בידי אשת צבי נרקיס, מומחה ישראלי לטיפוגרפיה.

המערכת מתוצרת זירוקס כוללת מדפסת לייזר מהירה, המתפקדת גם כתואם יב"מ פי.סי., מה שמאפשר לה קליטת טקסט וגרפיקה שנכתבו על מחשבים מאותה משפחה, בתוכנות אחרות.

מיזן מחשבים, שנמכרה לפני זמן לא רב ל"לירנו אחזקות" מגלה לאחרונה פעילות שיווק אינטנסיבית. בין השאר, הורידה את מחיר המיני מחשב שהיא משווקת, המבוסס על מעבד מרכזי דייטה־אוס 6/22 וכולל כונן של 60 מגה בייט ותוכנה עסקית מלאה, והיא מציעה אותו ב־22 אלף דולר.

נאס ייצאה ציוד היקפי של יב"מ לבריטניה

נאס ישראל ייצאה באחרונה ציוד היקפי של יב"מ לאנגליה, במסגרת עסקת חליפין יחודית עם מפעל טאיטקס, שנועדה לאפשר למפעל להכפיל את מערך האחסנה שברשותו בעלות נמוכה במיוחד.

טאיטקס העבירה לנאס ציוד היקפי של יב"מ, שכלל יחידת בקרה וכונן דיסקים בנפח של 2.5 ג'יגה בייט. בתמורה הגדילה נאס את משאבי האחסנה של טאיטקס והעבירה לרשותה יחידת בקרה ושתי יחידות אחסון מדגם 7380 של נאס בעלי נפח של 5 ג'יגה.

במסגרת עסקה זו הצטמצמה ההוצאה של טאיטקס לעשרים אלף דולר בלבד, בהשוואה לעלות בסך 90,000 דולר שנדרשה לרכישת דיסק מקביל של יב"מ.

לדברי יוסי פיקל, נציג המכירות של נאס, נאלצה החברה לייצא את הציוד של יבמ לאנגליה, למרות שהמכסים עליו שולמו בארץ. זאת, לאחר שנואשה מלמצוא קונה בארץ — דבר שהיה מאפשר להוזיל עוד יותר את העסקה. את ההצהרה הזאת, אגב, כדאי לקבל בזהירות: אחרי הכל, יש להניח כי נאס ישראל מעוניינת במכירות ציוד משל עצמה — ולא בהפצת ציוד יב"מ.

אשטון־טייט הציגה מסד נתונים למקינטוש

אשטון־טייט האמריקנית הציגה ורסיה חדשה למסד הנתונים שפיתחה עבור מחשב המקינטוש. התוכנה, שהוכרזה בחודש ספטמבר שעבר, תשווק כבר ביולי הקרוב.

התוכנה תוכל לקרוא קבצי מסד נתונים, אך לא תוכל לפי שעה להריץ תוכנות שנכתבו בשפות אלה.

התוכנה מאפשרת שימוש במגוון רחב של הפונטים הקיימים במקינטוש, בדקעים מסוגים שונים ושימוש במספר רב של חלונות בעת ובעונה אחת.

65% מהמועסקים בארה"ב קשורים בענף המידע

"65% אחוז מכוח האדם בארה"ב מועסק במשרות הקשורות לענף המידע" — כך מסר שגריר ארה"ב בישראל, תומס פיקרינג, בסמינר למנהלים בכירים במשק, שנערך על־ידי דיגיטל.

פיקרינג ציין כי "ציוד ושירותים הקשורים למידע ולטלקומוניקציה הינם כיום ענף היצוא השלישי בגודלו בארה"ב. היצוא הכולל של ארה"ב בתחומי המידע והתקשורת הגיע ב־1986 לכ־40 מיליארד דולר. כלל המכירות של ציוד תקשורת הסתכמו בכ־50 מיליארד דולר ומגמה זו נמצאת בעלייה".

משרד החוץ האמריקאי הקים מחלקה מיוחדת למדיניות בינלאומית בתחומי המידע והתקשורת.

סמינר המנהלים שבו השתתף פיקרינג היה הראשון מסוגו שנערך על־ידי דיגיטל בישראל, לאחר שעד כה ערכה דיגיטל העולמית סמינרים מסוג זה למנהלים בכירים בארה"ב ובמערב אירופה. הסמינר נשא את השם "טכנולוגיית המידע — היתרון התחרותי" ועסק בהשלכות העסקיות מיישומה של טכנולוגיית המידע בארגונים.

אינטל שבה להיות רווחית — ההכנסות עלו ביותר מ־40%

חברת אינטל מסרה, כי היא שבה למצב של רווחים ברביע הראשון לאחר מספר רביעים רצופים של הפסדים.

ההכנסות הסתכמו ב־395 מיליון דולר, 40 אחוז יותר מאשר 280 מיליון דולר לרביע שהסתיים ב־29 במרץ 1986. ההכנסה הנקייה היתה 26 מיליון דולר או $0.21 למניה, בהשוואה להפסד נטו של 22 מיליון דולר או $0.19 למניה לפני שנה. בסעיף "רבית והכנסות אחרות" לרביע הראשון של שנה זאת כלול רווח לפני מס בסך 17 מיליון דולר ממכירות בניין.

אינטל ציינה כי הביקוש לרכיבי מיקרו־מחשבים מיצרני מחשבים אישיים היה די חזק, במיוחד עבור המיקרו־מעבד 80286. ברביע זה יוצרו כמעט פי שלושה יותר מעבדי 80286 משיוצרו ברביע הרביעי של שנת 1986. החברה אינה צופה להמשך גידול בקצב שכזה.

הזמנות הרביע הראשון היו גבוהות במידה ניכרת לעומת הרביע הקודם, והלקוחות הוללו לשלוח הזמנות וזמן רב מראש. זמני האספקה התארכו במידה מה.

מחשוב מראש הפירמידה

יב"מ משקיעה מאמצים בהדרכת מנהלים בשימוש במחשב: רק מודעות בדרג הבכיר ביותר לפוטנציאל המחשוב ומעורבות בהחלטות בנושא מסוגלים להבטיח ניצול יעיל של משאבי המידע

קצב ההתפתחות הטכנולוגית בשנים האחרונות העמיד בעיה של ממש בפני הנהלות ארגונים. חילוף הדורות הטכנולוגיים היה תכוף בהרבה מחילוף הדורות בהנהלות, וכך מנגד לא פעם ניצול משאבי המחשב אותו מה שאפשר להפיק מהם בפועל. בארגונים רבים, לוקה מודעות ההנהלה לפוטנציאל הטמון במחשב. מחשב בארגון מעין זה עשוי לשמש כמכונת חישוב ותו לאו, וברמה הגבוהה אף במעט — כמכשיר המשתלב בתהליך הייצור. במקרים מעטים מדי הפך המחשב לכלי אסטרטגי בחשיבה המאבק על השוק.

ניתוח הסטורי מקל על הבנת התמונה. חדירת מחשבים לארגונים החלה בדרך כלל דרך מחלקות הכספים, מתוך מגמה של חסכון בכוח אדם. במקרים רבים, נותר המחשב באחריות יחידת הכספים, וכך צומצמה מראש תרומתו האפשרית במישור הרחב יותר, לכלל הארגון.

באמצע שנות הששים חשו ביב"מ עצמה, כי תהליך חדירת האינפורמציה בתוך יב"מ פנימה לקוי. צוות שהוקם לבדיקת סיבות הכשלון בשימוש בטכנולוגיה הביא לגיבוש נוהלי הקמת מערכות מידע. תחילה עבור יב"מ כחברה בפני עצמה, ואחר כך — עבור לקוחות, עימם מחלקת יב"מ את נסיונה שלה.

ממצא ראשון של אותו צוות היה, כי הנהלות אינן מודעות לפוטנציאל המחשוב — ולמה שנעשה בפועל בתחום הזה. אין מקיימים תכנון כולל, ישומים שונים מתוכננים בדרג ישומי אך ללא תוכנית אב. נמצא גם כי אין שיטת ניהול לאינפורמציה, והתוצאה — אי הכרה בערך הנתונים כמשאב מרכזי בארגון.

להנהלה הבכירה תפקיד מרכזי בהגדרת הדרישות ממערכות המידע, מעורבות ומחוייבות שלה לתהליך קליטת המערכות האלה והשימוש בהן היא תנאי הכרחי להצלחתן. טענות על עודף אינפורמציה כמו גם על חוסר אינפורמציה, נובעות למעשה מאי ניהול נכון של הנתונים.

על מנת לקדם את העניין — שהוא כמובן גם בבסיס האינטרס המסחרי של יב"מ, הולך ומשקיע הענק הכחול בכל העולם בעריכת השתלמויות מנהלים. זוהי השקעה לטווח ארוך, שרק חברה בסדר הגודל של יב"מ יכולה להיכנס אליה. בארץ, כוללת התוכנית האנשת קורסים למנכ"לים, השתלמויות למנהלי מערכות מידע ולממונים עליהם, פורומים לעדכון בשימוש במערכות מידע ותגישות הדרכה עם הנהלות מוסדות משתמשים ולעתים בדירות יותר עם כאלה שהם לקוחות פוטנציאליים. ימי הדרכה כאלה נתפרים על פי צרכיו של הארגון בו הם נערכים. קודמים להשתלמויות לא פעם ביקורים ביב"מ עצמה.

פעולות ההדרכה האלה כוללות אסטרטגיות ותכנון, ניהול הארגון מערכות מידע, ניהול מתקן המחשב, המוצג כמפעל בפני עצמו, וניהול ישומים. התהליך ברמה המקצועית נפתח בסדנה עם חברי ההנהלה, בה מוגדרים צרכים ויעדים, נמשך בסדרה למנהלי יחידות עיבוד הנתונים, ממנה חוזרים אל ההנהלה עם תוכנית פעולה הכוללת להוות זמנים וסדרות משאבים.

שלה גלובא, הממונה על הנושא מטעם יב"מ, אומרת, כי הנהלות חזקות מיישמות תוכניות כאלה מיד. הנהלות פחות חזקות נזקקות להן רק כאשר פורץ משבר. לעתים, היא מעידה מנסיונה, חולפת שנה וחצי מגמר תהליך התכנון ועד תחילת הישום.

גלובא אומרת כי על פי תחושתה, המנהל הישראלי אינו יותר מעמיתיו בחו"ל בבכונתו להיכנס לתהליך המחשוב. בשנתיים האחרונות, חלה התקדמות של ממש בתחום הזה. שלה גלובא מספרת, כי כשהוצאו ב־1978 100 הזמנות לקורס מנהלים נענו להן תשעה אנשים, והם מנכ"ל אחד בלבד. כיום, ההענות רבה הרבה יותר, והיוזמה באה לא פעם מצד המשתתפים עצמם.

מכרז מחשוב בתעשיה האווירית: תחרות עזה — השגות לגבי העיתוי

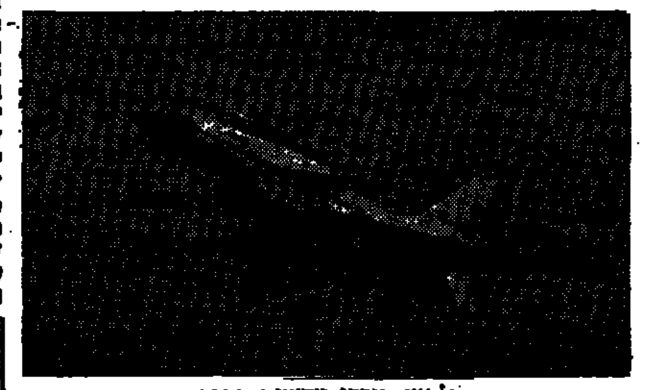
הלביא: צרכי מחשוב בספק

תחרות עזה מתנהלת על מכרז הרחבת מחשבי התעשיה האווירית. בתחום מחשוב המלאי, ההזמנות והשכר, מתמודדות יב"מ ונאס. מדובר בהשקעה צפויה של שניים עד שלושה מיליון דולר, במערכות שהיו נתונות משך שנים לשליטה בלבדית של יב"מ. ככל הנראה, מתבצעת הפעם בתעשיה האווירית בחינה מדוקדקת ויסודית יותר מבעבר, תוך עמידה על המקח מול הספקים.

עם זאת, גורסים מומחים אחרים, כי דווקא בעיתוי הנוכחי, שעה שעתיד הלביא עומד בפני הכרעה, מן הראוי היה לדחות את ההחלטה בנושא המחשוב. לעומתם, מעירים אחרים כי אין עוד אפשרות להמתין, שכן כל דחיה בהרחבות המחשוב תגרום לנזק מצטבר בעתיד. האחרונים גם מתריעים כי התעשיה האווירית עלולה לשבות למה שהם מכנים "פתרון מנוקה", שאינו אפקטיבי לטווח ארוך. פירוש פתרון כזה, אומרים אותם מומחים, הוא הליכה בכיוון שאין ממנו התפתחות, ולפיכך הוא כהגדרתם "כסף זול ההופך לכסף יקר".

במקביל בתחום הייצור בתעשיה האווירית זכתה לאחרונה חברת תים במכרז עם מחשבי דטה ג'נרל, תוך שהיא מתחרה מאוחר את דיגיטל, במסגרת ארוכה של עבודה עם המפעל. עתה, תשתיל דיגיטל לשר... על מערכות... ...סיבת התרסה.

תים תמחשב המנהל האזרחי בגדה וברצועת עזה במחשבי דטה ג'נרל

לאחר כחמישה עשר חודשי בדיקות מקיפות שערך משרד הביטחון, נבחרה "תים מחשבים" לבצע את פרוייקט מחשוב המנהל האזרחי ביהודה, שומרון ורצועת עזה.

מערכת המחשוב המתוכננת במסגרת הפרוייקט, תכלול מחשבי דטה ג'נרל שינהלו את כל פעולות המנהל בשטחים ויקיפו את כל תחומי החיים באזורים אלה: חינוך, בריאות, תחבורה, רישום אוכלוסין, אנרגיה, מים, קרקעות, משטרה, מסחר, תעשיה, בתי דין, ועוד.

עם הוצאת המכרז ניסו את כוחן כל חברות המחשבים. לאחר שלב הבדיקות הראשוני נבחרו שלוש חברות להמשך המכרזים, יבמ, דיגיטל ודטה ג'נרל. במהלך שלב זה של המאבק, יצא צוות מומחים מטעם משרד הבטחון לסיור בחו"ל בערכי שלוש החברות המתחרות, לצורך הדגמות ומבחני ביצועים.

היקף הפרוייקט שזכתה בו תים מגיע למליוני דולר, כשהמוכן בין שלושה לארבעה מיליון דולר מוקצבים לציוד מחשבים. במסגרת הפרוייקט ירכשו מחשבים מדגמים 20,000–אמ.וי., 15,000–אמ.וי., ו־2000–אמ.וי.

משרד הביטחון ישקיע בתכנון הפרוייקט ובפיתוחו עשרות שנות אדם.

תלמידת מכללה להכשרת מורים פיתחה ערכת לימוד אם־אס דוס

הפער בין מה שנעשה בבתי הספר ובין עולם המחשוב הולך וגדל. הוראת מקצועות מחשב ובעיקר שפות תכנות נתקלת בקשיים שיש להם הבטים אנושיים ופסיכולוגיים כאחד. במסגרת המכללה להכשרת מורים למקצועות הטכנולוגיה המינהל בתל אביב, המנסה לספק למערכת החינוך את מי שיסייעו לה להתמודד מול הפערים האלה, הוצגה לאחרונה ערכת לימוד מערכת ההפעלה אם־אס דוס, העשויה להציג כיוון אפשרי לפתרון כמה מן הקשיים.

אמנון בן אליעזר, מרכז מקצועות החינוך במכללה, אומר כי בדרך כלל מעדיפים תלמידיו לפתח ערכות לימוד בשיטת הלמידה היחידנית, המתאימה להערכתו לעידן התפוצצות המידע מתוך שהיא מאפשרת לתלמיד לעצב בעצמו את תהליכי הלימוד שלו על פי צרכיו.

דוגמא לכיוון הזה היא עבודתה של אורלי מרד (26), בוגרת קורס תכנות הלומדת עתה במכללה, אשר בנתה מרכז למידה, הכולל כרטיסיות לשימוש עצמי ודיסקטים להרגול מול מסך מחשב אישי. אלה כוללים ביצוע פקודות נלמדות, ומערכת של הודעות שגיאה למי שאינו עומד במשימות. הערכה כוללת גם חומר קריאה גלוזה, ומשחק "בוא נשחק דוס", שהוא מעין לוטו המיועד למתקדמים.

בחינה ראשונית של הערכה מציגה אותה ככלי נעים לעבודה, כמעט משחק משעשע המעביר את הדוס באורח שוטף ומאורגן. המערכת ללימוד דוס פותחה כחלק מפרוייקט לימודי במכללה, והוצגה בתערוכה פנימית. מרד עצמה אינה מתכוונת להציג את הערכה להפצה ומכירה מסחרית, אולם, לדבריה, היא "פתוחה להצעות" בנושא.

לומדה ערבית למערכות תואם של מט"ח

משרד החינוך והתרבות הכין תוכנית לימודים חדשה להוראת השפה הערבית בסיוע מחשב.

נסים עצמון, מנהל היחידה שהוקמה על ידי השר נבון לקידום הוראת השפה והתרבות הערבית, מסר, כי מדובר במערכת תואם של מט"ח, העושה שימוש ראשון במחשב לצורך לומדה ערבית. הניקוד מעל האות, ולצורך זה, משועבדות שלוש שורות לכל שורת טקסט.

עתה, מפתחים את התוכנה גם למערכות תואם 2 אס, מבוססת פ־סי.

אלא שאי אפשר בלי הערה אחת. בהודעת משרד החינוך נאמר: "זו פעם ראשונה בישראל, ובכל הידוע בעולם כולה, הצליחו מומחים להכניס את הניקוד הנהוג בשפה הערבית למחשב".

מבלי להמעיט בערך הפיתוח החדש, ולא שהכוונה הפטריוטית על הפיתוח היהודי אינה ממלאת את ליבי למקרא הדברים האלה — אלא שחוששני שהדברים אינם מדוייקים. ה"מקינטוש" של אפל מטפל בניקוד ערבי תחת מערכת הפעלה ערבית מלאה עוד מאוקטובר אשתקד. אלא שבעוד המקינטוש מציב את הניקוד משמאל, כאן — בא הניקוד מעל האות, מה שאכן מביא לשלמות וידאקטית. לומדת תואם בערבית הוצגה לאחרונה בישובי ברוזים בנגב.

עובדי תה"ל רכשו 450 מחשבי "מח 88" — כוונה לאפשר עבודה מהבית

חברת תה"ל "תכנון המים לישראל", שהיא חברת התכנון ההנדסי הגדולה בישראל השלימה בימים אלו מבצע רכישת מחשבים אישיים לעובדיה. בשיתוף פעולה בין הנהלת החברה והעובדים רכשו כל עובדי החברה מחשבים אישיים לשימוש בביתם. מדובר בעסקת רכישה של כ־450 מחשבים אישיים. במכרז לאספקת כמות זו התמודדו שבעה ספקים שונים, ולאחר חודשי בדיקה ומשא ומתן נחתמה עסקה עם חברת מערכות מחשבים מגבעתיים, ונרכשו מחשבים מתוצרת "מח 88" מחברת מח מערכות.

המחשבים מורכבים בארץ והם תואמי פי.סי./אקס.טי כוננים יפניים, צגים של חברת מקלודה תאוונית והכרטיסי מסך שונים. תואמי גנואה, הרקולס וקולור גרפיקס. המדפסות שנרכשו הן סי־טיזן 120.

עקב גדולה של העסקה והתחרות העזה בשוק הצליחה החברה להשיג מחירים והנחות משמעותיות.

בנוסף, קיימים 50 מחשבים אישיים בחברה לצורך העבודה השוטפת.

בחברת תה"ל צופים כי החדרת המחשבים לבתי העובדים תביא בטווח זמן בעתיד למהפכה בחברה. העובדים יוכלו לפתח תכנות בעבודה ובבית, ובעתיד אולי יוכלו לבצע חלק מהעבודה על־ידי התקשרות למחשב המרכזי בחברה מביתם.

בכוונת החברה להשקיע משאבים רצינים בתוכנית הדרכה ופיתוח בנושא המחשב האישי, והיא מצפה שיהיו לכך השלכות עסקיות בעתיד.

דור של מהפכה

חסרה חשיבה חינוכית נכונה בדבר תפקיד של המחשב במערכת החינוך

מאת יוסף רגב

הכותב הינו איש מחשבים באוניברסיטת בן־גוריון בנגב. הוא עוסק בין היתר בבניית תוכנות לימודים לפיתוח חשיבה בעזרת מחשב. כמו כן שימש כיועץ מדעי למהדורה העברית של סדרת "דור המחשב" (של הוצאת "טיים־לייף") שהחלה לצאת לאור לאחרונה.

אנו חיים בדור של מהפכה. יש הקוראים לה המהפכה התעשייתית השנייה. יש המכנים אותה מהפכת המחשבים ויש המעדיפים לקרוא לה מהפכת המידע. המחשב, הרובוט, השעון הדיגיטלי, הטלוויזיה, הוידאו, הטלפון, תקליטי הלייזר ועוד מכשירים ואמצעי תקשורת מהווים ענף חדש וחשוב של הכלכלה, הקרוי בשם תעשיית המידע. כל הכרוך בתעשייה זאת הוא מקור לשינויים חולים באורחות חיינו. השינויים הולכים ומתגברים כל הזמן. אנשים רבים מתפרנסים מייצור מידע במקום ייצור מזון, בגד ומכונות. גם אחרים, כדוגמת החקלאים, נאלצים להקדיש יותר זמן ומשאבים לטיפול במידע כמו מערכות השקייה אוטומטיות ממוחשבות ופחות לפעולות הפיסיות של החקלאות. מרבית האנשים אינם מודעים להיקפה של מהפכה זו ולטיב השינויים שחלים בחיינו. ישנם אנשים החשים זאת באופן אינטואיטיבי, אך מסתפקים בכך שהם קונים מחשב לילדיהם או לבית־הספר בו ילדיהם לומדים. על־פי־רוב דבר זה אינו מספיק. המחשב בבית ובבית־הספר הוא כלי שיש למלאו בתוכן, כלומר תוכניות מחשב וחומר קריאה עליו. במקרים רבים הופך המחשב לצעצוע ומשחק, משוכלל ומלהיב מאין כמוהו, אך עדיין צעצוע. המחשב הפך למקצוע נוסף בבית־הספר, לעיתים מקצוע שחובה להתייאר עימו במקום מכשיר שמלהיב להתעסק בו. תוכניות הלימודים שפיתח משרד החינוך בעזרת האוניברסיטה העברית, סמינר אורנים והמכה"ח, נועדו להקנות לילדים את תחושת הפליאה וההתפעלות שהמחשב נותן למי שנתקל לראשונה בשפע אפשרויותיו. אולם קשה מאד להגיע להתפעלות בכיתה בת ארבעים תלמידים הזוכים במקרה הטוב לחשיפה של שעתיים בשבוע למחשב בבית־הספר. ילדים רבים שלהם מחשב בבית, אינם יוצאים לעולם מתחום משחקי הוידאו, ואינם מגיעים לכך שיבינו את הכלי ואת הפוטנציאל האדיר הטמון בו, הן ליחיד והן לחברה, ובכלל, מי אמר שהוא נושא רק לילדים? ישנם פנסיונרים, שלעת פרישה מצאו את הזמן הדרוש להיכנס לתחום, ובכך גילו עיסוק חדש הנותן להם לעיתים תוספת להכנסה ועניין חדש לעסוק בו. יש גם מבוגרים רבים בכל הגילים שניסו להיכנס לנושא זה, חלקם השתלטו על מעבד התמלילים, חלקם למדו לעבוד עם תוכנית הקרויה גליון אלקטרוני, אולם רק מעטים הצליחו להכיר תוכניות אחרות במחשב, או ללמוד לתכנת את המחשב לעשות דברים חדשים שהם בעצמם המציאו. מעטים הגיעו לכך שיבינו את כל האפשרויות הגלומות בכלי זה, אפשרויות ההופכות את כל הזמן למציאות. לאחרונה הופיעה סדרת ספרים חדשה — סדרת "דור המחשב" בהוצאת "טיים־לייף". סדרה זו נועדה לענות על הצורך של האדם הסקרן בן זמננו להבין את הנושא ללא הצורך ללמוד אותו שנים רבות באוניברסיטה ולהיהפך למומחה. הספר "המחשב: מן היסוד", הראשון בסדרה, הופיע זה עתה והוא נכתב כך שהתהליכים והאירועים ההיסטוריים יהיו מעניינים הן לקורא שמקצועו מחשבים והן לקורא הנתקל לראשונה במושגי המחשב. גם הספרים האחרים בסדרה נכתבו באופן דומה. היות ושימשתי כיועץ המדעי למהדורה העברית של סדרה זו — לא לי לבוא ולהעיד על איכותה, אך כל קורא מעוניין יכול לעיין ולהתרשם בעצמו עד כמה הושגה המטרה הנ"ל.

התמודדות מחשבתית

המחשב הוא כלי להתמודדות מחשבתית. אחד העיסוקים המלהיבים בו הוא משחקי הרפתקאות בהם יוצר ממציא המשחק עולם דמיוני על גבי המחשב, עולם בו מתרחשים אירועים מפתיעים לפי חוקיות מסוימת, והשחקן (כלומר האדם שקנה את הדיסקט עם המשחק) צריך לגלות את החוקיות הזאת בדרך של ניסוי. גם כתיבת תוכנית מחשב (ובמיוחד בשפת לוגו) מהווה התמודדות מחשבתית עם המחשב. רבים אינם מצליחים לעמוד בהתמודדות זו. רבים מסתפקים בשימושים הפשוטים יותר של המחשב. עצם התפתחות המחשב, התוכנה, הגרפיקה הממוחשבת היא התפתחות הסטורית של רעיונות שהועלו על־ידי חלוצי המחשב — רעיונות שהם תוצאה של התמודדות מחשבתית בלתי פוסקת בקשיים ובמסובכות. בספרי "דור המחשב" מתוארת התפתחות זאת ובין הפרקים ההסטוריים־רעיוניים מופיעות מסות מאירות המבהירות את עקרונות הפעולה של רכיבים שונים במחשב, בתוכנה וביחוד התוכניות. פרופ' ג'וזף וייצנבאום מהמוסד האוניברסיטאי המהולל מ.ג.ט., אמר כי המחשב כמו הטלוויזיה הפוטנציאל להקנות ערכים חינוכיים רבים לכל מי שיפתח עצמו אליהם. אך במציאות צופים אנשים בטלוויזיה בסדרת "שושלת", ומשחקים במחשב משחקים מסוג "פולשים מן החלל". אולי ספרים כאלה יתנו לנו הזדמנות להכיר היבטים נוספים, מעמיקים יותר של המחשב.

המחשב אינו מכונת בשר

בעבודתי באוניברסיטת בן־גוריון אני עוסק בהקמת סביבות ממוחשבות בהם פועלים בני אדם שהם משתמשי המחשב. כשהבאתי ב־1982 את מערכת הדואר האלקטרוני הראשונה של אוניברסיטת בן־גוריון היתה זאת אחת ממערכות הדואר האלקטרוני הראשונות שהופעלו בארץ. כבר אז גיליתי כי רבים מבין המשתמשים במחשב אינם מבינים את הכלי ואת השינויים שהוא מחולל בחיינו. מאז 1976 אני פועל הן בתחום ההוראה בסיוע מחשב והן בתחום הוראת המחשב כמקצוע בבתי־הספר. לאחר כל השנים הללו אני חושש כי המחשב בבית־הספר עדיין לא הוכיח את עצמו ככלי חינוכי אפקטיבי. הסיבה לכך היא, אולי, העובדה שגופים רבים הוציאו לשוק מוצרי מחשב שלא השקיעו בהם המאמץ האדיר הדרוש כדי לעשותם מתאימים לאנשים בעלי רמות שונות של הבנה, יכולת וסגנון חשיבה כפי שהמחשב מאפשר. מרבית המורים לא היו בעלי הידע המתאים הדרוש, כדי לדעת מה יועיל להם בעבודתם החינוכית, ולכן לא יכלו לעמוד בפרץ. רק בשנים האחרונות החל משרד החינוך בפעילות מכוונת של כתיבת לומדה (חומר לימוד ממוחשב) והדרכה לכיוון של מחשבות ברמה גבוהה ובדיקה הערכה של החומר המגיע אל בתי־הספר. התקציבים המוקדשים לכך עדיין זעומים ביחס למחיר המחשבים הקיימים בבתי־הספר ובבתי הילדים. נוסף על כך, מאמץ רב מוקדש לכיוון בניית חומר שהוא מכונת למידה — מעין מכונת בשר שמצד אחד מוכנס תלמיד ללא ידע ומצד שני יוצא תלמיד עם הידע הרצוי. בכיוון זה השקעו, בעיקר בארה"ב, מאות מיליוני דולרים, כולל השקעות בשילוב של תבונה מלאכותית בחינוך, וכן בהכנסת המכשיר הקרוי וידאו דיסק למערכות ההוראה הממוחשבת. אך עדיין לא הוכח שאלה כיוונים אפקטיביים. רק בשנים האחרונות החל להתפתח הכיוון של הכלים השתופים (כדוגמת מעבד התמלילים לילדים ומאגרי מידע לגילים), המאפשרים לילד לבצע פעולות שאינן מוכתבות מראש, ולעיתים אף לגלות יצירתיות. כיוון שלישי הוא זה של שימוש במחשב כמכשיר להתקשרות בין המורה לתלמיד ובין התלמידים לבין עצמם. דבר זה כמעט ולא נוסה בתחום החינוך.

בעייה נוספת שאין נותנים עליה את הדעת די הצורך היא התופעה שברוב המקרים, הכנסת המחשב למערכת גורמת להתמוטטות הכיתה כיחידה הארגונית בבית־הספר. הטכניים רצים קדימה, החלשים נשארים מאחור, הכיתה מתפרקת והמורה מתקשה להתמודד עם מציאות זו. כל התופעות הללו אינן מחייבות המציאות, אולם התגברות עליהן מצריכה מאמץ חינוכי ותקציבי גדול שבימים אלה של קיצוצים במערכת, לא ניתן כלל לחשוב עליו. המצב בארץ וגם בארה"ב הוא שמרבית התקציבים מוקדשים לרכישת מחשבים בבתי־הספר, ואין כמעט תקציב ליצירת סביבה חינוכית נכונה סביב המחשבים ולטיפול בבעיות שנזכרו לעיל. בבתי־הספר בהם נעשה שימוש מוצלח במחשבים — הרי זה לרוב בזכות מורים בעלי שאר רוח, שמצליחים לסחוף עימם גם את חבריהם. אולם לא בכל בית־ספר יש מורים נלהבים כאלה. לפיכך אני חושש כי עלול להתפתח גל של אכזבה מצד מחנכים שיבהירו כי המלך הוא עירום והמחשב אינו מקיים את הציפיות ממנו.

לאחר האכזבה אולי תבוא התובנות שתגלה כי האשם אינו במחשב אלא בהיעדר חשיבה חינוכית נכונה בדבר תפקידו של המחשב במערכת החינוך. ספרים טובים אינם יכולים לבוא במקום החשיבה החינוכית הנכונה, גם אם הם יכולים לתת לילדים ולמורים את הבנת היסודות של המחשב אותם, להם, אינם רואים בבית־הספר.

המונופול עובר למחשב

משחק המונופול הישן והטוב אינו מאבד מחינו גם בעידן המחשב. למשחקי המחשב השונים נוספה לאחרונה גרסה ממוחשבת של משחק המונופול, שפותחה על־ידי חברת טופסופט ומיועדת לבעלי מחשב אישי יב"מ ותואמיו.

במונופול הממוחשב משתתפים שני משתתפים. לוח המשחק מופיע בתצוגה קבועה על המסך והוא כולל את משבצות התיבה למשתקים. שתי קוביות, משחק ... שני השחקנים ... על הרכוש שצברו, על הקנסות שיש לשלם, על המנועה. כניסה לכלא ויתר פרטי המשחק העסקי. הטלת הקוביות מבוצעת על ידי המחשב עצמו.

מחשבים אישיים — לעריכת סקרי לקוחות בשירות עצמי

במוסדות גדולים בארץ נעשה לאחרונה שימוש במחשב לצורך ראיון לקוחות, לשם בדיקת הקשר ושביעות רצון הלקוחות. התוכנה מאפשרת לקהל המבקרים להשיב על השאלות, תוך בחירה קלה של עט על מסך מחשב אישי, המוצב במוסד מבצע הסקר. הסקר כולו מבוצע ב"שירות עצמי", ללא מעורבות מראיין.

עד כה, נערך הסקר בכ־40 סניפי בנק הפועלים בחנויות כתר פלסטיק, בכרכו הבניה, בחנויות בעלי אליה, ברשת חנויות קוקירילס ובקרוב אף בסניפי בנק המזרחי ובמוסדות גדולים אחרים.

שיתוף פעולה בין חברת אגיר, המשווקת מחשבים אישיים (מחשבי אמיגה) וציוד היקפי ובין חברת "קונסולט", חברה בת של שילוב לקונסוט אינטרנשיונל־שוויץ, אשר פיתחה את התוכנה.

בכל התוכנה — נדרש המחשב לספק אינפורמציה שונה. בבנק הפועלים ביקשו לבדוק את שביעות רצון הלקוחות בסניפים השונים, ברשת חנויות קוקירילס ביקשו לשמוע את חוות דעת המבקרים על העוגיות, המוכרו הבניה ביקשו להכיר את תוך המבקרים והרגלי הצריכה שלהם, לשם העברת הנתונים לידיעת המציגים.

תוכנת עדר מגבעת ברנר לאונ' דייוויס בארה"ב

בימים אלה השלמה תוכנית ניהול העדר שפותחה ב"גביש" — לפיתוח תוכנה וציוד", בגבעת ברנר.

תוכנת ניהול משתלבת עם שלוש תוכנות שפותחו במקום.

1. התוכנה לתכנון קווי עמודות להתוכל בתוכנית בסיסית בלימודי תכנון הנבה להקלאים באוניברסיטת "דייוויס" בארה"ב. התוכנה של "גביש" נבחרה על־ידי אוניברסיטת "דייוויס" מתוך תוכנות רבות שהוצעו לה ללא תמורה.
2. ה"בקרית": מערכת הכוללת ציוד ותוכנה להזנת בקר. זוהי מערכת יחידה מסוגה הקיימת בשוק לצורך פיקוח על חלוקת מזון ברפתות. ה"בקרית" עובדת היום בכ־70 רפתות ברחבי הארץ ובהולנד.
3. תוכנית מזון, המקבלת את נתוני ה"בקרית" ומעבדת את הנתונים. כל התוכנות עובדות בצורה אינטגרטיבית באמצעות יב"מ פי סי ותואמיו.

ייחודה של התוכנה לניהול רפת של "גביש" הוא בשימוש בטכנולוגיה של "חלונות" המאפשרת גישה קלה ונוחה לכל נתון ונתון. לתוכנה מחולל דו"חות, המאפשר למשתמש לבחור את הנתונים, אותם הוא רוצה לראות ללא עזרת מתכנת, ולשמור אותם. לתוכנית יכולת מיון, תיחום וסיכומי ביניים של הנתונים לפי הצורך.

השימוש השוטף בתוכנה אינו מצריך שימוש ביותר מ־5־4 קלידים.

קבוצת גביש קיימת מאז 1980 וכוללת היום עשרה אנשים. מטרתה לספק בקיבוץ ענף שלא יעסיק שכירים, אלא ימשוך את בני המשק ואף כוח עבודה מתאים מבחוץ.

קנון ונשיונל סמיקונדקטור יפתחו מדפסת "אלומת לייזר"

חברת "נשיונל סמיקונדקטור" וחברת "קנון" היפנית הודיעו על כוונתן לשתף פעולה בתכנון ובפיתוח של מעגלים משולבים וחומרה למוצרים אשר ייצרו וישווקו על־ידי "קנון". המוצר הראשון כתוצאה מהסכם זה יהיה מדפסת "אלומת לייזר".

שוק המדפסות הינו אחד היעדים עליו מתמקדת משפחת המיקרו־מעבדים של "נשיונל סמיקונדקטור" 32000 מיקרומעבדים בני 32 סיביות שפותחו בישראל.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי חיפה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה חיפה הופקד ביחד עם התשריט המצורף אליה, שינוי תכנית הנקרא "תכנית מס' חפ/1811 א' — שינוי סיווג חלקה מס' 59 בגוש 11188, ברמת ויז'ניץ למגורים".
המהווה שינוי לתכניות הבאות:
חפ/1492 — בית הורים רחוב מקור ברוך.
חפ/811 ה' — מגורי ויז'ניץ.
המקום: רחוב מקור ברוך מס' 13, רמת ויז'ניץ, בחיפה.
עיקרי התכנית:
1. שינוי סיווג מאזור לבנין ציבורי ושמורת טבע לאזור מגורים מיוחד.
2. קביעת הוראות בניה.
3. הרחבת דרך.
כל מעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בה, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.
ההתנגדות תהיה מנומקת ותלווה בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
התצהיר ינתן בפני עורך דין או אדם אחר שהוסמך לכך בחוק או על פיו.

משה גלזנר
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה 1965

מרחב תכנון מקומי ירושלים

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965 — כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה — ירושלים, הופקד ביחד עם התשריט המצורף אליה, שינוי לתכנית מתאר מקומית הנקרא תכנית מס' 1880 א', שינוי מס' 1/84 לתכנית מס' 856.
ואלה השטחים הכלולים בשינוי תכנית:
ירושלים, גן העצמאות, דרך המחברת בין רח' הלל לבין רח' אגרון גוש 30036 חלק מחלקה 158 וחלק מחלקה 132.
הכל עפ"י הגבולות המסומנים בתשריט בקו כחול.
עיקרי הוראות התכנית:
התוויית דרך ציבורית בגן העצמאות המקשרת את רח' הלל עם רח' אגרון ופיתוח שולי הדרך.
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים הנ"ל פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית, האמורה את ההתנגדות יש להגיש בכתב, בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליה היא מסתמכת (מול מגרש העיר, רח' הלל 25 ירושלים).

אלי סויסה
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, ירושלים
כ"ז סיון תשמ"ז
23 יוני 1987

ימי המוסיקה הקאמרית
בגליל העליון 1987
כפר בלום
26 ביולי - 1 באוגוסט

יש חדש בטייסט אוף סצ'ואן
שרות קייטרינג במימד חדש.
מסיבה? קבלת פנים? ארוע משפחתי?
בטייסט אוף סצ'ואן ערוכים לכל אירוע.
הגיגה לחיך ולעין.
הרמה של טייסט אוף סצ'ואן מכפר שמריהו אצלכם בבית או בכל מקום שתרצו.
קייטרינג ללא מתחרים.
כי יש חדש בטייסט אוף סצ'ואן
מרכז מסחרי כפר שמריהו טל': 052-70448
יש המון סינים אבל רק טייסט אוף סצ'ואן אחת!

כלכלה ועסקים

בנק לאומי מנהל מו"מ למכירת חברת המחשבים דיגיטרוניקס

מאת אריה לביא

בנק לאומי מנהל בימים אלו מו"מ בניסיון למכור את חברת המחשבים דיגיטרוניקס. השליטה על ידי חברת לאומי ושות'. עד כה עסק כל"ל במכירת חברות תעשיה הנמצאות בבעלות החברה להשקעות של הבנק, אך באחרונה הוחלט למכור נכסים הנמצאים בבעלות הבנק להשקעות של כל"ל: לאומי ושות'.

דיגיטרוניקס היתה החברה הראשונה שנרכשה על ידי חברת לאומי ושות' מייד עם היווסדה בסוף 1981. הרכישה נעשתה במגמ ביזור עם חברת דנות שהיתה תקופה מסוימת שותפה בלאומי ושות'. דיגיטרוניקס נשלטה בעבר על ידי מייסדיה האחים כהן והמנכ"ל הראשון שלה נתן יובל שפרש עם מכירת החברה ללאומי ושות'.

דיגיטרוניקס מייצרת מערכות דיגיטליות למחשבים. והחברה סבלה מקשיים החולפים במהלך 1985 למסור את הניהול שלה לידי חברת האלקטרוניקה האמריקאית חיבושק שקיבלה אופציה, תמורת מיליון דולר, לרכוש את השליטה בה. אך זמן קצר מאוחר יותר העדיפה החברה האמריקאית לוותר על מיליון הדולר ולהימנע מלרכוש את השליטה בחברה.

דיגיטרוניקס הפסידה מיליוני דולר ועברה שורה של שינויים בניהול שלא שיפרו את מצב החברה.

כימיקלים לישראל תעביר לממשלה דיווידנד בסך 15 מיליון דולר

מאת יהודה שרוני

קונצרן כימיקלים לישראל נדרש על ידי הממשלה לחלק דיווידנד במזומן לשנת 1987 בשיעור של 15 מיליון דולר, בדומה לדיווידנד שחולק בשנה שעברה. מכיוון שלקונצרן אין מקורות מימון עצמאיים, הוא ישיג את הסכומים מחברות הבת.

חברת פריקלאס, שמניותיה נסחרות בבורסה, כבר חילקה לכי"ל דיווידנד במזומן בסך 400 אלף דולר. גם חברת מפעלי ים המלח, שתפרסם השבוע את תוצאות הכספיים, תודיע על חלוקה נדיבה של דיווידנד, ובעקבותיה תלך גם חברת כבלי ציון.

בינתיים נודע כי רשות החברות הממשלתיות מגבשת מדיניות חדשה בתחום חלוקת הדיווידנד בחברות הממשלתיות. מדיניות זו נקבעה לאור טענות חוזרות ונשנות מצד החברות הממשלתיות, על כך שחלוקת הדיווידנד מונעת מהן להוציא אל הפועל תכניות השקעה ופיתוח. הרשות תקבע כי חלוקת הדיווידנד לא תעלה על 15 אחוז מהרווח השנתי של החברה.

הרכבת גורמת הפסדים

מאת יונתן שרמן

שלושה מפעלי "כימיקלים לישראל" צוברים הפסדים של כחצי מיליון דולר לחודש בגלל בעיות הובלת המוצרים ברכבת. השלושה — מפעלי ים המלח, חברת "פוספטים בנגב" ו"רותם דשנים" צברו מלאים גדולים של מוצרים במפעליהם, אך הרכבת אינה משנעת את מלוא הכמויות המוסכמות בחוזה עם מפעלים אלו לנמל אשדוד.

כתוצאה מכך, מפעלי "כימיקלים לישראל" אינם מצליחים לעמוד במלוא התחייבויותיהם ומשלוחים יוצאים מנמל אשדוד לאירופה באיחור ולעיתים הלקוחות האירופים אינם מקבלים את מלוא הזמנותיהם.

ל"הארץ" נודע, כי בעבר המצב היה גרוע יותר והרכבת שינעה מידי חודש 50 אלף טונות מוצרים פחות מהמוסכם עם כי"ל בהשוואה ל־20 אלף טונות שלא שונעו במהלך חודש יולי.

צ'רלס ברונפמן פועל לשיקום חברת המזון איי. אמ. אימפורטינג

מאת יונתן שרמן

צ'רלס ברונפמן, מראשי כת המשימה, החליט להטיל את מלוא כובד משקלו להפעלתה של חברת שיווק המזון האמריקאית איי. אמ. אימפורטינג (אי מייבא).

החברה אמורה היתה להתחיל לשווק מוצרי מזון וטקסטיל של חברות ישראליות בארה"ב כבר בחודש פברואר, אך עד עתה היא לא השלימה את התארגנותה. יוזם הרעיון, איש העסקים האמריקאי מורי לנדר, נאלץ לדחות שוב ושוב את תחילת הפעלתה של החברה בגלל סיבות שונות.

צ'רלס ברונפמן, [illegible] שלושה שבועות, נפגש עם נציגי 12 החברות הישראליות המשתתפות בפרויקט וביקש פסק זמן של 90 יום למציאת מנכ"ל חדש לחברה במקום פול צורדמן שהתפטר.

מאז נמצא מנהל חדש בשם ג'ון רוברט. ההערכה היא, שבפרק זמן קצר יחסית ניתן יהיה להעמיד את החברה על רגליה ולהתחיל בשיווק מעשי של מוצרי מזון בארה"ב.

החברה החדשה תייצג שורה של חברות ישראליות בארה"ב ותנסה להביא להגדלת מכירות חברות אלו על ידי פתיחת שווקים חדשים בפניהן. בין החברות הישראליות הנכללות בפרויקט ניתן למצוא את חברות "עלית", "אסם", "גיבור סברינה", "כור מזון" ועוד.

מתשקיף ההנפקה של איתם:

"ענבל" תפצה את החברה במקרה של נסיגה מהגדה המערבית

מאת יהודה שרוני

חברת הביטוח הממשלתית ענבל, תפצה את חברת איתם במקרה של נזקים שייגרמו לחברה כתוצאה מפינוי יהודה ושומרון, או מכל תמורה פוליטית אחרת שתתרחש בגדה המערבית. הביטוח של חברת ענבל מכסה גם נזקים אחרים, כמו אלה הנגרמים כתוצאה [illegible]

חברת איתם קיבלה את אישור הבורסה לניירות ערך לגיוס 1.5 [illegible] ערך בבקשת גיוס ההון. תשקיף ההנפקה של איתם מגלה כי החברה נשלטת על ידי מספר רב של בעלי מניות (כ־200), ואין בעל מניות גדול אחד. בדירקטוריון מכהנים 15 דירקטורים, ועשרה מהם ממונים על ידי מי שבידו 10 אחוזים מזכויות ההצבעה.

את תמורת ההנפקה מבקשת החברה להשקיע בחברות הבנות. המדובר בחברת אורליל העוסקת בייצור ציוד לראיית לילה. חברה זו מעסיקה 35 עובדים במפעלה בקצרין ברמת הגולן. תשקיף ההנפקה מגלה כי סיכויי המכירות של החברה טובים, מכיוון שצבא ארה"ב הזמין מכל יצרניות ציוד הלילה, ציוד בסכומי עתק, שגרם למחסור בשוק.

חברות נוספות בשליטת איתם הם מיקרו־שב (בעלת מפעל באפרת), העוסקת בייצור מיכשור רפואי מתוחכם, הדו־קרן (בעלת מפעל בקרני־שומרון) העוסקת בייצור רכיבי מיקרו גל.

את תשעה החודשים שהסתיימו בדצמבר 1986 סיימה איתם בהפסד של 26 אלף שקל לעומת הפסד של 500 אלף שקל בשנה הקודמת.

טופר — מחיר הנפקה מופרז

את שנת 1984/5 סיימה החברה עם הפסד. גם את 1985/6 סיימה בהפסד, אך ראו זה פלא — את 9 החודשים שהסתיימו בדצמבר 1986 סיימה החברה ברווח, ועל סמך זה גייסה הון בבורסה

דו"ח על דו"ח / חיים בן דור

היצע גדול ביום המסחר הראשון

מאת יהודה שרוני

השמחה שליוותה את מנהלי טופר בבורסה ביום חמישי שעבר, עם תחילת המסחר במניות החברה, היתה מוקדמת במקצת. סוחרי הבורסה ערכו קבלת פנים צוננת להנפקה: למניות נרשם היצע בהיקף של 80 אלף שקל, והוא נקלט באמצעות חברת הברוקרים "בטוחה" ללא שינוי שער. מחזור המסחר הגדול בהיקף של 255 אלף שקל מלמד על כך כי היקף המכירות בבורסה היה גדול עוד יותר וכי היו הצעים נוספים ב"לידר".

יש לציין כי מחיר הפתיחה היה נמוך מהמחיר שבו קנה הציבור את המניות, משום שבעת החישוב נלקחה בחשבון בפעם הראשונה, העובדה שבחבילת ההנפקה הוצעו לציבור גם כתבי אופציה ללא תמורה. מחר ייסחרו בראשונה כתבי האופציה, ואם מחירם יישאר ללא שינוי, אזי מי שהזמין את ההנפקה נותר מאוזן מבחינת חשבון הרווח וההפסד שלו.

העובדה שתשקיף ההנפקה של טופר פורסם בעיתוי לא נוח, שבו שערי המניות בבורסה היו בכיוון ירידה, היקשתה מאוד על הפצת הניירות. גם 15 החתמים לא הועילו ובסיבוב הראשון של ההרשמה נרשמה חתימת חסר. רק בסיבוב השני נמכרו ניירות הערך במלואם, במחיר המינימום.

טופר נרשמה למסחר ברשימה הראשית, רק לאחר שבעלי העניין בחברה, ניאותו להגדיל את ההון ב־750 אלף דולר. המניות שהוקצו לבעלי העניין במחיר נמוך ב־20 אחוז ממחיר ההנפקה לציבור, נחסמו לשלוש שנים. יוצאת דופן היתה חברת אבראסטי, שלה הוקצו 5% המניות שנחסמו לשנה אחת בלבד.

המחבר נמנה על סגל המורים בתוכנית להשתלמות בבית הספר למינהל עסקים האוניברסיטה העברית ירושלים.

חברת טופר מפעלי אופנה בע"מ עוסקת בשיווק ובייצור של מוצרי הלבשה עליונה. לחברה מפעל באזור התעשיה בחולון והוא כולל מחלקת גזירה ותפירה אוטומטית, מחלקת ביקורת טיב, גיהוץ, אריזה ומשלוח, ההנהלה האדמיניסטרטיבית השוכנת באותו מפעל כוללת מחלקת עיצוב ודיגום, מחלקת רכש, מחלקת שיווק וחדרי תצוגה.

רווחה במכירות

מנתונים המתפרסמים בתשקיף החברה, שפורסם במוצאות הראשונה של חודש יולי עולה, כי החברה מגדילה את היקף מכירותיה בעקביות. סך מכירות החברה בשנת 1984/5 הסתכמו בכ־5 מיליון ש"ח, מתוכם רק כ־3 אחוזים לייצוא ואילו ב־9 החודשים המסתיימים בדצמבר 1986 הגיעה החברה לסך מכירות של 10.7 מיליון ש"ח, מתוכם כ־10 אחוזים לייצוא. (הסכומים מבוטאים בשקלים מתואמים של סוף דצמבר 1986). בכוונת החברה להגיע בשנים הקרובות לייצוא של 30 אחוז מכלל מכירותיה. בין לקוחות החברה פירמות ידועות מארה"ב ומגרמניה.

לחברה 210 עובדים, 2 שלישים מתוכם עובדים בייצור. החברה מציינת כי בנוסף לעבודתם של עובדיה בייצור היא נזקקת לעזרה בשירותים של קבלנים לעבודות מיוחדות לצורך תפירה, כביסה, הדפסה והבלה. היחס בין עלות העבודה המבוצעת ע"י עובדי החברה לבין העבודה המבוצעת ע"י קבלנים לעבודות מיוחדות הוא: 1/3 עבודה באמצעות עובדי החברה ו־2/3 באמצעות הקבלנים הנ"ל. לפי הערכת החברה לאחר שהיא תפעיל מתפרה בתפוקה מלאה יגיע היחס האמור ל־1:1.

שכר נמוך לעובד

החברה אינה מפרסמת נתוני דו"ח רווח והפסד מתואמים במלואם, אולם גם הנתונים הנומינליים יכולים לשמש כבסיס נוח לניתוח, עקב העליה הנמוכה יחסית במדד בשנת 1986. שכר העבודה המיוחס ל־145 עובדי הייצור הוא 1,120,000 ש"ח, כולל הוצאות נלוות. מכאן שהשכר הממוצע לחודש לעובד בייצור היה כ־500 שקל ברוטו, ללא הוצאות נלוות. גם השימוש בעבודות חוץ אינו יקר לחברה, ומאחר ששני שליש מהעבודה מבוצעים ע"י קבלני משנה, מהעלות המיוחסת לחוץ עולה, שהשימוש בעבודות חוץ היה יחסית זול יותר לחברה מאשר עבודות העובדים הקבועים שלה. לכן מפליא שהחברה מציינת בתשקיפה שהיא תגדיל בעתיד את השימוש בעבודת העובדים הקבועים. כנראה שהחברה צופה להתייעל בעתיד וזה בהחלט ראוי לציון.

גידול ברווח

תופעה מעניינת למי שעוקב אחרי הנפקות של חברות חדשות היוצאות בהנפקה לבורסה היא העובדה, שהתוצאות העסקיות מצביעים בשנים קודמות על הפסדים או על תוצאות בלתי משביעות רצון, ואילו סמוך למועד ההנפקה לחברה יש "פתאום" רווח נאות. גם במקרה של חברת טופר התופעה חוזרת על עצמה. בשנת 1984/5 היה לחברה הפסד של כ־245 אלף ש"ח בשקלים מתואמים של דצמבר 1986. בשנת 1985/6 היה לחברה הפסד בסך של כ־97 אלף ש"ח ואילו לגבי התקופה של 9 חודשים המסתיימים בדצמבר 1986 היה לחברה רווח בסך של כ־784 אלף ש"ח.

החברה מציינת את הסיבות הבאות שגרמו לשינוי ברווחיות בתשעת החודשים לעומת שנים קודמות:

א. אישור העלאת מחירי מוצרי החברה בארץ ע"י משרד המסחר והתעשיה, במסגרת מדיניות פיקוח המחירים במשק, אשר היתה בשיעורים גבוהים יותר מעליית מחירן של תשומות הייצור.

ב. גידול בהיקף המכירות של החברה תחת השם המסחרי טופר וגידול בכמות הייצוא.

ג. התייעלות בניצולת של תשומות, היינו השגת תפוקות גבוהות יותר באמצעי ייצור נתונים. התייעלות זו באה לביטוי בעיקר בניצולת גבוהה יותר של חומרי הגלם המשמשים את החברה בייצור, בניצול מלא כושר הייצור של החברה וכן היקף הוצאות קבועות אשר עלה בשיעור נמוך יותר מעלויות הייצור האחרות.

ד. מרבית האשראי שנטלה החברה, כמו גם חלק מהחוזי מתשומות הייצור שלה, היה בהצמדה לשער הדולר, אשר היה קבוע בתקופה זו.

הציבור יביא לשיפור בהון החוזר

ממאזן החברה ליום 31 בדצמבר 1986 עולה, כי יחס ההון החוזר של החברה גבוה במעט מ־1, כאשר המלאי מהווה למעלה מ־60 אחוז מהרכוש השוטף. פירוש הדבר שהיחס המהיר הוא כ־0.4, שהוא יחס נמוך. גיוס ההון שערכה החברה מרביתו מיועדת לתוספת להון החוזר, וזה בהחלט ישפר את מצבה הפיננסי של החברה, הזקוקה להזרמה להון שוטף אשר בהיעדרו מנוצל אשראי בנקאי.

מלאי החברה לסוף השנה גדל במידה ניכרת לעומת שנה קודמת. השאלה היא אם מחזור המכירות מחייב החזקה כה גדולה של מלאי. [illegible] היערכות במלאי מוקדמת יותר מאשר מכירות בארץ. כמו כן הגדלת מחזור המכירות בארץ אף היא חייבת בהגדלת המלאי. מחזוריות המלאי של החברה היא כ־2.5 חודשים. למרות הגידול הניכר במכירות, היקף האשראי ללקוחות קטן ריאלית בכ־7 אחוזים.

ההון עצמי של החברה מסך המאזן היווה לפני ההנפקה של החברה פחות מ־10 אחוזים, וכיום לאחר ההנפקה הוא יגיע לכ־40 אחוז. החברה אינה משתמשת באשראי ארוך טווח, וחלקו של אשראי זה מסך המאזן מגיע לכ־4 אחוזים בלבד. ברור שעומס התחייבויות שוטפות מעמיס על החברה הוצאות מימון שכנראה בחלקן שקליות ועלותן גבוהה במיוחד, לעומת שימוש בהלוואות צמודות מדד או דולריות.

כדאיות ההשקעה במניות החברה

כאשר יצאה החברה בהנפקה לציבור ע"י גיוס הון מניות בתנאים הבאים: הנפקה של 250,000 יחידות הכוללות 2 מניות בנות 1 ש"ח במחיר מינימלי של 11.60 וכתב אופציה ללא תמורה. החברה יצאה במכרז וקיבלה את מחיר המינימום. האם היתה כדאיות ברכישת ההנפקה במקור?

שאלה זו ניתן לבחון בשתי דרכים על בסיס השווי הנכסי. שווי החברה לפני ההנפקה היה כ־450 אלף ש"ח. אפילו נניח שרווחי החברה במחצית הראשונה של שנת 1987 גדלו בקצב כפי שהיה ב־1986, הרי ההון הגיע לסך של כ־1 מיליון ש"ח במחצית שנת 1987. נוסיף לכך שהחברה קיבלה בהנפקה סכום נטו של 2.5 מיליון ש"ח, מכאן שבעלי המניות החדשים מקבלים בהון 25 אחוז מסך של 3.5 מיליון ש"ח, היינו 0.88 מיליון ש"ח, בעוד שהשקעתם היתה בסך 2.9 מיליון ש"ח. (ההפרש בין 2.9 מיליון ש"ח ל־2.5 מיליון ש"ח שולם כהוצאות חיתום והפצה). ברור שלפי הערך הנכסי בהחלט לא היה מקום להשקעה.

דרך אחרת היא לראות מהי הכדאיות מבחינת המכפיל. מאחר והחברה הרוויחה בשנת 1986 סך של 0.78 מיליון ש"ח ל־9 חודשים, הרי בגילום שנתי מדובר על רווח של 1.4 מיליון ש"ח. ומאחר ששווי החברה בבורסה במחירי ההנפקה יהיה קצת יותר מ־10 מיליון ש"ח, הרי מדובר במכפיל של 10. זהו מכפיל סביר, במיוחד לאור העובדה שרווחיותה של החברה אמורה לגדול עקב השיפור שהיא צופה להשיג כתוצאה מהגדלת ההון החוזר שלה, שבכל הנראה תביא להקטנת עלויות מימון.

השקעה מעוררת תמיהה

עיון מעמיק בתשקיף החברה מגלה שאחד מבעלי השליטה של החברה "סבור אנשטלט" המיר חוב שהגיע לו מהחברה בסך 582,400 ש"ח, בהחזקה של 4 אחוזים מהון החברה לפני ההנפקה. כלומר האיש רכש מניות כאילו שווייה של החברה לפני ההנפקה הוא 9.6 מיליון ש"ח. כלומר השקעתו של סבור אנשטלט היתה במחיר גבוה יותר אפילו מאלה שחתמו על התשקיף ב־25 אחוז. ייתכן שיש מקום למחשבה שהנפקה של חברת טופר יצאה אל הפועל בתקופה לא טובה, כך ש"סבור אנשטלט" ניצבה מחיר גבוה. ואילו החתמים של ההנפקה דרשו מהחברה המנפיקה להנמיך את המחירים, ומכאן הרוויח ציבור החותמים שקיבל את ההנפקה במחיר המינימום הנמוך יותר. המסקנה היא שגם כאשר מנפיקים רווח מול לעתים יותר משתלם.

לוח מספר 1

מאזן ליום 31 בדצמבר 1986 מתואם לשקל של חודש דצמבר 1986 במיליוני ש"ח

רכוש קבוע	0.3
רכוש שוטף	4.4
סך המאזן	4.7
הון עצמי	0.5
הלוואות לזמן ארוך	0.2
רכוש שוטף	4.0
	4.7

לוח מספר 2

דו"ח רווח והפסד לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר מתואם במיליוני ש"ח

רווח מפעולות רגילות	1.2
מיסים על ההכנסה	0.4
רווח נקי	0.8

העורך: נחמיה שטרסלר

בעקבות סחבת במו"מ עם העובדים תימכר כבלי ציון ללא תיאום עמם

מאת יונתן שרמן

זאב רפאח, מנכ"ל רשות החברות הממשלתיות, ורפי איתן, יו"ר "כימיקלים לישראל" החליטו לפעול למכירת "כבלי ציון", מקבוצת "כימיקלים לישראל" ללא תיאום עם העובדים. החלטה זו כבר זכתה בברכתו של שר האוצר משה נסים השבוע. צפויה פגישה של שני האישים, המרכזים את המשא ומתן למכירת החברה, עם השר שרון. סביר להניח וגם השר שרון יסכים למכירת החברה ללא תיאום עם העובדים, היא תימכר לאלתר ל"כלל תעשיות" ולקבוצת משקיעים דרום אמריקאית, החברה בכן המשימה.

בסוף שבוע שעבר אישר דירקטוריון "כלל תעשיות" את ההצעה לפיה הקבוצה תרכוש רבע מזכויות ההצבעה ו־30 אחוזים ממניות ההון תמורת 6 מיליון דולר וגם קבוצת המשקיעים הדרום אמריקאית תשקיע סכום דומה בחברה.

"כבלי ציון" אמורה להימכר לפי שווי של 24 מיליון דולר ולא 20 מיליון דולר, כפי שהציעו המשקיעים הדרום אמריקאים בתחילת המשא ומתן.

"קונלוג קונטרול" גרמה ל"דנקנר" הפסדים ב־1986

מאת אריה לביא

חברת דנקנר המתמחה בבנייה, הפסידה במהלך שנת הכספים שהסתיימה במארס 1987 כ־621 אלף שקל, קצת פחות מאשר בשנה הקודמת שהסתיימה גם כן בהפסד. בגלל השקעתה בחברת "קונלוג קונטרול" שהיתה בעבר בבעלות קבוצת אלרון.

החברה עוסקת בהיצב חידוש של מכונות כלים לעיבוד ממוחשב. דנקנר מנסה להפוך את קונלוג קונטרול לבית תוכנה שיציע פתרונות לציוד ממוחשב לעיבוד מתכת. במחצית הראשונה של 1987 נרשם שיפור בפעילות החברה אך היא ממשיכה עדיין להפסיד.

אלמלא ההפסדים מהחברות הבנות היתה דנקנר מסיימת את השנה ברווח של 983 אלף שקל לעומת 228 אלף שקל בשנה הקודמת.

בסוף 1986 הגיעה דנקנר להסכם לפיו רכשה ביחד עם חברת סאראב את הקרקעות בשכונת בן גוריון בחולון. במסגרת העסקה נרכשה קרקע ל־270 יחידות דיור מחברת רובינשטיין ובכך סיימה חברת רובינשטיין את פעילותה בשכונת בן גוריון. מאז בוצעה העסקה ועד סוף מארס 1987 נמכרו באמצעות הפרויקט המשותף עם סאראב דירות ב־3.2 מיליון דולר.

בפרויקט אחר הנבנה על ידי החברה בקרית ההגנה ארלוזורוב אדם הכהן נמכרו דירות בשווי כולל של 1.7 מיליון דולר.

הודעה ללקוחותינו

הפחתה בשעורי ריבית החובה.

החל מיום א', כ"ט בתמוז, תשמ"ז 26.7.87 יופחתו שעורי ריבית החובה כדלהלן:

1. שעורי הריבית בחח.ד. יופחתו ב־3% לשנה ושעורי הריבית על המסגרת המאושרת יהיו החל מ־15% לשנה (מתואמת שנתית 16.1%).
2. שעור הריבית בחשבונות עו"ש משכורת על משיכות של עד סכום של 500 ש"ח יופחת ב־6.3% לשנה ויהיה 22.8% לשנה (מתואמת שנתית 25.2%).
3. בחשבונות "סופר עו"ש" יופחתו שעורי הריבית ב־3% לשנה והם יהיו החל מ־24% לשנה (מתואמת שנתית 26.65%).
4. שעור הריבית על משיכות במסגרת "אשראי גמיש" (הסדר ישראכרט) יופחת ב־3% לשנה ויועמד על 30% לשנה (מתואמת שנתית 34.07%).

הודעה זו מתפרסמת במקום משלוח הודעות ללקוחות.

פרטים נוספים ניתן לקבל בסניפי הבנק.

בנק הפועלים

בנק כללי לישראל בע"מ

הודעה ללקוחותינו

החל מיום א' ה' 26 ביולי 1987 ירד שיעור הריבית הבסיסית השנתית ב־3% ויהיה 15% על בסיס שנתי המהווה ריבית מתואמת שנתית של 16.1%.

הודעה זו מתפרסמת במקום משלוח הודעות ללקוחותינו.

ת. הוצל"פ 0132003875

הזמנה להציע הצעות

1. הח"מ מבקש לקבל הצעות לגבי רכישת ציוד של חב' כרמו תעשיות בע"מ, מכרמיאל.
2. להלן תאור המטלטלין:
מכבש סרטים למכונות עבוד שבבי, משחזת שטוחים תוצרת "גלן שימפר", מתקן איזון תוצרת "שנק", 2 מדחסי קרור תוצרת "טורק", מאדה (צילר) תוצרת "קרשיץ", תנור תוכבה תוצרת "מורגן", מכונת הזרקה בלחץ תוצרת "בולר", וליזאטור פניאומטי תוצרת "בראון עוד שכפר", משחזת צורנית תוצרת "שאודט", משאבות ואקום תוצרת "זוהלר אופטיזאק", מכונה לניקוי וליטוש תוצרת "רוסלר", מתרסה תוצרת "מזאק", כרסומת תוצרת "דייקל", מתקן אלקטרו־הידראולי תוצרת "פריף־דיסלורוף", עגורן תוצרת "צמל".
מכשירי בדיקת גובה, ספקטומטר ממוחשב תוצרת "טרקטור טרסורף", מגדלור קרור תוצרת "ירושלמי", מכשירי מדידה.
3. כל המעוניין להציע הצעות לגבי המטלטלין הנ"ל, מתבקש להתקשר לכונס הנכסים, עו"ד ישעיהו גבור טל. 03־281922; 03־297810.
4. אין הח"מ מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר.

ישעיהו גבור
כונס נכסים מטעם ר' ההוצל"פ

עיריית חיפה

מועצת עירית חיפה הארוכה תוקף ההחלטה לשחרר ממיסים עירוניים למשך שנתיים

כל יזם/משקיע הפותח

מקום בילוי ובידור חדש, בחיפה.

(מועדוני לילה, דיסקוטקים מסעדות, בתי קפה וכו'),
ישוחררו ממיסים רק מקומות שיש להם רשיון עסק מאת העיריה

אריה גוראל
ראש העיר

מדפסת שעורכי דין אוהבים ... רואי חשבון מעריצים ... ויועצים כלכליים מוכרחים ...

brother
TWINRITER 5

פותחה במיוחד עבור עורכי דין, רואי חשבון, משרדי ייעוץ ואחרים 2 ראשי הדפסה הפועלים בנפרד או ביחד מאפשרים הדפסת טיוטות מהירה, הדפסת איכות, גראפיקה, סימנים מיוחדים, ומה לא...
TWINRITER 5 מתחברת למרבית המחשבים האישיים, כולל IBM PC ותואמיו.

עכשיו במבצע
3 תשלומים

brother
מדפסות למשימות קשות.

נציגים בלעדיים: אמפיסל ישראל בע"מ בית אמפיסל, רח' אפעל 3, קרית אריה פ"ת 49511 טל' 03־9225921
ניתן להשיג את מדפסות BROTHER אצל כל משווקי IBM PC ומחשבים עסקיים אחרים.

סניף ת"א ואולם תצוגה: המלך ג'ורג' 62, טל. 03־287102־3, סניף חיפה ואולם תצוגה: הבנקים 16, פינת המגינים, טל. 04־523812, ירושלים: קומפיוביט, טל. 02־242233, לרנו הראל, טל. 02־224523, סניף ב"ש ואולם תצוגה: פסג' אוניקו, טל. 057־36633.

אוניברסיטה העברית בירושלים
המכון לקומוניקציה ע"ש סמארט

אגוד המפרסמים בישראל
האגוד הישראלי לפרסום

בית הספר לתקשורת, פרסום ושיווק

נפתחת ההרשמה למחזור ה', שנת הלימודים תשמ"ח 1987/8

אנו מכשירים מנהלי פרסום למפעל תעשיה ומוסדות ותקציבאים למשרדי פרסום.

במשך 4 שנות פעילותו הוציא בית ספרנו כ־150 מנהלי פרסום ושיווק, תקציבאים ודוברים שבחלקם הגדול השתלבו בענף הפרסום והתקשורת בישראל.

תכנית הלימודים כוללת, בין היתר:

תקשורת — מודלים, כלי התקשורת והשפעתם, חקר כלי התקשורת, תקשורת פוליטית, תקשורת בין אישית.

המדיה — מסורות, עיתונות, רדיו, טלויזיה, קולנוע, פרסום חוצות, טכנולוגיות חדישות.

שיווק — עקרונות, אסטרטגיה וטקטיקה שיווקית, מיצוב המוצר, קבוצות מטרה, מדיניות מחירים, מערך הפצה, קדום מכירות, מחקרי שוק.

פרסום — תכנון מסע פרסום, סקרי חשיפה, תכנון מדיה, פרסום בינלאומי, מח' פרסום, סוכנות הפרסום.

ניתוח ארועים — ניתוח שיווקי, פרסומי, הערכה ומדידת תוצאות.

ביקורים — בעיתון, באולפני טלויזיה, קולנוע, בסוכנות פרסום, במחלקת פרסום במפעל.

יחסי גומלין — מפרסם־פירסומאי.

שיטות הלימודים: הרצאות, סדנאות, תרגילי כיתה ותרגילי בית.

המנהל המקצועי: בוב ארזי, מבכירי הפרסומאים.

היועץ האקדמי: הלל נוסק, המכון לקומוניקציה ע"ש סמארט.

מועצת בית הספר: א. אוריעל — יו"ר, מנכ"ל דלתא ושיווק
י. בהט — מנכ"ל הארץ
דר' א. גייגר — ממנהלי תיא
ב. טאו — מנכ"ל אגוד המפרסמים בישראל
א. כסיף — מנהל אגף השיווק, כרמל מזרחי
א. רוטנברג — ממנהלי פרסום קשר בר־אל

סגל המרצים — מורכב מבכירי המרצים של האוניברסיטה העברית ושל אוניברסיטאות אחרות, מטובי הפרסומאים בארץ, מנהלים כלליים, מנהלי השיווק ומנהלי הפרסום של גדולי המפעלים והמוסדות בארץ.

תנאי קבלה — תואר אקדמי, אפשרות של מבחן התאמה.
הלימודים יתקיימו באולמי אגוד המפרסמים בישראל, רח' אלנבי 95 ת"א, בימים א' ו־ה' בשעות אחה"צ והערב. משך המחזור — 7 חודשים.
מועד פתיחת שנת הלימודים: 25 באוקטובר 1987.

פרטים והרשמה: טלפון 4־200931, בין השעות 12.00—16.00.
ההרשמה תסתיים ב־4 בספטמבר 1987.

★ מספר המקומות מוגבל ★

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת הארץ

מצא את ההבדלים בין הברפלד, קיסר ונסים

בימים אלה מתנהל המו"מ על חידוש הסכם העבודה בסקטורים הציבוריים. מפליא שאחד ההיבטים החשובים ביותר בנושא הצידון אינו נזכר כלל – למרות שהוא מודקר לעיניים מן הכותרות: "450,000 עובדי ציבור שובתים" כוונתי למספר הגדול והבלתי סביר של עובדי ציבור ביחס לכלל המועסקים במשק. בערך שליש מכוח העבודה הכולל.

לפי מיטב ידיעתי, אין חילוקי דעות בין ראשי ההסתדרות ושרי הממשלה לגבי העובדה שמספר זה גדול על המשק הישראלי, וטמונה בו מכשלה בסיסית לצמיחה כלכלית. ח"ה קיסר והברפלד אישרו זאת בהזדמנויות שונות, ושר האוצר מחזיק באותה דעה.

אין לי ספק שניתן לעבד תכנית רב־שנתית להקטנת התקנים במשרדי הממשלה, המועצות המקומיות ויתר המוסדות הציבוריים, מבלי לגרום לפיטורים המוניים או מכאיבים. צמצום המנגנונים המסורבלים, המנופחים והכפולים עשוי לאפשר העלאת משכורות, צמצום הבירוקרטיה, ושחרור עובדים חיוניים לסקטורים היצרניים. רק הגדלת "העוגה הלאומית" על־ידי צמיחה כלכלית תאפשר את העלאת רמת־החיים של עובדי הציבור.

חיים באלין

רמת חן

לא תומך בעונש מוות

פרופ' ישראל אלדד, במאמרו עיין ערך: שנאה ("הארץ" 23/7/87) מזכיר את שמי כמי שנמנה עם דורשי עונש מוות. עלי להזכיר: כל אימת שח"כ גאולה כהן או ח"כ מאיר כהן אביזב ואחרים העלו בכנסת את נושא עונש המוות למחבלים, הייתי זה אני שהורדתי את הצעותיהם מסדר היום.

אמנם לפני כשש שנים העליתי האפשרות של הטלת עונש מוות על רוצחי ילדים, זקנים, נכים ונשים. אך כאשר הצעתי אומצה ע"י מי שביקשו לעשות בה שימוש פוליטי־אידיאולוגי, נרתעתי והפסקתי להלוחין לפעול בכיוון הזה.

ח"כ שבח וייס

חיפה

לא הקיבוצים אשמים

בכתבה מ־13.7.87 שוב נטפל נתן דונביץ לקיבוצים. פרט לעובדה שיש פה הכללה מסוכנת של משקים ותיקים ומבוססים עם יישובי גבול שאך בקושי מחזיקים מעמד, יש פה גם מידה רבה של איפה ואיפה. בימי האינפלציה הדוהרת הגיע אלי חבר קיבוץ צעיר עם אריזן מלא כסף. הוא מכר בשביל המשק מספר מכונות והיה בדרך לתל־אביב כדי למסור "בוכ־טה" של שטרות לגזבר. אני מסופק אם הגזבר ידע מה לעשות בהם. הכנסתו של הקלאי לעתים קרובות מתרכזת בתקופה של שבועות, לעומת השקעתו המשתרעת על כל השנה, ובתקופה של אינפלציה זה לא טוב.

אבל יתרה מזאת למורתי (מבלי להיות כלכלן) שהבנקים אינם מוס־דות שמטרתם חלוקת כסף לציבור. אני מתפלא איפה היו בימי אירוחר כל החכמים האלה, שהיום מותחים ביקורת על הקלאים בצרה, אך שקיבלו בשמחה את הסדר מניות הבנקים, פיצוי על הפסדי ספקולציה שממשלה אחראית היתה שמה לה קץ בתחילתה.

מר דונביץ, כמו אנשים טובים ואחראים רבים, שוכח לעתים קרובות שלא הקיבוצים הכניסו אותנו למצב הכלכלי של היום.

אברהם הרצברג

חיפה

"מיהו יהודי" ותאונות הדרכים

השבוע שוב תהיה הגיגה לעיתונאים ולתקשורת. היתה התנגשות חזיתית בין שני כלי רכב והיו הרוגים ופצועים רבים. כולם ידונו בסטטיסטיקות של המוות, ויטילו על כל האחרים את האחריות.

אולם בעוד שבוע נרוץ שוב ביחס שבין ש"ס למפד"ל וליכוד, עד לתאונה הקשה הבאה.

איך היינו מגיבים אילו היו אלה חיילים שנפגעו בגלל מחדל של שר הביטחון? האם דמם של סתם אזרחים, ילדים, נשים וגברים, סמוק פחות מדמם של בנינו החיילים? האם הממשלה אינה אחראית לביטחונו בכביש, בבית ובדרכים באותה מידה?

מתי יפסיק שר התחבורה לעסוק בענייני הצינה של המחתרת וידאג להקצאת כספים מכספי הביטחון לשיפור הכבישים, הרחבתם והפרדת המסלולים בכבישים "הארומים"? האם מאות ההרוגים בכבישים אינם "ביטחון"?

אין ספק, איש לא ידאג לכבישים. אף חבר כנסת או שר לא נבחר עדיין מפני שדאג לכבישים בטוחים. השאלה "מיהו יהודי" חשובה הרבה יותר, גם אם יש כל שנה כמה מאות יהודים פחות.

מ. רחם

ירושלים

עגמת נפש והשמחה

ברצוני להביא לידיעת הציבור את תגובת נציג בתי־הדין הרבניים בירושלים (שמו יעקב) כשהתלוננתי על אי הופעת השמש לטקס כלולות בתי ביום 6.7.87, שהיה אמור להביא את החופה.

בעקבות אי הופעתו שובש כל לוח הזמנים והאורחים הקרואים נאלצו להמתין עד אשר הרב הצליח לאלתר חופה חלופית.

תגובת מר יעקב היתה "קצת עגמת נפש מגדיל את השמחה". באשר להתנצלות למחדל הנ"ל, כפי שהצעתי לו לעשות – לכך הוא אפילו לא רצה להתייחס. האם זו תגובה הולמת לנציג ציבורי?

נעמי פוליצר

ירושלים

תשדירים במחלוקת

קראתי ב"הארץ" 8.7.87, בכתבתו של דן סגיר, כי מר נתן ברון מתנגד לתשדיר שירות של קופת־חולים בנושא השתלות "בשל הרצון להי־מנע משידור תשדירי שירות המעו־ררים מחלוקת". אולי ימנע מר נתן ברון בשל אותו הרצון מלשדר תש־דירי שירות שעניינם התיישבות בי־הודה ושומרון.

ישוב יהודי בשטח כבוש / בלב איזור ערבי / מעבר לקו הירוק (מחק את המיותר) גם הוא נושא מעורר מחלוקת. אולי לא בעיני מר נתן ברון אבל לפחות בעיני.

אוריאלה בריאל

ירושלים

זמנית אין פתקית

בכספומט של הבנקים הגדולים שבכניסה לאוניברסיטה העברית בקמפוס גבעת רם אמנם יוצא כסף, אך תמיד בצירוף הערה מאירת עיניים "זמנית אין פתקית..." מצב זה נמשך כבר חודשים רבים. איך אומר הפתגם: "אין לך דבר נצחי יותר מן הזמני".

בבתי השימוש של הגברים בספ־ריה הלאומית האסלות שבורות והבר־זים הולכות גם הם שבורים או שאינם קיימים. גם זה "זמני" של חודשים רבים. ועל דלת המעלית של בנין הספריה הלאומית תלויה הודעה "זמנית" – "לא בפעולה".

אולי המרצים הנוסעים קבע (ללא עלי תאנה של "זכויות") לשבתונים לחו"ל יפרישו אחוז קטן מן המטבע, שהם מקבלים, למטרות הנ"ל בארץ כדי להקל על המסכנים הנשארים בכל זאת כאן?

ד"ר זאב עמרי

ירושלים

שהעיריה תדאג למדרגות

אם יש לעיריית תל־אביב־יפו כסף כבר לפרויקטים מיותרים, מדוע אינם מתקנים את המדרגות הנעות בכיכר מגן דוד.

המקום הומה אנשים, שוק הכרמל, מדרחוב וכו'.

זליקין אלישבע

תל אביב

אין לי קשר לברונפמן

בזמן האחרון פורסמו תפוצו שמועות כי בסוכנות "ברונפמן", הקיימת שנים רבות, נגרמו הפסדים וקשיים פיננסיים, ומסיבה זו נמכר העסק.

ברצוני לציין שלעסק הנושא את שמי אין כל קשר אתי. אמנם בעבר הייתי מנהל העסק ואחד מבעליו, אך לפני שלוש שנים מכרתי את חלקי ומאז אין לי כל קשר אתו, ולכן גם אינני אחראי לכל המתרחש בחברה.

יצחק ברונפמן

תל־אביב

קולנוע / רחל גורדין

בט מידלר ושלי לונג ב"הנוכל האוהבת והמאהבת"

אמזונות להצלת העולם

"הנוכל האוהבת והמאהבת", חן 1 ת"א

הצמד הקומי בט מידלר – שלי לונג הוא מרכזו של הסרט "הנוכל, האוהבת והמאהבת" (שם גרוע לסרט הנקרא במקור "מזל מדהים"). הסרט מבוסס על היחס בין הוולגריות הזוויתית של בט מידלר ובין העדינות המתחסדת של שלי לונג. כל הסיטואציות הקומיות נועדו להבליט את הפער בין השתיים, ולתחום את שדה הכוח שבו הן יורות ניצוצות זו בזו.

הבימאי ארתור הילר ("סיפור אהבה", "בית חולים", "יוצאים בניו יורק", "קו הכסף", ועוד) עשה הפעם קומדיה קייצית קלילה ואווילית על שתי שחקניות חובבות הרודפות אחר הגבר שהן אוהבות מנירידיק לנירמבסקי. בעוברן מיריבות הרי־פה לידידות עזה ביניהן, הן מצלי־חות לא רק לנקום בגבר שבגד בהן, לסדר את "הק.ג.ב." וה"סי־איי־אי", ולהפוך ביתרונות מכסיקני על פיו, אלא גם, כבדרך אגב, להציל את העולם משואה כלכלית.

לורן (שלי לונג) היא שחקנית בעלת חינוך קלאסי, המכירה בערך עצמה ההולמת לגלם בתיאטרון המקצועי את תפקיד המלט. סנדי (החוצפת והשחקנית בט מידלר) אפילו לא יודעת מיהו המלט, אך לעומת זאת כבר רכשה נסיון שלא יסולא בפז בסרט ניגגה. השתיים מתעבות זו את זו ממבט ראשון, וכשהן נפגשות בשיעורים למשחק בסטודיו של קורונובסקי המפורסם, עליהן לעשות מאמצים נכברים לא לנקר זו את עיני זו. לא קשה לנחש מה מתרחש כל אחת מהן כשהיא מגלה כי שתיהן אוהבות אותו גבר ומחולקות ביניהן את מיטתו. ה"ק.ג.ב.", ה"סי־איי־אי", עלילת הרי־גול, העובדה שהעולם נמצא בסכנת כיליון – אינם אלא זוטות בדרכן של שתי האמזונות הנדוכות לקרב.

שלושת הסרטים שבהם כיכבה בט מידלר לאחרונה – "היורדן מבוורלי הילס", "חטיפה נעימה", ו"הנוכל, האוהבת והמאהבת" – גרפו רווחים עבור אולפני וולט דיסני שהפיקו אותם. הביאו את הירחון "טיים" להגדיר את מידלר כ"כוכבת הלוהטת ביותר מאז מיני, בתיזוגת של מיקי מאוס". התפקיד שהיא מגלמת ב"הנוכל, האוהבת והמאהבת" אינו שונה מזה שגילמה בסרטים קודמים: תפקיד של נקבה וולגרית שופעת חיוניות, המגבלת את פיה לתנאתה. העימות בין תכונות אלה ובין שביעות־הרצון המתחסדת, ה־מתנשאת, של שותפתה בסרט, יוצר צמד קומי מוצלח.

קומדיה רדודה, סתמית, ודי משעשעת.

הארץ ממליץ

בלוז לחופש הגדול (ת"א, ירושלים, חיפה) – "החופש הגדול" האחרון לפני גיוסם של בוגרי שמיניות בישראל של 1970. סרט צבוע ויפה של רנן שור.

ימי רדיו (ת"א, חיפה) – קומדיה נוסטלגית של וודי אלן, על משפחה יהודיה בברוקלין של 1940.

חנות מעבר לפינה (ת"א) – קומדיה רומנטית מ־1940, על זוג זבנות בחנות סידקית בבודפשט בביומו של ארנסט לוביטש ("להיות או לא להיות")

ברדשי החוק (ת"א, ירושלים) – סרטו המקסים של ג'ים ג'רמוש על שלישיה תמהונית בשולי החיים בארה"ב, הבורחת מבית הסוהר ומנסה לחיות את חייה בדרך הפשוטה ביותר, הנוחה ביותר האפשרית. קומדיה רדומה.

שם הורד – (ת"א) – סיפור מתח המתרחש במנזר במאה ה־14, לפי ספרו של הסמיוטיקן אומברטו אקו.

בקצב השעון (ת"א, ירושלים) – קומדיה בריטית על מנהל תיכון נפוח חשיבות, התועה בדרכו לוועידה חשובה. בביכובו של ג'ון קליז מחבורת "מונטי פייתון".

סרטים מיוחדים

בית האמיצים (ת"א) – מיצג מרתק ויוצא דופן של מוסיקה, תנועה, מי־לים, צבעים וקולות. מופע של לורי אנדרסון.

שיחות מלוכלכות (ת"א) – סאטירה קנדית שנונה, כבולה שיחות, על אינטלקטואלים, מין, התפוררות התרבות המערבית, הפער בין הגוף ובין הדיבורים עליו.

סרטי בידור

חנות קטנה ומטריפה (ת"א) – בחור עני ויתום, בלונדינית טובת לב, הצמח אוכל אדם, מככבים בסרטו המסוגנן של פרנק עוז (אחד מיוצרי "החבובות"), שהינו סרט אימים־מחזמר־קומדיה.

קרוקודיל דנדי (ת"א) – קומדיה קופית לכל המשפחה, על צייד תנינים קשוח המארגן עתונאית אמריקאית בערבה האוסטרלית, ובתמורה זוכה בביקור ב"ג'ונגל" הניו־יורקי, ובאהבתה.

הסינפוניטה הישראלית באר־שבע

מנהל מוסיקלי: מנדי רודן

עורכת מבחנים לכלי

כינור

המעוניינים יפנו טלפונית 057־31616

תיאטרוני ישראל

הערב יום א' 26.7

תיאטרון הבימה: [illegible] 20.30; השחזה – 20.30

התיאטרון הקאמרי: עלובי החיים 20.30; המלך ואני – אצבי האחל מלה – בצוותא

התיאטרון העירוני חיפה: מרגוזאל גולר – ת' חיפה (14); הבלשנת חופית – 1. סאליב (27); הקרץ של אביה – מועדון ב־21.00 (10)

התזמורת הפילהרמונית הישראלית 50

מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

הודעה למנויי הפילהרמונית

חידוש כרטיסי־המנוי לעונת 1987/88

יסתיים ביום שני, 31.7.87

התשלומים מתבצעים במשרדי התזמורת, בבנקים וע"י כרטיסי־אשראי

כרטיסי־המנוי יישלחו למנויים במחצית השניה של אוגוסט 1987

מחלקת המנויים בתל־אביב ומשרד התזמורת בחיפה יהיו סגורים לקהל בתאריכים 1.–15.8.87

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים חומים: מ־8 בערב עד למחרת ב־7 בבקר מתוצאת מד"א טל' 101.

מגן דוד אדום: ירושלים 523133, תל־אביב 5460111, חיפה 512233, בת ים 761111, הרצליה 052־541533, נתניה 825333, רחובות 08־451333, בני־ברק 5511111, חולון 805135, לוד־רמלה 08־221022, באר שבע 057־74767

מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'־ה' – 20.00–8.00; בימי ו' – 15.00–8.00; טלפונים: 03־433300

שר"ן – שירות רפואי נייד (24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים): ירושלים, מוקד יום 660585, 669531; מוקד לילה, שבת וחג – 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן. תל־אביב, מוקד יום 218820, 216898; מוקד לילה – 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון בד"ש.

שק"מ – שירות רפואי לכם. שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24–19: טל' 03־7549111 "שקמ" קוד מנוי 222

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל־אביב: ריינגולד סמטת שטף 3 (ליד המשביר) טלפון: 294869, 03־285822. המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. בר כוכבא 49 טל: 03־284649 פתוחה בימים א־ה בין 21.00 עד 23.00, ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00, שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00

קשב לבית – שרות ביקורים לרפואה, טיפול וסיעוד בבית. מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052־548575, 7549111 איתורית 1500

ער"ן – עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה): ירושלים 227171, תל־אביב 5461111, ילדים ונוער 261113, חיפה 672222/3, נתניה 053־35316, באר־שבע 057־418111.

מרכז רפואי באר־שבע: 08־223958

מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה), תל־אביב טל' 234819, ירושלים טל' 02־245554, חיפה טל' 04־660111

יד בידי – אוזן קשבת לילד ולהורים תל אביב "לילך" 226027 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ־17.00־20.00 222732; ירושלים – 243558; חיפה תהיה – 229488; הגליל המערבי – 04־922222

מרכז סיוע למכורי לחץ, מטעם "מעגלים": א' רה 11.00־13.00, ב' ד' 16.00־18.00 טל. 220031, רחוב באזר 13 תל־אביב

קו אל"י – האגודה למען הילד: עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים 261070 א'־ה' 4.00־20.00

ארגן לשירות אחד – חברה סיעודית לשירות הציבור בנוש רק 24 שעות ביממה 03־5461727/8

תורנות בתי־חולים

תל אביב רוקח – (ילדים); איכילוב – (פנימית, כירורגית)

ירושלים בקור חולים – (כירורגית); הדסה ע"כ – ילדים, עיניים, אא"ג; שערי צדק – (פנימית, נשים, אורטופדיה)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב לב העיר אחד העם 69 613862

קופ"ח כללית אמסטרדם 7 225142

ירושלים קרית משה קרית משה 1 526135

חיפה יבנה אבן סינא 7 672288

חולון אהרון הפרין 52 889153

בת ים בני בת ים הנביאים 3 5515671

רמת גן רמה ז'בוטינסקי 65 7514483

נתניה קופ"ח מאוחדת הרב קוק 13 344655

פתח תקוה קופ"ח כללית חיים עוזר 905271

הקריות מרכז כנוס שר ירושלים 29 קרית ים א' 759441

רחובות כללית בני משה 452361

הדרה קופ"ח מאוחדת ה. סמואל 555805

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי – ייעוץ ומידע בנושא הבדות, משפחה, מיניות – אמצעי מניעה. ימים ב' ג' ד' – 16.00־19.00. רמב"ם 9, 5101511/2. חיפה: ימים א' וד' 16.00־19.00 רחוב הנפתורים 14 טל' 381520

מרכזי מידע – אגד

02־304304 03־432727 04־549121

מוגש כשירות לציבור על ידי הסנה

חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

09.00 טלטקסט – חדשות קול ישראל
09.05 שעת כושר
09.15 פרפר נחמד
09.40 הלב
10.05 להקת הוודוויל האוסטרלית
10.30 צבע בנחל – סדרת הרפתקאות
10.55 מגע – חיות עבודה
11.25 בילי בזאל ולהקתו (חלק ב')
14.00 טלטקסט – חדשות קול ישראל
14.05 היום שבו השתנה היקום
15.00 רכבת ההפתעות – סרט אנימציה
15.20 גברת פלפלת
15.40 מאתיים שניות – דפי מידע – טלטקסט
15.45 שעת כושר
15.55 רחוב סומסום
16.25 ילדת הפלא
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 תהילה – סדרה
18.15 קטנטן – סדרה בהמשכים
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) עם כוכבים – להקת "פראנקי הולך להוליווד"
18.45 (ע) חידושים והמצאות: האוש (חלק ב')
19.00 (ע) יומן השבוע
20.00 כותרות מבט
20.02 להיט בראש – מצעד להיטים עבריים
21.00 מבט לחדשות
21.30 תשדירי שירות
21.35 לקראת שידור
21.50 שושלת
22.40 מצב הרוח – מגאזין לענייני תרבות ואמנות
23.30 גבול הרמזים – איזורים בינוניים ומצבים על־טבעיים
23.55 פסוק של יום וחדשות

ערוץ 2

19.00 שמיניות באוויר, מין
20.00 קונצרט – מוסיקה בירושלים
21.00 סוף 2

ירדן ערוץ 6

17.30 סרט קולנוע צרפתי
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 מר בנג'מין (סדרה קומית)
19.30 חדשות בעברית
19.45 לקט שירים
20.00 חדשות בערבית
20.30 כאבי גיל ההתבגרות
21.10 לחיות עם התנינים (תיעודי)
22.00 חדשות באנגלית
22.20 האגור (בלשי)
23.10 משפחת רופר (סדרה קומית)

לבנון ערוץ 12

13.30 חיים אחרים (סדרה)
14.00 מועדון 700
14.30 מעשיות משמחות (ערבית)
15.00 סרט (ערבית)
15.30 אי המטמון (מצויר)
17.00 הבית המעופף (מצויר)
17.30 שובי הגלים (לילדים)
18.00 משפחת ווילסון (סדרה)
19.00 60 דקות
20.00 תכנית מיוחדת
21.00 סרט: "יונה שלושה" עם צ'ארלטון הסטון
22.30 מעשיות משמחות (ערבית)

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר
07.09 בהאזנה נינוחה
09.00 קונצרט בוקר
11.57 פינת השיר
12.00 אבנים באולפן
13.05 בהאזנה נינוחה
15.00 מוסיקה כאן ועכשיו
16.00 מוסיקה ליום ראשון
18.00 למי סירוזה
19.00 מוסיקה קלאסית קלה
20.05 מחזור יצירות
21.00 ימי המוסיקה הקאמרית
23.00 אינטרלוד – רצף מוסיקאלי

רשת א'

07.30 רדיוקל – בעברית קלה
08.05 חוגה
09.05 סלרדיו – שירות מידע
10.05 שירוקוד – מחולות ושירים
11.05 פינוי בוקר
12.05 מצעד יומיומי
14.06 בראש צעיר
15.00 צבעי הקשת
15.30 האנציקלופדיה המזמרת
16.05 רדיו עשרה
17.10 שירי עמים
18.06 מנות ערב
19.30 שידורים לעולים
22.05 תפוח ועץ

רשת ב'

18.06 מסיבת עיתונאים
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 עם ישראל
20.05 שלום לבן דודי
22.05 בינינו לבין עצמנו
00.05 יומן חצות
00.15 להיראות בחלום

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים
21.05 ארוס עתיק
23.05 בסביב לחצות

גלי־צה"ל

18.05 שעה קלה על כלכלה
19.05 רדיו ספורט
20.05 לקראת ביום
21.00 מבט לחדשות
21.30 אנציקלופדיה משודרת
22.05 על הדבש ועל העוקץ
23.05 עשרים וארבע, היום שהיה
23.55 שירה ונגון
00.05 ציפורי לילה
02.05 לא רדים לישון – מוסיקה
05.05 צלילי בוקר

שידור קבוע

רשת א'

07.30 הדיו של – עברית קלה
08.05 חוגה
13.05 שירים עבריים
14.06 בראש צעיר
15.00 צבעי הקשת – שירים לאור היום
15.27 האנציקלופדיה המזמרת

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 עושים עניין
09.05 ביקור בית
10.10 כל צבעי הרשת
12.10 [illegible]
13.05 בשבילי ההיסטוריה ומשמעות
14.06 [illegible]
14.50 בת צחוק
15.05 רגעי קסם
16.05 תוצאות הארץ – שירים עבריים
16.55 [illegible]
17.05 זמן כלכלה
17.30 על בסמים ואנשים

רשת ג'

06.05 בוקר לארצי־להיטים
07.05 שיר בבוקר
09.05 בא לי – עם מנחם פרי
10.05 [illegible]
11.05 שלושים בכל – עם יקיר אביב
13.05 כל טוב
14.06 בזמן גב – עם שוש עטרי
16.05 מוסיקה לעניין
17.05 משקפיים – עם מיכל [illegible]

גלי צה"ל

06.05 אנציקלופדיה משודרת
06.30 [illegible]
07.07 שבע אפס שבע
08.05 בוקר טוב ישראל – אקטואליה
09.05 מילה בוקר
10.05 [illegible]
11.05 [illegible]
13.05 [illegible]
14.05 יום יום [illegible]
15.05 [illegible]
16.05 ארבע אחר הצהריים – שירים
17.00 ערב טוב ישראל

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו, רדיו
20.05 [illegible]
22.05 על הדבש ועל העוקץ
23.05 לילה לילה

קולנוע

תל־אביב

אורלי – ילדים חורגים לאלוהים 4.30, 7.00, 9.30
אסתר – נשק קטלני 5.00, 7.30, 9.45
בית לסין – הפסקו להיות הגיבורים – ראשים כרותים 11.15 בלילה
בן יהודה – אהבה בחלון ראווה 5.00, 7.30, 9.40
גורדון – עיר הכבים 5.00, 7.30, 9.30
גת – בלוז לחופש הגדול 5.00, 7.30, 9.45
דיזנגוף 1 – פושע מבטל ילדה קטנה 11.00, 1.00, 3.00, 5.00, 7.30, 9.50
דיזנגוף 2 – סרטים אישיים 11.00, 15.00, 5.00, 7.30, 9.50
דיזנגוף 3 – פייבל הטלום האמריקאי 11.00, 1.00, 3.00, 5.00, שיחות מלוכלכות 7.30, 9.50
דקל – קרוקודיל דנדי 7.15, 9.30
הדייב אלן – הטרפה החזקה 8.00, אסקימו לימון 7 – אהבה צעירה 10.00, סקס 12.00
הוד – הנוכל בביזה 5.00, 7.30, 9.40
הקולנוע – בית צוחי אמריקה – בן רגל, האמריקאי 7.45, 9.45
התחיה הישראלית – רקה לחצות 9.45
חן 1 – רובין הוד 10.45, 12.45, 4.00, הנוכל האוהבת והמאהבת 5.40, 7.50, 9.55
חן 2 – שלגיה ושבעת הגמדים 10.45, 12.45, 4.00, חנות קטנה ומטריפה 5.35, 7.45, 9.50
חן 3 – דובוני איכפת לי 10.45, 12.45, 4.00, אני והמטה 5.30, 7.50, 9.55
חן 4 – בגבר 10.45, 12.45, 4.00, אל תקרא לי לבן 5.55, 7.50, 9.55
חן 5 – הרפתקאותיו של סופר בלש 10.45, 12.45, 4.00, בירים למבוגר אותו 5.40, 7.50, 9.55
לימור – נוח מבוכב אחר 11.00, סבתון ועשים 12.00 חצות, בלוז לצעירים 5.00, 7.30, 9.30
לב 1 – העולי שבן 10.00, 5.00, 8.00, בלט 11.30, 2.00
לב 2 – סרטי המקין 11.30, 2, 5, 8.00, 10.00
לב 3 – לוי ובלית 11.30, 2.00, 5.00, 8.00, 10.00
לב 4 – מקצב השטן 11.30, 2.00, 5.00, 8.00
מוזיאון ת"א – כותו של סמט 4.30, 7.00, 9.30
בן הבזואן קולנוע קין – לורי אנדרסון – בית האמיצים 9.00
סינמה 1 – אסקימו לימון 7 – אהבה צעירה 5.00, 7.30, 9.40
סינמה 2 – גבם הורים וכיפת הדעם 5.00, 7.30, 9.40
סינמטק ישראלי – שלום למתנכל 6.30, הצלפים 7.15, הגר 9.30
פאר – מבחו פראי 5.00, 7.30, 9.40, בכמבון 12.00 חצות
פאר – לא עם דין 5.00, 8.00, 10.00
פריז – בני בלל 11.45, 2.00, 4.00, 7.00, 9.30, מבטים 11.30 בלילה
צבון המנהדם – עם הורד 4.30, 7.00, 9.45
ציון – יפי הרדיו 5.00, 7.15, 9.30
תמר – שלום לך אבחבוד 7.30, 9.40, שיפר 12.00 חצות
תכלת – החנות מעבר לפינה 5.30, 7.40
הלאפש – 007 באזור הסכנה 4.30, 7.00, 9.45

נתניה

כנוזיו – מי פוטים 11.00, בלוז לחופש הגדול 10.00, 4.00, 6.00
שירה – הרפתקאותיו של סופר בלש 11.00, לא עם דין 10.00, 8.00, 6.00

בת־ים

ארינון – הנוכל בביזה 5.00, 7.30, 9.30
קבוצבות – קומדיין 5.00, 7.30, 9.40

ירושלים

אביבון – 007 באזור הסכנה 4.30, 7.00, 9.30
אדריאל – שלגיה ושבעת הגמדים 10.30, 12.30, הנוכל האוהבת והמאהבת 5, 7.15, 9.30
אור 1 – אוסני האוח 10.30, בקצב השעון 4.30, 7.15, 9.15
אור 2 – אהבה בתוקפים 10.30, סמוך בהורים 4.30, 7.15, 9.15
אור 3 – קרוקודיל דנדי 10.30, 4.30, 7.15, בכר כלל 9.15, בשם הקוף 11.15 בלילה
אור 4 – מהרזים בשבה 7.15, 9.15
אורגע – בית ספר למבוגר
אורות – 4.30, 7.00, 9.15
בית אגרון – סרוק בכר יורק 6.15, בשרה לקטוף 5.45
בראון כבב עליון 8.15
מועדון אדהם בוקר 10.15
משמה לקתור 12.00 חצות
כסיר – יפי הרדיו 4.30, 7.30, 9.30
הביורה – סמור לרגל השמיים
מיטש – לא עם דין 7.30, 9.30
סינמטק 1 – חנה האיתוית 7.00, רג גג 9.30
הגונג הסמוי 12.00, סינמטק 2 – תבונת המחוללת 9.30
סמיר – בנים חורגים לאלוהים 7.00, 9.30
עדן – הנוכל בביזה 4.30, 7.30, 9.30
רון – מכוה הגפוים 10.45, בלוז לחופש הגדול 4.30, 7.30, 9.30
כהר – פייבל האמריקאי 10.30, עם הורד 7.30, 9.30

רמת גן

ארמון – נשק קטלני 5.00, 7.30, 9.45
אורדע – הנוכל בביזה 4.30, 7.15, 9.30
ארמון – הנוכל האוהבת והמאהבת 5.00, 7.30, 9.45
הדר – 007 באזור הסכנה 4.30, 7.15, 9.45
רב גן 1 – הרפתקאותיו של סופר בלש 10.30, 12.30, 3.00, בלוז לחופש הגדול 7.30, 9.40
רב גן 2 – דובוני איכפת לי 10.30, 12.30, 5.00, יפי הרדיו 7.30, 9.45
רב גן 3 – פייבל הטלום האמריקאי 10.30, 12.20, 5.00, אני והמטה 7.30, 9.45
רב גן 4 – שלגיה ושבעת הגמדים 10.30, 12.30, 5.00, קרוקודיל דנדי 7.30, 9.45
לילי – לא עם דין 5.00, 7.30, 9.30
שבים – בירים למבוגר אותו 7.30, 9.50

רחובות

בית העם – מקס הדעם 8.30
וכיפת הדעם
הדר – נייס כבוב אחר 11.00, 5 בלוז לחופש הגדול 7.15, 9.15
חן – פייבל השלום האמריקאי 5 – 11.00, 007 באזור הסכנה 7.00, 9.30
מחודים באהבה 11.00, 5.00, 007 באזור הסכנה 7.00, 9.30

עכו

ארמון־ויוב – קרוקודיל דנדי 7.30, 9.30

חדרה

הדרה – אסקימו לימון – אהבה צעירה 7.15, 9.30
חן – בית ספר למבוגר אותו 4.30, 7.00, 9.15

רמת השרון

כוכב – חבי המרקוב אליהם 11.00, 6.45, מעבר לשיא 7.00, בלוז אשמל היום 9.30

רמלה

היכל התרבות – קומדיין צבאלה 9.00

חיפה והסביבה

אורה – הבשר שלא נגמר 4.30, משמר פרא 7.00, 9.15
אורלי – שלגיה ושבעת הגמדים 11.00, 4.30, שיחות מלוכלכות 7.00, 9.15
אמפיתאטרון – אסקימו לימון – אהבה צעירה 4.30, 7.00, 9.15
חן – נשק קטלני 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 1 – הנוכל בביזה 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2 – יפי הרדיו 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3 – ילדים חורגים לאלוהים 4.15, 6.45, 9.10, בא.כ.ב 11.30
קרן אור המתחדש – לא עם דין 4.30, 7.15, 9.15
פאר – הנוכל האוהבת והמאהבת 4.30, 7.00, 9.15
רון – 007 באזור הסכנה 4.30, 7.00, 9.30
שביט – מסנה הצוגדים 5.00, לא עם דין 7.00, 9.15
רב גת 1 – רובין הוד 11.00, 4.30, בלוז לחופש הגדול 7.00, 9.15
רב גת 2 – הרפתקאות סופר בלש 11.00, 4.30, אהבה בחלון ראווה 7.00, 9.15
אורות – 007 לא עם דין 7.30, 9.30
בית העם – 007 באזור הסכנה 9.30
הדובל – נשק קטלני 9.30
סביון – בעקבות הדרג הקסומה 5.00, חנות קטנה ומטריפה 7.00, 9.15
סמיר – קרוקודיל דנדי 7.15, 9.30
ציון – ילדים חורגים לאלוהים 7.00, 9.30

הרצליה

דוד – בעקבות הדרג הקסומה 11.30, 3, קומדיין 5.00, 7.00
היכל – ילדים חורגים לאלוהים 4.30, 7.00, 9.30
כלוז דניאל 7.00, 9.30
תפארת – בירים למבוגר אותו 5.00, 9.30
רון אבוקה – יובל חופי בריגזן 7.00, 9.30

חולון

מגדל – מי פוטים 4.00, הנוכל האוהבת והמאהבת 7.30, 9.30
ארמון – רונה הוליוה 5.00, לא עם דין 7.30, 9.30
סביר – 007 באזור הסכנה 4.30, 7.15, 9.40
רינה – הנוכל בבזה 5.00, 7.30, 9.30, מונטה קרלו שחק – שלושה אמשר 7.15, 9.30, 11.00 – 4

פתח־תקוה

היכל 1 – 007 באזור הסכנה 4.30, 7.15, 9.45
היכל 2 – אסקימו לימון 7 – אהבה צעירה 5.00, 7.30, 9.40
היכל 3 – הנוכל בביזה 5.00, 7.30, 9.40

טבריה

יד טשיית – יפי הרדיו 7.15, 9.30

בית־שאן

כוכבים – אהבה צעירה 9.15

עפולה

היכל התרבות – לא עם דין 9.15
חן – והרחובות ביצוא הסרט 8.45

כפר סבא

חן – בית ספר למבוגר אותו 7.00, 9.15
בית גיל – טשם רב 10
המרכז 8 – חדות הרשטים 8.00, 007 באזור הסכנה 7.00, 9.30

מוצרי פרסום

הדים

מוצרי פרסום

03-611840, 611469

התקשר כבר עתה לקביעת פגישה — אל תמתין לשיא העונה. טלפונים: 333625, 337565 — ת"א

לפרטים טל: 03-5121222

בקרת כניסה/בטיחות

קודלת – הקוד הסודי לפתיחת דלת

רק 273 ש"ח

אם יש לך – חדר עבודה אישי.
– חדר מחשב.
– מעבדה מסווגת.
– מחסן ובו דברי ערך.

אזי: למחסן השמור –: קודלת ישמור על הציוד היקר שלך.

גג אלקטרוניקה בע"מ טל: 708678, 707124.

תוכנה ומחשבים

פ.ס.י. סופט בע"מ

חשבשבת

ה־IBM של התוכנות העיסקיות

דרך פ"ת 65, ת"א טל: (03) 261146

מימון והחכרות

החברה למימון רכישת רכב

לך על בטוח!

מור מכר ורכש בע"מ

דרך פ"ת 78 תל־אביב טלפון: 336702/3/4

כלל LAL נמנה על קבוצת כלל

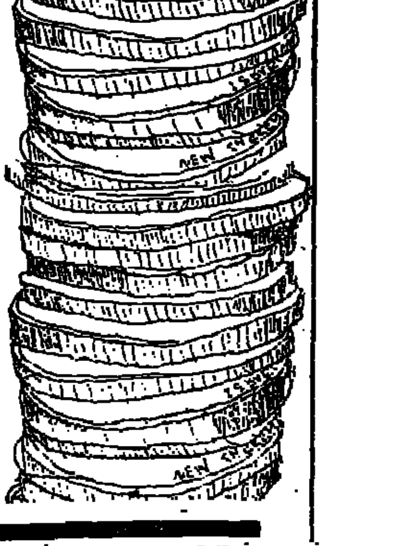

פנחס פוסטל מציג:

רביעיית אלבן ברג

הנה חוזרים הצלילים הנדירים

רביעיות של בטהובן

תל־אביב היכל התרבות, יום רביעי, 9.9.87 בשעה 20:30 (רביעיות אופ. 4/18, אופ. 131, אופ. 3/59)

ירושלים תיאטרון שרובר, יום חמישי 10.9.87 בשעה 20:30 (רביעיות אופ. 127, אופ. 1/59)

חיפה אודיטוריום, מוצ"ש 12.9.87 בשעה 20:30 (רביעיות אופ. 4/18, אופ. 131, אופ. 3/59)

כרטיסים: תל אביב – הדרן, אבן גבירול 90, טל: 248787, 03-248844; קסטל, אבן גבירול 153, טל: 447678, 03-444725

ירושלים – בימות, שמאי 8, טל.: 02-234061

חיפה – משרד גרבר טל: 04-384222